

DE LEER EN DE EER VAN KONING JEZUS

Christus de aanbiddelijke Zoon van God draagt de Banier boven tienduizend

15 PREKEN

Door

SAMUËL RUTHERFORD

Professor in de Godgeleerdheid aan de Universiteit te St. Andrews

UIT HET ENGELS VERTAALD DOOR

C. B. VAN WOERDEN, ZEIST

STICHTING GIHONBRON
MIDDELBURG
2007

INHOUD

1. VREEST NIET, GIJ WORMPJE JACOBS. I.

Vreest niet, gij wormpje Jacobs, gij volkje Israëls: Ik help u, spreekt de Heere, en uw Verlosser is de Heilige Israëls. Enz. Jesaja 41 : 14-16

2. VREEST NIET, GIJ WORMPJE JACOBS. II.

Vreest niet, gij wormpje Jacobs, gij volkje Israëls: Ik help u, spreekt de Heere, en uw Verlosser is de Heilige Israëls. Enz. Jesaja 41 : 14-16

3. HET HOREN NAAR DE STEM DES HEEREN

Hoort naar Mij, gij eilanden, en luistert toe, gij volkeren van verre. De Heere heeft Mij geroepen van de buik aan, van Mijn moeders ingewand af heeft Hij Mijn Naam gemeld. Jesaja 49 :14.

4. DE SLAPERIGE BRUID

Ik sliep, maar mijn hart waakte, de stem mijns Liefsten, die klopte, was: Doe Mij, open, Mijn zuster, Mijn vriendin, Mijn duif, Mijn volmaakte, enz. Hooglied 5 : 2.

5. DE KERK HAAR HEERE ZOEKENDE

De wachters, die in de stad omgingen vonden mij, zij sloegen mij, zij verwondden mij, de wachters op de muren namen mijn sluier van mij. Ik bezweer u, gij dochters van Jeruzalem, indien gij mijn Liefste vindt, wat zult gij Hem aanzeggen? Dat ik krank ben van liefde. Hooglied 5 : 7-10.

6. HET VERLANGEN DER BRUID NAAR CHRISTUS

Ik heb mijn rok uitgetogen, hoe zal ik hem weer aantrekken? Ik heb mijn voeten gewassen, hoe zal ik ze weer bezoedelen? Mijn Liefste trok Zijn hand van het gat der deur, en mijn ingewand werd ontroerd om Zijnentwille. Hooglied 5 : 36.

7. WANDELENDE EN WENENDE. I.

In dezelve dagen en terzelfder tijd, spreekt de Heere, zullen de kinderen Israëls komen, zij en de kinderen van Juda tezamen; wandelende en wenende zullen zij heengaan en de Heere hun God zoeken. Zij zullen naar Sion vragen; op de weg herwaarts zullen hun aangezichten zijn; zij zullen komen en de Heere toegevoegd warden, met een eeuwig verbond, dat niet zal worden vergeten. Jeremia 50 : 4, 5.

8. WANDELENDE EN WENENDE. II.

In dezelve dagen en terzelfder tijd, spreekt de Heere, zullen de kinderen Israëls komen, zij en de kinderen van Juda tezamen; wandelende en wenende zullen zij heengaan en de Heere hun God zoeken. Zij zullen naar Sion vragen; op de weg herwaarts zullen hun aangezichten zijn; zij zullen komen en de Heere toegevoegd warden, met een eeuwig verbond, dat niet zal worden vergeten. Jeremia 50 : 4, 5.

9. EEN LAST AAN DE PROFEET DES HEEREN

De bazuin aan uw mond. Hij komt als een arend tegen het Huis des Heeren, omdat zij Mijn verbond hebben overtreden, en zijn tegen Mijn wet afvallig geworden. Hoséa 8 : 13.

10. DE WENENDE MARIA AAN HET GRAF. I.

Want zij wisten nog de Schrift niet, dat Hij van de doden moest opstaan. De

discipelen dan gingen wederom naar huis. En Maria stond buiten bij het graf, wenende. Enz. Johannes 20 : 9-13

11. DE WENENDE MARIA AAN HET GRAF. II.

En die zeiden tot haar: Vrouwe, wat weent gij? Zij zeide tot hen: Omdat zij mijn Heere weggenomen hebben, en ik weet niet waar zij Hem gelegd hebben.

En als zij dit gezegd had, keerde zij zich achterwaarts, en zag Jezus staan, en zij wist niet, dat het Jezus was. Enz. Johannes 20 : 13-17

12. DE KEUZE VAN DE APOSTEL. I.

Maar hetgeen mij gewin was, dat heb ik om Christus' wille schade geacht. Ja, gewisselijk, ik acht ook alle dingen schade te zijn om de uitnemendheid der kennis van Christus Jezus mijn Heere. Filippenzen 3 : 7, 8a.

13. DE KEUZE VAN DE APOSTEL. II.

... De uitnemendheid der kennis van Christus Jezus, mijn Heere; om Wiens wil ik alle die dingen schade gerekend heb, en acht die drek te zijn, opdat ik Christus moge gewinnen. Filippenzen 3 : 8b.

14. DE LOOPBAAN VOORGESTELD

Daarom dan ook, alzo wij zo groot een wolk der getuigen rondom ons hebben liggende, laat ons afleggen alle last en de zonde enz. Hebrëeën 12 : 1, 2.

15. HET DOEK VAN CHRISTUS WAARMEE HIJ DE TRANEN VAN DE OGEN VAN ZIJN KINDEREN AFWIST

En God zal alle tranen van hun ogen afwissen; en de dood zal niet meer zijn, noch rouw, noch gekrijt, noch moeite zal meer zijn; want de eerste dingen zijn weggegaan. En Die op de troon zat zeide: Ziet, Ik maak alle dingen nieuw. En Hij zeide tot mij: Schrijf, want deze woorden zijn waarachtig en getrouw. En Hij sprak tot mij: Het is geschied; Ik ben de Alfa en de Omega, het begin en het einde. Ik zal de dorstigen geven uit de fontein van het water des levers voor niet. Die overwint zal alles beërven; en Ik zal hem een God zijn, en Hij zal Mij een zoon zijn.

Openbaring 21: 4-8

1. VREEST NIET, GIJ WORMPJE JACOBS. I.¹

Israël door de Heere bemoedigd met de belofte dat het over zijn vijanden triomferen en zich in de Heere verheugen en roemen zal

Vreest niet, gij wormpje Jacobs, gij volkje Israëls: Ik help u, spreekt de Heere, en uw Verlosser is de Heilige Israëls. Ziet, Ik heb u tot een scherpe nieuwe dorsslede gesteld, die scherpe pinnen heeft; gij zult bergen dorsen en vermalen, en heuvelen zult gij stellen gelijk kaf. Gij zult ze wannen, en de wind zal ze wegnemen, en de stormwind zal ze verstrooien, maar gij zult u verheugen in de Heere, in de Heilige Israëls zult gij u beroemen. Jesaja 41 : 14-16

Geliefden in de Heere!

De Heere ziet in dit hoofdstuk op de toestand van een gevangen volk, aanschouwende de toestand van mensen, die beide zwak, weinig in aantal, en arm waren, en die ook in het midden van hun vijanden waren. De Heere weet zeer goed wat de gedachten van Zijn kinderen zijn wanneer zij in zulk een toestand zijn. Hij weet wel wat in het hart is van hen, die vreemdelingen van Hem zijn. Hij kent ook het hart en de gedachten van Zijn volk wanneer zij in ballingschap zijn. En om die reden wordt er, om hun hoofd boven water te houden, terwijl het hen dreigde te verzwelgen, en hen in gevaar bracht, (dat de belofte, die de Heere hun gedaan had, niet vervuld zou worden) in de woorden die nu zijn voorgelezen, een bemoediging aan de gevangene Kerk gedaan, aan een gering, ellendig, zwak en hulpbehoevend volk, dat te midden van hun vijanden leefde. In de woorden kunnen wij de volgende bijzonderheden opmerken.

- I. Vooreerst is er een bemoediging: „Vreest niet.”
- II. Een beschrijving van de partij tot welke de Heere dit spreekt: „Wormpje Jacobs” en „Volkje Israëls”.
- III. Er is een waarborg waarom de Heere dit zegt, en waarom Hij vertroostend spreekt „Wormpje Jacobs”. „Vreest niet”, zegt de Heere uw Verlosser, de Heilige Israëls”.
- IV. Een reden hiervoor is genomen uit een belofte Gods, en de belofte is tweeledig in de tekstwoorden neergesteld: ten eerste, in algemene bewoordingen aan de zijde Gods: „Ik help u”, en ten tweede, meer in het bijzonder aan de zijde van het volk, wat zij zullen zijn: „Ik heb u tot een scherpe nieuwe dorsslede gesteld, die scherpe pinnen heeft; gij zult bergen dorsen en vermalen, en heuvelen zult gij stellen gelijk kaf.” Alle machten in de wereld, die tegen u zijn, al zijn zij boven al de overigen uitgegroeid, zoals de vijanden der Kerk van Christus Werkelijk zijn, zij zijn gezwollen stukken leem, en toch zegt de Heere, dat de Kerk sterkte van Hem zal ontvangen, om die bergen te dorsen en de heuvelen te vermalen.
- V. Door wiens sterkte dit wordt gedaan, en wie er de dank voor zal ontvangen: „Gij zult u verheugen in de Heere, in de Heilige Israëls zult ge u roemen.” Dat is: u zult Mij danken, dat Ik het heb gedaan, en niet u en uw eigen kracht.

¹ Gepredikt ter voorbereiding van een vastendag, de 22ste Aug. 1640. Het Schotse leger van 20.000 tot 30.000 man had twee dagen te voren de Engelse grens overschreden. De preek is vol toespelingen op het leger. Deze preek en de volgende over dezelfde tekst, alsmede die over Hoséa 8 : 1, 3 en Joh. 20 : 8, werden allen in die tijd gepredikt.

Nu, als u overweegt tot wie de Heere dit spreekt, en wie Hij deze bemoediging geeft: tot een worm, tot Jacob, een worm. Hij zegt tot hen: „*Vreest niet*”.

Hieruit moesten wij dit leren, dat een verdrukte Kerk, een volk, dat in nood is, reden heeft zich te verheugen omdat er kans op overwinning is, lang voordat de overwinning komt. En de redenen waarom een in nood verkerende Kerk en volk zich mag verheugen in de kans op overwinning, voordat de verlossing komt, zijn zeer goed.

Ten eerste. Als u op God ziet, die van hen zegt, dat zij zich zullen verheugen. Hij weet zeer goed, wat het einde zal zijn van al de verdrukkingen der Kerk, en Hij weet ook zeer goed wat het einde zal zijn van hen, die hen onderdrukken. Hij weet toch, dat Zijn Kerk, Zijn volk, tenslotte zal lachen, en zich in het einde in Zijn heil zal verblijden. Hij weet, dat de scepter der goddelozen niet altijd zal rusten op het lot der rechtvaardigen. De Kerk Gods moet lachen en zich verheugen wanneer Hij hen daartoe roept. Er is niemand, die recht heeft vrolijk te zijn en zich te verblijden dan de Kerk, het volk van God, en Hij weet, dat hun dag komt. Hij weet ook wat het einde zal zijn van de goddelozen, die hen beroeren; van hen staat geschreven: (Ps. 37 : 13) „De Heere belacht hem, want Hij ziet, dat zijn dag komt.” Hij ziet hen wanneer zij zich in vrolijkheid en opgewektheid vermaken, en weet, dat er een zwart wee voor hen aanstaande is, al zien zij het zelf niet, en daarom belacht Hij hen.

Een tweede reden waarom de Kerk zich mag verheugen bij het uitzicht op de overwinning voordat de verlossing komt, is, omdat Gods volk het ook ziet wat zal komen, en zo mogen zij zich van tevoren verheugen; zij weten hoe het alles ten slotte zal gaan. Dat is het verschil tussen de Kerk en hare vijanden. De vijand weet niet wat er over een jaar zal gebeuren, en wat het einde der dingen zal zijn, daarom gaan zij blindelings naar de hel. Zij weten niet wat zij onder aan de trap van welke zij afkomen, zullen aantreffen. Maar waar het geloof is heeft het de gave van voorzegging en vooruitzien; al zou alles samenspannen, en alle legers te land en ter zee zich tegen hen vergaderen, nochtans zal het in weerwil van die allen hun wel gaan: (Jes. 3 : 10, 11) „Zeg de rechtvaardige, dat het hun wel gaan zal, dat zij de vrucht van hun werken zullen eten. Wee de goddeloze, het zal hem kwalijk gaan, want de vergelding zijner handen zal hem geschieden.” Het geloof spreekt van tevoren hiervan.

Een derde reden waarom zij zich vooraf mogen verheugen is deze: Als wij op de bedeling Gods zien, dan mag Zijn volk zich in de verdrukking in het vooruitzicht van de overwinning verheugen, voordat de verlossing komt. Ik zeg, als wij op de bedeling Zijner rechtvaardigheid en goedertierenheid zien, al is het, dat Gods volk in de ogen van de wereld wormen en verachten zijn, dan behoeven zij hun vertrouwen daarom nog niet weg te werpen, omdat er goedertierenheid in God is, want die moet zich aan Zijn volk uitlaten. Laten zij in de voormiddag klagen en wenen, toch zullen zij in Gods wijze beschikking in de namiddag lachen. Laten zij in dit jaar treurig en bedroefd en bedrukt zijn, toch is het licht voor de rechtvaardige gezaaid en vrolijkheid voor de oprechte van hart. En zien wij anderzijds op de goddelozen en op hen, die de Kerk beroven, dan is er rechtvaardigheid in God en zo zullen zij over haar niet zegevieren; God zal in de beschikking Zijner rechtvaardigheid maatregelen tegen hen nemen. Zij zullen niet altijd voorspoedig zijn en lachen. Zij moeten noodzakelijk ten slotte treuren, en de rechtvaardigen zullen zich verblijden. De schaal van hun balans zal naar beneden gaan en die van de goddelozen omhoog. Wanneer de korte hemel der goddelozen voorbij is, dan moeten zij treuren, want er is recht en gerechtigheid in God, en het is recht bij God verdrukking te vergelden degenen, die de Kerk verdrukken, en hun, die verdrukt worden, blijdschap en vrede.

Tot wie spreekt de Heere aldus? Tot het „*wormpje Jacobs*” en het „*volkje Israëls*”, of tot „weinige mensen Israëls”.

Dit is liefelijker, dan dat de Heere had gezegd: Mijn volk, en meer Gode gelijk, dan dat Hij hen Mijn kinderen, of „Zijn Bruid” had genoemd, óf Mijn volk, dat Ik Mij getrouwd heb, met wie Ik uit alle volken der aarde een verbond heb gemaakt." Het geeft ons dit te kennen, dat de Kerk Gods nooit zo ellendig, noch zo woest en verlaten zal zijn, of zij hebben nog een Heere, die medelijden met hen heeft, Een, die hun ellende aanziet, en hen met ontferming gadeslaat. Hij spreekt hierover, als Hij zegt: (Exodus 3 : 7) „Ik heb zeer wel gezien de verdrukking Mijns volks, hetwelk in Egypte is, en Ik heb hun geschrei gehoord.” Het oog van een Vader in de hemel is op Zijn Kerk geslagen, wanneer zij verdrukt worden en Hij heeft medelijden met hun toestand. Ziet hoe God de Kerk betitelt: (Jes. LIV : 11) „Gij verdrukte, door onweder voortgedrevene, ongetrooste, ziet, Ik zal uw stenen gans sierlijk leggen, en Ik zal u op saffieren grondvesten.” Het is een andere soortgelijke naam, die Hij de Kerk geeft: (Ezech. 30 VII : 4) „Profeteer over deze beenderen, en zeg tot hen: gij dorre beenderen, hoort des Heeren woord.”

Waarom wilde de Heere niet tot hen zeggen: „Mijn geliefd volk;” „Mijn volk met wie Ik een verbond heb gemaakt,” enz.. Maar „wormpje Jacobs?” Dit is een woord van medelijden en het betaamt onze Heere zeer wel medelijden te betonen.

De nuttigheid hiervan is, dat het ons kan leren gebruik te maken van al deze benamingen, die de Heere aan Zijn Kerk, aan Zijn kinderen in deze wereld geeft. Wanneer Sion (Jesaja 52) in het stof gewenteld ligt, worden zij getroost met vele liefelijke beloften en bemoedigingen. En laat ons, nu onze Heere ons op die wijze vertroosting toewerpt, onze hand uitstrekken en ze aangrijpen. Nu het de Heere behaagt Zijn Kerk vele schone beloften te geven, laat ons, wanneer de lucht in het westen zwart is, die aangrijpen als wij verdrukt worden; laat ons leren al onze kruisen van onze Heere aan te nemen, gelijk het ons betaamt, en onze kruisen niet bederven door ze van enige andere oorzaak te ontvangen dan uit de hand van God. Als wij konden leren al onze kruisen in handen van onze Heere te geven, opdat Hij er over beschikke, en ze alle van Hem te ontvangen, wij zouden er beter bij varen, dan wij meestentijds doen. Maar het is uw verdiende loon, dat uw kruis en uw moeite uw dood is, wanneer u ze niet aan uw Heere wilt overgeven, Die geen verbrokkeld landbezit, of het kruis van een slechte man, of een boze vrouw, of goddeloze kinderen, of vreze vanwege de zaak van God, dat het daarmee niet goed zal gaan; wanneer u dat alles niet aan uw Heere overgeeft. Indien al die dingen door ons op de Heere konden worden gewenteld, dan zou Hij, die een gevende en een ontfermende Heere is, Die ons lijden en onze kruisen ziet, ongetwijfeld een zekere verlossing zenden tot dezulken, die in geloof en lijdzaamheid zichzelf en alles wat hun overkomt aan Hem opdragen.

Nog eens: „*wormpje Jacobs*”, en „*volkje Israëls*”. Dit is een zo geringe benaming als iemand kan worden gegeven - een worm. Waarin waren die namen gepast voor het volk, dat Hij zich ondertrouwd had, het volk in deze wereld, dat Hij het hoogst schatte, en waarom zou Hij hun geen meer eervolle naam gegeven hebben? De Heere spreekt nu over hen zoals zij in de ogen der wereld zijn, en niet zoals Hij over hen denkt; want zij zijn nooit de meeste in aantal, noch zijn zij de sterkste als men op hen ziet, noch de wijste, noch de rijkste. Nee, zij zijn voor het merendeel de geringste personen. Jeruzalem is een verlaten vrouw en wanneer allen Jeruzalem voorbijgaan, en zien hoezeer het verwoest is, zeggen zij: (Klaagl. 2 : 15) „Is dit die stad daar men

van zeide, dat ze volkomen van schoonheid was, een vreugde der ganse aarde? Al haar vijanden sperren hun mond op over haar, om ze te verslinden". En toch zult u de Kerk Gods niet beter bevinden, wanneer u haar ziet zoals zij in Micha 4: 6 wordt beschreven, als een hinkende kreupele vrouw, die maar één been heeft om op te gaan. Ja, Zijn Kerk wordt (1 Kor. 1 : 27) de nullen der wereld genoemd, die het oprapen niet waard zijn, het uitvaagsel der wereld, het onedele, het verachte, het uitschot onder de mensen, en (Kap. 4 : 13) „aller afschrapsel". Zijn Gods kinderen inderdaad zo? Nee, zij zijn inderdaad niet zo, want zij worden (Mal. 3 : 17 Engelse vertaling) de juwelen des Heeren, Zijn geliefd volk genaamd. (Jer. 30 I : 20) „Is Efraïm Mijn dierbare zoon? Is hij een troetelkind? (Engelse vertaling)

Vraag. *Hoe komt het dan, dat God zo van Zijn Kerk spreekt?*

Antwoord. De Heere spreekt zo over Zijn Kerk, Zijn volk, zoals de mensen over hen spreken en in overeenstemming met hun uitwendige staat in de wereld, want de wereld ziet de beste zijde niet. De wereld kent onze Vader niet, ook kennen zij onze verheuging niet. Wat de Kerk heerlijk maakt is voor de ogen der wereld verborgen. (Spr. 14 : 10) Een vreemde zal zich met de blijdschap der Kerk niet vermengen. Zij kennen onze blijdschap niet, want die is met Christus verborgen in God. Al onze beste dingen zijn voor de ogen der wereld verborgen; zij zien alleen de slechtste.

Wij moeten hieruit leren, dat als de Kerk van Christus dus schijnt te zijn in de ogen der mensen, en de Heere hen daar tegenover zo hoog schat, laten wij hen dan niet verachten, bespot hen dan niet al schijnen zij in de ogen der wereld gering te zijn. Want laat tegen de Kerk opstaan wie wil, omdat zij menen, dat haar kracht niet groot is; want zo zwak als zij is, zij zullen in stukken gebroken worden, wie zij ook zijn, die het zwaard tegen de Kerk van Christus durven trekken of met haar in botsing komen. Ziedaar, zij hadden geen arm om hun zwaard weer op te steken. Ziedaar, of zij niet allen in stukken zijn gebroken. Wat een vervloekt woord wordt er gesproken van hen, die vijanden der Kerk en haters van Sion zijn! (Ps. 129 : 5-7) „Laat ze beschaamd en achterwaarts gedreven worden, allen, die Sion haten. Laat ze worden als gras op de daken, hetwelk verdort eer men het uittrekt; waarmee de maaier zijn hand niet vult, noch de garvenbinder zijn arm. Noch, die voorbijgaan niet zeggen: De zegen des Heeren zij bij u; wij zegenen ulieden in de naam des Heeren." Niemand, die hen met hun werk bezig ziet, zal hen zegenen, maar de toorn Gods zal op hen zijn; maaiers noch garvenbinders zullen enig goed van hen trekken, maar toorn en verderf zullen hen aangrijpen.

Er is nog iets anders in deze benaming. Hij noemt hen ‘wormpje *Jacobs*’, en Jacob is des Heeren verbondsvolk. En zo geeft het zoveel te kennen alsof Hij zeide: ‘Vreest niet, veracht en zwak volk, u bent toch Mijn verbondsvolk.’ Er is geen kruis, ellende of verdrukking, die Gods volk overkomt, of het is van de Heere, en het is aan Hem verwant. Want het eerste woord geeft te kennen, dat zij veracht en zwak waren, een worm. Maar het volgende woord, „Jacob”, is een eretitel.

Wij kunnen hieruit leren, dat zelfs de ellende van de Kerk Gods heerlijk is, zelfs de kruisen van Gods kinderen hebben een ander soort luister dan al de heerlijkheid, die in de wereld is. Deze twee benamingen toch geven zoveel te kenen alsof gezegd werd: Verachte mensen, maar hoog vereerd van God, het uitvaagsel der wereld, en toch, niettegenstaande dat, dezulken, die de Heere bij de hand heeft genomen om Zijn volk te zijn. Hij heeft op Zich genomen hun God te zijn.

Er zijn drie gezegende dingen, die de kinderen Gods in al hun kruisen overkomen, welke de wereld in haar moeiten en kruisen niet heeft.

Ten eerste. Er is een matiging terwijl zij er onder zijn. Het bewijs hiervan hebben wij in deze tekst. Hij noemt hen: „Wormpje Jacobs”, en toch zegt Hij tot hen: „Ik heb u tot een nieuwe dorsslede gesteld, die scherpe pinnen heeft; gij zult bergen dorsen en vermalen, en heuvelen zult gij stellen gelijk kaf.” De Kerk wordt verdrukt en toch leven zij; zij lijden honger en toch zijn zij goed gevoed; zij worden vervolgd, maar daarin niet verlaten. De vijanden doen wat zij kunnen om ons in het graf te brengen, en toch zelfs dan, wanneer wij in het graf zijn, zullen wij leven. Nee, er is zulk een matiging van de moeiten der Kerk Gods, van Zijn kinderen, dat er geen ons verdriet of moeite over hen komt, want niet alles in de hemel is afgewogen voordat het hun overkomt; u zult er niet meer van krijgen dan de Heere behaagt. De Heere zal u niet meer uit die drinkbeker doen drinken dan uw maag kan verdragen. Hij zal u niet zolang laten drinken tot uw hart blijft stilstaan. De kinderen Gods hebben zulk een lieflijke matiging in al hun ellenden. Zoveel verachting zal over hen komen en niet meer; en het zal alles met eer gemengd zijn.

Ten tweede. In de verdrukkingen van Gods kinderen is nog iets anders, namelijk, dat er een schone glans op hen ligt. „Wormpje Jacobs”, verachten van de wereld, en toch, u heb Ik uit de wereld uitverkoren om van Mij te zijn. O, er ligt zulk een schone luister op alle kruisen van Gods kinderen, dat alles wat hun overkomt wel gedrenkt is met de liefde en de gunst van God: (Openb. 14 : 13) „Zalig zijnde doden, die in de Heere sterven, van nu aan; Ja, zegt de Geest, opdat zij rusten mogen van hun arbeid, en hun werken volgen met hen.” Wat is bitterder en vreselijker dan de dood, en toch is het sterven in de Heere zoet en goed gedrenkt voor de kinderen Gods, want dan rusten zij van hun arbeid. Job zegt: (Kap. 5 : 17) „Ziet, gelukzalig is de mens, die God straft.” Straf of tuchtiging is op zichzelf bitter, en toch zoals zij van de Heere komt en met Zijn liefde bevochtigd is, is het zoet, en wel zo zoet, dat de zaligheid daarin bestaat. Van de Apostelen, toen zij voor de Raad gezeseld werden omdat zij het Evangelie predikten, staat geschreven: (Handelingen 5 : 41) „Zij dan gingen heen van het aangezicht des Raads, verblijd zijnde, dat zij waren waardig geacht geweest om Zijns Naams wille smaadheid te lijden.”

Er zijn daar twee goed passende dekkingen over hun lijden.

Ten eerste, de gezegende hoogachting, die de Heere voor hen heeft: „Hij achtte hen waardig.”

Ten tweede: zij waren verblijd, dat zij waardig werden geacht, om voor de naam van Jezus te lijden. Het is goed, als wij een verkleurde huid en bebloede schouders krijgen, om het prediken van het Evangelie onzes Heeren. In zulk een verachtelijkheid als deze is, is heerlijkheid en ere. Onze schande is een heerlijke schande. Onze honger is Zijn volheid. Onze Christus is daarmee een verkwikkende Christus. Onze dood is ons het leven.

Ten derde. „Wormpje Jacobs”. Dit geeft zoveel te kennen als dat de Heere achtte, dat Hij in betrekking stond met hun kruisen. Geen kruis of ellende overkomt de Kerk Gods of een van Zijn kinderen, dat niet aan God verwant is. Er wordt een uitnemend woord door de Apostel gesproken: (Kolossenzen 1 : 24) „Ik vervul in mijn vlees de overblijfselen van de verdrukkingen van Christus,” en over Mozes sprekende zegt hij: (Hebreeën 11 : 26) „Hij achtte de versmaadheid van Christus meerdere rijkdom te zijn, dan de schatten in Egypte.” Het lijden van de Kerk en van Gods kinderen is het lijden van Christus. Uw benauwd hart, uw verliezen, uw lijden, zijn die van Christus. De verdrukkingen der wereld zijn bastaard verdrukkingen, zij staan niet in betrekking tot Christus. Er zijn er genoeg onder het kruis, waarmee Christus niets te maken heeft. Wel hem, die onder kruis is, en tot wie Christus zegt: „Half mijn.” u moet hiervan gebruik leren maken en zien, wanneer u onder kruisen bent, hoe nauw

zij aan Christus verwant zijn. Is het uw smart en uw droefheid, uit vrees dat het met de zaak des Heeren en met Zijn volk niet wel staat? Dat is een droefheid, die aan Christus verwant is, en Hij zal ze vertroosten, die daarover in droefheid verkeren. Maar als uw smart en uw droefheid daarover gaat, dat u armer zult worden dan u tevoren was, omdat er iets van u gevraagd wordt voor Gods zaak, dat u, door in een verbond met God te treden, in groter gevaar zal brengen dan tevoren, dan zult u wegens uw kruis en uw moeite niets van de vertroosting van Christus ontvangen. Hij heeft daarmee niets te maken. Wel hen, die weten dat hun kruisen niet de hunne, maar dat het Christus' kruisen zijn, want dan zijn hun kruisen goed opgewonden in een weefsel van Zijn liefde, want dan zal het u geen kwaad doen noch u doden, maar u zult het lijdzaam en edelmoedig dragen. Dat is een zalige verdrukking, die een verdrukking van Christus is, en Hij heeft die voor u verkozen.

Vreest niet, gij wormpje Jacobs, u volkje Israëls; en om dit krachtig te bevestigen voegt Hij er aan toe: „**Ik help u, spreekt de Heere, en uw Verlosser is de Heilige Israëls.**” Welke grond van vertroosting zou dit zijn, als het werd gezegd door iemand, die niet kon helpen? Maar de Heere zegt het.

Er zijn drie soorten mensen, die op zich nemen onder verdrukking te troosten.

Ten eerste. Er zijn sommigen, die meer kunnen doen, maar alleen en goed woord tot hen spreken. Dat is maar een schrale troost, als men tot een ontroerde consciëntie een woord spreekt en meer niet.

Ten tweede. Sommigen nemen op zich onder verdrukking te troosten en zij kunnen niets doen. Maar wanneer alles gedaan is, is het slechts mensenhulp en ons wordt verboden op hulp van de mens te vertrouwen: (Ps146 vers 4) „Vertrouwt niet op prinsen, op 's mensenkind, bij hetwelk geen heil is.”

Dan is er nog een Derde, Die in benauwdheden helpt, Die alleen op Zich mag nemen te helpen, want Hij kan onfeilbaar helpen in benauwdheden. Hij is een Koning van Zijn woord. Hij helpt Werkelijk waar Hij belooft het te doen. Wanneer God zegt: “Vreest niet,” al was u dan aan alle zijden van vijanden omringd, en al waren er zoveel duivels rondom u als er grassprietjes op de aarde zijn, of als er regendroppels gevallen zijn zolang de wereld bestaat, u behoeft niet te vrezen; dan kunt u door de zee gaan, en de zee zal u niet verdrinken, of door het vuur en het zal u niet verbranden; dan kunt u op het graf dansen, want het graf zal u niet verderven.

Zo is ook dit goedgunstig woord: „Ik zal u behoeden, zegt de Heere, uw Verlosser, de Heilige Israëls.” Wat hielp het als Jeremia of Jesaja dit tot hen gezegd had? Nee, dat was zeker niet genoeg geweest, maar de Heere zegt het, en dat moet vaststaan. Grijpt dan dit woord aan, het is er aan toegevoegd om u te vertellen, dat een zich in benauwdheid bevindende en twijfelende ziele geen woord kan krijgen waaraan zij zich kan vastklemmen, dan alleen dat, hetwelk de Heere spreekt. Al zou een Engel of een koning zeggen: „Vrees niet,” of twintig of dertig duizend gewapende mannen zouden dat zeggen, dat heeft niet de minste waarde. En geve God, dat wij te dezer tijd niet meer op mensen vertrouwen dan op de Heere. Maar als de Heere tot een ontroerde ziel zegt: „Vrees niet,” dan mogen wij op dat woord vertrouwen. Een twijfelende ziel krijgt geen vast woord om zich aan vast te klemmen, zolang zij niet Gods woord krijgt om naar te ondersteunen. Bindt een schip aan een bos biezten, om het daaraan vast te leggen, dat zal maar een licht anker zijn; het kan het schip niet houden wanneer het in beweging komt. Zo heeft het voor een benauwde ziel geen waarde, als men haar gebiedt in de Kerk te geloven, of in het woord van de Paus; óf op het boek van de kerkelijke instellingen te vertrouwen, voornamelijk voor een ziel, die overstelpt en benauwd is, wanneer veel vijanden haar omringen. U weet, dat een wormpje een

dierdje is, dat zowel vijanden heeft als enig ander dier, want wanneer het op de grond kruipt, heeft het zoveel vijanden als er voeten over de aarde gaan, die het kunnen vertrappen zodat de ingewanden er uit gaan. Zo is de Kerk, zo zijn de kinderen Gods, van alle zijden van vijanden omringd. Maar hier is een ondersteunend woord voor een „wormpje Jacobs”: „Ik help u, spreekt de Heere,” en zo kan het anker het houden tegen alle stormen en verzoeken, die hen overvallen. U kunt weten hoeveel twijfelingen zich opdoen om de kinderen Gods te overvallen, voornamelijk als er legers om hen heen zijn, en als de kracht van hen, die tegen ons zijn zo groot is alsof er koningen aan hun zijde staan. Maar zelfs wanneer het zo is, is des Heeren „Vreest niet,” een krachtig woord voor hen, die de beloften Gods kunnen aangrijpen, die in geloof kunnen zeggen: Als ik sterf zal Gods belofte met mij sterven, want daar houd ik mij aan. Wanneer God, die een Koning van Zijn woord is, zegt „Vreest niet,” wat behoeft ge u dan te bekommeren om honderden of duizenden, óf die te vrezen wanneer zij rondom u zijn? David zegt: (Ps. 3 : 7), „Ik zal niet vrezen voor tienduizenden des volks, die zich rondom tegen mij zetten.” Dat is een moedige ziel, en hij is de beste krijgsknecht en de dapperste, die een zwaard trekt, die meer op de belofte Gods vertrouwt dan op alle andere helpers in de wereld.

Nog eens; sommige zullen misschien tegenwerpen en zeggen: *Ik weet, dat er in elk opzicht genoeg in God is, maar wat baat mij dat, zolang ik zo onwaardig ben? Wat heb ik aan Zijn beloften? Ik ben zo zondig en onwaardig.*

Antwoord. Aan wie zijn de beloften gedaan, indien niet aan u? Als Christus uw Verlosser is en u met Hem in een verbond bent, dan zijn al Zijn beloften aan u gedaan, wie u ook bent, al bent u in uw ogen nog zo onwaardig. Maar dat geeft ons in het stuk van geloven, en in zake het geloof, de grootste nekslag, dat wij, omdat wij, en met recht, veel op onszelf hebben aan te merken, daarom zo gereed zijn ook bij God en Christus schuld te vinden. O, zeggen wij, er is veel schuld bij mij, en daarom kan ik niet geloven, dat Uw woord der belofte ook voor mij is. Dat is hetzelfde, alsof wij zeggen, dat, omdat wij slecht zijn, daarom Christus ook slecht is. Een twijfelende ziel heeft gewoonlijk veel op God en Christus aan te merken.

U zult zeggen, *dat Hij lang laat wachten eer Hij komt, en klaagt, dat Hij u niet spoedig genoeg tot Hem inlaat;* terwijl de waarheid is, dat gij, omdat uw oog boos is, gelooft, dat het Zijne óók boos is. Het zou goed voor ons zijn, als wij, in het zien op de beloften, buiten onszelf zagen, en op de beloften alleen in Christus. Want als u naar enige grond om te geloven in uzelf, of in het schepsel ziet, dan zult u nooit geloven. Dat is de zekerste wijze van geloven, dat u zegt: „Ik, ikzelf ben leeg, maar Christus is vol. Ik ben een verloren ziel, maar Hij zoekt wat verloren is, en Hij is gevonden van degenen, die Hem niet zoeken.” Wanneer wij eenmaal daar komen, en op die wijze op de Heere betrouwen, dan grijpen wij de beloften recht aan.

Nu, niettegenstaande alles wat wij gehoord of gezien hebben, dat tegen ons is, en hoe zwak wij ook zijn, toch danken wij God voor wat in dit land geschied is: vier en twintig of dertigduizend man, een naburig koninkrijk binnentrekkende. Maar zij zullen misschien honderdduizend man oproepen om tegen hen op te trekken.

Indien wij echter dit woord der belofte kunnen aangrijpen: „Vreest niet, gij wormpje Jacobs, gij volkje Israëls: Ik help u, spreekt de Heere, en uw Verlosser is de Heilige Israëls”; en indien zij besluiten, (als zij het moeten doen) te vechten omdat zij geloven; en als wij, die thuis blijven, zonder ophouden voor hen tot God kunnen bidden, dat de Heere er velen wil opwekken hen te begunstigen, en de harten der vijanden te doen bezwijken, wat zou dan onze Heere niet doen voor hen, die in Hem

geloven?

Zie de Naam, die God hier krijgt. Het is een nieuwe Naam, want God heeft twee soorten benamingen in Zijn Woord. Zo is daar de Naam Jehovah, (Heere) en God. De Heere zou deze namen behouden, al was de wereld, of wat ook geschapen is, er nooit geweest. Maar als er geen wereld, en verloren zondaren, en een Kerk waren geweest, dan was Hij geen Schepper, noch een Verlosser, noch een Man voor Zijn Kerk geweest. En zo heeft de Heere die benamingen van Schepper, Verlosser, de God des gansen aardbodems, de Man Zijner Kerk, de Heilige Israëls, wegens ons en ons huis. Wij mogen van die Namen, die de Heere wegens ons heeft, twee dingen zeggen:

Ten eerste, dat het zeer nederige benamingen zijn, en zeer troostrijk voor ons; want daaruit kunnen wij zien, dat Hij ons en ons huis getrouwd heeft, omdat Hij vanwege ons Namen heeft aangenomen. Wegens Zijn verloren volk neemt Hij de Naam aan van Verlosser; wegens het verbond, dat Hij met Zijn volk heeft gemaakt, neemt Hij de Naam aan van de Heilige Israëls; wegens het trouwen met Zijn volk draagt Hij de Naam van Man. Dit is evenals met een huis, dat wegens het gemis van mannelijke erfgenamen zijn naam schijnt te zullen verliezen, en er komt iemand in, die de erfenis van het huis trouwt, en de namen van het huis aanneemt en de naam daarvan aanneemt, en zo de naam in stand houdt.

Ten tweede. Zo mogen wij ook zeggen, dat de Heere geen onwerkelijke lege namen heeft. Velen zijn er in de wereld, die inderdaad lege namen en lege titels hebben. De Heere heeft veel koningen gemaakt en velen van hun vervullen niet de plaats van een koning; al zijn zij vorsten, nochtans hebben zij geen vorstenhart. De overheden worden (in Psalm 82 : 6) „goden” genaamd; en toch zullen zij de volgende dag sterven, en zo zijn zij niet wezenlijk goden, want God kan niet sterven. Velen worden vrienden genaamd, die toch geen wezenlijke vrienden zijn. Want zij zullen, óf zich van ons afwenden, óf zij zullen de volgende dag sterven en dan is hun vriendschap weg. Maar wat de Heere onze God aangaat, Die heeft in het geheel geen lege Namen: (Jes. 43 : 3) „Want Ik ben de Heere uw God, de Heilige Israëls, uw Heiland.” Hij zegt: (Mal. 3 : 6) „Ik, de Heere, worde niet veranderd.”

Dit moest ons leren ons vertrouwen te stellen in deze Heere, die dus namen aanneemt van ons, en meer op Hem te vertrouwen dan op alle mensen, die niet in staat zijn de plaats te vervullen, die zij innemen, dan te steunen op generaals en veldoversten, en dergelijke, die onbekwaam zijn iets te doen overeenkomstig de plaats, die zij bekleden. Nee, het is beter op de Heere te vertrouwen, Die nog nooit een veldslag heeft verloren, en die geen lege namen aanneemt. Zoals God in Zijn Woord wordt genoemd, dat is Hij inderdaad. Het is een verdoemelijke leer, die de Arminianen onderwijzen, als zij zeggen, dat Christus een Koning is, en dat het toch kan zijn, dat Hij geen onderdanen heeft, want zij stellen, dat Zijn koninklijk ambt alleen hierin bestaat, dat Hij het recht heeft een Koning te zijn, al zouden al Zijn onderdanen van Hem afvallen. Zij zeggen, dat Hij een Man is, omdat Hij het recht heeft een vrouw te trouwen, al is het, dat zij Hem niet wil trouwen. O, dat moet wel een verdoemelijke leer zijn, te zeggen, dat Christus een Koning is, en dat het toch kan zijn, dat Hij geen onderdanen heeft; dat Hij een Heere zal zijn en toch geen gewillig volk zal hebben! Hij neemt geen lege namen aan.

Welke naam de Heere ook aanneemt, die is tot zaligheid. „De naam des Heeren is een sterke toren, de rechtvaardige zal daarheen lopen, en behouden worden.” Zijn de letters van de naam Heere een sterke toren? Nee, de Heere Zelf is het. De rechtvaardigen vertrouwen op de naam des Heeren, en op de naam des Heeren

vertrouwen is op Hemzelf te vertrouwen. Zodat als wij kunnen leren de Heere in Zijn Namen te erkennen, en in Zijn macht en heerschappij, en Hem op Zijn troon te zetten, dan zal Hij ongetwijfeld alles voor ons zijn, wat Hij genaamd wordt. Hij zal een Vriend zijn voor u, die een vriend mist, een Vader voor de wees, een Koning voor hen, die op Hem vertrouwen; die wel een aardse koning hebben, maar een koning, die zijn plicht niet jegens hen doet. Hij zal een Man zijn, wanneer de man sterft van hen, die op Hem vertrouwen, of die een man hebben, die zijn plicht niet jegens hen vervult. Hij vervult al de behoeften, die zij kunnen hebben, die op Hem vertrouwen.

„Ziet, Ik heb u tot een scherpe nieuwe dorsslede gesteld, die scherpe pinnen heeft; u zult bergen dorsen en vermalen, en heuvelen zult u stellen gelijk kaf. Gij zult ze wannen en de wind zal ze wegnemen.”

Opdat de Kerk deze benaming niet verkeerd zou opvatten: „Wormpje Jacobs, en volkje Israëls,” als lage namen (daar lage namen onze harten dikwijls neerwerpen) zegt de Heere tot hen: Toegegeven, maar niet toestemmende, dat het zo is, toch „zal Ik u helpen, spreekt de Heere, uw Verlosser, de Heilige Israëls.” En die hulp wordt in het 15de vers neergesteld: Ik heb u tot een scherpe nieuwe dorsslede gesteld, die scherpe pinnen heeft.”

Dit 15de vers lost een twijfeling op. Zij konden zeggen: Hebben wij niet met recht reden om te vrezen, wij zijn toch maar een wormpje en weinige mensen, (zoals het in de grondtaal luidt); en waarom zouden wij dan geen reden hebben om te vrezen?

De Heere zegt tot hen: Nochtans hebt u in het minst geen reden om te vrezen"; en Ik zal die tegenwerping beantwoorden, dat er in een zwakgelovige geen grond is om te twijfelen. De Heere heeft een wig waarmee Hij die weer met geweld uit kan drijven: „Ik zal u tot een scherpe nieuwe dorsslede stellen, die scherpe pinnen heeft.”

Hoe wordt hierdoor hun tegenwerping beantwoord?

Zeer goed; want zij worden eerst *een wormpje* genoemd, en nu, *een scherpe nieuwe dorsslede, die scherpe pinnen heeft*. Een geringe en verachte Kerk, min en gering geacht in de ogen der wereld, en toch niettemin een dorsvlegel om de bergen der aarde tot niet te dorsen en ze zó te vermalen, dat zij worden weggeblazen, zodat zij niet in staat zijn hun slagen te verdragen. U ziet dan, dat de Kerk in de ogen der wereld maar gering en door hen veracht is; en toch is ze de kwaadste partij, daar de machten der wereld ooit mee te doen gehad hebben. Laat zich tegen de Kerk van Christus in het geweer stellen wie wil, zij zullen ervaren, dat zij nooit met iemand slaags geweest zijn, zoals zij. Laten koningen en de antichrist, de paus en zijn macht, prelaten en pausgezinden, tegen de Kerk van Christus opstaan, zij zullen bevinden, dat zij nooit taaier tegenpartij hebben gehad als de Kerk, want de Heere heeft genoeg om Zijn volk zo sterk te maken, dat zij overwinnen.

Hoe worden zij een nieuwe scherpe dorsslede, die scherpe pinnen heeft?

De Heere maakt hen zo, en als dat niet zo was, dat zij iets van des Heeren maaksel zijn, dan zouden zij inderdaad niets zijn. Maar nu de Heere hen zo heeft gemaakt zijn zij sterk genoeg om al hun tegenstanders te weerstaan; al was de Kerk gedood, dan kan Hij nog een slag met hen winnen; al waren zij dorre beenderen, dan kan Hij zenuwen op hen leggen, en vlees op hen doen opkomen, en een huid over hen trekken, en de geest in hen geven, en hen levend doen worden, en hen doen overwinnen. En al bent u een worm, u zult een nieuwe scherpe dorsslede zijn, die scherpe pinnen heeft, u zult bergen dorsen en vermalen, en heuvelen zult u stellen gelijk kaf.

Dan bestaat de sterkte der Kerk daarin, dat God hen sterk maakt. Geve God, dat onze ogen niet op mensen gevestigd zijn om door hen beveiligd te worden! En toch, ik

vrees, dat onze ogen maar al te veel op mensen zijn gevestigd. Laat ons daarop zien, dat de Heere ons sterk maakt. Werkelijk, wij zien allen de verkeerde kant uit als wij niet op de sterkte van onze Heere, maar op iets anders zien. Dit wil zeggen, dat wij allen verkeerd zien, wanneer wij op iets zien, dat in onszelf is, en niet alleen zien op hetgeen in Christus is.

Helaas! zegt iemand, ik ben een grote ongelovige, en zal Christus Zijn schone aangezicht tegen mijn zwarte wangen drukken? Zal Hij mij kussen, die zulk een vuile mond heeft? Nee.

Antwoord. Als God u iets maakt, dan zult u inderdaad iets zijn. Het is niet onze schranderheid of waardigheid, die het gevaar zal afwenden. Paulus is niets in zichzelf en in zijn eigen schatting, en toch vermag hij alle dingen door Christus, die hem kracht geeft" (Fil. 4 : 13). Zo staat er geschreven: (Hebr. 11 : 34) die „uit zwakheid krachten hebben gekregen, in de krijg sterk geworden zijn, hebben heirlegers der vreemden op de vlucht gebracht" door Zijn sterkte; (Openb. 1 : 6) „De Heere maakt ons tot koningen en priesters Gode en zijn Vader; en (Rom. 8 : 37) „Maar in deze allen zijn wij meer dan overwinnaars door Hem, die ons heeft liefgehad."

Vraag. *Hoe zal de Heere dit doen aan Zijn zwakke Kerk, aan het wormpje Jacobs, aan het volkje Israëls?*

De Heere doet het langs vier wegen.

Ten eerste: Soms geeft Hij hun aardse sterkte om hun vijanden uitwendig te overwinnen; zo zal de Heere soms enkele duizenden verheffen tegen vele duizenden, zodat zij hen op de vlucht drijven. De Heere zal dat woord bevestigen, dat, al werd het door een valse profeet gesproken, nochtans Gods Woord is: (Num. 24 : 5, 7, 8) „Hoe goed zijn uw tenten, Jacob! uw woningen Israël! Daar zal water uit zijn emmeren vloeien, en zijn zaad zal in vele wateren zijn, en zijn Koning zal boven Agag verheven worden, en zijn Koninkrijk zal verhoogd worden. God heeft hem uit Egypte uitgevoerd, zijn krachten zijn als eens eenhoorns. Hij zal de heidenen, Zijn vijanden, verteren, en hun gebeente breken en met zijn pijlen doorschieten." Dit werd van het zaad Jacobs gesproken toen zij uit Egypte kwamen, en nog geen voet grond erfenis bezaten, noch een hut om in te wonen, noch een schoof koren op het land; om aan te tonen, dat onze Heere zekerheid kan geven aan hen, die in de ogen der mensen min en gering zijn, zoals: (Jes. 10 : 33) „De Heere HEERE der heerscharen zal met geweld de takken afkappen, en die hoog van statuur zijn zullen neergehouwen worden en de verhevenen zullen vernederd worden." Hij kan maken, dat zij onder de gevangene moeten neerbuigen. Ja, al waren wij, die van deze natie zijn, aan de zee en landzijde afgesloten, dan zullen zij, als zij de sterkte des Heeren missen en wij die hebben, onder ons vallen.

Ten tweede. Omdat zij, die tegen Sion optrekken, wie zij ook zijn, hun schoonste dag gezien hebben. Van het eerste ogenblik af, dat zij tegen Sion optrekken, hebben zij nooit weer een dag, dat het hun goed gaat. U weet hoe het met Babel afliep van de tijd af, dat zij Gods volk gevangelijk wegvoerden naar Babel, dat de hamer der ganse aarde werd genaamd; en toch was het van die tijd af, dat zij Gods volk wegvoerden, met hun goede dagen gedaan. Van de tijd af, dat zij tegen het volk Gods en Zijn land optrokken, profeteerde Jeremia, dat alle volkeren rondom tegen Babel zouden optrekken. Onder vele andere plagen, die tegen hen werden uitgesproken, profeteerde Jeremia (kap. 51 : 26) „En zij zullen uit u geen steen nemen tot een hoek, ook geen steen tot fondamente; want gij zult tot eeuwige woestheden zijn, spreekt de Heere." Van de tijd af, dat Farao tegen Israël en tegen Mozes opstond kwam de ene plaag na de andere over hem, totdat hij ten slotte aan de vissen tot spijs werd

gegeven, en de toorn Gods ontbrandde over hem, en zijn vorsten, en zijn volk. De Kerk Gods is een mijt, maar laat komen wie wil, om die mijt te knappen, zij zullen er hun maaltanden op stukbijten, zodat zij nooit weer goed zullen kunnen eten. Wie het ook zij, die zich vijandig stelt tegen dit verbond, dat God met dit land heeft gemaakt, en zij met Hem, (al was het maar om er met zijn hart een vijand van te zijn) het is honderd tegen een, als het hun ooit weer een dag goed zal gaan. Kan de man verdragen, dat iemand tegen zijn vrouw zal opkomen om haar kwaad te doen? Nee; wij geloven zeker, dat de Heere Zich zal wreken op de vijanden van ons verbond in Schotland en van de zaak, voor welke wij nu geroepen zijn te velde te trekken.

Ten derde. De Kerk behaalt de overwinning over haar vijanden vanwege haar Hoofd. Christus heeft kracht genoeg voor Hem en haar beiden. U weet wat van Christus geschreven staat: (Ps. 2 : 9) „Gij zult hen verpletteren met een ijzeren scepter, u zult hen in stukken slaan als een pottenbakkersvat. In Jes. XLIX : 25 en 26 wordt een verschrikkelijk woord gesproken tegen de vijanden van Gods volk: „Met uw twisters zal Ik twisten, en uw kinderen zal Ik verlossen. En Ik zal uw verdrukkers spijzen met hun eigen vlees, en van hun eigen bloed zullen zij dronken worden, als van zoete wijn; en alle vlees zal gewaar worden, dat Ik, de Heere, uw Heiland ben, en uw Verlosser, de Machtige Jacobs.”

Zo wordt dit alles gedaan door de kracht van Christus. Want aan Hem als Middelaar is een belofte gedaan (Ps. 110 : 5), *dat het hun, die Zijn vijanden zijn, wie zij ook zijn, nooit voorspoedig noch wel zal gaan.* Nu de Heere Hem alle macht heeft gegeven in de hemel en op de aarde, kan Hij recht doen onder Zijn vijanden, want Hij mag binnen Zijn landpalen onthoofden en ophangen. Hij zal de putten vullen met de dode lichamen Zijner vijanden, en in het najagen van Zijn vijanden zal Hij zo heet en haastig zijn, dat Hij niet in de herberg zal gaan om daar een glas wijn te drinken en Zich te verfrissen, maar Hij zal het water uit de beek drinken tot de tijd toe, dat Hij Zijn vijanden geoordeeld en verwoest heeft.

Ten vierde. De Kerk van Christus moet een scherpe dorsslede zijn vanwege dit Evangelie, want de kwade en droevige dagen zijn vervat in dit Evangelie en dit verbond, dat Schotland de Heere bezworen heeft.

Voor hen, die dit Evangelie niet willen gehoorzamen, is wraak toebereid, om de gehele wereld te laten zien, dat het beter is wie ook in de wereld tot vijand te hebben, dan Christus en Zijn Kerk tot uw vijand te maken, en om hen te vertroosten, die aan de kant van onze Heere staan.

Laat de wereld het tegengestelde zeggen, maar, die aan de zijde des Heeren staan wanneer Hij overwint, die zullen ook overwinnen. Is het niet genoeg, dat wij deel zullen hebben aan de zegevierende overwinning van onze Heere, en dat Hij wraak zal regenen op Zijn en onze vijanden? Het is een deel van de vreugde der Kerk, dat er een dag zal komen, wanneer geen duivel in de hel, noch paus, noch prelaat, noch wie ook, die goddeloos tegen Zijn volk hebben beraadslaagd, als zij zich daarvan niet tot Hem bekeerd zullen hebben, hieraan zal ontkomen, dat Hij hen onder Zijn voeten zal vertreden, en dat Hij van hen zal zeggen: „Deze Mijn vijanden, die niet hebben gewild, dat Ik over hen Koning zou zijn, bindt hun handen en voeten, en werpt hen uit in de buitenste duisternis.”

Dit is een smartelijk vonnis, en toch heeft onze Heere het in Zijn Testament aan Zijn vijanden en aan de vijanden van Sion nagelaten. Zij zullen deel hebben aan de blijdschap van Christus, die Zijn zaak en Zijn verbond liefhebben, en zich verheugen wanneer Sion zich verblijdt, en droevig zijn, wanneer de Kerke Gods benauwd is. Zie, wat uw grootste vrees en droefheid is: waarmee wordt u in de morgen het eerst

wakker, en wat is des avonds het laatste in uw gedachte? Als het over de staat van de Kerk Gods en van Sion gaat, dan kan er geen gezegender kenmerk zijn van een kind van God te zijn, dan dat de toestand van Sion u recht ter harte gaat. De schrijver van Ps. 137 zegt in vers 5: „Indien ik u vergeet, o Jeruzalem, zo vergete mijn rechterhand zichzelf.” Als uw blijdschap of uw droefheid in overeenstemming met de toestand van de Kerk van Christus is, of die verheugd of bedroefd is, dan zult u een deel krijgen van haar overwinning, dan zult u met haar de buit helpen delen. Wanneer Christus al Zijn vijanden, Rome, en Spanje, en de paus, en de prelaten heeft overwonnen, en u geheel bezweet naast Christus zult zitten, dan zal Hij de zweetdoek van Zijn vertroosting nemen om u daarmee af te drogen. Dan zal Hij u aan Zijn hart en in Zijn schoot leggen, en Hij zal zeggen: *Komt zingt met Mij een overwinningslied, allen die deelgenoten bent geweest van Mijn smart, komt nu, en hebt deel aan Mijn vreugde. Komt en zit op een kussen naast Mij, en verheugt u in Mij en Mijn zaligheid.*

Nu deze Heere, Die dit voor ons heeft verworven en strijdt om het te bewaren, Zijn Vader en onze Vader en de Heilige Geest, zij alle lof, kracht en heerlijkheid in alle eeuwigheid. Amen.

2. VREEST NIET, GIJ WORMPJE JACOBS. II.²

Vreest niet, gij wormpje Jacobs, gij volkje Israëls: Ik help u, spreekt de Heere, en uw Verlosser is de Heilige Israëls. Ziet, Ik heb u tot een scherpe nieuwe dorsslede gesteld, die scherpe pinnen heeft; gij zult bergen dorsen en vermalen, en heuvelen zult gij stellen gelijk kaf. Gij zult ze wannen, en de wind zal ze wegnemen, en de stormwind zal ze verstrooien, maar gij zult u verheugen in de Heere, in de Heilige Israëls zult gij u beroemen. Jesaja 41 : 14-16

Geliefden in de Heere!

Bergen en de grootste machten in de wereld zullen niet in staat zijn het tegen God uit te houden wanneer Hij toornig is, gelijk Hij gesproken heeft: (Deut. 32 : 22) „Wanneer Hij een vuur aansteekt in Zijn toorn, dan zal Hij de gronden der bergen in vlam zetten”; wanneer de Heere toornig is, dan worden bergen tot valleien voor Zijn aangezicht, en de zee wordt voor Hem als het droge." Dan moeten alle machten in de wereld, hoe groot zij ook zijn, zich voor Hem neerbuigen. Wie heeft ooit tegen Hem het zwaard getrokken en is voorspoedig geweest? Wie heeft zich ooit tegen Hem verheven, die niet in het stof heeft moeten bukken?

Hier wordt over een partij gesproken, zo zwak als u er een kunt indenken: „Wormpje Jacobs”, en anderzijds is er een partij, zo sterk als u er een kunt voorstellen: de bergen der wereld; en toch, niettegenstaande zij zo sterk zijn en de Kerk zo zwak is, worden zij hier te schande gemaakt voor de Kerk Gods. Dit doet de Heere, want het is niet door haar eigen kracht, maar door de kracht, die de Heere verleent, dat de Kerk verlost wordt.

„Ziet, Ik zal u tot een scherpe nieuwe dorsslede stellen, die scherpe pinnen heeft; en u zult bergen dorsen en vermalen, en heuvelen zult u stellen gelijk kaf.”

En wie zal de Psalm en het lied der overwinning krijgen, wanneer dit geschiedt? „Gij zult u verheugen in de Heere, in de Heilige Israëls zult ge u beroemen”. Het is niet uw arm, en uw kracht, en de menigte uwer mannen, die u hiervoor zult danken, maar u zult er de Heere voor danken, en u in Hem verheugen en beroemen.

Zullen er in die tijd ook ellendigen en nooddruftigen in de Kerk zijn? Laat het zo zijn, nochtans wanneer „de ellendigen en nooddruftigen water zoeken, en daar is geen, en hun tong versmacht van dorst, zal Ik, de Heere, hen verhoren, Ik de God Israëls zal hen niet verlaten. Ik zal, wanneer zij dorstig zijn, rivieren op de hoge plaatsen openen, en fonteinen in het midden der valleien; Ik zal de woestijn tot een waterpoel zetten, en het dorre land tot watertochten.” En hun zal niets ontbreken, dat goed voor hen kan zijn.

Lijkt dit op Gods Kerk en op haar staat, dat zij in zulk een toestand is als waarover hier wordt gesproken, die heden ten dage door de roomsen worden gekweld omtrent het afvallen van de ware Kerk, en wat de kenmerken zijn waarbij de ware Kerk van de valse te onderscheiden is?

(1) Men stelt deze vraag: *Of Christus tot het einde der wereld een ware Kerk zal hebben?*

Het is dwaas, dat iemand die vraag stelt: „of Christus een Kerk zal hebben?” want de

² Gepredikt des namiddags van de 22e augustus 1640.

Kerk van Christus zal nooit geheel wegvallen; hoe zwak zij er ook uitziet, ophouden zal zij nooit. Velen zullen hongerig zijn voordat zij van honger sterven, want Christus heeft Zijn Kerk in Zijn handpalmen gegraveerd. Laat de hel, en de duivel, en alle tegengestelde machten tegen haar opstaan om haar te vernietigen; zij zijn op de steenrots gebouwd, en wie kan hen van die Rots afrukken? Wel hen, die zich voegen bij hen, die aan de kant van Christus staan, want alle bergen in de wereld zullen niet machtig zijn hen te overwinnen en terneder te werpen.

(2) Een tweede vraag, die hier kan gesteld worden, is deze: ‘Lijkt dit op de zachtmoedige heiligen Gods, dat zij bergendorsen en vermaleren, en heuvelen stellen gelijk kaf, en ze wanneren? Zijn Christus en Zijn Kerk dan strijders? Vanwaar komt dit, dat Christus Zijn Kerk zal stellen tot een scherpe nieuwe dorssleder, om al haar vijanden tot stof te vermaleren?’

Wel, de oorzaak hiervan ligt niet in Christus, noch in Zijn Kerk, want zij hebben meer dan iets de vrede lief. Christus is gekomen om vrede op aarde te brengen, niet de oorlog. Hoe komt het dan, dat Christus en Zijn Kerk gewoonlijk altijd aan het strijden zijn, en dat Christus en Zijn Kerk tot een dorsvlegel moeten worden om de wereld te dorsen, en tot een wind om ze weg te wanneren als kaf?

Christus en Zijn Kerk zouden graag in vrede leven, maar de goddelozen in de wereld willen hen niet in vrede en rust laten leven. Van die dag af, dat in het paradijs de oorlog is verklaard tussen het zaad der vrouw en het zaad der slang, tot op deze dag toe, hebben zij nog nooit vrede gehad; en er zal ook nooit vrede tussen hen zijn zolang de wereld duurt. De Kerk van Christus moet steeds worden vervolgd, totdat zij in de hemel bij hun Vader en Heere worden opgenomen; of de duivel moest sterven, want dan zouden ook zijn werktuigen ophouden. Christus moet altijd strijden zolang Hij hier is en een Kerk heeft. De bergen en machten der wereld kunnen Christus niet verdragen.

Is het omdat Christus hun enig ongeluk aandoet, dat zij Hem niet kunnen dulden? Wat is de twistzaak, die er heden ten dage tussen de Kerk van Christus en de machten der wereld is?

Er is geen ander geschil, dan dat Hij van de machten der wereld het Zijne vraagt; dat wij begeren, dat het Evangelie in zuiverheid en in vrede zal worden bevestigd. Wij zoeken niets meer, en dat veroorzaakt het proces, en dit proces zal duren zolang de wereld staat, en zolang Christus volgelingen heeft, die Hem volgen. Het is een rechtszaak, die er altijd geweest is, en er altijd zal zijn, zodat het niets nieuws is, als wij Christus in de legerplaats zien. Christus zal even dikwijls in de legerplaats worden gevonden als in Zijn koninklijk paleis.

En wie zijn deze, die tegen Christus zijn?

De bergen, de grote machten in de wereld. Die zijn altijd koele vrienden van Christus en Zijn Kerk geweest, en niettegenstaande dat, zijn zij altijd door de Heere in de wereld gelaten om voogden, en verdedigers van Christus en Zijn Kerk te zijn; want zij behoorden bergen te zijn om de stormwinden van de Kerk af te keren, dat die hun geen kwaad doen, en de regenvlagen der verdrukkingen van hen af te houden. Er staat geschreven, (Jes. 49: 23) dat koningen voedsterheren moesten zijn, en dat vorstinnen zoogvrouwen behoren te zijn van de Kerk van Christus, en toch, hoewel zij dat behoorden te zijn, kunnen zij voor het merendeel Christus niet verdragen. Wanneer Herodes hoort, dat Christus geboren is, zegt hij: „Hij is gekomen om mij mijn koninkrijk te ontnemen, en daarom zal ik Hem doden nu Hij nog jong is, opdat ik mijn koninkrijk mag behouden.”

Dwaas! Christus is niet gekomen om de kronen van de hoofden der koningen dezer

wereld af te nemen. Nee, integendeel; er zijn niet zulke vrienden voor de koningen, en niemand is er zo voor, dat de kronen op hun hoofden blijven, als Christus; want de Wijsheid Gods, namelijk Christus, zegt: (Spr. 8 : 16) „Door Mij heersen de heersers en de prinsen, alle richters der aarde.” Indien de koningen onderhorigen van Christus wilden worden, zouden zij meer gezegend zijn onder Hem, dan onder enige andere heer.

Wie zijn zij, *die bergen* worden genoemd?

Het zijn de grote machten der wereld, die zich tegen Christus en Zijn Kerk verheffen. De bergen, deze groten, die tegen de Kerk van Christus opstaan komen zeer wel overeen in de volgende bijzonderheden:

Ten eerste. U weet, dat er geen onderscheid is tussen de bergen en het overige der aarde. Er zijn dalen, maar de bergen zijn alleen wat hoger dan het overige van de aarde; daardoor worden zij het eerste door de zon beschenen wanneer zij opgaat, en het laatste wanneer zij ondergaat. Zo is het ook met de grote machthebbers der aarde, zij zijn vlees en bloed evenals andere mensen, zij hebben alleen een schijn van heerlijkheid boven anderen, wanneer zij in de wereld komen, en misschien ook wanneer zij er weer uitgaan. Zo kan iemand wanneer hij geboren wordt een geboren koning zijn, en hij krijgt dan een flikkering van heerlijkheid, en nog een schijn van heerlijkheid bij zijn begrafenis; dat is al het onderscheid. Wel worden zij goden genaamd, maar het zijn slechts lemen goden, want zij moeten zowel als anderen sterven. De dood en het oordeel houden geen rekening met hen. Nee, die speuren hen zowel na als de armsten in de wereld.

Ten tweede. Een ander onderscheid tussen bergen en dalen is, dat er door de regen grote stromen water van de bergen naar de dalen aflopen, die de valleien veel schade toebrengen. Zo hebben, van het begin der wereld af, ‘de bergen’ veel kwaad toegebracht aan de Kerk van Christus. Wij lezen in Jer. LI : 25: „Ziet, Ik wil aan u, u verdervende berg, (spreekt de Heere) gij, die de ganse aarde verderft; en Ik zal Mijn hand tegen ge uitstrekken, en u van de steenrotsen afwentelen, en zal u stellen tot een berg des brands.”

Ten derde. Bergen zijn beletselen in de weg van een knecht, wanneer hij een boodschap daar haast bij is, voor zijn heer moet doen. Evenzo zijn de bergen der wereld dikwijls een steen in de weg van Christus, wanneer Hij iets heeft te doen, en toch staat er geschreven, (Jes. 40: 4) dat, wanneer Hij iets moet verrichten, „alle dalen verhoogd, en alle bergen en heuvelen vernederd zullen worden, en wat krom is, dat zal recht, en wat hobbelachtig is, dat zal tot een vallei gemaakt worden.” Wanneer zullen deze bergen uit de weg van Christus gaan? Zodra Hij ze begint te bestraffen: (Zach. 4 : 7) „Wie zijt gij, o grote berg? voor het aangezicht van Zerubbábel zult gij worden tot een vlak veld.” Wanneer Christus op hen vertoornd is kan Hij hen in de zee verplaatsen. Wat hebben deze bergen dan om zich op te beroemen tegen Christus, onze Heere, en tegen Zijn Kerk, want zij, die uit de weg gescheurd zijn, zelfs koningen, liggen nu in even kleine hoekjes grond als de armsten, die met hen hebben geleefd; en toch zullen zij, die na hen zijn, zich ook beroemen. Maar de Heere neemt sommigen van hen weg, opdat al de bergen der wereld mogen weten tegen Wie zij opkomen; wanneer zij tegen Christus en tegen Zijn Kerk optrekken zal Hij ze tot lage valleien maken.

Gebruik

Hier is een les voor ons land en een les voor ons in deze tijd. Onze dierbare Heere heeft ons laten zien, dat de bergen in de wereld het niet tegen Christus kunnen

uithouden wanneer Hij toornig is. Arm Schotland, dat het uitvaagsel van alle volkeren der wereld is, de Heere heeft dit voor u gedaan, toen de bergen der wereld het niet konden uithouden. Er waren veertien grote bergen³ in dit land, en er waren er genoeg, die hun nesten onder deze bergen bouwden, doktors en dekens, en aartsdekens, en alle dezen, die verwachtten prelaten te zullen worden. Maar de Heere heeft al die bergen, en ook alle nesten, die onder deze bergen gebouwd waren, terneder geworpen. Wij geloven, dat wij van hen mogen zeggen, dat hun zal overkomen, wat David van de bergen van Gilboa zegt: „Noch dauw, noch regen moet op u zijn, noch velden der hefopperen.” Wij vertrouwen op God, dat het zo zal geschieden. Zij zullen nooit opstaan, zó dat regen op hen valle, of dat iets op hen groeie. De Heere zal hen zo maken als van de Olijfberg gesproken is: (Zach. 14 : 4). En de Olijfberg zal in tweeën gespleten worden naar het Oosten, en naar het Westen," en zij, die hun nesten daaronder bouwden zullen naar de valleien vlieden. De Heere zal maken, dat deze bergen in tweeën worden gespleten, die zich tegen Hem en tegen Zijn Kerk verheffen. Helaas! Zij zijn er altijd het slechtst aan toe, die tegen de Heere en Zijn verbondsvolk optrekken, maar welgelukzalig zijn zij, die aan de zijde des Heeren staan, want zij zullen de overhand hebben.

Tot welk soort van werktuig stelt de Heere Zijn Kerk?

Tot een scherpe nieuwe dorsslede, die scherpe pinnen heeft. Is dit niet in strijd met de zachtmoedigheid der Kerk? Indien er toch iemand is, die geen scherper einden heeft, (Engelse vertaling) die zich niet verzet, moesten dan niet de kinderen Gods zo zijn; want wie verzette zich minder dan onze Heere Jezus? Toen zij Hem uit de wereld hielpen, geselden, bespotten, en alle kwaad deden, dat zij konden, zeide Hij: „Vader, vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen”; „Heere, reken hun deze zonde niet toe.” Moet dan de kerk van Christus zich verzetten, ziende dat Christus het niet doet? Ja, Gods Woord spreekt ons van drie pinnen of tanden, die de Kerk heeft, en wie er ook in hun kaken komt, de Heere heeft hun tanden gegeven, om ze zo te bijten, dat zij het nooit te boven komen.

1. De tand der wrake is hun gegeven: (Ps. 58: 11) „De rechtvaardige zal zich verblijden als hij de wrake aanschouwt. Hij zal zijn voeten wassen in het bloed des goddelozen.” Wij mogen blij zijn, als het zo gebeurt, dat het bij ons niet gaat over hun personen, maar alleen over hun goddeloze gedragingen, wanneer wij zien, dat onze rechtvaardige Heere toont, dat Hij rechtvaardig is in Zich te wreken op Zijn en onze vijanden. En wanneer wij niet aan ons garen offeren en aan ons net roken, alsof wij het gedaan hebben, dan mogen wij met recht zeggen: „God zij daarvoor geloofd,” wanneer wij zien, dat Rome, en Spanje, en de Antichrist, en de bergen der wereld, die tegen Christus en Zijn Kerk en Zijn volk zijn, worden neergeworpen.
2. Aan de Kerk Gods is ook een tand der rechtvaardigheid gegeven. Welk soort van last is het, die aan Saul wordt gegeven tegen Amalek? (1 Sam. 15 : 3) „Ga nu heen en sla Amalek, en verban alles wat hij heeft, en verschoon hem niet. Maar dood van de man af tot de vrouw toe, van de kinderen tot de zuigelingen, van de ossen tot de schapen, van de kemelen tot de ezelen toe.” Soms wordt de Kerk een zwaard in de hand gegeven om haar vijanden te verdelgen, en dit bewijst, dat onze Heere een overwinnende Heere over Zijn vijanden is. Dit zijn niet de bijzondere wapenen waarmee onze Heere strijdt, want die zijn niet vleselijk, maar geestelijk tot nederwerping der sterkten, namelijk: *bidden en vasten*. In Ps. 137: 9

³ De veertien bisschoppen, de na ernstige besprekingen van de verscheidene processen, in vele zittingen van de Synode van Glasgow, in de 20e zitting, de 13e december 1638 zijn afgezet.

wordt last gegeven de kinderkens van Babel te grijpen en aan de steenrotsen te verpletteren, en die worden welgelukzalig genoemd, die dat doen.

3. Dan is er nog een tand van de macht van de Middelaar Christus in het hoofd der Kerk gezet. Christus en Zijn volk worden ingevoerd (Jes. 63: 1) als voorspoedig voorttrekkende, en al Zijn klederen met bloed geverfd: „Wie is deze, die van Edom komt, die versierd is in zijn gewaad? die voorttrekt in zijn grote kracht? Ik ben het, die in gerechtigheid spreek, die machtig ben te verlossen.” De Heere en Zijn Kerk hebben een tand om al de bergen te verslinden, die tegen hen optrekken, zoals die valse profeet Bileam profeteerde, of hij wilde of niet: (Num. 24 : 8) „Hij zal de heidenen, Zijn vijanden, verteren, en hun gebeente breken, en met Zijn pijlen doorschieten.” Of zij het willen, of niet willen, de Heere wil, dat de Kerk scherpe tanden heeft om hare vijanden te bijten, zodat de vijanden onder het zwaard des Heeren en Zijner Kerk zullen bukken en vallen.

Het schijnt, dat de Heere het ook zo te dezer tijd zal doen gebeuren. Wie weet of niet de Heere dit grote werk, dat in Schotland is begonnen, nu het Engeland ingaat en daar vaste voet begint te krijgen, tot over de zee zal voortzetten?

- Wie weet of niet de Heere Schotland, dat maar een worm is in vergelijking van andere volkeren, tot een scherpe nieuwe dorsslede zal stellen, die scherpe pinnen heeft, om de bergen te dorsen en te vermalen, en heuvelen te stellen gelijk kaf?
- Wie weet of Hij hen niet tot een scherpe dorsslede zal stellen om Rome, en de paus, en de Antichrist te dorsen en te vermalen, zodat al haar kooplieden zullen uitroepen: „Zij is gevallen, zij is gevallen, het grote Babylon.” O, te mogen zien, dat die grote steen des aanstoots, die de Christelijke godsdienst in de weg staat wordt weggenomen!
- *O, dan te zien, dat het Joodse volk weer tot Christus, hun oude Man gebracht, en aan Hem getrouwd wordt, en de volheid der heidenen ingaat! O, te mogen zien, dat onze Verlosser Christus die schone dag in de wereld zal hebben: Jood en heiden aan Christus getrouwd te zien, en dat Hij zal heersen van het Oosten tot het Westen, en van de zee tot aan de zee; en dan de ganse aarde in één schaapskooi te zien, gehoorzame de stem van één Herder! Als die dag komt, dat zal de gezegendste dag zijn, die wij ooit hebben gezien!*
- Wij moesten de Heere bidden die te verhaasten, opdat vervuld moge worden wat de Heere belooft: „Gij zult ze wannen, en de wind zal ze wegnemen, en de stormwind zal ze verstrooien.” De vijanden zullen worden als kaf voor de wind.

Het is een kenmerk van de valse Kerk, dat zij, wanneer Christus en Zijn Kerk tegen hen opstaan, niet staande kunnen blijven, maar weggeblazen worden. Werpt de goddelozen in de smeltkroes der ellende en beproeving, en zij zullen er niet weer uitkomen. Maar werpt de Godzaligen in de smeltkroes, en zij zullen er te allen tijde ongebrand uit komen. Werpt schuim in een heet vuur, en het zal niet weer gezien worden. Maar wanneer u zuiver goud in een vuur werpt, zal het er even goed uit komen, als het daarin geworpen is. Werpt de goddelozen onder de slagen van een toornig God, zij zullen Hem niet kunnen verdragen, maar verteerd worden: (Jes. 50: 9) „Zij zullen altemaal als een kleed verouden, de mot zal hen eten; (Jes. 51: 8) „Want de mot zal ze opeten als een kleed, en het schietwormpje zal ze opeten als wol!”

Wanneer God toornig is op een goddeloze, en Hij begint hem te slaan, dan is er niet meer kracht in hem om het tegen Hem uit te houden, dan in een oude door de mot opgegeten lap, die scheurt wanneer men hem met de hand aanraakt; de harten der vijanden van Gods volk bezwijken als water, wanneer de Heere op hen toornt. Het is een volk, dat van genade verstoken is, die niet voor de Heere kunnen bestaan wanneer

Hij op hen begint te blazen. Toen het volk van die grote en sterke stad Jericho slechts hoorde van de grote en dappere daden, die Jozua en het volk van God hadden gedaan, was er dadelijk geen geest meer in hen. Als die goddeloze Nabal van de dood en de toorn Gods hoorde verloor hij onmiddellijk al zijn moed. Vanwaar komt dit alles? Zullen tijdelijke verdrukkingen het geloof wegnemen of iemand van de algemene gaven Gods, als de rede, het begrip, de blijdschap, beroven?

Nee. Uitwendige moeite zal evenmin het geloof, of enige van die gemene gaven Gods, waar die zijn, wegnemen, dan een vuur de duivel zal verbranden, en dat is onmogelijk. Maar wanneer God Zich tegen de goddelozen stelt, dan is er nog iets anders dan wij zien, dat achter de kruisen en moeiten aan komt, namelijk de toorn van een toornige God, die het oordeel bekrachtigt, hetzij het het zwaard, de honger of de dood is; en dat blaast hun geloof en al hun natuurlijke gaven weg, en doet hen hun kracht en hun moed verliezen.

Wie is de man, die in staat is een strijd door te maken, en het uit te houden wanneer de boze dag komt? Alleen hij, die in Christus is en waar geloof heeft. Zo iemand zal de hel niet vrezen, noch iets, dat hem kan dreigen. Krijgt maar eenmaal zaligmakende genade en bent in Christus, dan kunt u er zeker van zijn, dat u geen kaf voor de wind zult zijn in de dag van Gods toorn. Ik weet, dat de Heere, als Hij in Zijn macht en in Zijn mogendheid zal verschijnen tegen de sterksten in de wereld, hun vertoning zal doen vallen. De Heere echter beproeft nooit de sterkte Zijner almacht op Zijn Kerk. Maar Hij giet wraak uit over Zijn vijanden en over de vijanden Zijner Kerk, zoals de Heere door de mond van Samuël tot Eli zeide: „Wanneer Ik begin te straffen zal Ik een voleinding maken.” Dit is waar ten opzichte van de goddelozen. Wat echter de Kerk Gods aangaat, al zijn de vijanden die tegen hen zijn nog zo machtig of menigvuldig, zij zullen als kaf van de dorsvloer worden weggestormd. Van de kinderen Gods, die Zijn Kerk zijn, zegt de Heere: „Wanneer gij zult gaan door het water, Ik zal bij u zijn, en door, de rivieren, zij zullen u niet overstromen; wanneer u door het vuur zult gaan zult u niet verbranden, en de vlam zal u niet aansteken.”

Dit zijn de twee onbarmhartigste vijanden, die er kunnen zijn: vuur en water, en toch zal Hij de Zijnen voor beide bewaren. Maar hier wordt bedreigd, dat een verschrikkelijke verwoesting over de goddelozen zal komen. Hebben zij niet meer moed dan kaf voor de wind, wanneer God toornig op hen is? Nee, niet meer. Er wordt gesproken van een verschrikkelijke verwoesting, die over de goddeloze zal komen, (Job 18 : 6) „Het licht zal verduisterd warden in zijn tent, en zijn lamp zal over hem uitgeblust worden.” Wee die mens wiens lamp God uitblust! „De treden zijner macht zullen benauwd worden en zijn raad zal hem nederwerpen. Want met zijn voeten zal hij in het net geworpen worden, en zal in het wargaren wandelen. De strik zal hem bij de verzenen vatten,” enz. Het is een vervloekte grond daar hij op gaat. Wat kan verschrikkelijker van de goddelozen worden gezegd dan wat hier geschreven staat?

Zie ook Job 20 : 6: „Wanneer zijn hoogheid tot de hemel toe opklom, en zijn hoofd tot aan de wolken raakte; zal hij gelijk zijn drek in eeuwigheid vergaan: die hem gezien hadden zullen zeggen: Waar is hij? Hij zal wegvliegen als een droom, dat men hem niet vinden zal, en hij zal verjaagd worden als een gezicht des nachts. Het oog, dat hem zag, zal het niet meer doen, en zijn plaats zal hem niet meer aanschouwen. Zijn kinderen zullen zoeken de armen te behagen, en zijn handen zullen zijn arbeid moeten weder uitkeren,” enz. Hij zal een geest in de nacht gelijk zijn, die de mensen menen te zien, en onmiddellijk weer uit hun gezicht is verdwenen. Zij zijn als een droom, die een mens niet lief is. De Heere zal de goddeloze uit zijn bedekselen uitrukken, en Hij zal hem als zijn drek van de aarde doen vergaan. Hij zal de rijkdommen, die hij krijgt niet inslikken, of indien hij ze opeet zullen zij als zandsteentjes tussen zijn tanden zijn.

Onder de andere oordelen, die voor de goddeloze bereid zijn is deze: (Job. 31 : 17-19) „dat God zijn geweld voor zijn kinderen en nakomelingen weglegt.” De dwazen der wereld willen hieruit geen les trekken, voor zover God tegen hen en hun zaad heeft gesproken. Ik ben er zeker van, dat smart de goddelozen zou bevangen, als zij dit wisten! Als een goddeloze dit wist zou hij nooit meer lachen.

Vrees voor de hel is een zeer zeldzaam iets. Er zijn er maar weinig, die daarover denken wat de verborgenheid der hel is. Als u over deze twee dingen wilt denken, dan zult u het als een kwaad iets beschouwen met de goddelozen mee te lopen.

1. Als u daarover denkt, dat er een eeuwigheid is, en dat een eeuwigheid van gramschap hen wacht.

2. Als u over de toorn Gods denkt, en dat het een toorn is, die nooit zal worden uitgeblust. Wat een verschrikkelijke eed is dat, die de Heere zweert tegen degenen, die de nooddrufte om een paar schoenen verkopen, die verlangen, dat de Sabbat voorbij mocht zijn om het kaf van het koren te kunnen verkopen; die de Efa verkleinen en de sikkkel vergroten: (Amos. 8 : 7) „De Heere heeft gezworen: zo Ik al hun werken in eeuwigheid zal vergeten!” Wee u, over wie zulk een eed is gezworen wegens uw goddeloosheid! Gedenkt wat een verschrikkelijk woord tegen het huis van Eli is gesproken: (1 Sam. 3 : 14) „Daarom dan heb Ik de huize Eli gezworen: zo de ongerechtigheid des huizes Eli tot in der eeuwigheid zal verzoend worden, door slachtoffer, of door spijsoffer.” Zoals de Apostel zegt, kan de Heere geen zwaardere eed zweren dan, dat Hij bij Zichzelf zweert.

Het is een droevig woord, dat er sommigen zijn wier zonden met de punt van een diamant geschreven zijn, zodat zij nooit vergeten zullen worden. Het is een vreselijke vervloeking, die tegen Babel wordt uitgeroepen (Jes. 13 en 24), en tegen Saul en hen, die in die tijd de vijanden van David en van de Kerk waren (Ps. 109). Wee de goddelozen en hun, die een banier tegen God hebben opgeworpen! Veel ellende en wee blijven op hen! Veronderstelt, dat een mens een zee van vergif moest opdrinken, en dat die altijd terwijl hij dronk weer werd aangevuld, wat zou dat een harde zaak worden geacht. Nu, die zee van toorn, die de Heere voor Zijn vijanden zal brouwen, daarvan zullen zij drinken en dol worden, zij zullen vallen en nooit weer opstaan; en toch vrezen zij die niet, hoewel dat lot voor hen is weggelegd.

Wie zal de Kerk nu voor dit alles dankzeggen? „**Maar gij zult u verheugen in de Heere, in de Heilige Israëls zult ge u beroemen.**” God wil niet, dat de eer der overwinning Hem voorbijgaat, en wij hebben meer reden dit te vrezen dan iets anders. Geve God, dat ons land zijn vertrouwen niet stelle op zovele duizenden mannen en zovele hoofse geesten. Heere, behoed ons voor de zonde van afgoderij, in God te ontroven wat Zijn recht is!

Er wordt een uitnemend woord gesproken in Ps. 115. Toen de Kerk in die tijd veel overwinningen over haar vijanden had behaald, zeiden zij: „Niet ons, o Heere, niet ons. Maar Uwen naam zij de eer.” Al hadden wij miljoenen mannen meer dan wij hebben, dan nog zou niet ons land, maar alleen de Naam des Heeren van alles de eer toekomen.

Heere, bewaar ons in alle gevallen daarvoor, dat wij ons niet bemoeien met wat de Heeren eigen is. Het past ons eerder onszelf voor God te vernederen en Hem te erkennen in hetgeen Hij doet.

Nu, de lof en prijs van al onze werken, beide in ons en voor ons, zij de Vader van Christus en onze Vader, en Zijn Zoon Christus Jezus, en de Heilige Geest, tot in alle eeuwigheid. Amen.

3. HET HOREN NAAR DE STEM DES HEEREN⁴

Hoort naar Mij, gij eilanden, en luistert toe, gij volkeren van verre. De Heere heeft Mij geroepen van de buik aan, van Mijn moeders ingewand af heeft Hij Mijn Naam gemeld. En Hij heeft Mijn mond gemaakt als een scherp zwaard, onder de schaduw zijner hand heeft Hij Mij bedekt; en Hij heeft Mij tot een zuivere pijl gesteld, in Zijn pijlkoker heeft Hij Mij verborgen. En Hij heeft tot Mij gezegd: Gij zijt Mijn knecht, Israël, door Welke Ik verheerlijkt zal worden. Maar Ik zeide: Ik heb tevergeefs gearbeid, Ik heb Mijn kracht onnuttelijk en ijdelijk toegebracht; gewisselijk Mijn recht is bij de Heere, en Mijn werkloon is bij Mijn God. Jesaja 49 :14.

Geliefden in de Heere!

De Profeet handelt van het 40ste hoofdstuk van deze profetie tot aan het einde daarvan over deze twee zaken:

- I. Over het wederbrengen van de Kerk uit Babel.
- II. Over de herstelling van de Kerk door Jezus Christus.

Wij hebben hier:

1. Een inleiding tot de leer van Christus en de heerlijkheid der Kerk onder Hem. In deze woorden spreekt Christus Zelf tot de eilanden en onder andere ook tot Schotland en Engeland; want Brittanië is een van deze eilanden.
2. De Persoon, over Wien gesproken wordt, wordt beschreven naar Zijn roeping en de kracht van Zijn Middelaarschap, vergeleken bij een „scherp zwaard”.
3. Met toespeling op het volk, waarvoor Hij zal arbeiden, wordt van Hem gezegd: „Gij bent Mijn knecht; Israël, door welke Ik verheerlijkt zal worden.”
4. Het onvoorspoedige van Zijn bediening wegens de hardnekkigheid van de Joden: „Ik heb tevergeefs gearbeid, Ik heb Mijn kracht onnuttelijk en ijdelijk toegebracht.”

Hoort naar Mij, gij eilanden

Christus verkoos eerst het volk der Joden. Maar nu heeft Hij de middelmuur des afscheidsels tussen Jood en Heiden afgebroken, en Hij roept ons toe: *Hoort, gij eilanden en luistert toe, o Schotland en Engeland. Gij volk van ver op een eiland der zee, luistert toe en u zult Mijn land en erfenis zijn.*

Nu, o Schotland, Gode zij dank, uw naam staat in de Bijbel. Christus Zelf heeft reeds lang geleden tot ons gesproken, voordat wij geboren waren. Christus zeide: Vader, geef Mij de einden der aarde, voeg ook Schotland en Engeland bij de eilandbewoners in de grote koopakte, want Ik wil, dat zij een plaats onder hen zullen hebben. (Ps. 2 : 8). God zei, dat Hij alle landen zou hebben, die Hij noemde; geheel Sinim en al de einden der aarde, allen, die aan de zijden der rivieren van Morenland zijn, Egypte, Morenland en Seba. Het land werd in bunders en akkers aan Christus uitgemeten, en de grensstenen geplaatst.

Zoals u weet, worden in akten of oorkonden, waarbij zekere rechten worden toegestaan, de huizen, landerijen, veengronden, moerassen, het recht van vogels vangen en vissen, ja, alle landen in lengte en breedte, die daarbij zijn inbegrepen,

⁴ Gepreekt bij een Avondmaalsbediening te Kirkcudbricht, de 19^e juli 1634.

omschreven. Zo ook krijgt Christus Zijn uitverkorenen, die in de grote acte der verkiezing zijn inbegrepen. Gelooft in de naam en het gezag van de Zoon van God. Ik bid u, geloof en leest de acte van Schotland in Ps. 2, 45 en 72. Zult u dan geloven?

Maar nu schijnt het, alsof wij aan een nieuwe meester worden overgedragen; de Antichrist maakt aanspraak op ons; laat dat ons met diepe smart vervullen.

Weet u wat de vijanden der Kerk doen? Zij werken hard om Christus omver te werpen en Hem Zijns Vaders land te ontnemen. Dunkt u, dat het hun zal gelukken? Nee, geenszins: „de poorten der hel en Rome zullen Hem niet overweldigen.” Vreest hen niet, want zij zullen niet overwinnen; de acte van Christus is zekerder dan dat voornemen. Laten dan de eilanden horen en gehoorzamen, en ik ben niet bevreesd, dat Christus een voet breed in Brittannië zal verliezen. Maar, indien u niet zult geloven en Hem gehoorzamen zal er zeker een land worden verloren, en wij zullen weggegeven worden. Het was geen kwade overwinning, die Christus behaalde, het kan niet anders of Hij moet voorspoedig zijn. Het is goed verkregen in het zweet Zijns aanschijns. Christus is niet als de vele dwaze jeugdige erfgenamen, die hun goederen door hun dwaasheid verliezen. Christus is geen doorbrenger, Hij heeft nooit één voor (stukje akker) van het land Zijns Vaders verkocht of verpand. Het zijn onze zonden, die ons verkocht hebben, en niet Hij.

Hoort naar Mij, gij eilanden, en luistert toe, gij volkeren van verre.

De eilanden moeten van Christus zijn, onder voorwaarde, dat zij horen en Hem gehoorzamen. Wij moeten Christus, onze Meester dienen, anders werpen wij onze rechten weg. (Hebr. 5 : 9). „En geheiligd zijnde is Hij allen, die Hem gehoorzaam zijn, een oorzaak van eeuwige zaligheid geworden.” De Vader zegt van Hem: „Deze is Mijn Zoon, Mijn Geliefde, in Dewelke Ik Mijn welbehagen heb.” Luistert daarom toe, want het is op uw eigen verantwoording, als u de Heere Jezus verwerpt.

De Heere heeft Mij geroepen van de buik aan.

Wat betekent dit? Kon niet Christus ongeroepen gekomen zijn? Nee, (Hebr. 5 : 4, 5) „Niemand neemt zichzelf die eer aan, maar die van God geroepen wordt, gelijkwijs als Aäron.” Alzo ook Christus heeft Zichzelf niet verheerlijkt om Hogepriester te worden, maar die tot Hem gesproken heeft: „Gij zijt Mijn Zoon, heden heb Ik U gegeneerd.”

Vraagt u, *wat de roeping van Christus was?* Dan antwoord ik: Het was,

1. Gods eeuwig besluit, waarin besloten en in het verbond der verlossing tussen de Vader, de Zoon en de Heilige Geest was overeengekomen, dat Christus de Persoon zou zijn; waarvan als het ware acten tussen hen werden gepasseerd.

2. Deze roeping is de overdracht door God van al de uitverkorenen op Christus; daarom heeft de Vader geen Persoonlijk toezicht op de uitverkorenen, zij zijn allen aan Christus gegeven, zij zijn allen in de handen des Zoons gegeven. (1 Tim. 2 : 5) „Want daar is één God, daar is ook één Middelaar Gods en der mensen, de mens Christus Jezus.” Er is geen andere Middelaar dan Hij; noch de Vader, noch de Heilige Geest. Er is geen andere om persoonlijk voor ons te verschijnen of verantwoording te doen. De Vader heeft om zo te zeggen alle onze verplichtingen en geschriften aan de grote Advocaat Christus Jezus overhandigd. De Vader doet onderzoek, neemt voor en pleit tegen het verborgen lichaam van Christus en roept: *betaling, of de dood!* Sterven of betalen, hetzij door het Hoofd of door de leden. (Jes. 53: 3). Maar de Vader heeft „onzer aller ongerechtigheid op Hem doen aanlopen.” Werd alleen onze zonde op Hem gelegd? Nee, Hij is ook door lijden de oorzaak der eeuwige zaligheid geworden; nooit wordt zulk een woord, in het ganse Boek van God, van de andere twee Personen

gesproken. Indien Christus geen oneindige voldoening gegeven en de schuld betaald had, kon niemand de zaligheid hebben verkregen. Overtollige werken zullen het niet doen; de vrije wil des mensen kan het niet uitwerken; niets dan het bloed van Jezus was in staat de zaak goed te maken.

3. Des Heeren roeping van Christus is, dat Hij Hem door een openbaar ambt de wet aan Zijn zijde geeft, om als een Profeet te leren, als een Priester te lijden en als een Koning tot onderwerping te brengen, te heersen en te verdedigen. Dit kunnen wij toch zeker weten, dat Christusmens, hoe het ook zij, een persoonlijk welbehagen tot ons heeft, dat Hij medelijden met ons heeft en een verlangen, dat wij vrij gemaakt zullen worden; nochtans zou ons dat niet gebaat hebben, als Hij geen Goddelijk Persoon ware geweest, en de vereiste voldoening niet had teweeggebracht. Iemand kan een goede wil hebben om borg voor een ander te zijn, maar als hij iemand is, die tegen de koning in opstand is, kan de wet hem niet toelaten. Nee, hij kan niet worden aangenomen, tenzij hij een vrije onderdaan is en bekwaam om als borg te dienen. Zo heeft God Christus, Die menselijke ontferming heeft om medelijden met ons te hebben, de wet aan Zijn zijde en een openbaar gezag tegen alle zonden gegeven. Hier is een zonderlinge vertroosting voor alle zwakke, kranke en belaste zielen. Indien u aan uw zaligheid twijfelt, gedenkt dan, dat Christus krachtens de wet en het welbehagen Gods, en een bijzondere roeping, tot Middelaar voor u gemaakt en aangesteld is. Dan is het geen verkeerde aanmatiging, dat Christus uw pleit in handen heeft genomen. Hij heeft er een wettige roeping toe. Vertrouwt en verlaat u alleen op Hem ter zaligheid. De Heere heeft u aan Christus overgegeven, en indien u Werkelijk in Hem gelooft, zoals Hij u in het eeuwig Evangelie wordt aangeboden, is er geen vrees, dat Hij u zal uitwerpen, of dat u niet zalig zult worden. Die Hij liefheeft, die heeft Hij lief tot de einde. Indien u de Zijne bent, zal Hij Zijn recht niet verliezen. Maakt dan vrijmoedig aanspraak op de zaligheid, vergeving en de gerechtigheid van Christus. Zij is de uwe, krachtens de roeping Gods, neemt het uw en laat er u niet van afdrijven als onnozele schepselen; laat u niet door verzoeking, kruisen en ongelovige vrees van de zaligheid afbluffen. Indien u in Christus gelooft, zijn uw rechten sterk.

Christus zegt: „*De Heere heeft Mij geroepen van de buik aan*”; dat mag voor u een waarborg zijn om Hem te vertrouwen als een algenoegzame Zaligmaker. Het ongeloof moet dan een grote leugenaar en verachter van Christus zijn. Het spreekt alsof Christus geen wettige Zaligmaker is, alsof Hij ongeroepen gekomen is, en dat Zijn werk niet zal bestaan. Zie dan, o, ongelovige, hoe diep u in de zonde bent weggezonden! u bent erger geworden dan een Jood en zegt zakelijk, dat Christus een bedrieger en geen waarachtig Zaligmaker is. Er wordt veel over het geloof gepraat, maar ik wens te wel, dat het goed gekend werd.

Van mijn moeders ingewand af heeft Hij Mijn Naam gemeld.

De wet vroeg wie voor de mens zou lijden. Zij was niet tevreden met het algemeen antwoord: *een borg*. Maar er moest iemand genoemd worden. Zo noemde de Heere Christus en zeide: ‘Spreek daar niet meer over, er is niemand anders, die voor het werk geschikt is dan Mijn eigen eeuwige Zoon, de Zoon Gods en de Zoon des mensen.’ En op het toestemmen van Christus en het antwoorden op Zijn naam, boekte God Hem, en Hij schrijft in Zijn heilig Woord, dat Christus Borg voor Zijn volk is. Hij moest de vloek ondergaan, die over ons was gekomen en Zijn naam werd in onze schuldbrief geschreven. Een eerlijk man, voornamelijk een hooggeplaatste, wil niet, dat zijn naam voor een som geld in twijfel wordt getrokken. Hij wil liever de som betalen dan dat zijn naam in het Hof wordt genoemd. Hij zou dan ook liever willen

sterven dan, dat zijn naam zou worden gehoord wegens een fout, die volgens de wet schande en de dood verdient. Maar onze dierbare Verlosser was niet zo overgevoelig, want Zijn Naam stond in ons zwart schuldenregister met de meinedigen, de overspelers, enz., en de gerechtigheid greep Hem aan, alsof Hij de overtreder en zondaar ware geweest. Hij werd dan niet werkelijk de zondaar, zoals de Antinomianen zeggen, anders kon Hij geen voldoening hebben aangebracht voor de zonden van Zijn volk. Het is maar een dwaas begrip van hen, dat zij menen, dat Hij beide, de zondaar en de offerande voor de zonde was. Nee, in plaats van de zondaar te zijn, was Hij „heilig, onnozel, onbesmet, afgescheiden van de zondaren” (Hebr. 7 : 26). Toch (en dat is stof van bewondering) onderging deze Heilige de volledige straf, die de wet en de rechtvaardigheid eisten. (Jes. 53: 12) „Hij heeft Zijn ziel uitgestort in de dood, en is met de overtreders geteld geweest, en heeft veler zonden gedragen en voor de overtreders gebeden.”

Ziet, hier staat Zijn naam in Gods grootboek en de Vader roept uit, dat Jezus Christus voor zondaren zonde is gemaakt. Dit is een droevig liedje, dat de wet van Gods vloek en vervloeking op Christus ontvlamd is. O, de engelen mochten zich wel verwonderen, als zij Christus' naam in twijfel hoorden trekken. U dan, die het zo hoog opneemt, dat er om Christus' wil over u gesproken wordt, dat u gesmaad wordt, en u bijnamen gegeven worden; of dat uw namen om Zijnentwil voor rechters en overheden gehoord worden; waarom handelt u zo? Hij liet om uwentwil een smet op Zijn Naam werpen. Christus liet Zijn hoofd niet hangen, noch schaamde Hij Zich over u. Hij belijdt u en uw zaak voor Zijn Vader. Belijdt u dan ook Zijn naam, Hem en Zijn Waarheid voor de gehele wereld. Trekt u niet terug, houdt u niet stil, ontvliedt de plaats niet, wanneer Zijn zaak in mededinging komt met het bepraten van uw naam om Hem. Het is uw eer. O, dat wij zoveel van onszelf houden, dat wij geen ongelijk om Hem willen lijden! O, hoe rijst uw geest op als uw naam maar veranderd wordt. Sommigen uwer zullen zeggen: 'Ik dank God, niemand zal van mij zeggen: hij is maar een hoerenkind; en ik dank God, dat mijn naam in de plaats waar ik woon, goed bekend staat.' Zo is Zijn naam ook. Staat uw naam beter bekend dan die van Christus, uw Zaligmaker, Wiens naam is Koning der koningen? En toch werd Zijn naam met de overtreders in Gods boek geschreven. Christus liet Zich niet hoog betitelen, evenals een hertog of een graaf over wie men spreekt als een goed mens. Hij is hier in ons land altijd *de Zoon des mensen* genoemd. Vele oneerbiedige mensen noemden Hem in de dagen Zijns vleses, *de zoon van Maria*.

Hij heeft Mijn mond gemaakt als een scherp zwaard.

Christus kan bloed storten met de tong: (Openb. 1 : 16) „En uit Zijn mond ging een tweesnijdend scherp zwaard, opdat Hij daarmee de heidenen slaan zou.” (Hfd. 19 vers 15). Allen, die Christus doodt, slaat Hij met Zijn mond; want ziet, hoe scherp Zijn zwaard is: (Hebr. 4 vers 12) „Want het Woord Gods is levendig en krachtig, en scherpsnijdender dan enig tweesnijdend scherp zwaard, en gaat door tot de verdeling der ziel en des geestes, en der samenvoegselen en des mergs en is een oordeler der gedachten en der overleggingen des harten.” Wee dan hun, die een hart van ijzer en steen hebben, waarop het Woord van Christus afstuit en er nooit doorgeslagen wordt. De consciënties van sommige mensen zijn van ijzer, zij bewegen zich niet, hoe Christus ze ook slaat; toch zal Christus de consciënties van zulke mensen geheel in splinters slaan, en dan kunnen zij nooit weer beteren. Maar hierover later.

Wel is waar, worden sommigen door het Woord bewogen, zodat zij wel eens een traan storten. Maar ik vergelijk die ontroering bij de werking van een krachtige drank in een zwakke maag. Zij voelen zich eerst een poosje onwel, maar zij braken het middel, dat

Christus voorschrijft, spoedig weer uit; zij zijn niet buiten de kerk, of zij zijn het weer kwijt; het blijft niet bij hen tot de volgende Dag des Heeren.

Onder de schaduw Zijner hand heeft Hij Mij bedekt.

Deze spreekwijze is ontleend aan een man, die in een stormachtige dag zijn kind in zijn armen draagt, en met zijn hand zijn kind tegen de harde wind beschermt. Of, wanneer het op zijn knie zit, wat dicht bij het vuur; dan houdt hij zijn hand tussen het gezicht van het kind en het vuur en zo bewaart hij het onder de schaduw van zijn hand, dat het zich niet brandt.

De mens Christus moest een zware storm doorstaan, een zwarte storm van de Noordenwind van Gods toorn blies Hem in Zijn schone aangezicht, zodat het was, alsof het vel er af zou scheuren. Maar God hield Zijn hand tussen Zijn aangezicht en de storm en bewaarde Hem in de schaduw Zijner hand. Dit is niets anders, dan dat God Christus in Zijn roeping als Koning, Profeet, en Priester beschermde en behoevde.

Wat wilt u nog meer? In al het lijden en in al de moeite van Christus had God de mens Christus onder de schaduw Zijner hand bedekt. *God bewaarde Christus van harte*, en dat op tweeërlei wijze.

(1) U weet toch hoe dikwijls Zijn vijanden het op Zijn leven hadden gemunt, „maar niemand sloeg de hand aan Hem, want Zijn ure was nog niet gekomen.” God gaf Christus twaalf uren in Zijn dag, zodat Hij niet kon struikelen, noch vallen, voordat Zijn nacht kwam, want Zijn vijanden ten spijt bleef Hij in de stad totdat Hij die had doorwandeld. Zij konden Christus niet uitdrijven, noch Hem de plaats doen ontvlieden. Hij kwam neer om voor het leven Zijner Kerk en haar wetten te pleiten en deed een gelofte, dat Hij niet weer naar huis zou gaan, voordat Hij een vonnis kreeg en het proces had gewonnen; en Hij kreeg dat eer Hij in de ruste inging. Hij werd niet uit de stad gedreven, voordat Hij Zijn boodschap had gedaan. Voordat Hij Zijn dwazen buiten gevaar en buiten de hel had gebracht, ging hij niet weer naar de hemel terug. Hij stierf niet voor Zijn tijd. Hij was niet als onrijp koren, dat gemaaid wordt voordat het half rijp is. Maar Christus werd van de grond verzadigd en was behoorlijk rijp, eer de sikkel des Heeren Hem afsneed uit het land der levenden en zo was Hij altijd onder de schaduw van des Heeren hand.

(2) Maar hoe Christus onder Zijn laatste lijden onder de schaduw van Gods hand bedekt was is moeilijker te verstaan, want Christus werd naar de wet en de rechtvaardigheid behandeld en niet naar genade. Ik antwoord hierop:

1. Dat hoewel Christus geen sparende genade werd bewezen, Hij nochtans onder Zijn lijden ondersteunende genade kreeg. Let hier nauwkeurig op, want het is nodig, dat wij dit aandachtig nagaan; de grond is enigszins glibberig. Het Woord zegt, dat God Hem niet heeft gespaard; er was geen geheime overeenkomst of geheim verdrag tussen Christus en de rechtvaardigheid Gods. Nee, de wet liet zich niet bevredigen met een zeker deel van Christus te ontvangen en de rest kwijt te schelden, alsof het al te grote strengheid ware alles te eisen; als Christus enige kwijschelding had gekregen, zou Hij niets van het lieflijke Evangelie hebben ontvangen voor Zijn arme schuldige vrienden, voor ellendige, dwaze, hulpeloze zondaren. Christus zei daarom: *Ik zal al het zure nemen en al het zoete zal voor u zijn*. Nee, onder de verlating kon Christus geen blik, geen woord van Zijn Vader krijgen. Nee, ik zeg meer: God mocht, God kon dat overeenkomstig de wet niet doen.

Christus riep uit: *Hebt u niet één woord, niet één blik, lieve Vader?*

En Hij antwoordde: *Nee, geen blik, voor de hele wereld niet.*

Maar Christus kreeg Gods ondersteunende ontferming: *de lieflijke schaduw van Zijn almachtige hand bedekte Hem*. Want God zond Zijn engel om Hem te troosten, maar Zelf wilde Hij niet komen. God wapende Hem voor alle slagen, want Hij was verzekerd, dat de Godheid en de mensheid nooit zouden scheiden; dat was Christus' grote oorkonde, waarop Hij in tijden van benauwdheid steunde.

2. Hem werd altijd, bij iedere slag hulp toegezonden van de Godheid, die Hem met geloof, sterkte en lijdzaamheid bezielde: (Jes. 50 : 7) „Daarom heb Ik Mijn aangezicht gesteld als een keisteen, want Ik weet, dat Ik niet zal beschaamd worden.” De ziel van Christus was, wegens de Personele vereniging als een keisteen. God sloeg, maar nooit doorboorden de pijlen Hem; zij maakten alleen wonden en scheuren, maar de ziel vloog nooit aan stukken, noch werd zij vernietigd. Maar hoe stond het dan? De rechtvaardigheid onthield Christus een kus van de Godheid; want hier waren twee dingen: de vensters van de Godheid waren gesloten, zodat noch het licht, noch de hitte daarvan in de vermogens van de ziel van Christus scheen. Al de vermogens van Zijn menselijke ziel waren opgebonden.

(1). Het natuurlijk vermogen van blijdschap werd opgebonden, evenals een groot water, dat afgedamd is, zodat niemand een blij gezicht van Christus kon krijgen; want Hij zeide: „Mijn ziel is geheel bedroefd, tot de dood toe.”

(2). Het natuurlijk vermogen om God te zien in de vereniging werd ingehouden; God verborg Zich, een zwarte wolk van verschrikkelijk vrezen was over het oordeel van Christus, opdat Hij toen de Godheid zou geloven, maar niet als tevoren, zou zien, noch beschouwen.

(3). Dat vermogen om in de ganse mensheid een Heere, Die afwezig was, gevoelig te genieten, lieflijk en werkelijk te beschouwen en op Hem te vertrouwen, werd ingehouden; en toch (o, wonder der wonderen) had Hij geloof met vreselijke vreze en zeer sterke liefde met treurigheid, daarin, dat Hij God Zijn Vader kon noemen, met sterke roepingen en tranen, verwonderlijke lijdzaamheid en hope, die Hem deden verlangen naar een open venster om het daglicht te aanschouwen. Werkelijk, hoewel het niet mogelijk was, dat Christus' verwachting zou verloren gaan, toch liep, zover wij kunnen zien, onze zaligheid gevaar. Indien Christus hier had gefaald, en een verkeerde stap had gedaan, weg was dan onze zaligheid geweest. Maar Gode zij dank, het stond niet op losse schroeven; God had al die tijd Christus en onze hemel in Zijn vuist.

Gebruik

Zie dan, wanneer God Christus, of wie ook van Zijn knechten met een boodschap zendt, heeft Hij hen altijd stevig en vast in Zijn vuist. Daar zijn al Gods getrouwe dienaars en belijders, die in een wettige roeping dienst doen. Indien Hij u zendt om voor de Heere te getuigen of te lijden, zal Hij voor u de kosten dragen. Indien Hij u het juk oplegt om tegen enige vijand op te trekken, zal Hij u beschermen. Maar indien u de hoer naloopt en een vreemde ziekte oploopt, of naar de wereld gaat om daar uw geluk te zoeken, dan bent u niet onder de schaduw van Gods hand en zal Hij uw kosten niet dragen. Indien u een juk aantrekt tegen de zonde, zal Hij u verdedigen, maar als u tegen Hem zondigt, zult u blootgesteld zijn aan de pijlen, die Hij in Zijn pijlkoker heeft. Waarom? Omdat de duivel u in zijn dienst heeft en niet God. Was u in de dienst van God dan zou uw Meester het voor u opnemen; gaat dan in Zijn dienst en trekt een wissel op Hem voor al uw kosten. Ten tijde toen Christus voor de grote rechtbank stond, hield Hij Zich aan de grote oorkonde, die Hij in handen had en beantwoordde.

Nu, wat kan Christus niet verdragen, en wat kan Hij niet doen? Wat kunnen stukjes

lemen schepselen, heersers en vorsten, tegen Hem doen? Tegen Hem, Die zulk een strijd doorstond! Wij bezwijken en verliezen de moed, wanneer wij vrezen, dat de zaken zo hard tegen de dienst van God en Zijn waarheid aangaan.

Werkelijk, ons ongeloof zal zeggen, dat Christus de toorn Gods niet leed. Weet u wat wij zeggen? Sommigen zullen zeggen: Wij twifelen niet of God kan al Zijn vijanden aan stukken breken, als zoveel potscherven. Maar o, zeggen zij, wij vrezen, dat wij geen sterkte hebben; wij weten niet of Hij ons deel aan Zijn sterkte zal geven.

Ik antwoord: Christus heeft Zijn sterkte niet om die naast Hem te leggen, evenals de gierigaard zijn goud. Hij heeft die om ze te gebruiken voor Zijn Kerk. Maar dit moet ik zeggen, dat elke belijder moest onderzoeken of Hij in Christus is of niet. Als u niet in Christus bent, zal deze wereld u geheel wegblazen, geheel weg van Hem. Nee, het is niet mogelijk, dat u in enigerlei moeite zijnde stil kunt staan; daarom heeft onze Heere een beproeving gezonden, opdat zij, die geen deel aan Christus hebben, zouden worden weggeblazen. Wilt u voor Christus lijden, uw genegenheden doden en uw begeerlijkheden afsterven? Zij zullen niet met lijden worden vereerd, die de zonde geen dodelijke wonden hebben gegeven. Indien u voor Christus wilt lijden en voor Hem wilt sterven, moet u een lid van Hem zijn, want de voet van een boom lijdt niet wanneer de top bloedt. Indien uw hart bereid is en u besloten bent aan te zien, dat Christus een bebloed hoofd krijgt in Zijn leden, of in Zijn zaak, ziet dan met Hem te lijden.

Hij heeft Mij tot een zuivere pijl gesteld; een pijl met een scherpe punt.

Het zwaard slaat dichtbij en de pijl doodt van ver. Zij zijn binnen het gebied van Christus, die met het zwaard gedood worden, maar de pijl vliegt over de legerplaats van de duivel en doodt velen, die zich aan de andere zijde daarvan bevinden. Zij doodt daarom hen, die zich in de wildernis des duivels ophouden, en de wilde dieren, die in de wouden zijn. Zij doodt leeuwen, luipaarden, ezels en tijgers, dat is, mensen van een woeste en wilde natuur en maakt hen gehoorzaam aan het Evangelie van onze Heere Jezus Christus.

De pijl vliegt over de wilde volken der wereld, over hen, die zonder Christus in de wereld zijn en het heil des hemels aanbidden. Ik beschouw Christus als een scherpschutter. Hij legt Zijn pijl aan en doodt hen, die binnen Zijn bereik zijn; die half binnen en half buiten zijn, trekt Hij binnen en neemt Hij in Zijn armen. Hij legt Zijn boog aan op hen, die ver zijn onder de heidenen en schiet Zijn pijlen onder hen, en de gewonde komt weeklagend in, zeggende: „Heere, wat wilt Gij, dat ik doen zal?”

Maar weet dit, dat er in deze wereld zijn, op wier consciëntie Christus Zijn pijlen schiet, maar zij liggen achter een dijk en de pijl vliegt langs hen heen (Matth. 25 : 5, 6) „Maar zij zulks niet achtende, zijn heengegaan, deze tot zijn akker, gene tot zijn koopmanschap. En de anderen grepen zijn dienstknechten, deden hen smaadheid aan, en doodden ze.” (Lukas 14 : 18, 19, 20) „En zij begonnen allen zich eendrachtig te verontschuldigen. De eerste zeide tot hem: Ik heb een akker gekocht en het is nodig, dat ik uitga en hem bezie; ik bid u, houd mij voor verontschuldigd. En een ander zeide: Ik heb vijf juk ossen gekocht en ik ga heen om die te beproeven; ik bid u, houd mij voor verontschuldigd. En een ander zeide: Ik heb een vrouw getrouwd, en daarom kan ik niet komen. Als de Overpriesters en Farizeeën deze Zijn gelijkenissen hoorden, verstonden zij, dat Hij van hen sprak; en zij zochten de handen aan Hem te slaan.”

Toen zij, die de vrouw, die in overspel gegrepen was, voor Hem brachten en zij Christus hoorden zeggen: „Die van ulieden zonder zonde is, werpe eerst de steen op haar”, werden zij „van hun consciëntie overtuigd, en gingen uit, de een na de ander, beginnende van de eerste tot de laatste.” (Joh. 8 : 7, 9). De Heere schoot een pijl op

hun consciënties, maar zij bukten en verborgen zich achter een muur.

Zien wij niet, dat het zevende gebod een pijl schiet op de wellusteling, en dat hij er voor bukt en naar de hoer toeloopt. Het achtste gebod schiet een pijl op de hebzuchtige en roept hem toe: Wee de onderdrukker en de bedrieger, maar hij springt weg, bukt zich en loopt zijn gierigheid na. Ja, sommige wilde dieren lopen weg met de pijl in hen, terwijl het bloed uit de wond loopt. Maar zij schudden en slingeren de pijl van zich af, het bloed droogt op, de wond gaat dicht en heelt weer. De consciëntie van velen, waarin Gods pijl een gat heeft gemaakt, dat hen deed bloeden, slingert de pijl weer uit en de wond heelt. De duivel kan een pleister op een gewonde consciëntie leggen en die weer helen. Ziet Hand. 7. Sommigen hoorden Stefanus prediken en zij zagen zijn aangezicht blinken als het aangezicht eens engels en zij konden niet weerstaan de Geest door welke hij sprak en hen „hardnekkigen en onbesnedenen van hart” noemde, en hen hun afgoderij voorhield. Maar zij trokken de pijl van Christus uit en vervielen weer tot hun afgoderij en stenigden Stefanus.

Het staat mij slecht aan wanneer men kan bukken en van het Woord weglopen en verontschuldigen vinden en zich van een val aan Christus en Zijn Woord kan ontworstelen. Wel, past dáár toch voor op, indien u met Hem worstelt en tegen Zijn Woord vecht, past op, dat ge uw arm niet breekt en uw schouderblad niet uit het lid geraakt. Maar dit is niet de pijl van Christus, de Middelaar, dit is Zijn stompe pijl.

Onze Heere Jezus heeft een andere pijl, met een scherpe punt, die Hij in het hart Zijner uitverkorenen schiet. Toen de Heere kwam en riep: „Saul, Saul, wat vervolgt u Mij”, schoot Hij hem van zijn paard af, zodat hij ter aarde viel en bevende en verbaasd zijnde uitriep: „Heere, wat wilt Gij, dat ik doen zal? (Hand. 9 : 6).

Komt dicht bij Christus en het Woord en het sacrament. Christus heeft hier nu onder de elementen van *brood en wijn* een gespannen boog in Zijn handen, waarmee Hij als het ware achter een dijk ligt en (door de dwaasheid der prediking, zoals de mensen het noemen) steelsgewijze een pijl op u afschiet. Heere, laat zij haar prooi raken! Moge de Heere u in het Evangelie toezenden, wat u nooit weer van u zult kunnen afschudden.

U moet weten, wanneer God tot Zijn uitverkorenen spreekt, dan is er een scherp gepunte pijl in het einde Zijner tong, die de zondaars dodelijk zal treffen en neervellen (Jes. 50 : 4) „De Heere HEERE heeft Mij een tong der geleerden gegeven, opdat Ik weet met de moede een woord ter rechter tijd te spreken.” Onze Heere toch is zeer ervaren om met een schot van Zijn pijl het doel te raken en het door de veren heen te doen gaan, rechtstreeks in de consciëntie der Zijnen. Wanneer Hij tot Mattheus komt en zegt: „Volg Mij”, valt hij onmiddellijk om als een dode, hij verlaat zijn tolhuis en zijn boeken en volgt Christus. Christus komt bij Zacheüs, zittende op een wilde vijgenboom en gebiedt hem af te komen. Hij spant Zijn boog en schiet een pijl op hem af, zeggende: „Zacheüs haast u en kom af, want Ik moet heden in uw huis blijven”, en hij kwam haastig af en die pijl kon hij nooit weer uit zijn hart trekken.

Toen Christus bij de put van Jacob te Samaria kwam, spande Hij Zijn boog en schoot de Samaritaanse vrouw. Zij verliet haar watervat en ging naar de stad en zeide: Komt, ziet een mens, die mij gezegd heeft alles wat ik gedaan heb; is deze niet de Christus? Christus schoot met een pijl uit de mond van Petrus drieduizend mensen in een schot. Hij schoot ze allen met een brede pijl door het hart: (Hand. 2 : 37) „Zij werden verslagen in het hart.”

Ik denk, dat Christus van de tijd af, dat Adam zondigde, op de jacht is geweest en tot aan het einde der wereld altijd op de jacht zal zijn om wilde dieren te schieten. O, wat zal Hij aan de avond met een rijke buit tot Zijn Vader komen! Veel gedode mensen, velen met Zijn pijl doorschoten. Wij menen weliswaar, dat Christus' pijl scherp is en

dat het Woord van God ons pijnigt, want wij hebben geen lust in een bebloed hoofd. Maar wij moeten „het woord der vermaning verdragen.” Christus zal ons niet doden, maar Hij zal de wonden weer verbinden; Zijn wonden zijn zoet.

Nu, wij weten, dat wanneer een pijl afgeschoten is en door de lucht vliegt en een mens die niet op hem af ziet komen, dat hij, als de pijl met kracht geschoten is, niet zal kunnen verhinderen, dat zij door zijn vlees heengaat, of in het been indringt. Zo ook kan niemand een van de pijlen van Christus afkeren.

De vijanden van de genade Gods zeggen, dat de vrije wil zo deugdelijk en hard is, dat hij de punt van een pijl zal doen breken en haar teruggedrijven.

Ik sta toe, dat de vrije wil zo hard is als een keisteen; maar al had de duivel de ziel een dubbel beproefd harnas aangedaan, de pijl van Christus zal er doorheen gaan. Waarom? Omdat Christus het geloof met even grote kracht in ons werkt, als die almachtige kracht, welke Jezus Christus uit de doden heeft opgewekt. (Eféze. 1 : 19 en 20). Christus moest noodzakelijk door de sterke hand des Almachtigen worden opgewekt en daarom zijn zij leugenaars, die zeggen, dat in de bekering, de genade en de vrije wil, evenals twee paarden van de plaats van vertrek, tegelijk in beweging komen en tezamen beginnen te lopen. Zij liegen, want de genade begint zich eerst te bewegen; die begint eerst te werken en haalt krachtig en lieflijk onze vrije wil uit, zodat wij gaan lopen. Maar Christus bidt, roept en geeft ons sterkte en snelle voeten. Het is hier niet als met een schip, dat aan twee kooplieden gelijk toebehoort, de ene helft van deze en de andere helft van gene; alsof Christus de ene helft deed, door de pijlen te schieten en wij de andere helft, door de vensters van ons hart te openen om de pijlen erin te laten komen. Nee, het is alles het werk van Christus, Zijn pijl drijft het venster open. Er is geen gevaar, dat de pijl van Christus afwijkt en niets doodt. Hij is een volmaakte Scherpschutter en zal Zijn doel niet missen. Nee, Hij wacht niet, totdat onze vrije wil goed gemutst en goedgezind is. Hij maakt ons goedgezind en trekt en loopt, en dan lopen wij ook.

Het is waar, dat onze wil als een boos kind is, dat beledigd is, en niet naar zijn vader wil gaan. Maar Christus doet Zijn pijl bij het hart ingaan en maakt, dat het kind de Vader liefheeft en naar Hem toe komt sluipen, evenals Mattheüs en Zacheüs deden.

Foei dan! Als Christus zulk een beproefde Zaligmaker is, geeft Hem dan veel te doen; het is jammer, dat men zijn last niet op zulk een sterke Zaligmaker legt. Wie is hier, die zijn lasten niet heeft? De een loopt zuchtend onder hebzucht, een ander onder hoogmoed, met het pak des duivels op zijn rug te zweten; met een pak vol begeerlijkheden achter de duivel aan, die te paard rijdt. Foei dan! verlicht uzelf; legt en uw last en uzelf op Christus. Ik zeg dan: schulden, verliezen, huizen, geldsommen, landerijen, enz. enz. legt ze alle op Christus.

Ik geloof, dat de mensen medelijden hebben met Christus; zij vrezen, dat Hij het niet zal volhouden. Nee, vreest niet; ik sta er voor in, dat Hij beide u en uw last zal dragen. Laat ons dan allen Christus belasten; legt genoeg op Hem; komt en hangt alles aan Hem. O, dat allen, die in dit huis zijn, nu wilden komen, zo snel als zij maar kunnen en als een zwerm bijen aan Hem gingen hangen. Zoekt rust op Hem, om Zijn hals en op Zijn armen, evenals vogels op een tak. O, vliegt als duiven tot haar vensters en bouwt uw nesten bij Hem. (Jes. 60 : 8).

En Hij heeft tot Mij gezegd: Gij zijt Mijn knecht.

Christus was door niemand anders in dienst genomen dan door Zijn Vader. Zijn Vader zond Hem en Hij verdiende het loon, verloste de Kerk en was zeer getrouw. Het was noodzakelijk, dat God een knecht had, en het was een zware dienst, die de mens Christus had te verrichten, namelijk zulk een dienst, waardoor Hij het beste bloed uit

Zijn lichaam zweette. Het was een kostbare dienst, maar (om zo te spreken) de weg in aanmerking genomen, die God bepaald had om de mens naar de hemel te brengen en de rechtvaardigheid te bevredigen, was het niet mogelijk, dat het werk zonder een knecht kon worden gedaan; het werk zou daar hebben gelegen en onze verlossing in eeuwigheid opgehouden zijn. Mens noch engel wilde, noch kon over de koop denken. Het was dan nodig, dat Christus, Godmens, gehoord werd, en Hij begeerde geen ander loon van Zijn Vader dan een Kerk, een zaad, en voor Zichzelf en de Zijnen die plaats in de heerlijkheid, die Hij van eeuwigheid bij de Vader had (Joh. 17 : 24). Hij vraagt van u geen ander loon dan geloof en gehoorzaamheid en het breekt enigermate Christus' hart, als Hij overweegt welke dienst hij voor u op Zich nam, en hoe koel en onverschillig u in Zijn dienst bent. Hij liep Zich voor u in het zweet. Maar helaas! U hebt noch hart, noch handen in Zijn dienst. Hij is door Zijn oneindige welwillendheid, overweldigende goedwilligheid, goedertierenheid, liefde en vriendschap alles voor ons! Maar, helaas! Hij vaart er slecht bij. De mensen willen hun vermaken niet missen, noch zich voor Hem verloochenen. Christus mag wel zeggen: Wat is er toch aan Mij, dat u niet aanstaat? Ik bedekte Mijn heerlijkheid en heb Mijzelf vernietigd, ja, ben een vloek geworden voor u! Is dit nu uw weldadigheid aan uw Vriend? Werkelijk, de mensen kennen Christus niet in Zijn lijden. Hij kwam zover beneden Zijn plaats, werd zo kwalijk behandeld, dat zij allen zeiden: *dit is de Messias niet*. Toont mij, wie beneden hun plaats willen afdalen, of voor Hem een duimbreed van hun wil willen loslaten, of hun begeerlijkheden willen wegwerpen, de eer dezer wereld verloochenen en hun kruis opnemen en Hem navolgen. Hij verliet de hemel voor u, maar u wilt de aarde voor Hem niet loslaten, hoewel die beide niet met elkaar zijn te vergelijken.

Gij zijt Mijn knecht: Israël, door Welke Ik verheerlijkt zal worden.

Dat is het Joodse volk, waaraan Ik eerst Mijn heerlijkheid zal tonen: „Gaat eerst tot de verloren schapen van het huis Israëls.” U weet wel, wanneer een nabestaande iets gaat verkopen, dan zal hij het eerst aan zijn vriend aanbieden, voordat hij de koop aan een ander aanbiedt. Zo waren de Joden krachtens geboorte Zijn broeders, toen Christus in de wereld kwam om Zichzelf te verkopen. Hij nam het vlees en bloed der Joden aan, want Hij was een geboren Jood.

Christus zei daarom tot de Joden, *gij zijt Mijn vrienden, Ik bied Mijzelf eerst aan u aan. Ik zal niet met de heidenen beginnen, zolang u Mij niet afwijst*. Christus was als een grote handelsstad, de poorten waren voor ons, arme heidenen, gesloten en dus ook voor ons land, terwijl de Joden de morgen van de markt kregen. Maar zij deden in de morgen weinig of geen zaken, er was voor Christus geen verkoop onder de Joden. Toen zette Christus in de namiddag de poorten voor de arme heidenen open en Hij verzocht hen in te komen. Hij zeide tot Zijn knechten: ‘Gaat heen, nodigt de eilanden te komen, nodigt Schotland en Engeland en het land Sinim en alle einden der aarde, dat zij tot Mij komen.’

Waarom? De Joden willen Mij niet hebben, Ik wil met de heidenen handelen. Er was een mooie en rijke tafel gedekt voor de Joden, Gods schone hoge tafel en Hij riep hen tot het eerste gerecht. Maar zij liepen als dwaze kinderen naar hun spel; zij hadden meer met hun spel op dan met hun spijsje. Zij lieten hun eten koud worden en liepen naar de zaligheid in de wet van Mozes; zij wilden van het nieuwe gastmaal van de geslachten Christus geen gebruik maken, maar walgden van hun spijsje en vermorsten het bloed van Christus. Hij reikte hun de beker van Zijn bloed toe, maar zij werpen die weer in Zijn aangezicht terug. God zeide, dat hun bijtafel voor de heidenen zou zijn, maar toen de Heere zag, dat Israël niets van Hem wilde hebben, sloot Hij de misleide

kinderen uit en zond hen de ruimte in om zichzelf te redden. Hun vader geselde hen de deur uit en zeide: brengt de arme hongerige heidenen in. Roept de hongerige eilandbewoners in, brengt de arme, verminkte, kreupele en blinde bedelaars in. Nu, Schotland en Engeland, neemt uw spijze en eet, en wast op. God zij gedankt, wij kregen de koude spijze; de Heere zette ons het eerste gerecht op. *Wees niet hooggevoelende, maar vreest.*

Leert een les van de Joden en wees geen morsende kinderen. Eet uw spijze en wast daardoor op; maakt gebruik van deze namiddagmarkt van Christus. Maar helaas, de markt raakt in verval. Helaas, zij begint nu in Schotland als oude, zure drank te worden; wij beginnen met ons eten te spelen. Wij beginnen nu de ordinantiën van Christus te verkorten en van Zijn Testament wat af te doen. Werkelijk, ik denk dat Schotland twist maakt met Christus. Zij zeggen: Onze godsdienst is kaal en als afgeschoren, er is geen stevigheid in; er moeten wat kerkelijke plechtigheden bij om hem op te stevigen.

Het Evangelie was ons in den beginne lieflijk, maar nu hebben de mensen geen behagen meer in het Woord; onze ijver is weg en gestorven, wij hebben onze eerste liefde verlaten. Jezabel, de valse profetes en valse apostelen, komen onder ons in. Het is een wonder en het zal een wonder zijn, als dit werk geen bebloede hoofden zal kosten.

Ik vrees, dat wij naar de bergen verjaagd zullen worden, evenals vroeger de Joden. Treurt over al de gruwelen, die in het land geschieden. Indien u ooit zult ontwaken voor de laatste bazuin, ontwaakt dan nu, en ziet om u heen, en ziet waar Christus was verborgen, namelijk in de vuist van God. Vliedt tot Hem en Hij zal u, de leden, daar ook verbergen.

Maar Ik zeide: Ik heb tevergeefs gearbeid.

Christus wordt hier ingevoerd als Zich bij Zijn Vader beklagende over de Joden. Hoedt u, dat Hij Zich niet over Schotland en Engeland beklagt, want Brittanië is een van de voornaamste eilanden. Zegt Hij ook niet tot u, die hier bent: Zult u Mij met dezelfde maat meten als de Joden gedaan hebben? O, doet zo niet! Menige vuile armvol heb Ik van hen gehad; lang heb Ik hen in Mijn armen gedragen en toch heb Ik er maar weinig dank voor ontvangen. Zo is Christus hier als het ware bedroefd, dat Hij tevergeefs gearbeid en de kracht van Zijn lichaam besteed heeft in het zoeken van de Joden en met te zeggen: „Wee u, Chorazin, wee u, Bethsaïda” (Matth. 11 : 2); „Jeruzalem, Jeruzalem” (Matth. 23 : 37). „Hij is gekomen tot het zijn en de Zijnen hebben Hem niet aangenomen.” Hij brengt deze klacht tot Zijn Vader.

Hij zegt als het ware: Het huis Israëls heeft Mij hiermede verwelkomd, dat zij Mijn handen en Mijn voeten hebben doorboord. Hier is een ondersteuning en bemoediging voor al Gods getrouwe dienaars, die, na veel arbeid en moeite, hun kracht tevergeefs hebben besteed, en weinig vrucht op hun arbeid hebben gezien. Ziet hier uit Christus in de dagen van Jesaja dezelfde klacht.

De roomsen zijn gewoon te zeggen: Als uw leer de waarheid is, waar is dan de kracht daarvan? Hoe komt het, dat er door de kracht der waarheid zo weinigen voor Christus gewonnen worden?

Antwoord. De Joden konden hetzelfde ook van Christus hebben gezegd. Als u de Messias bent, waar zijn dan allen, die U volgen? Wij zien maar twaalf mensen en zeventig discipelen en enkele vrouwen. Maar wat zijn die bij geheel Israël en Juda, bij die allen, die niet worden ingebracht?

Christus zegt: het is waar, slechts weinigen volgen Mij, ***Ik heb Mijn kracht***

onnuttelijk en ijdelijk toegebracht. Wat dan? „*Mijn werkloon is bij Mijn God.*”

Jezus Christus is er niet te minder om, dat zo weinigen Hem volgen, dat er zo weinigen zijn, die Hem aannemen. Al waren er maar twee in een koninkrijk, die Christus aannemen, daarom is Christus niet te verwerpen. Christus zal er niet om treuren, dat de Joden Hem niet willen aannemen, of dat zo weinigen Hem volgen. Maar wanneer Christus met Zijn zwaard en boog tot een land komt; wanneer wij als vele wilde dieren in een woud lopen en onze consciënties in de kuilen en holen der aarde vluchten: de een tot zijn hovaardij, een ander tot zijn kuil van hebzucht, een derde tot de woestenij der ijdelheid, (zoals wij doen en weigeren onder het schot van de boog van Christus te komen) toch zal Hij het werk van een Middelaar en Zaligmaker doen en van ons tot Zijn Vader zeggen, wat Hij van de Joden zeide: „Ik heb Mijn kracht onnut toegebracht.” En Hij zal een zware klacht over ons aan Zijn Vader inleveren en God zal de aanklacht van Christus lezen en aanhoren, haar aan de gerechtigheid overgeven. Het zal een harde zaak zijn, als onze Zaligmaker onze Vervolger wordt; als onze Voorspraak, Die voor ons moet pleiten, een Aanklager wordt en tegen ons pleit en zegt: Vader, Ik ben tot hen gekomen en heb geklopt, totdat „Mijn hoofd vervuld was met dauw, en Mijn haarlokken met nachtdruppen,” en zij wilden Mij niet inlaten.

Zie dan, als Christus predikt en zegt: ‘Al Mijn arbeid was tevergeefs, niemand werd bekeerd’, dat het niet de macht en heiligheid van de leraar is, waardoor mensen bekeerd worden. Nee, de mensen denken, dat het het gebrek aan leraars is, dat ons zo ongelukkig maakt. ‘Als ik’, zeggen zij, Christus Zelf had horen preken, evenals Maria en Petrus, dan zou ik spoedig bekeerd geworden zijn.’

Nee, Judas hoorde Christus, maar deed het hem enig nut? Ik stem toe, dat als een leraar niet geroepen en met de Geest Gods begenadigd is om te preken, zij, die een predikant van hem maakten, evengoed een zwijgenhoeder van hem hadden kunnen maken. Maar, wanneer de dienaars, die God verkoren heeft, het net uitwerpen, vangen zij niet altijd vis. Christus ging de zeeën door en vierde zijn vislijnen uit en ving soms niets. Petrus wierp zijn net uit en ving er drie duizend. Wat is die tegenspoed anders dan het spreken Gods, dat het niet de leraar, maar de Geest Gods is, Die het doet.

Noem dan niemand *Rabbi*. Wij nemen God tot getuige, dat wij willen, dat u van ons afziet. Wij zeggen niet, dat Christus alleen met ons is; leest de brieven des Konings, wie ze ook meebrengt, als zij maar van God geroepen zijn. En toch is het mogelijk, dat, wanneer Christus predikt, uw tijd van bekering nog niet is gekomen. Het kan zijn, dat het de tijd van ondertrouw nog niet is, dat het nog geen tijd is om de boom te schudden; u bent nog niet genoeg uitgesparteld en daarom is het geen wonder, dat u nog niet bekeerd bent. Zal niet een visser soms een poel afvissen, de beken aflopen en niets vangen, terwijl een ander, die veel minder bedreven is, komt en de vissen vangt.

Ik heb tevergeefs gearbeid.

Toen Christus in het vlees was gekomen en tot de wereld predikte, namen zij Hem toen aan als Middelaar? Hij had geen gewichtiger boodschap in de wereld. Maar alles was tegen Hem. In Zijn kindsheid zochten zij Zijn leven. Hij had evenveel zware verzoeken van de wereld als Hij zelfs van de duivel had. Ja, de wereld verzocht Hem zo in Zijn roeping, dat Hij en zij altijd moeite met elkaar hadden. Nooit kwamen zij met Hem overeen. Wat hadden zij dan op Hem aan te merken? Hij kwam toch met een goede boodschap in de wereld, om ze weer thuis te brengen tot Zijn Vader. Hij verongelijkte niemand en toch zeiden zij, dat Hij een „verleider” was. Hij deed het beste werk, dat gedaan kon worden, namelijk de zonde vergeven, en toch noemden zij Hem een Godslasteraar. Zij vatten het uitwerpen van duivels verkeerd op. Nee, zeiden

zij: „Hij heeft Beëlzebul, de overste der duivelen, die al de mindere gebiedt en door hem werpt Hij de duivelen uit.” Zij sloegen de erfgenaam en wierpen Hem uit de erfenis. Indien dan Christus de wereld een hard bed vond, dan dunkt mij, dat al Zijn vrienden reden hebben er ook zo over te denken, want Zijn vrienden werden ook slecht behandeld.

Jeremia roept uit: (hfd. 15 : 10) „Wee mij, mijn moeder, dat u mij gebaard hebt! een man des twists en een man des krakeels, den gansen lande.” Al het volk vloekte Jeremia; en ziet hoe de Apostelen werden behandeld en wat hun overkwam: (1 Kor. 4:11, 12, 13) „Tot op deze tegenwoordige ure lijden wij honger en lijden wij dorst en zijn naakt, en worden met vuisten geslagen en hebben geen vaste woonplaats; en arbeiden, werkende met onze eigen handen; wij worden gescholden en wij zegenen; wij worden vervolgd en wij verdragen; wij worden gelasterd en wij bidden; wij zijn geworden als uitvaagsel der wereld en aller afschrapsel tot nu toe; allen ben ik alles geworden.” Was het niet een droevig welkom, dat Hem en de Zijnen in de wereld te beurt viel? Christus erkende al zijn leden, maar zij zullen hier uitgefloten en somber aangezien worden.

U weet, dat een moeder het haar eigen kind aan niets zal laten ontbreken. Maar zij geeft er niet zoveel om, of haar stiefkinderen naakt lopen en van honger omkomen; omdat zij een stiefmoeder is. Zo is de wereld een stiefmoeder voor Christus en al Zijn kinderen; zij trekt er zich niets van aan, al ziet zij, dat zij naakt, ellendig en hongerig zijn, vervolgd worden en verdriet hebben.

Ik vind het geen goed teken als de wereld u als haar eigen kinderen behandelt, en u wat toewerpt, wanneer u weent. Het is beter Gods kinderen en der werelds stiefkinderen te zijn, dan lievelingen van de wereld. Ik houd er wel van, dat alle kinderen Gods een hard bed en weinig toejuicing in deze wereld hebben. Christus vond geen herberg onder hen; zij wilden Hem geen dronk water geven in Zijn dorst, zij wilden Hem en Zijn leer niet verwelkomen. Zij ontvingen Hem maar koeltjes als Hij in het huis van Zijn vrienden kwam.

David kon eens in de woestijn geen brood, noch water krijgen en zei, *dat hij een bijwoner was, gelijk al zijn vaders*. Abraham woonde in tenten. Jacob was een herder bij Laban, een verarmde vreemdeling, die blij was, dat hij in het veld kon verblijven met een steen tot peluw onder zijn hoofd. Israël verbleef veertig jaren in de woestijn, evenals bedelaars geen twee nachten op een plaats. Mozes miste een vader en een moeder om hem groot te brengen. Christus en Zijn discipelen konden in Samaria geen nachtverblijf krijgen. Ezau komt hier niet in aanmerking, maar de wereld deed hem struikelen en zijn eerstgeboorterecht verkopen voor zijn ontbijt. Mij dunkt, dat al Gods kinderen de wereld wel een onherbergzame herberg mogen noemen, maar zij moeten die maar nemen zoals zij haar krijgen, evenals hun Meester vóór hen deed.

Laten wij onszelf gedragen als die goedaardige vreemdeling, die besloot nooit meer met zijn waard ruzie te maken of te vechten; al was het eten slecht en de rekening hoog en al moest hij op een bed van stro slapen; hoe het ook gaat, zeide hij, ik wil er nooit meer drukte over maken, ik blijf er toch maar voor een nacht.

Nu, Christus en Zijn Bruid krijgen hier ook maar een hutje en een strobed. Ziet u niet hoe alle goddelozen Hem en Zijn lammeren de tanden laten zien; zij verjagen hen van het ene koninkrijk naar het andere en jagen hen de stad uit. Het gaat hen, als een arme man, die door een stad gaat, ellendig, vermoeid en hongerig; deze en die deugniet hitst zijn honden tegen hem op; de arme man is blij, dat hij er heelhuids afkomt. Christus en Zijn kinderen gaan deze wereld door, ellendig, vermoeid en vol hartzeer en de inwoners van deze stad zenden al hun honden op hem af.

O, bent er toch niet thuis; foei! slaapt niet in deze dure herberg. Voorwaar, Kaïn, Saul

en Judas hebben geen reden er iets goeds van te zeggen, maar zij moeten zeggen, wat men van een dure koop zegt: 'wee haar, wij hebben er veel aan besteed en er maar weinig goeds in gekregen.' Ezaü kan zeggen: 'Ik heb er mijn ziel in verloren voor een ontbijt.' Judas kan zeggen: 'wee haar, want ik heb er mijn ziel in verloren voor dertig zilveren penningen.' Alle mensen mogen zeggen: 'wij hebben onze consciëntie verwond om onze vermaken en alles was maar ijdelheid, een gebroken tand, een sneeuwbal, een veer.

Helaas! Dat wij haar zo liefhebben, er ons hart aan geven, en er rust op zoeken. Elia was een gebroken mens en zou graag de wereld hebben verlaten. Job was in de wereld als een oud schip, dat dan op deze dan op die rots stiet en begeerde, dat hij in het graf verborgen mocht zijn. Daniël was een ellendig vervolgd mens, een gevangene onder zijn vijanden. En wat zal ik van de overigen zeggen? Zij vonden allen een slecht onthaal in de wereld. Paulus zegt er van: (Hebr. 11 : 38) „Welke der wereld niet waardig was; hebben in woestijnen gedood en op bergen en in spelonken en in de holen der aarde”, waar zij geen licht hadden. Johannes de Dooper leefde in de woestijn en tenslotte onthoofden zij hem. Het is goed als het oude schip in de haven komt, eer het te pletter geslagen wordt. Als een man door zijn vijanden heen reed en iedereen op hem schoot, zou hij zijn paard de sporen geven en het aandrijven, totdat hij weer op zijn eigen grond was. Ik denk, dat de ziel van een arm gelovige is als een schip, dat tussen de rotsen is verzeild geraakt; het krijgt stoot op stoot. O, dat wij in Christus' ruime sop waren, dan zouden wij ze allen uitdagen.

Gewisselijk mijn recht is bij de Heere, en mijn werkloon is bij mijn God.

Opdat de mensen niet zouden denken, dat Christus de koop ongedaan zou willen maken; ziet hier, dat Hij er niet over treurt, noch spijt heeft. Hij zegt niet: 'Laat Israël dan maar naar de hel gaan.' Nee, maar Mijn consciëntie zegt Mij: 'Ik heb het werk gedaan, en Mijn God zal Mij het loon geven.'

Vreest dan niet, wanneer u in verzoeking bent, wanneer de wereld u mishandelt; wanneer u treurig bent en het u niet naar uw wens gaat, zal een goede consciëntie u tot troost zijn. Toen het volk verkeerd handelde en zij Samuël verongelijkten daarin, dat zij een andere richter wilden hebben, onderzocht hij zich goed, en zeide: „Wiens os of ezel heb ik genomen en wie heb ik verongelijkt?

Toen Job door zijn vriend in verzoeking werd gebracht, zeide hij: (Job 16 : 19) „Ook nu, zie, in de hemel is mijn Getuige, en mijn Getuige in de hoogten.” En toen David door Saul van verraad werd beschuldigd, toen hij zichzelf niet mocht zuiveren, bad hij: (Ps. 7 : 4) „Heere, mijn God, indien ik dat gedaan heb, indien er onrecht in mijn handen is; zo vervolg de vijand mijn ziel.”

Men noemt een consciëntie goed, wanneer zij als een spiegel is, waarin een mens zijn aangezicht kan zien. De goddelozen daarentegen, hebben een consciëntie, die als een vuile bemodderde bron is, welker bodem men niet kan zien. Nee, die durft in een zware verzoeking, of bij het sterven niet tot zijn consciëntie gaan; want die is als een rokerig huis vol rook, zodat iemand, die zwakke ogen heeft het niet kan verduren, noch in staat is er zijn hoofd in te houden. Maar Jeremia, wanneer al het volk hem vloekt en hij versmaad wordt, gaat hij tot zijn consciëntie in en brengt het voor de Heere, zeggende: (Jer. 15 : 16) „Als Uw woorden gevonden zijn, zo heb ik ze opgegeten en Uw Woord is mij tot vreugde en tot blijdschap mijns harten.” De consciëntie van een goddeloze echter is als een mesthoop, enkel vuiligheid. Hij durft, hij kan er zich niet mee inlaten, met zijn oude hoererijen, zijn oude verrotte valsheid, waaraan hij zich twintig jaar geleden schuldig maakte. Zijn dieverijen, zijn bloedstorting, zijn hebzuchtigheid, zijn onderdrukking, zijn lasteren en zijn

verongelijkingen, die hij deze en die heeft aangedaan, zijn zulke walgelijke dingen, dat hij ze niet durft oprakelen, uit vrees, dat zij hem zullen doen braken.

Toen Judas in zijn consciëntie keek, maakte hij een slapende leeuw wakker, want het bedriegen van zijn Meester, zijn bloedstorting en zijn liefde tot de dertig zilveren penningen kwamen tevoorschijn als drie woedende leeuwen, om hem te verslinden en te verscheuren.

Zie toe, dat ge uw consciëntie vrij houdt van ergernis aan God en de mens. Maakt uw leven een schoon, goed en hecht gebouw, dat op een goed fundament staat, voor de toekomst, opdat gij, wanneer uw leven geëindigd en uw werk gedaan is, u niet over uw werk behoeft te schamen. Maar u moet dit niet in uw eigen kracht beproeven, want dat zal u niets baten. Maar in de kracht van Jezus Christus en met Gods hulp. In de Heere alleen zijn gerechtigheden en sterkte. De vrije wil van een mens kan geen zaligmakende verandering in iemand uitwerken. U kunt evengoed zeggen, dat de Moorman zijn huid en de luipaard zijn vlekken kan veranderen.

Maar o wee mij, dat er zoveel mensen gezien worden, die landheren van hun consciëntie zijn; alsof hun consciëntie zo groot is, dat zij er op jaarmarkten en marktdagen delen van kunnen verkopen aan de hoogste bieder. Sommigen achten hun consciëntie niet veel, zij zullen er een rand afnemen om hun huis te vergroten. Een ander zal over een deel ervan beschikken, om zijn bezit te vermeerderen. Weer een ander zal van de helft van zijn consciëntie afzien, om zijn crediet te verhogen. Velen geven weinig acht op hun consciëntie in het kopen en verkopen, als zij maar wat kunnen winnen. De koopman verwoest zijn consciëntie, want hij wil liever een el van zijn consciëntie missen, dan een duim van zijn crediet. De lovaardige verwoest zijn consciëntie, om zijn hoogmoed bot te vieren. Velen kunnen nu om de wereld en om hun staat op te houden, goederen en de waarheid en drie of vier ellen van hun consciëntie verkopen. Zo vernielt de geestelijke zijn consciëntie, alsof die een weefsel was van honderd ellen lang. Hij kan er een deel van weggoeien zonder het ooit te missen.

En weet u, wat sommige mensen nu hebben verzonnen? Zij hebben iets uitgedacht, dat zij *middelmatige dingen* believe te noemen. Bijvoorbeeld, *middelmatige waarheden in de godsdienst*; zij menen, dat zij er een paar honderd pond van kunnen verkopen en nog genoeg overhouden. Maar in de dagen van Mozes was de waarheid schaarser; Mozes moest alles maken naar het voorbeeld, dat hij op de berg gezien had. Hij wilde 'geen klauw' achterlaten in Egypte.

Maar het is nu een rijkere wereld; wij hebben uitgestrekte schone velden, brede en lange onverschillige dingen; wij kunnen er bunders van kopen, goed en goedkoop. Maar hoe iets wettig of onwettig, onverschillig (middelmatig) kan zijn, hebben wij nog te leren. Zonde is altijd zonde en waarheid is altijd waarheid en geen van beide is een onverschillige zaak.

Heere, kom deze natie te hulp om zich voor te bereiden op de ontwakende storm, die zal komen om ons tot bezinning te brengen! Ik bid u, neemt Zijn Woord met u als een middel ter voorbereiding. Houdt uw consciëntie rein en onbevlekt. Christus bewaarde Zijn consciëntie tot het laatst van de dag, totdat Hij Zijn kracht besteed, Zijn werk gedaan en Zijn taak volbracht had; en toen genoot Hij er de blijdschap van. Houdt, zoveel u mogelijk is, uw consciëntie rein tot het einde van uw dag; want een zuivere consciëntie in een stervensuur zal u meer voldoening geven dan alles wat deze wereld kan verschaffen. Wacht u voor des duivels of der werelds hamer van hebzucht, opdat die uw consciëntie niet treffe en aan stukken breke; want ziet dan, hoe u haar met al uw kunstvaardigheid zult herstellen. Die alleen wijze God zij lof en dank! Amen.

4. DE SLAPERIGE BRUID door haar Liefste bezocht, gewekt en verlevendigd, een Zich onttrekkende Christus zoekende en Zijn schoonheid roemende

Ik sliep, maar mijn hart waakte, de stem mijns Liefsten, die klopte, was: Doe Mij, open, Mijn zuster, Mijn vriendin, Mijn duif, Mijn volmaakte, want Mijn hoofd is vervuld met dauw, Mijn haarlokken met nachtdruppen. Ik heb Mijn rok uitgetogen, hoe zal Ik hem weder aantrekken? Ik heb mijn voeten gewassen, hoe zal Ik ze weder bezoedelen? Hooglied 5 : 2.

Geliefden in de Heere !

In dit lied wordt tot hiertoe veel over liefde, en weinig over verwijdering tussen de Heere en Zijn gemeente gesproken. In het begin van dit hoofdstuk, waarvan ik u een gedeelte heb voorgelezen, haal ik uit vers 2, dat er een verwijdering is tussen Hem en Zijn Kerk. Bij andere partijen is er meer liefde in het vrijen dan in de gehuwde staat; want onze liefde heeft een fraaie honingzoete mond, en zij is, als zij nog vers en nieuw is, evenals het nieuwe pak van een kind, dat de eerste dag het mooist is. Onze liefde wordt tenslotte versleten, zij slaat uit de band, en heeft nodig wat aangewakkerd te worden. Maar in de ware liefde tussen Christus en Zijn gemeente is het juist het tegenovergestelde.

Deze strijdende staat is het tijdperk waarin Christus en Zijn volk verschillen, maar in het andere leven, in de staat der overwinning hierboven, zullen zij het goed met elkaar eens zijn. Dit hoofdstuk heeft twee delen:

- I. De klacht der Kerk, dat zij haar Ieve Christus had beledigd, doordat zij Hem, met Zijn door de dauw bevochtigde haar, in de koude nacht buiten de deur had laten staan. Christus toch had in Zijn komst tot ons een verschrikkelijke storm uit het noorden te doorstaan; de storm van Gods gramschap woei in Zijn schone aangezicht, en ontvelde het, en verloor Zijn gelaat: (Jes. 52 vers 14) „Gelijk als velen zich over u ontzet hebben, also verdorven was zijn gelaat, meer dan van iemand, en Zijn gedaante meer dan van andere mensenkinderen.”
- II. Er is een bespreking tussen de Kerk en haar metgezellinnen over Christus en Zijn waardij.
 - I. In het eerste gedeelte hebben wij de belijdenis der Kerk van het ongelijk, dat zij Christus heeft aangedaan, en de oorzaak waarom zij Hem buiten de deur had laten staan, wordt beschreven en verklaard.

Ik sliep, maar mijn hart waakte.

Ik sliep niet evenals de vleselijke mensen, omdat mijn hart, het vernieuwde deel waakte; ik kende Zijn stem. De geest riep tot het vlees: het is verkeerd, verkeerd! Het is uw gewone kwaad de Zoon Gods buiten te houden. Ze pleit voor Christus, tegen haarzelf, en zij weidt lang en breed uit en spreekt over de belediging, van het ongelijk, dat zij Hem heeft aangedaan. Dit blijkt:

Ten eerste. Uit de getuigenis van haar consciëntie, dat zij Zijn stem kende, en Zijn kloppen onderscheidde.

Ten tweede. Uit redenen, die Hij aanwendde om haar wil tot berusting te brengen; als le. De rechtvaardige aanspraak, die Christus op haar maakte: „Mijn zuster, Mijn vriendin, Mijn duif, Mijn volmaakte.” Dit zijn namen, die wij niet verdienen; Wanneer Christus ons, zo goed en kwaad als het kon, met vele smeking en zware strijd heeft gekregen, had Hij aan ons maar een vuile armvol. De

2e Reden is genomen uit Zijn lijden: „Mijn hoofd is vervuld met dauw, Mijn haarlokken met nachtdruppen.”

3e. Zij komt tot haar traagheid en vleselijke uitvluchten. Haarzelf aansprekende, in toespeling op de gewoonte in die hete landen van barrevoets te gaan, en daarom haar voeten te wassen eer zij naar bed ging, zegt zij: Ik kan nu niet opstaan en uit mijn rust oprijzen; en met vertrouwen legt zij haar consciëntie vragen voor. Hoe kan ik deze koude nacht mijn klederen aantrekken? Hoe kan ik mijn voeten bezoedelen? Oordeel zelf, mijn Man, of dit redelijk is, dat u niet bij daglicht komt, voordat de zon ondergaat. Zal ik mijn genot laten varen, hoe kan ik dit doen? Is dit mogelijk? Zal ik nu mijn voeten weer bezoedelen; is dat redelijk? Haar

4e reden is genomen van Zijn wijze van werken in haar hart: „Mijn Liefste stak Zijn hand door het gat der deur,” en maakte mijn hart levendig, en verwarmde het door enige krachtige, roerende bewegingen, en o! ik ellendige dwaas, die niet wilde opstaan en Hem opendoen. Haar

5e reden is genomen van haar droefheid, omdat haar ingewand ontroerd was om haar Heere, Die zij zo onwaardig ontvangen had (vers 4)/ Dan wordt er verder (vers 5 en 6) de vrucht van haar traagheid nog aan toegevoegd, welke was, dat zij haar Liefste kwijt was.

Daarin komen de volgende zes bijzonderheden voor :

1. „Ik deed mijn Liefste open.” Dit is een nieuw voornemen, dat haar vorig verzuim veroordeelde.

2. Wat haar in dat werk overkwam: de Heere liet de geur Zijner liefde liefelijk als mirre op haar hart achter, wat haar handen deed druipen, als zij voornam Hem open te doen.

3. Zij deed open toen de tijd verlopen was: „Hij was geweken, Hij was doorgegaan.”

4. Zij miste Hem, toen Hij was weggegaan.

5. Wij hebben hier twee vruchten van, dat zij Hem miste, waarvan de ene de vijfde in orde is: Haar droefheid naar God, want zij viel in zwijm, haar ziel ging uit vanwege Zijn spreken. De andere,

6. welke is de zesde bijzonderheid, is: Haar zoeken van, bidden tot, en verlangen naar Hem. Maar niet overeenkomstig haar tegenwoordige begeerte, „maar ik vond Hem niet.” Dit is de verdeling.

Ik ga nu over tot de leer.

Ik sliep.

Nog niet lang geleden stond het er anders voor, toen was het: „O, dat mijn Liefste tot zijn hof kwam, en at Zijn edele vruchten”, maar nu is het geheel veranderd. Eens was het: (Kap. 2 : 6) „Zijn linkerhand is onder mijn hoofd, en Zijn rechterhand omhelst mij. Maar nu zijn er hoerachtige minnaars in de Kerk, en het is slecht slapen in een kamer, waar de deur voor Christus gesloten is. Misschien heeft de duivel het bed opgemaakt, de kamer in orde gebracht, de gordijnen neergelaten. Daarom zal de heiligste op aarde, zolang het vlees naast de Geest in hem woont in slaap vallen: (Matth. 25 : 5) „Als nu de Bruidegom vertoefde, werden zij allen sluimerig en vielen in slaap.” (Rom. 13 : 11, 12) „Het is de ure, dat wij nu uit de slaap opwaken; want de

nacht is voorbijgegaan.” Zij lagen te dutten, toen de apostel wilde, dat zij wakker zouden zijn: (1 Thess. 5 : 5, 6) „Gij zijt allen kinderen des lichts, en kinderen des daags; zo laat ons dan niet slapen gelijk de anderen, maar laat ons waken en nuchteren zijn.” Laat ons dan oppassen, dat wij niet, in de dag van de gelovige, in de tijd dat het des Heeren dag is, een middagdutje doen.

Vraag. *Wat zijn de oorzaken, dat zij, die eens door God zijn wakker geschud, weer in slaap vallen.*

Antwoord.

(1) Een mens die zich vol gegeten heeft, zoekt een bed op; een dronken mens vraagt naar een zacht rustbed. In voorspoed en gezondheid, wanneer de mensen in het zonnetje zitten; wanneer David thuis en zijn koninkrijk in zijn hand bevestigd is, valt hij in slaap, en wordt in zijn huis met lust bevangen (2 Sam. 11). Wanneer het volle maan bij de ziel is, en zij vol is geweest van de tegenwoordigheid Gods, past dan op, dat u niet met uw gezicht in de zon gaat liggen, en in slaap valt. Toen Petrus bij de gedaanteverandering van Christus een verzadiging van heerlijkheid kreeg, viel hij in slaap, en raakte aan het dromen. Hij wist niet wat hij sprak, toen hij zei: (Mark. 9 vers 5, 6) „Rabbi, het is goed, dat wij hier zijn.” Hij sprak het in zijn slaap. Als gij, Petrus en Johannes, steeds in die heerlijke staat wilt blijven, zal het spoedig met u afgelopen zijn. Maar hoe zal dan de Christenwereld door uw predikdienst tot Christus vergaderd worden? Nee, u moet ontwaken, van de berg afkomen, gegeseld, in de kerker geworpen worden, en sterven wegens uw getuigenis geven van Christus voor de wereld. De duivel handelt hier evenals sommige geneesheren, die geneesmiddelen geven wanneer het volle maan is. De satan weet zeer goed wanneer het volle maan bij de ziel is, en dan staat hij klaar met een zachte peluw en een opgemaakt bed. Houdt daarom uw ziel wakende, nadat u van Christus verzadigd bent, en vele liefdetekens van Hem hebt gekregen.

(2) De mensen werpen de heilige vrees weg, en dan moeten zij slapen. Zij vergeten, dat hun zielen slecht afgesloten zijn, en dat losbandige duivels (als wij het zo mogen uitdrukken) het huis op en neer gaan, en dat zij een groot huis hebben te bewaren, dat goed gevuld is. Hun consciëntie en hun genegenheden zijn schatten, die dikwijls losjes opgelegd zijn; er is maar een dunne wand, tussen ons en de duivel, en wij vergeten, dat de zonde ons zwaarhoofdige en vadsige luilakken heeft gemaakt, die geneigd zijn in slaap te vallen: (Spr. 23 : 14) „Welgelukzalig is de mens, die geduriglijk vreest”. Ons kan in de slaap veel kwaad overkomen, en daarom moest heilige vrees ons steeds wakende houden. Hij die weet, dat hij in de top van een mast zit, en duizelig kan worden als hij naar beneden ziet, zal het slapen wel vergeten.

(3) Wij worden lui en onze geestelijke oefeningen houden op, en zo laten wij ons in het bewierookte bed van de duivel vallen. Om de mensen wakende te houden verwijst de apostel hen naar het gebruik van het borstwapen des geloofs, en der liefde, en de helm, de hoop der zaligheid (1 Thess. 5 : 8). Voordat de mensen in slaap vallen worden zij traag en koud in goede werken. Wanneer zij, die de wacht hebben in een kasteel, vrezen, dat zij in slaap zullen vallen, gaan zij op en neer lopen, praten en zingen; want als zij gaan zitten zullen zij spoedig de slaap verwelkomen. Laat iemand gedurende een maand niets doen dan nacht en dag op een plaats zitten, dan zullen de zenuwen zijner benen verstijven van koude en droog worden: Gebruikt het lichaam en u zult het lichaam behouden. Wanneer wij het bidden, lezen, horen, samerspreken en mediteren nalaten, niet meer in liefde en goede werken wandelen, dan is het geen wonder als de zenuwen der consciëntie verdrogen. Laat een horloge of een klok een jaar stilstaan, stelt het buiten werking, dan zullen al de raderen roesten en vuil en stof vergaderen, en het zal zo vervuilen, dat het niet kan gaan. Laat af van goed te doen, en

wordt traag, en laat de consciëntie en de aandoeningen van liefde, blijdschap, verlangen, droefheid, hoop, vrees, verroesten en verkoelen; dan moet de ziel in slaap vallen, en even onbekwaam worden voor de hemelreis, als een slapend mens om te wandelen. Deze twee laatste oorzaken van de slaap geven te kennen, dat het geen wonder zou zijn, als wij allen in dit land in slaap waren gevallen. Onze weinige vrees voor het verliezen van onze Liefste, en onze doodheid in het doen van goede werken en in geestelijke oefeningen, kunnen niet anders teweegbrengen dan, dat men in slaap valt.

Maar mijn hart waakte.

Mijn vernieuwde deel waakte, en kende de stem van Christus. Dit wordt niet gesproken als in een woordenvloed, of op die manier als veel mensen doen, om vertoon te maken, die bij gebrek aan vrienden om hen te prijzen, hun naasten dat werk sparen, en zichzelf prijzen. Maar de Kerk spreekt dit tot lof van de genade Gods. Hieruit zien wij, dat een kind van God in de slechtste toestand daar hij in kan zijn, namelijk in zijn slaap, de stem van God in Christus kan onderkennen. Want zelfs onder die uitstotingen, wanneer de onderlinge vrede gestoord is, blijft het zaad Gods in hem (1 Joh. 3 vers 9); en de zalving, die zij van Hem ontvangen hebben, blijft in hen (1 Joh 2 : 27). Wij moeten ook niet denken, dat Christus Zijn vrienden een terloops bezoek brengt, en staande een woord tot hen spreekt, en dan weer heengaat; want Hij woont steeds in de Zijnen, al is het, dat Hij niet altijd in hen werkt.

Onder de grootste liefdeloosheid is er nooit een afvallen in de ziel, want het zaad der gerechtigheid van de Heere blijft in hen; al geeft het niet altijd warmte, toch geeft het altijd licht, waardoor de mens de zonde ziet, en protesteert, en in de naam van Christus zich verzet tegen het onrecht, dat Christus wordt aangedaan. Als de nieuwe mens uitroept, dat het verkeerd, dat het onrecht is, bedenkt dan, dat de bekeerden niet zondigen zonder een ooggetuige, die zich tegen het kwade verzet (Rom. 7 : 17, 18): „Ik dan doe datzelve nu niet meer, maar de zonde, die in mij woont. Want ik weet, dat in mij, dat is in mijn vlees, geen goed woont; want het willen is wel bij mij, maar het goede te doen, dat vind ik niet.”

Maar hier doet zich nog een andere vraag voor. *Hoe is het, dat de in Christus vernieuwden nog zondigen, indien het zaad Gods in hen blijft?*

Antwoord. Omdat Christus in de ziel kan nederliggen, zonder te werken, en het onvernieuwde deel, ik bedoel de oude mens, kan toelaten een rit in de ziel te doen. Christus roert zich dan slechts een weinig in de nieuwe mens, evenals de vrucht in de baarmoeder der moeder zich beweegt en roert wanneer zij aangestoten wordt. Dit moet men toch weten, dat het niet de hebbelijke genade is, die de zonde in ons tegenhoudt, maar God, Die op die genade werkt en blaast. Want ons waken en ons wandelen in de wegen Gods is niet als gewoon vuur, dat vanzelf brandt, maar als het vuur van de smidse, dat met de blaasbalg moet worden aangeblazen. Daarom ligt het in de tijd, dat God ons vuur niet aanblaast, donker en werkeloos. Het vuur van Christus ligt dan met weinig hitte onder de as van de duivel. God zegt tot Jeremia: (hoofdstuk 1 : 18) „Ziet, Ik stel u heden tot een vaste stad, en tot een ijzeren pilaar, en tot koperen muren tegen het ganse land.” Kon dit Jeremia niet voldoende geweest zijn, tenzij hij slecht te voldoen ware? Ja maar, de vaste stad kon ingenomen worden! Daarom beloofde de Heere, dat dit de doorslag zou geven: (vers 19) „Zij zullen tegen u strijden, maar tegen u niet vermogen.” Waarom niet? Omdat Jeremia een ijzeren pilaar was, en een koperen muur? Nee, er wordt een andere reden gegeven: „Want Ik ben met u, spreekt de Heere, om u uit te helpen.” Dan beïnvloedt God Zelf Zijn

genade, en Hij blaast Zijn vuur aan; dat is de eigenlijke en enige oorzaak van ons staan.

Maar om tot ons punt weder te keren: *'t Hart, dat waakt in de slaap, kent de stem des Heeren*. Dit moest Gods kinderen vertroosten en opbeuren onder hun vallen en verschillende zonden, dat zij geen verworpenen zijn, wanneer de duivel inkomt wanneer zij in een diepe slaap liggen, en de ziel heimelijk wegvoert, maar nooit ontvoerd wordt. Maar de duivel kan het kind van God niet in de slaap vervoeren, of het vernieuwde deel zal hem doen ontwaken en hem op heterdaad betrappen. Of ten minste is het als het tedere oog, dat gaat tranen door een windvlaag of een stofje. Of het is aldus, wanneer de duivel water werpt op het geloof der heiligen zal het vuur van Christus geraas maken en knetteren; of wanneer de zonde op de consciëntie ligt, evenals ongewone spijs, rauw en onverteerd, in een zwakke maag, zullen Gods kinderen geen rust krijgen, voordat zij het weer uitbraken. Nu, dit is een stof van vertroosting, omdat het te kennen geeft, dat de consciëntie teder, gevoelig, levendig, en teer van vel is, en gemakkelijk gaat bloeden. En gelijk het een teken is van een teder en wakend hart, zo geeft het ook te kennen, dat er een bodem in de consciëntie is.

1ste soort. Bij de verworpenen heeft de duivel de bodem uit hun consciëntie uitgedreven, zodat de zonde als door een vat zonder bodem loopt, dat niets kan inhouden; de zonde toch is niet zodra begaan, of zij is al weer uit de gedachte. De farizeeën doodden Christus, en zij wasten zich spoedig, hoewel met vuil water; en zij gaan aanzitten om het Pascha te eten, en er is niets meer van over. Het is bij hen voorbij, en dat schielijk, en er is niets meer van over wegens een beschuldigende consciëntie. De doodslag van Kaïn zat hem niet lang verkeerd, toen hij uitging van het aangezicht des Heeren, en een stad ging bouwen.

2^e soort. Deze belijdenis der Kerk, *dat haar hart waakte*, terwijl zij sliep, zal velen bestraffen, die hun consciëntie en zichzelf teveel opleggen, totdat zij (2 Kor. 2 : 7) door al te overvloedige droefheid worden verslonden. Zij spreken alleen over al het kwaad, dat zij in zich bevinden, en in het geheel niet over het goed. De Kerk handelt niet zo: (Hoogt. 6 : 3) „Ik ben mijns Liefste, en mijn Liefste is mijn.” (Kap. 1 : 5) „Ik ben zwart, maar liefelijk”, zij loochent niet, dat het deel van Christus liefelijk is gelijk de gordijnen Salomo's. Wij behoren onze slaperigheid te belijden, maar wij moeten de genade niet ontkennen, die in God is. Gelijk de doorbrenger alles wegzondigt wat hij heeft, en zegt, dat hij niets heeft; zo beelden sommigen zich in, dat het zowel de wortel als het toppunt van ware nederigheid is, te zeggen, dat zij in het geheel geen genade hebben; er is niets in mij, zeggen zij, dat God als Zijn werk kan erkennen. Zo denken zij, dat zij met Gods boodschappen rijden, wanneer zij het zadel op het verkeerde paard hebben gelegd. Maar zodoende nemen de mensen de plaats van de duivel over zichzelf in, want hij is een aanklager der broederen, en zij pleiten voor hem. En dit is, in het belijden, de boog te sterk te spannen. Wanneer de mensen dit zeggen, dat zij niets van zich in God hebben, dan vergeten zij, dat de duivel vlakbij hen is, om te zeggen: Ik neem uw eigen woord tot getuige, dat u dan van mij moet zijn!

3^e soort. Er is nog een derde soort, die van een wakend hart terwijl zij slapen misbruik maken. Zij, die menen, dat zij een weinig vrijheid mogen nemen en de zonde plaats inruimen, omdat zij zeggen: Ik slaap wel, maar het vernieuwde deel waakt toch. Ik ken de stem van Christus, het is in het geheel geen gift om voor Christus te lijden; ik zal laag bukken en het kruis van Christus van mij af laten glijden; ik wens toch alles goeds, ik heb de goede zaak lief. Ondertussen kunnen zij hun lusten voeden, en die vet en losbandig maken. Ik hoop, zeggen die mensen, dat

ik ware genade heb, het spijt mij zeer als ik soms struikel. Goed gezegd, Pilatus, gesel Christus en veroordeel Hem dan; en was dan uw handen, en zeg dan, dat u rechtvaardig en rein van Zijn bloed bent. Indien het met iemand verkeerd staat, dan zijn het deze en de eerstgenoemde, die aan de mond der hel spelen.

Doe Mij open.

Er is dan een gesloten deur voor Christus, Zijn aangezicht is verborgen; zodra als Hij er uitgaat, wordt de huur betaald aan een vreemde heer, die het huis onzer harten inwint, en het in gebruik neemt. Zo komt het, dat Christus om Gods wille verblijf moet verzoeken, voordat Hij het zijn weer in bezit kan nemen.

Zo moet dan, omdat wij zo gerust leven en met de zonde spelen, - en een nacht of twee een oude begeerlijkheid herberg verlenen, - de lieve Jezus buiten staan en aankloppen, (alsof Hij de Man ware, Die wij bedoelen) roepende: „Doe Mij open, Mijn zuster, enz.:

Vraag. *Toch schijnt het wel een hard bevel te zijn, als Hij tot ons zegt: „doe open.”*

Antwoord. Wanneer God ons iets gebiedt, raadpleegt Hij niet met ons trage vlees. Hij zegt ook niet: Wat dunkt u van het bevel? Hij zegt tot Mozes: „Ga in tot Farao, en zeg tot hem: Zo zegt de Heere, laat Mijn volk trekken.” Maar Hij vroeg niet om raad aan Mozes, in zijn drift, noch hield Hij rekening met zijn natuurlijke vrees om naar Egypte te gaan, waar hij iemand had doodgeslagen. Hij zendt Jeremia tot koningen, vorsten, profeten, en het volk, en houdt geen rekening met de vleselijke uitvluchten van de profeet, als hij zegt: „Ach Heere HEERE, zie, ik kan niet spreken, want ik ben jong” (Ier. 1 : 6). Ja, als onze Heere met boze mensen raadpleegde (om niet meer van de heiligen te zeggen) om hun gedachten over Zijn geboden te vragen, zouden zij een wet maken als een wijde jas, waarin zij beide God en hun begeerlijkheden konden bergen. Maar Gods geboden moeten bestaan, zoals Hij ze maakt.

Hieruit volgt deze vraag:

Hoe zijn de evangelische geboden tot ons gericht? Bijvoorbeeld: (Ezech. 18 : 31) „Maakt u een nieuw hart en een nieuwe geest.” (Kol. 3 : 10) „Doet aan de nieuwe mens.” (Rom. 12 : 2) „Wordt veranderd door de vernieuwing des gemoeds”, enz. Dit schijnt het gewicht te leggen op onze vrije wil, welke betekenis het niet kan hebben. Wat moeten wij dan met deze dingen doen?

Antwoord. Omdat de trage natuur de last van zich afwerpt, moet die niet op het eerste gehoor worden afgewezen; wij moeten het werk aanvatten, alsof wij er het vermogen toe hadden. Christus ondersteunt oprechte waagstukken; beter is, dat wij werkende sterven en doen wat wij kunnen, dan dat wij in het vuur roepen: *Heere, haal mij er uit.* Het is onze schuld, als het gemis van kracht om te doen wat ons geboden wordt, ons besluit om te gehoorzamen in tweeën breekt en wij daar blijven liggen.

God zendt ons Zijn geboden niet omdat wij kracht hebben om ze te doen, maar God wil, dat wij Zijn bevel met ootmoedigheid ontvangen. Daarom is het Evangelie een groot aantal verootmoedigende geboden; wij zuchten omdat wij niet bij de berg op kunnen komen, maar het is aangenaam als wij op handen en voeten kruipen zo goed wij kunnen, dan is het lieflijke gehoorzaamheid; omdat in het tweede, verbond het geloof altijd de eerste slag heeft, en voor de daad gaat, zoals het de orde van het nieuwe verbond is. Daarom gebiedt onze Heere, en Hij heeft in het gebod ten doel, dat wij zullen geloven. Hij zal Zijn Geest in ons geven, en in ons werken, zodat wij doen wat Hij van ons eist. Een vader belast zijn kind een last te dragen, die ver boven zijn kracht is, en bedreigt het als het niet gehoorzaamt. Het kind gehoorzaamt als het bukt,

en probeert en hijgt, en daarbij weent, dat hij het toch niet kan doen, en gelooft, dat zijn vader hem uit liefde zal helpen. Zo is het ook in het openen van onze harten voor Jezus, als wij wenen, en met betraande ogen tot Christus opzien, en dan schreien en proberen, en doen wat wij kunnen om open te doen, en onze zwakke vingers, die wij hebben, gebruiken. Want hoewel ons geld veel te licht is, toch vult Christus de schaal van de balans, en weegt ons toe wat wij nodig hebben. Zo zijn de geboden van Christus gebiedende beloften en belovende geboden. Hij gebiedt ons te doen: (Ezech. 18 : 31) „Maakt u een nieuw hart en een nieuwe geest”, en Hij belooft in ons te werken, wat Hij ons gebiedt te doen. (Ezech. 30 VI : 26 „En Ik zal u een nieuw hart geven, en zal een nieuwe geest geven in het binnenste van u.”

De nuttigheid van dit punt is ons te leren, dat wij Gods geboden met nederigheid zullen ontvangen, en uit onszelf zullen uitgaan met geloof in Hem, die het gebiedt. Omdat dit gemist wordt, gaat onze trage natuur onder de last nederliggen, en wij blijven in de modder steken.

Dit getuigt tegen de vijanden der genade, die ons belasteren, alsof wij loochenden, dat Christus een Wetgever is, Die ons goede woorden toespreekt, en goede werken van ons verwacht; en dat het Evangelie in het geheel niet gebiedt, maar alleen openbaart en onderwijst wat God door Zijn Geest in de uitverkorenen werkt. Nee, wij leren, dat het beide gebiedt en gehoorzaamheid eist (evenals zij leren), en dat Hij door Zijn Geest onweerstaanbaar werkt wat Hij eist, en dat Zijn genade onze schulden betaalt. Hij betaalt onze schulden met Zijn eigen geld; wat zij loochenen tot oneer van God, en tot smaad van Zijn genade, opdat de vrije wil op de troon moge zitten. Maar het is beter, dat ons ontbreekt, dan dat er gebrek in de genade is.

Mijn zuster, Mijn vriendin, Mijn duif, Mijn volmaakte.

Christus spreekt zoals Hij is, Hij noemt Zijn Kerk viermaal achtereen de Zijne: Mijn zuster, Mijn duif, Mijn vriendin, Mijn onbesmette (Engelse vertaling). Het is alsof Hij trots is op Zijn erfenis. *Mijn* is een liefelijk en vriendelijk woord, een ieder houdt veel van wat van zichzelf is. Zo spreekt Christus over de Zijnen, weltevreden zijnde met Zijn overwinning. Hij heeft toch geen krachtiger reden om in ons te werken, om onze zielen in te winnen, dan om Zijn recht op ons goed te doen uitkomen. En Zijn eigendomsrecht en belang is groot. Het is niet meer dan redelijk, dat een ieder het zijn krijgt, veel meer reden is er, dat Christus de Zijnen krijgt.

Wij zien, dat Christus de omgang op geringe en beminnelijke voorwaarden had begonnen of vernieuwd. Evenals iemand wanneer hij een schat vindt (Matth. 13 : 44) zich verblijdt, zo vervult Christus het hart dergenen, die tot Hem komen, bij de eerste ontmoeting met blijdschap. Rust en kalmte voor hun zielen wordt beloofd: (Matth. 11 vers 28) „Komt herwaarts tot Mij, allen die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u rust geven.” (Openb. 3 : 20) „Indien iemand Mijn stem zal horen en de deur opendoen, Ik zal tot hem inkomen, en Ik zal met hem avondmaal houden, en hij met Mij.” Er is een vreugdemaaltijd: (Spr. 9 vers 5) Christus zegt tot een troep verstandelozen: „Komt, eet van Mijn brood, en drinkt van Mijn wijn.” Daar wordt een thuiskomende ziel aan een welvoorzien tafel gezet.

Ik ontken niet, dat er van tevoren neerbuigende verschrikking en ploeging van de consciëntie is. Maar dat is voordat Christus komt. Droefheid ontsluit de poort voor Jezus. De redenen zijn deze: De consciëntie is bij de bekering, hetzij die begonnen of vernieuwd wordt, als een fijn gesponnen draad. Er zit een dubbele knoop in, de verschrikkingen der wet en de bedreigingen zijn als een scherp mes om de draad, en die moet losgemaakt worden. Het gaat die ziel goed, die Christus met haar toestemming

vrijt. Daarom rieken de liefelijke genaden der liefde en de toegepaste beloften sterk naar de verlustiging der ziel en de vertroosting der nabijheid van Christus, en het zijn de fijne zachte vingers van Christus, waarmee Hij met de krachtige, zachte en tedere handigheid der liefde de knoop losmaakt. Tot zolang is de ziel een gesloten deur. De wet is de verkeerde sleutel, die zou eer het slot breken, dan het hart openen. Wanneer Christus komt, zijn de wet en onze genegenheden als erg verward garen, geweld zou het nog meer in de war brengen.

Maar bij Christus' eerste komst om onze harten in te winnen zijn wij als oude vaten, die nieuw gemaakt zijn. Het is het beste, dat men oude vaten eerst met water beproeft, voordat men er wijn in doet. De liefde is in de ziel als water; dat zoekt niet zo scherp als wijn. Het is het beste, dat wij zodra wij in de loopbaan beginnen te lopen de prijs zien. Christus doet geen nieuwe wijn in oude lederen zakken. Zolang Zijn discipelen nog jong en zwak zijn, behaagt Hij hen met het gezelschap van de Bruidegom, maar daarna, wanneer zij ouder en sterker zijn, neemt Hij de Bruidegom van hen, en dan, in die dagen, zullen zij wenen. Om Efraïms hart tot God te trekken vlecht Hij het touw dubbel, opdat het niet zal breken. Ziet het woord des Heeren tot hem: (Jer. 30 I : 20) „Is niet Efraïm Mij een dierbare zoon? Is hij Mij niet een troetelkind? want sinds, dat Ik tegen hem gesproken heb, denk Ik nog ernstiglijk aan hem; daarom rommelt Mijn ingewand over hem; Ik zal Mij zijner zekerlijk ontfermen.” Een nieuw kleed, feesthouden en kussen is voor de verloren zoon.

Het eerste liefdeteken is een afdruk en kopie van al het volgende, daarom moet het met een diepe indruk van Christus' mond in Zijn Woord gegeven worden. Het voorschrift voor kinderen moet met schone en grote letters worden geschreven, opdat zij het gewilliger mogen leren. Onze Heere weet, dat wij met bevinding zullen te doen hebben, en daarom krijgen wij bij onze eerste ontmoeting zoveel gevoel, dat wij het ons ganse leven door nooit weer kunnen kwijtraken. Ik wil niet vaststellen, dat dit algemeen is, want Christus komt bij sommige zielen stilletjes in van de baarmoeder af, zodat zij kunnen zeggen: *Hij is hier, maar ik kan niet zeggen, hoe Hij er in gekomen is.*

Gebruik.

Sommigen zeggen misschien: Ik had lang geleden zoete verlustiging in Christus. Maar o! gave God, dat het nog zo was als in die goede oude verlopen jaren.

Jonge liefde is altijd het aange naamst. Als zij nieuw is, wordt ze in dit opzicht evenals een nieuw kledingstuk van een kind, het verblijdt er zich in omdat het nieuw is. Zo is de liefde omdat zij jong of nieuw is, en later maakt zij verheugd, alleen omdat het liefde is. Ik zeg dit niet om er iemand een rustbank van te doen maken, die zijn eerste liefde heeft verlaten, evenals de gemeente van Eféze. Wij houden er allen van in onze genegenheden getroeteld te worden. Maar bent niet ter neergebogen omdat oude feestmalen in honger zijn veranderd, want honger is evengoed voor u als overvloed van voedsel en feesthouden. Iemand, die op de top van een berg staat, zal de stad zien, al is hij er nog vele mijlen van af; terwijl hij die, wanneer hij er geen halve mijl meer van af is, in het geheel niet kan zien, omdat hij zich in een dal bevindt. Lang geleden, toen wij kruipende kinderen waren, zette Hij u op de top van een berg, en deed u de hemel zien. Nu bent u geen halve mijl meer van de stad af, en Hij doet u in Zijn wijsheid in een dal lopen, hoewel u er dichterbij bent dan tevoren. Want sinds lange tijd liet Hij u alleen de grond zien, opdat u vlug zou lopen.

Omdat Christus dit in de bekering door de liefde werkt, is het dwaas van de vijanden der genade, dat zij zeggen, dat Gods bepalen van de genade, omdat zij onweerstaanbaar werkt, *de vrije wil* aan banden legt. Nee, aangezien genade door de

liefde werkt is het duidelijk, dat genade de vrije wil niet bindt, maar die in zijn beste en natuurlijkste neiging krachtig aanvat en kust.

Laat nooit iemand zichzelf behagen in gehoorzaamheid aan Christus, zolang hij niet ondervindt, dat hij met Zijn liefde beladen is. Ik zeg u, dat er voor ieder „ons” liefde evenveel geestelijke gehoorzaamheid zal zijn. Laat uw ziel maar eens overstelpt zijn van de liefde van Christus, evenals een vogel, die in het net gevangen zit, en alles is wel. Laat vrees en verschrikking, of het blazen van andere winden in onze zeilen maar rusten, want die zullen het schip nooit thuis brengen. Dat is maar een geweldige beweging, en niet een voortdurende. De wil, die ronddraait als de raderen van een uurwerk, wordt vermoeid wegens de geweldige beweging. De zon wordt niet moe te schijnen, noch het vuur hitte te geven, noch een fontein op te springen, omdat de beweging daar natuurlijk is. De wetvrees, begeerlijkheid, winst, een goede naam, en dergelijke, die ons voortdrijven naar gehoorzaamheid, veroorzaken slechts een geweldige, stroeve beweging, de raderen zullen afslijten en het opgeven. Maar wanneer onze handelingen uit de liefde Gods voortkomen, als uit een natuurlijke bron, o! dan is de beweging als de werking der natuur, die geen geweld wordt aangedaan. De liefde Gods is niet kortademig en zal niet moede worden.

Mijn volmaakte, óf Mijn onbesmette. De andere benamingen voorbijgaande, toont deze aan, dat de Kerk een plaats heeft in het hart van Christus, en dat zij Zijn natuur deelachtig is.

Mijn medevrienden, de gemeenschap tussen Hem en haar, Mijn duif, heeft betrekking op de kuisheid van de Kerk, en de huwelijksliefde tot haar enige Man Christus. Ik stip dit maar aan; wat het betekent: Mijn volmaakte, wordt verklaard in hoofdstuk 7 en hoofdstuk 4: „Geheel zijt gij schoon, Mijn vriendin, en daar is geen gebrek aan u.”

Vraag. *Hoe komt het, dat een zondige Kerk volmaakt (of onbesmet) wordt genoemd?*

Antwoord. Onze Heere oordeelt ons naar het beste deel; de nieuwe mens is onbesmet. Er is een keten van goud gesmolten, en hoewel er enige droesem in is, toch noemen wij het een keten van massief goud. Christus noemt Zijn gemengde wijn, *wijn*. Wanneer Christus het zijn eenmaal liefheeft, houdt Hij geen rekening met de droesem; die wordt buiten Christus' rekenboek gehouden. Wij zijn onbesmet in Christus, „in Wien wij hebben de verlossing door Zijn bloed, namelijk de vergeving der misdaden” (Eféze 1 vers 7). De heiligen moeten onbesmet zijn wanneer hun zonden op de rekening van Christus zijn gezet: (Jes. 53 vers 6) „De Heere heeft ons aller ongerechtigheid op Hem doen aanlopen”; (2 Kor. 5 : 21) „Want Dien, Die geen zonde gekend heeft, heeft Hij zonde voor ons gemaakt, opdat wij zouden worden rechtvaardigheid Gods in Hem.”

O, zeggen de roomsen, als Zijn rechtvaardigheid de onze is, dan zijn wij even rechtvaardig als Christus; hetwelk godslasterlijk is. En omdat het Werkelijk zo is, zeggen de Antinomianen, dat de gerechtigheid van Christus ons is toegerekend, zijn wij van Christus, en even rechtvaardig als Hij is, en dus kunnen wij niet zondigen, en zijn wij niet onder de wet.

Nu, wat de eersten betreft, laten de roomsen, die met de toegerekende gerechtigheid van Christus de spot drijven, weten, dat het, als wij op de hoeveelheid der gerechtigheid van Christus zien, daaruit niet volgt, dat wij even rechtvaardig zijn. Hij is toch *natuurlijk* rechtvaardig, en Zijn persoonlijk lijden heeft gerechtigheid voor al de uitverkorenen en voor vele werelden. Maar zien wij op de *wijze* waarop Hij gerechtigheid heeft, dan zijn wij rechtvaardig, gelijk Hij rechtvaardig is.

Evenals een kind van een dag oud, niet minder een mens is dan iemand van dertig

jaar. Maar het kind is niet van zulk een mate en gestalte als een mens van dertig jaar. Christus heeft gerechtigheid voor Zichzelf en ons allen. Maar wij hebben onze rechtvaardigheid in Hem, en iedereen voor zichzelf omdat de zonde maar één schuld is; eerst op ons en daarna op Hem. Onze verplichting, die op Christus is gelegd, en op ons rust, is maar één proces. Hij *is een vloek geworden voor ons*. In het dagvaarden is het hetzelfde lied: mijn zonde werd op Christus gelegd; een droevig en akelig lied; één som op ons beiden, één dood; en wat het beste van alles: *één ontheffing*. Gode zij dank, Christus is uit de gevangenis verlost, en alle schuldenaars met Hem. Laat ons hiervan ons gebruik maken voordat ik de Libertijnen antwoord. De duivel tracht zwakke consciënties te dagvaarden: u bent een vuile zondaar, zegt hij, en dat is het wat God tegen u heeft, en het proces, dat het Lam tegen u voert. Maar u moogt de satan dit antwoorden: Het is niet waar, dat er een proces is tussen mij en de wet; het proces loopt tussen Christus en de wet; het is het proces van Christus, niet het mijne. Zendt daarom de duivel met de aanklacht tot Christus; Christus is oud genoeg en kan wel voor Zichzelf antwoorden.

Vraag: *De duivel kan ons verontrusten wegens het pleit van Christus, ja, hij kan hier door diepe wateren gaan: u bent geen uitverkorene, u bent niet in het boek des levens des Lams geschreven.*

Antwoord. Die twijfelingen aangaande onze verkiezing zijn dromen, die door de duivel in onze hoofden worden verwekt, want alleen goochelaars en waarzeggers houden zich met waarzeggerij op en met het verklaren van zulke dromen. Ik vraag u: Heeft Christus u een laatste antwoord gegeven, en gezegd, dat Hij niet meer met u te doen wil hebben? Nee, dat heeft Hij niet, en dat zal Hij ook niet zeggen. Maar weet dit, dat noch de duivel, noch uw consciëntie, u kunnen veroordelen, als u maar ongeveinsd onder het kleed van Christus kunt kruipen; dan is er nog geen vuil water geworpen op de goedgunstigheid van Christus. Indien Zijn liefde rookt, dan is er nog vuur.

Vraag. De duivel kan hier zijn hand omwenden en de consciëntie van de Antinomiaan en de vleselijke Libertijn lenen, die zegt: Ik ben Christus' volmaakte, Hij heeft voor al mijn zonden betaald, zowel voor de verledene, als voor de tegenwoordige en de toekomstige.

Antwoord. Hij is altijd zó rechtvaardigheid voor u, als Hij ook heiligmaking voor u is geworden (1 Kor. 1 : 30). Indien u denkt, dat Christus voor u gestorven is, en u toch altijd op goed geluk af zondigt, omdat Christus' bloed genoeg heeft om u te wassen; dan bent u als een die het bloed van Christus onrein acht; dan verandert u Zijn genade in ontuchtigheid. Christus heeft op zulke voorwaarden niemand vrijgekocht; uw geloof moest nooit aanspraak maken op Christus. Geen anderen zijn zalig gemaakt dan zij, die voor Hem leven, Die voor hen is gestorven. Iedereen heeft evenveel recht op Christus als zij, indien zij een heilig leven zouden leiden.

Iemand, die met ijzeren ketenen geboeid in de gevangenis zit, roept uit: Ik ben een vrij mens! Mag niet de duivel in zijn vuistje lachen, en zeggen: „Het zijn mijn vrije mensen, vrij om mijn banden te dragen.”

Mijn hoofd is vervuld met dauw.

Dit is een kwade nacht, Mijn Bruid, Ik heb een koude, stormachtige nacht voor u doorgemaakt, Ik ben druiptnat van de regen. Mijn lieve Vrouw, heb medelijden met het ijskoude hoofd van uw Christus, en wil Mij nachtverblijf geven.

Het is een krachtige beweeggrond, die Christus gebruikt, om onze zielen in te winnen, Hem te horen vertellen wat Hij voor ons geleden heeft. Laat uw gedode Man in uw

hart en geef Hem nachtverblijf, want Ik heb u „duur gekocht, niet met zilver of goud, maar met Mijn dierbaar bloed” (1 Petrus 1 : 18, 19). „Christus heeft onze zonden in Zijn lichaam gedragen op het hout” (1 Petrus 2 : 24). Wat zocht Hij dan daarmee? „Opdat wij de zonden afgestorven zijnde, der gerechtigheid leven zouden”. Op deze wijze moest de dood van Christus de dood der zonde in ons werken. In gehoorzaamheid, wat is dit anders dan wat voorkomt uit een hart, dat week gemaakt en gebroken is door liefde tot Hem, Wiens hoofd pijn leed. Hem, die roept door Zijn dienaren, wier hoofden en borsten pijn doen van het kloppen om de deuren open te krijgen. Ja nu, hoewel Hij verheerlijkt is, wanneer ons hoofd pijn doet van het roepen, bedoelt Hij *Zijn* hoofd. Hij kocht het huis en moest er niet buiten worden gehouden. Wanneer een vogel zijn nest bouwt in de hal van het paleis eens konings, is het nest daar op een verkeerde plaats. De duivel heeft een nest van begeerlijkheid, hoogmoed, begerigheid, wraak, afgoderij, godloochening en bedrog in de ziel; dat een huis is, dat met Christus bedauwde hoofd en door Zijn dierbaar bloed is gekocht. U hebt recht het nest neer te halen, het is daar op een verkeerde plaats. Christus was in de koude winternacht buitengesloten, en kreeg de storm langs de zijde van de berg, een storm, die Hem om Zijn hoofd en in Zijn aangezicht joeg, alsof het vel er af zou gaan, om het huis te kopen. Laat Hem daarom binnen! Zolang de mensen niet in arbeid komen, vermaken de duivel en zij zich in het kasteel in hun tegenstand van Christus.

Mijn hoofd, Mijn haarlokken met nachtdruppen.

Het past Christus wel over Zijn lijden te spreken: (Ps. 22 vers 17) „Zij hebben Mijn handen en Mijn voeten doorgraven.” Hij wil zeggen: Het valt u niet zwaar, dat u Mij buiten de deur houdt, maar Mijn heilige mensheid heeft het duur betaald, en er was niet veel reden voor Hem om in de kou te staan. Het is alsof onze Heere wil zeggen: *Ik gaf Mijn hoofd, Mijn lichaam, Mijn ziel, als losprijs voor u, zondaren!*

In een Losser worden twee dingen vereist:

1. Het betalen van de som, en het uitbetalen van het volle bedrag aan de schuldeiser.
2. Het moet zijn eigen geld zijn, want als hij met het goud van een ander betaalt, is de man wie het goud toebehoort de lossers, meer dan hij; het lijkt er in dat geval veel op, dat de betaler het maar voor een ander doet. Maar Christus was geen makelaar, Hij betaalde de verlossing met Zijn eigen gangbaar goud. De *mensheid* was in een Personele vereniging één gemaakt met de *Godheid*, maar het was Zijn eigen vlees en bloed, en Zijn eigen ziel, die Hij Gode offerde. Want al was het van ons ontleend, toch was het, in zelfstandigheid persoonlijk zijnde, Zijn eigen. Zijn wil en de wil van God waren beide een werker in die te offeren, en dat was een grond van oneindige goedertierenheid; de heilige wil van de mensheid verlangde er vurig naar. Hier nam Hij het zaad Abrahams aan. En (dit is een verborgenheid) aangezien de mensheid geen persoon maar een natuur is, maakte het maken van de mensheid met de Godheid tot één Persoonlijkheid, dat Hijzelf dat was, en dat het de Zijne was.

Hieruit kunnen wij beide zien, hoe dicht de liefde in Christus ons aankruipt, en zo dicht, dat Hij ons werd. Dit is de liefde van Christus, dat niemand een stap verder kon gaan dan Hij, toen Hij tot ons afkwam. Ziet dan ook hoe eenvoudig Jezus is in Zijn komen tot ons, opdat ons geloof even eenvoudig en natuurlijk zou wezen, als Zijn liefde tot ons was. Wij mogen ons ganse gewicht op dit rantsoen leggen en daarop ten volle leunen, aangezien het Gods losprijs is, en het zowel de betaling van de mens als van God is geworden. Veronderstelt, dat een onderdaan een zilvermijn vindt, ja, dat die een gift van de koning was, en dat het metaal behoorlijk het zijn was geworden, dan zal toch dat metaal nooit voor gangbare munt doorgaan, als er niet op gezag des

konings het stempel op gezet is. Zo ook was de gedode mensheid metaal uit onze mijn, en de vereniging met de Godheid maakte het gangbaar geld. En daar het een stempel van de Godheid had, moet het van oneindige waarde zijn. Zo mag dan ons geloof zich hier betrouwen en zijn voet hier veilig en goedsmoeds nederzetten, want het is een goede, veilige, vaste en vertrouwde grond.

Ik heb mijn rok uitgetogen.

Dit is het antwoord van de Bruid aan Christus; evenals van iemand, die, zoals het in die hete landen de gewoonte was, wegens het zweten na de arbeid, bij het naar bed gaan, de voeten had gewassen. “Doe mij geen moeite aan, want de deuren zijn nu gesloten, en mijn kinderen zijn bij mij in de slaapkamer, ik kan nu niet opstaan en u geven.” Dit toont aan, dat er voor Christus geen plaats is, terwijl wij liggen te slapen en met onze listen in bed liggen. Want hier kan, niettegenstaande al de vriendelijke woorden, die Christus tot haar spreekt, noemende haar: Mijn Zuster, Mijn Vriendin, Mijn Duif, Mijn Volmaakte, en haar zeggende, dat Zijn dierbaar hoofd nat, bedauwd en ijskoud was, dat alles haar niet bewegen, de deur te openen en Hem binnen te laten. Terwijl de verzoeking tot ons komt, en te paard zit, en ons in dat opzicht gevangen neemt, en ons op een grond vindt waar wij hartstochtelijk zondigen, kunnen wij moeilijk op onze voeten blijven staan en weerstand bieden aan de verzoeking. De Profeten stonden des morgens vroeg op en zaten laat op, en spraken tot Israël, dat zij zich van hun boze wegen zouden bekeren, maar Israël luisterde niet naar hen (Jer. 26:5); want de afgoderij had hen krachtig aangegrepen en die rees hoger naarmate zij gerust waren. David was buiten zichzelf toen hij bevel gaf, dat men het volk zou tellen; want Joab, die anders een slecht mens was, had meer licht dan David, de man naar Gods hart! Joab was er tegen, dat het volk geteld zou worden. Maar de duivel stond op, en pakte David aan de rechte kant, toen zijn hoogmoed buiten de oevers was gerezen (1 Kron. 21 vers 1). De vrienden van Job, hem in een vlaag van ontstellendheid aantreffende vanwege de hevigheid zijner pijnlijke smarten, waren de oorzaak, dat hij een weinig van de goede richting afweek. De duivel kwam, toen hij Petrus ziftte, op zijn rechte zijde aan, en bracht hem tot het verloochenen van zijn Heere, toen hij in drift geraakte en voor zijn leven vreesde. Hiervoor zijn vier redenen:

De eerste komt algemeen voor bij de onttrekking van de genade Gods. Indien een beek opdroogt en het water laag wordt blijft de molen stilstaan: (Ps. 30 : 8) „Toen Gij Uw aangezicht verborg (nu is het paard gezadeld) schrok ik.” Dus het ongeloof maakt een weg. Wanneer vrees van ongeloof de teugel vasthoudt zit de berijder niet vast in het zadel, en hij valt er vanzelf af. En het kan niet anders, want gehoorzaamheid is geen weefsel, dat wij zelf spinnen of van ons eigen maaksel.

De verzoeking is in zo'n geval veel zwaarder dan onze schouders kunnen dragen. Begeerlijkheid, traagheid en zekerheid zijn het grote water, de heiligen zijn in hun eigen kracht het paard welks poten te kort zijn, en zo zakken zij in de diepte weg. God laat de duivel toe, dat hij voor menige zwakke kerk het ontbijt klaar maakt, en dat doet gebruiken. Wees dan ootmoedig en vreest. Hij kent ons zeer goed. Bidt: *Heere, leid ons niet in verzoeking.*

Er zijn twee kruiden die in de zomer in onze zielen snel groeien: gerustheid en hoogmoed. Nederigheid is een sterke bloem, die het best in de winter, en onder stormen en verdrukkingen groeit. Wanneer valse rust en hoogmoed en ander dergelijk onkruid opschiet, heeft de verzoeking ons in de macht. Wilt u dan bewaard worden voor de ure der verzoeking, ruikt dan niet aan de hoogmoed, en wordt niet traag in het gebruik van goede middelen. Doet u dat, verwacht dan een verzoeking, - als Gods

lans, - om een gat te maken, om de wind uit te laten.

Wanneer de snede stomp is geworden en gescherpt moet worden, dan zal de verzoeking van een warm bed de overhand hebben, en maken, dat Christus buiten de deur wordt gehouden. Ik beroep mij hier op uw bevinding, om twee gelegene tijden, daar u in zult leven, te onderscheiden. Aan de ene kant gaat de verzoeking weg zonder een boodschap gedaan te hebben, en aan de andere kant wordt u onder de prediking of aan het avondmaal ingenomen of bevangen met de glans van een vernieuwd aangezicht, met een toeknik van Christus, bij de dood van een vriend, of onder een scherpe roede.

Het zou een goede gebruikmaking van deze lering zijn de gestalte onzer zielen recht gade te slaan, om een stomp geworden snede op te scherpen, en ons voor hoogmoed en zekerheid te hoeden.

Tracht dikwijls de toestand waarin uw harten zijn, te leren kennen. Speurt ze tot op de bodem na, en werpt dikwijls het dieplood uit om te zien hoe diep het is. Wanneer uw hart door de duivel gepijnigd wordt, onttrekt u dan haastig aan hem. Bestuur uw voetstappen recht, en ziet goed uit waar u ze zet. Vreest en beeft en roept tot uw Steenrots. Hem zij lof en prijs tot in alle eeuwigheid. Amen.

5. DE KERK HAAR HEERE ZOEKENDE

De wachters, die in de stad omgingen vonden mij, zij sloegen mij, zij verwondden mij, de wachters op de muren namen mijn sluier van mij. Ik bezweer u, gij dochters van Jeruzalem, indien gij mijn Liefste vindt, wat zult gij Hem aanzeggen? Dat ik krank ben van liefde.

Wat is uw Liefste meer dan een andere liefste, o gij schoonste onder de vrouwen?

Wat is uw Liefste meer dan een andere liefste, dat gij ons zo bezworen hebt?

Mijn Liefste is blank en rood, Hij draagt de banier boven tien duizend. Hooglied 5 : 7-10.

Geliefden in de Heere!

Wij hebben in deze tekst twee dingen.

1. Wat de Kerk overkwam in het zoeken van haar Heere: *de wachters gaven haar slagen.*

2. Wat tussen haar en haar metgezellinnen werd gesproken. Er is een samenspraak tussen hen.

(1) De Kerk Christus op haar begeerte niet vindende, bezweert haar metgezellinnen, dat zij haar zegen en de hartelijke betuiging van haar liefde aan Hem zullen overbrengen, wanneer zij Hem mochten ontmoeten (vers 7).

(2) Zij, ziende de vurigheid waarmee zij dit hun opdroeg, en niet zo geestelijk gestemd zijnde, als nodig was, antwoorden: Wat is dit voor een uitnemende Liefste? Wat een drukte maakt gij, dat u ons zo meesterachtig omtrent uw Christus bezweert? Hebt u een Christus van uw eigen? Van wat maaksel is uw Christus wel, dat u ons op deze wijze bezweert? De Kerk, dit niet kunnende verdragen (vers 9), dat haar Heere veracht werd, begint Zijn lof nog hoger te doen rijzen, en Hem nog meer te prijzen in al Zijn eigenschappen.

De wachters, die in de stad omgingen, sloegen mij. Met hun tong (Jer. 18 : 18); ze brachten mij bloedende worden toe (Luk. 20 : 12). Ongetwijfeld vroeg zij aan de wachters: (evenals in hoofdstuk 2 : 3) „Hebt gij Dien gezien, Die mijn ziel liefheeft?” Maar zij weigerden niet alleen het haar te zeggen, maar zij verwondden haar consciëntie met smadelijke woorden, en vervolgden haar.

Wij zien hier, dat in het zoeken van een verloren Christus vervolgingen en moeiten ons deel zijn. Ik denk, dat Christus evenals kostbare overzeese waren is. De mensen wagen beide leven en goederen om ze van over de zee te halen. Hij is de Parel, waarvoor de mensen, als zij Die willen kopen, alles moeten verkopen (Matth. 13 : 46). De bloedvloeiende vrouw kreeg menige duw in het gedrang, toen zij door de schare drong om bij Hem te zijn; en de twee blinden, want zij waren beiden blind, werden door de discipelen bestraft. Wij moeten weten, ten eerste, dat de satan ons nooit goedgezind zal zijn als wij tot Christus komen, en daarom betuigt Hij, dat Hij voor ons de wacht aan de poort zal betrekken. Ten tweede, lijden en vervolgingen liggen in de weg tot Christus. Dit zijn nog oude inkomsten, die het huis van Christus toebehoren. Hij leed Zelf eer Hij in de heerlijkheid inging. Zij moeten moed hebben, die Christus zoeken. Zij moeten vastbesloten zijn, in het zoeken van Christus en het

belijden van Zijn Naam, vuistslagen, stompen en bloedige wonden te willen oplopen: „Wie zijn kruis niet draagt en Mij navolgt, die kan Mijn discipel niet zijn.” Dit zal niet veranderd worden. Het kruis ligt op de rug van Christus. Het volgt Hem en komt achter Hem aan. Lijden valt zwaar, en wij willen er graag heelhuids af komen; en toch willen wij Christus zoeken en Hem belijden, en bukken om de slag te ontgaan, en het kruis van Christus van ons af te schuiven. Wij denken langs een andere weg de hemel in te sluipen, en daarom maken de mensen er veel werk van om zo slim mogelijk hun belijdenis te verbergen. Nee, dat is niet eerlijk en rond voor de dag komen, u moet u vertonen en eerlijk openbaren, en gemerkt worden als iemand, die het Lam volgt overal waar Hij heen gaat.

De wachters.

De regeerders van Christus zijn soms Zijn vervolgers. Schriftgeleerden en Farizeeën en hogepriesters waren altijd tegen Christus en Zijn discipelen. Paulus werd gewaar, dat de oversten der Joden altijd tegen hem en het Evangelie waren, overal waar zij maar enige macht of gezag hadden. Christus zeide tot Zijn discipelen: (Luk. 21 : 12) „Gij zult getrokken worden voor koningen en stadhouders, om Mijns Naams wille.” De leiders van het volk zijn hun vervolgers geweest: (Ezech. 30 IV : 4) „Gij heerste over hen met strengheid en met hardheid”; (vers 19) „Zij deden het volk eten wat met hun voeten vertreden en drinken wat met hun voeten vermodderd was.”

Maar u zult zeggen: ‘Aangezien God een zware last op de regeerders heeft gelegd, voornamelijk op de wachters, waarom mag het volk dan niet dezelfde last op hen leggen, waarom mogen wij dan niet onze zielen aan hen opdragen?’

Nee, maar wij moeten weten, dat God Heere is van het besluit der verwerping, en dat Hij tot Zijn eigen heerlijke einden sommigen overgeeft aan verdorven leraars, en wij zondigen als wij onze consciënties aan hun leer verkopen.

Maar hier moet iets gezegd worden:

- (1) voor het volk, en
- (2) voor de wachters.

Iets voor het volk. Hier zijn twee uitersten. Hoogmoed geeft te weinig, en slaafse consciënties geven te veel aan de wachters. Laten daarom „de voeten liefelijk zijn dergenen, die het goede verkondigen.” Regeerders zijn voogden over de minderjarige kinderen van Christus. Laten daarom de regeerders al het hun krijgen, want hoogmoed tegenover hen stuit van hen terug op God, en wanneer hun wetten onrechtvaardig zijn, zijn wij hun verschuldigd, dat wij de majesteit, waardigheid, achting en eer hoog houden, die God hun heeft gegeven. Daarom is het ongeoorloofd de onrechtvaardige wetten zó ongehoorzaam te zijn, dat wij ons tegen de majesteit en het aangezicht der regeerders stellen, aangezien ons geboden wordt de koning te eren (1 Petrus 2 : 17; Pred. 10 : 20). Zo komt alles hierop neer, dat de verontrusters van de vrede der Kerk of van het gemeenebest warden veroordeeld (Rom. 12 18; Hebr. 12 vers 14), en dat het ongeoorloofd is zich tegen het gezag te verzetten door gehoorzaamheid te weigeren aan de onrechtvaardige besluiten of verordeningen. Maar het is ook ongeoorloofd, dat iemand, die een consciëntie heeft, zo lijdzaam is als een ezel. De mensen staan hier rustig zonder een halster om hun hoofd, terwijl de regeerders een lading drek op hen leggen, en hun beste Godsvrucht lost zich hierin op: „God vergeve het onze leraars indien zij ons verkeerd leiden, want wij weten niet beter.” Indien de wachters verbieden of gebieden, en uw consciëntie op straffe van slagen lasten opleggen, is hij maar een slechte marktbezoeker, die veel voor derzulker deel van hun erfenis zou willen geven. De mensen vergeten, dat wij, wachters, een lege lepel in de

mond van een kind kunnen steken, en roepen: *het kerkbestuur! gezag, gezag! de wet, de wet!* alsof de Bijbel al lang geleden verbrand was.

Weet u niet, dat de wachters in de zaken van Christus wankel kunnen gaan? Ja, de preekstoel en de kansel kunnen waggelen, en daarom, God sta u bij, indien uw eigen licht uw Schrift is. Ik wil niet veel voor uw geloof geven, want ons geloof is dikwijls de naaste buur van de wereld, en de wereld beneemt het licht. Gaat over zee naar Rome, en leert dit. In de leer van de wet der natuur, van de Godheid, van de twee naturen in Christus, zijn zij voor het grootste gedeelte rechtzinnig, want aan deze waarheid is weinig te verdienen van de vettigheid der wereld. Maar omdat het vagevuur (waarvan een beroemde roomse erkent, dat er in het minst geen Schriftuurlijke grond voor te vinden is) in de vette armen van de wereld ligt, winstgevend is, en overvloedig melk geeft, daarom wordt deze kamer in de hel hardnekkig verdedigd. Want deze leugen is een schip, dat veel goud aanvoert, en iemand, die op sterven ligt, zal graag zijn beurs ledigen om zijn consciëntie te stillen. Wanneer dan ook het gebod der regeerders aan de ene zijde gemak, eer, de wereld en het vette der aarde heeft, en aan de andere zijde niets is dan schade en lijden, dan geeft dat duidelijk genoeg te kennen, dat de zijde der wereld diefstichtig en verdacht is. Dit is maar al te gewoon in regeerders, evenals ook in ons allen van nature, dat naar de waarheid wordt gevraagd, evenals een speels kind naar zijn boek zoekt, hopende, dat 't het niet zal vinden, en vrezende, dat het vinden van zijn boek hem het verlies van zijn tijdverdrijf zal kosten. Wanneer de mensen in de vreze Gods naar wijsheid wilden graven meer dan naar goud, zouden zij haar vinden. Maar alsof de mensen geweten hebben, dat hoe minder licht zij hebben, hoe meer valse vrede zij zullen hebben, maken zij zoveel gebruik van de consciëntie als hun past, en meer niet. Wanneer het licht der consciëntie hun te hard schreeuwt, zouden zij wel willen, dat het geen tong had, en in hun hart zijn zij bedroefd over de welbespraakte tong van een verlichte consciëntie.

De wachters op de muren namen mijn sluier van mij.

Zij namen óf de sjaal van haar, die haar aangezicht bedekte, óf haar sluier of hoofddekseel, dat haar hoofd dekte, dat zowel een versiersel was (Jes. 3 : 23) als een teken van onderworpenheid van de vrouw aan haar man (1 Kor. 11 : 7). Daar namen zij de sluier van ontuchtige vrouwen weg (Ezech. 23 : 25), tot een teken, dat zij hoeren waren, terwijl de sluier een teken van zedigheid is. Het is duidelijk, dat de heersers de Kerk van de gehoorzaamheid aan haar Heere af sloegen, en haar een hoer noemden, een ketter en scheurmaker, en haar met een sluier van overleveringen dekten. In de dagen van Salomo maakten de heersers inbreuk op de sluier der vrouw en haar onderwerping aan Christus, dat zij alleen naar haar man mocht luisteren en die alleen gehoorzamen; en zo is dit bij hen weer welvoeglijk en zedigheid, dat zij de arme vrouw de sluier van haar hoofd rukken en haar barrevoets en blootshoofds onder de vijanden zenden, om uitgelachen en bespot te worden. Dit hebben de heersers en de voogden zich aangematigd onder voorgeven, dat zij gehoorzaamheid en onderwerping aan de wachters verschuldigd zijn. Omdat de wachters menen, dat zij in het gebieden niet te veel krijgen (terwijl Christus hen in het gebieden geen ander gezag toekent dan dat van gezonden dienstknechten, die streng gebonden zijn aan een geschreven lastbrief van de Heere), daarom maken zij een gat in de sluier van de arme vrouw, of zij rukken het deksel van haar hoofd, en doen haar een sluier van menselijke overleveringen aan, een sluier van vijgenbladeren, niet een hoofddekseel van het fijne lijnwaad van Christus. Dit is hoogmoed in mensen, die een hoge plaats in de Kerk bekleden, en hoogmoed is een kwade en lastige buurman van Christus. Hoogmoed

gaat altijd over de streep; die is niet tevreden met zijn eigen zijde, en meent altijd, dat zijn gebied te eng en te nauw is. Hoogmoed wil over de grens in de omheinde weide van Christus. De wet spreekt een vloek uit over degene, die zijns naasten landpaal verrukt, en zich de voren van Christus toeëigent.

Wachters hebben hier macht en gezag, en het kan niet worden ontkend, dat zij dikwijls zijn als die man, die het haar wegscherende beide in vel en vlees sneed. Wanneer de regeerders het haar afsnijden in de uitoefening van de macht, die Christus hun heeft gegeven, snijden zij maar al te dikwijls in het vel en nemen met hun mes het vlees van Christus mee, als zij zich met hef hoofddekseel en de sluier der vrouw bemoeien, die alleen van Zijn stof moet zijn, want het is Zijn koninklijke macht Zijn Kerk te regeren, en haar te kleden, zoals het Hem behaagt. Wanneer de mensen op zich nemen dat te doen, snijden zij in het levend vlees, en daarom had onze Heere goede reden om te zeggen: (Ps. 2 : 19) „Nu dan, gij koningen, handelt verstandiglijk, laat u tuchtigen, u richters der aarde”; leidt wel, ziet naar uw gereedschap. Maar het kwaad ligt hier, dat *eer* zulk een lekkere appel is, dat Bileam zich tegen de geest der profetie zal verzetten, al zou het voorschrift in stukken gescheurd worden. Zijn doel te bereiken, en de eerezucht der mensen, en hun onbegrensde trek om een hoge plaats te bezetten en die te houden, heeft dikwijls een groot gat in de kerkmuur gemaakt, en zulk een klap gegeven aan de Geloofsbelijdenis, dat een afgod zo groot als een kerk in het huis van Christus is gekomen. De mensen zouden graag de sluier der vrouw in de lengte en de breedte afsnijden om hem zo passend voor de staatkunde te maken als een nauw keurslijf om het lichaam van een vrouw sluit, totdat het haar pijn doet en zij het zoveel geweld aandoet dat de naad scheurt en losbarst. De sluier der vrouw past het best, wanneer de regeerders toelaten, dat hij in maat, lengte en breedte, juist overeenkomt met de afbeelding, die op de berg getoond is, en de vrouw heeft toe te zien, dat zij zich bij die sluier houdt en geen andere aandoet. Het is beter, dat zij haar voogden verliest, dan haar Man.

Van mij.

De Kerk kreeg deze slechte behandeling van de wachters omdat zij haar Heere aan de deur had laten staan. Hierom, omdat (Klaagl. 1 : 8, 10) „Jeruzalem zwaarlijk had gezondigd”. De tegenpartijder heeft zijn hand aan al haar gewenste dingen uitgebreid (en dus ook aan haar sluier); immers heeft zij aangezien, dat de heidenen in haar heiligdom gingen, waarvan u geboden had, dat zij in Uw gemeente niet komen zouden.” De Kerk Gods krijgt vleselijke Heeren om over haar te heersen, en goden van hout en steen, om die te dienen dag en nacht (Jer. 16 : 13) (vers 11) „Omdat uw vaders Mij verlaten hebben, spreekt de Heere, en hebben andere goden nagewandeld, en die gediend, en zich voor die neergebogen.” Wij kunnen klagen over de afwezigheid van onze Heere, en over Zijn liefdeloosheid, en over wrede wachters, maar daarvan zijn wij alleen de schuld, Wij hebben zelf het water vermodderd, en wij kunnen de schuld op God leggen, dat ons drinken bedorven is. Wilden wij met Christus in vrede samenleven, dan zouden wij ook herders krijgen naar Zijn hart. De mensen, die blinde herders hebben, moesten dan ook liever tegen zichzelf uitschreeuwen, dat zij dwalende schapen zijn, dan tegen hun herders, dat die hen doen dwalen. Een berouwhebbend mens is meer vertoornd op zijn hart, dat er in toestemde om te zondigen, dan op de duivel, die hem tot de zonde verzocht. Er is dikwijls teveel geroep tegen de regeerders, wie het niet altijd gelukt het roer van het schip omzichtig te sturen; zo ook té weinig Goddelijke droefheid over onze zonden, die maken, dat „leeuwen en luipaarden waken tegen onze steden” (Jer. 5 vers 6 en Hosea 13 : 7).

Ik bezweer u, gij dochters van Jeruzalem.

De Kerk, met veel moeite uit de handen der wachters ontkomen zijnde, en maar weinig troost en een koel onthaal bij hen gevonden hebbende, en geen tijding omtrent haar Liefste, wendt zich nu tot de navolgers en metgezellinnen, en draagt hun op haar Liefste aan te zeggen, dat zij krank is van liefde tot Christus.

Dit leert ons, welke plicht de heiligen elkaar schuldig zijn, namelijk: „elkaar lief te hebben” (1 Thess. 4 : 9); „elkaar te leren” (Kol. 3 : 16); „elkaar alle dagen te vermanen” (Hebr. 3 : 13); „op elkaar acht te geven tot opscherping der liefde en der goede werken, en de onderlinge bijeenkomsten niet na te laten” (Hebr. 10 : 24, 25); „met elkaar te spreken wat goed is tot nuttige stichting, opdat daardoor genade ontvangen, die het horen” (Eféze 4 : 29); „zijnde ons woord altijd met aangenaamheid, met zout besprengd” (Kol. 4 : 6) „Dit gebod God: „Zegt tot uw broederen, Ammi; en tot uw zusteren, Ruchama” (Hos. 1 : 12). „Twist met ulieder moeder, twist” (II : 1). Dit bevel wordt aan een ieder van de gelovigen gegeven, te twisten met de afvalligen van hun tijd. (Mal. 3 : 16) „Alsdan spreken, die de Heere vrezen, een ieder tot zijn naasten: De Heere merkt er toch op, en hoort, en er is een gedenkboek voor Zijn aangezicht geschreven.” Onze Heere heeft zulke hoge gedachten van de aangename en troostrijke samensprekingen der gelovigen, dat Hij er naar luistert, en ze hoort, en in een boek opschrijft. (Zach. 8 vers 21) „En de inwoners der ene stad zullen gaan tot de inwoners der andere, zeggende: Laat ons vlijtig heengaan, om te smeken het aangezicht des Heeren, en om de Heere der heirscharen te zoeken; ik zal ook heengaan.”

Dit spreekt en roept luid tot hen, die alle oefening van de dienst en aanbidding Gods binnen de muren der kerk bepalen, die van al hun godsdienst rustdaggodsdienst maken, die de Godzaligheid voor de rustdag gebruiken, evenals zij hun zondagse kleren doen. Maar Abraham had godsdienst in zijn huis. Hij leerde zijn kinderen, sprekende daarvan, als hij in zijn huis zat, en als hij op de weg ging; als hij in de nacht neerlag en als hij in de morgen opstond.

Ook Filémon had een kerk in zijn huis. Zijn niet de leraars Gods uitdelers, of de bezorgers van Zijn huis? en wie weet niet, dat het kan zijn, dat de kinderen niet op de gezette tijd, en in de openbare bediening, het gewone maal kunnen gebruiken; want de werking van het Woord en de werking van de Geest zijn niet altijd aan het uur van de zandloper gebonden, noch is de Geest aan een preekstoel, en een toga, en de mond van een predikant gebonden. Zullen wij denken, dat het in het huis van Christus zo schraal toegaat, en dat Zijn provisiekast zo slecht voorzien is, dat Hij Zijn kinderen niet vergunt, dat zij om vier uur wat te drinken krijgen, of tussentijds wat van wat overgebleven is? Zullen hongerende kinderen niet meer krijgen dan wat in het openbaar in de kerkdiensten wordt opgediend? Nee, onze Heere vergunt Zijn kinderen, dat zij druiven en appelen van de boom des levens mee naar huis nemen en die daar opeten. Vele kolen toch maken een groot vuur, en zo zullen de christenen onderling elkaars geheugen opfrissen en hun koude harten verwarmen. Wat de leraars dikwijls in het openbaar niet kunnen doen, zal de Geest Gods met gewone behulpzels thuis doen. Het is meermalen gebeurd, wanneer een, voorname dokter iemand had opgegeven, dat een oude vrouw het na hem heeft aangepakt, en de man genezen en volkomen gezond gemaakt heeft.

Deze leer moet goed verstaan worden, want die wettigt de conventiekelen en onwettige bijeenkomsten niet van Separatisten en Brownisten, die de openbare bijeenkomsten verachten, en in hun huizen een kerkje oprichten. Zij hebben dit van Christus niet geleerd, die de prediking der Farizeeën, die in de stoel van Mozes zaten, met Zijn tegenwoordigheid vereerde, en anderen beval dat ook te doen, al hadden zij

zuurdesem in hun leer. Wij zullen moit een kerk krijgen, die als schoon papier of nieuw fluweel is, zoals de Separatisten en Anabaptisten dit willen. Het is een vreselijke zonde een scheur en een gat te maken in het verborgen lichaam van Christus. Deze plaats zal de conventiekelen der Separatisten ook niet van dienst zijn, want de kerk hier had een openbare bijeenkomst met de wachters, evenals Kap. 3 : 3. Zij vereerde de openbare middelen zó, dat zij zeide: „Hebt gij Dien gezien, Die mijn ziel liefheeft?”

Wat zult gij Hem aanzeggen? Dat ik krank ben van liefde.

Dit is een afgebroken, vurige en hartstochtelijke manier van spreken, waarin zij haar metgezellinnen bezweert, dat zij in haar gebeden tot God haar boodschap en haar hartelijke lof en zegen aan Christus zullen overbrengen, omdat zij Hem voor het ogenblik Zelf niet kan vinden. In verlaten is alle spijze zoet voor een hongerige ziel. Toen de Kerk Christus dicht bij haar had, en er slechts een dunste deur tussen Hem en haar was, achtte zij Hem maar weinig, en wilde zij haar voeten niet eens bezoedelen om Hem in te laten. De verzadigde ziel vertreedt het honingzeem. Maar nu zij Christus kwijt was, is haar verlangen zo groot, dat zij al blij is als zij iemand vindt, die Hem de boodschap wil overbrengen hoe hoog zij Hem acht. Honger naar Christus is een welvoorziene dis en een goed feestmaal.

De bevinding kan deze leer bevestigen, want soms is een kus van een gemaskerde Christus, die Zijn aangezicht bedekt heeft, een vol maal. Wanneer David thuis is, is de dienst van God en Zijn tabernakel niet zo zoet, hoewel hij er dan de beste plaats in kan krijgen. Maar in Psalm 84 benijdt hij met zijn ganse hart de zwaluwen, die daar een plaats vonden om te nestelen, en toen was een psalm hem een aangename spijze. Toen hij zich met Bathseba inliet, leden zowel de tabernakel als de Psalmen koude, die konden voor anker gaan liggen tot het weer hoog water werd. Vergelijkt hier geloof en gevoel met elkaar, en u zult bemerken, dat het gevoel trotser is dan het geloof. Het gevoel wil niets hebben wanneer het geen open deur kan vinden om tot God in te gaan, en het geloof zal tevreden zijn als het maar door het sleutelgat kan kijken, en het halve aangezicht van Christus of een van Zijn rode wangen mag zien. Het gevoel van de Kerk is hierop gezet: (Hoogl. 1 : 2) „Hij kusse mij met de kussen Zijns monds.” Het is niet vrij van hoogmoed, dat men met niets minder tevreden is, dan met het aangezicht, de adem en een kus van de Heere. Maar (Luk. 7 : 46) een arme vrouw is tevreden met Zijn voeten te kussen. „Zet mij als een zegel op Uw hart”, zegt de Kerk (Hoogl. 8 : 6). Het gevoel wil liefst aan het hoofd van de tafel zitten, en het beste gerecht hebben en met Christus uit dezelfde schotel eten. Maar het hongerig geloof van de Kanaänese vrouw is blij, als het met de honden onder de tafel mag liggen, en de kruimels opeten, die van de tafel vallen. Het gevoel van Thomas heeft niets, tenzij hij Christus ziet, en zijn vinger steekt in het teken der nagelen, en zijn hand steekt in Zijn zijde. De zwakke, hongerige, bloedvloeiende vrouw zal tevreden zijn als zij maar de zoom van Zijn kleed mag aanraken. Het brood van een dienstknecht is een goede spijze voor de thuiskomende verloren zoon. Hij had eens een andere tijd, toen het brood der kinderen hem niet lekker smaakte.

Dit bestraft verwerende minnaars, die, wanneer zij volle knapzakken, en overvloed van de liefde van Christus en Hem in hun armen hebben, Christus gering gaan achten, en er zich niet voor wachten Hem te vertoornen, en Zijn tegenwoordigheid niet waarderen, omdat het sterke benen moeten zijn, die de weelde kunnen dragen. Zulke bedorven kinderen in een wereld van overvloed laten de goede spijze der wijsheid bederven en zuur worden. En wanneer die tijd voorbij is zouden zij blij zijn, als zij de broodplank van Christus mochten aflikken. O, nederige honger zal hoge gedachten

hebben van een halve glimlach en een halve kus van Christus. En dat wel om deze redenen:

1. Verlating en afwezigheid van Christus is een grote gesel voor hoogmoed en zekerheid. Wanneer wij Christus naar wens hebben, met toegang, nabijheid, gevoel en vrijheid, worden wij eer wij het gewaarworden dartel en zeker, en wij gaan Christus' lieve woorden en Zijn lieflijk kloppen licht achten. Zo is het hier. Bedelaars kunnen geen weelde verdragen, Christus' heerszuchtige bedelaars, Zijn geheel bedorven en dwaze deugnieten, vinden dan de grond van hun aanmatiging. En omdat u te verzadigd bent, en niet goed weet waarvoor u de bron nodig hebt, zolang zij niet opdroogt, is het de wijsheid van Christus, dat Hij u in een schrale wei doet lopen, en u naar die halve toeknikjes doet uitzien, die u tevoren zo licht geacht hebt, en dat u met graagte de afval van het vorige jaar opeet en blij bent met Christus' beschimmeld brood.

2. Nederigheid is nooit doorvoed en vet zolang het gevoel niet zwak en mager wordt, en dan, wanneer het gevoel zwak en mager is en van honger schijnt te zullen sterven, krijgt de geestelijke ootmoedigheid, om zo te zeggen, weer frisse wangen en wordt vet onder de verlating, dewijl honger de mond wijd doet openen; dan komt Davids: „Hoelang, Heere”? (Ps. 5).

Ik ben krank van liefde, of zoals het Hebreeuws ook kan worden overgezet: „ik ben zwak door de liefde”; dat is, door het gevoel van de toorn en de vloek van het land, en het gemis van het gevoel Zijner vergevende liefde. Ik ben krank door het verlangen naar verzoening en vergeving; zoals dat in Jes. 30 III : 24 wordt verklaard: „En geen inwoner zal zeggen, ik ben ziek, want het volk, dat daarin woont, zal vergeving van ongerechtigheid hebben.” Zo komt het ook voor in Hoogl. 2 : 5 en in Matth. 9 : 12: „Die gezond zijn hebben de medicijnmeester niet van node, maar die ziek zijn.” Hij bedoelt ziek naar de Zaligmaker, de Medicijnmeester Christus. Zo ook (Ps. 103 : 2, 3) „Looft de Heere mijn ziel, Die al uw ongerechtigheid vergeeft, Die al uw krankheden geneest.” Dit is haar bedroefde consciëntie, die zegt: Ik heb smart, ik heb koorts, de gezondheid, de gesteldheid, het gestel van het leven mijner ziel is in de war, omdat ik Jezus mis. Om goed te vatten wat de Kerk nu scheelt, moeten wij weten, dat het niet de spijbelziekte der kinderen, noch lusteloosheid is, waaraan de Kerk lijdt, want in deze ziekte is pijn en droefheid: (Ps. XLII : 2, 3) „Mijn ziel hijgt naar u, o God. Mijn ziel dorst naar God, naar de levende God; wanneer zal ik ingaan en voor Gods aangezicht verschijnen?” „Mijn ziel is begerig, en bezwijkt ook van verlangen naar de voorhoven des Heeren; mijn hart en mijn vlees roepen uit tot de levende God.” Wanneer het hart hijgt, en het vlees een mond heeft om te roepen is David niet op zijn gemak.

Het is met het verlangen der heiligen naar Christus evenals met een vrouw wier man lang op zee geweest is; ieder schip, dat zij ziet, maakt haar beide blij en bedroefd, want de uitgestelde hoop breekt de beenderen. Het eerste gezicht is half blijdschap, maar met pijn vermengd, en wanneer al de passagiers aan land zijn en haar man er niet bij is, dan breekt haar hart. Telkens wanneer op de deur geklopt wordt, maakt dat haar blij en droevig; wanneer zij ziet, dat het een ander is, zucht zij en zegt: „Helaas! het is mijn liefste niet.”

In deze ziekte naar de Zaligmaker wacht de ziel in Woord en Sacrament op Christus. Wanneer Hij het niet is, o! dat doet haar hart pijn: Ik miste Hem, en ik vond Hem niet.

Ten tweede: Evenals in andere ziekte zo is het ook hier, spijs en drank doen de zieke weinig goed, en slapen kan hij niet. De zieke denkt niet over slaap, Zijn

afwezigheid houdt hem wakende. Het Woord, de sacramenten, lezen, bidden, samenspreking, niets smaakt hem. Zij voeden niet. De ziel is ziekelijk en krank, zolang niet Christus Zelf komt, met een teug bronwater uit de fontein, die voortkomt uit het heiligdom, van onder de troon Gods en des Lams (Openb.)XII : 1). De arme ziel krijgt door de liefdekoorts nooit een weldadige verkoeling.

Ten derde: In deze ziekte is vrees voor toorn een vuur in de ziel, en een soort ongelooft en vrees, dat Hij niet zal komen, want voor honger valt het zwaar te geloven. Wanneer honger en geloof samengaan is honger het vlugst ter been en loopt het geloof voorbij. Toen de oude Jacob hoorde, dat zijn zoon Jozef nog leefde, kon hij het niet geloven, want zijn hart bezweek. (Gen. 45 : 26). Toch wilde hij graag, dat het waar was, maar het verlangen deed hem zijn mond zo wijd opendoen en zich zo inspannen, dat zijn geloof de kramp kreeg. Het is zoals wij zeggen: Wat een goede tijding! Helaas! Ik vrees, dat het niet waar is. Zeg dan ook tot een kranke ziel, die brandt onder de toorn Gods: „Weesblij, Christus komt”; zij zal u met tranen en de dood in de ogen, en een onverzadelijke begeerte aanzien, waaruit spreekt: „Helaas! ik vrees, dat Hij het niet is; ik zou zo graag willen, dat Hij kwam. Maar ik kan het niet geloven. Vrees vervult mijn hart, en die vrees is een koortspijn.”

Maar u zult misschien zeggen: *Is dat geen gevaarlijke toestand, dat men zó ziek is?*

Antwoord. Wij mogen hier zeggen wat Christus in een andere zin zeide: „Deze krankheid is niet tot de dood, maar tot heerlijkheid Gods”; want er zijn hier sprekende en roepende levenstekenen.

Ten eerste: Deze ziekte heeft een schone en lange nasleep: zij haalt Christus uit de hemel naar de zijde van de arme ziel, die Christusziek is. Christus komt altijd om de koorts af te koelen. Ja, Hij is daar altijd in huis, of de persoon, die de koorts heeft, het weet of niet. Hij zit aan het bed van de kranke om poeders en drankjes voor haar klaar te maken. Hij ziet toe. Haar kermen en haar zuchten gaat over mijn liefste Christus, mijn lieve Man, en Zijn kermen en zuchten, al wordt het door haar niet gehoord, beantwoord het haar achter het gordijn: „O! mijn lieve Bruid, de vrouw des Lams.

Ten tweede: Hier is nog een ander goed teken, een liefelijke ongeduldigheid in deze liefdekrankheid. Ieder uur, dat Christus afwezig is, is een dag, elke dag een jaar. O, zegt de ziel, „Hebt u Hem gezien? O, wat vertoeft Hij lang, wat gaat Hij langzaam. O, mijn Liefste, loop, word u gelijk een ree, of een welp der herten op de bergen.”

Ten derde: Dit ene teken van een Zaligmakerkoorts is er ook, dat er een dodelijke droefheid is totdat Hij wederkomt. De vreugdeharp is opgeborgen en aan de wilgen gehangen totdat Christus komt en haar stemt.

Ten vierde: Al deze tijd brandt het hart van liefde tot Christus, en Zijn afwezigheid werkt als een blaasbalg, die het vuur harder doet branden.

Ten vijfde: Het bijzonder overwegende kenmerk, dat bewijst, dat het goed zal aflopen, is een honger en dorst naar Christus, en wel een sterk werkende honger, een honger, die handen en voeten heeft, en dat is het enige uitgelezen levensteken.

Hier kan aangaande deze krankheid een vraag gesteld worden. Dat hier een hart is, dat bezwijkt van honger naar Christus, wordt door Christus als een kenmerk gesteld van dezulken, die God zal verzadigen (Matth. 5 : 6). Maar de hongerige ziel wil dit kenmerk niet aannemen, want omdat zij dit kenmerk van honger heeft, redeneert zij, dat eerder het tegengestelde waar is, en zou zij daarom niet een van Gods kinderen

zijn?

Antwoord.

Ten eerste. Omdat zeer hevige honger het zo graag zou geloven, dat Christus zal komen, betwijfelt zij het, zoals tevoren reeds gezegd is, juist wegens de begeerte, dat het waar mocht zijn.

Ten tweede. Honger is nauw verwant aan gemis, en is uit zijn eigen natuur een leegstaand ding, en daarop denkt de ziel, dat zij alles mist.

Ten derde. God beschikt het zo, omdat de mens honger is gegeven, opdat hij er niet bij zou rusten, maar spijze zoeken. Hier kunnen wij leren hoe wij onze begeerten moeten spenen, namelijk door ze in liefdekrankheid naar Christus te doen uitgaan. Indien in onze tijd de pols van vele zielen gevoeld werd, zou het blijken, dat zij niet krank van liefde, maar ziek van begerlijkheid zijn. Sommigen zijn, helaas! ziek, om de wijngaard huns naasten; anderen lijden aan de krankheid van Haman, nadat hij Mórdechai door de straten had geleid. Hij had hoogheidsziekte, omdat zijn eer een brandwond had gekregen. Deze eeuw is vol van zieke mensen, koortsen zijn algemeen heersend, iedereen jaagt naar deze wereld.

Indien gij mijn Liefste vindt, wat zult gij Hem aanzeggen?

De Kerk moet Christus vinden eer zij Hem iets kan aanzeggen. Het is alleen een gevonden Christus tot wie wij moeten bidden. Indien wij Hem niet zoeken en Hem aantreffen waar Hij is, kunnen wij niet tot Hem bidden. Dit veroordeelt hen, die over Christus spreken en Hem nooit vinden. Zij bidden en spreken tot Christus, en zij ontmoeten Hem nooit. Dat moeten dan wel stomme gebeden zijn, en dat zijn het ook. Wanneer de mensen in het geheel geen toegang krijgen, slaan zij met hun gebeden als maar in de lucht. Hij, die enigermate bidt, moet tot in de audiëntiezaal van de Koning en aan de voeten van de staatsiestoel van Koning Jezus komen: (Rom. 5 : 2) „Door welke wij ook de toeleiding (Engelse vertaling: de toegang) hebben tot deze genade in welke wij staan.”

Tegenwerping. *O, ik bid dikwijls, en ik denk, dat ik Hem niet heb gevonden. Zijn al die gebeden dan verloren?*

Antwoord.

Ten eerste. Allen vinden Christus niet in een gelijke mate, maar klein geloof is ook geloof, en ieder gewicht aan goud is goud, een greintje zowel als een berg van goud.

Ten tweede. Indien u in het gebed uzelf hebt gevonden, zult u Hem misschien ook spoedig vinden. Indien u onder het bidden maar het gevoel krijgt van een paar blinde ogen en een dood hart, is het een trap van Hem te vinden.

Ten derde. U moet weten, dat er drie trappen zijn van hen, die Christus vinden. 1e. Uw Heere geeft u soms slechts de verwelkoming van een bedelaar, een gesloten deur, en vrijheid om uw mond aan het sleutelgat van het slot van Christus te zetten en daardoor te roepen, opdat u Hem vindt, terwijl u niets anders vindt dan het sleutelgat van het slot van Christus.

2e. Soms wordt de deur half opengedaan, hoewel uw zwakke armen de deur niet tot de muur toe kunnen opendoen; dit is meer dan het eerste, en hier liggen zij te jammeren en te worstelen aan Zijn deur met enige mate van beweging en vrijheid, maar met een ongelovig hart.

3e. Soms vindt u de deur geheel voor u openstaan, en uw Bruidegom drukt u hartelijk in Zijn armen, hetwelk mogelijk een gemeenschappelijk feestmaal is.

Deze allen vinden Hem. Wacht u echter voor fatsoenlijke en dode gebeden, die

uit gewoonte worden gedaan en niet uit behoefte. Een van de kenmerken daarvan is, dat de mensen hun behoeften aan Christus bekend maken zonder ooit te vragen of het verhoord is of niet. Geeft dan voordat u weg gaat nog eerst een luide en laatste klop, en bidt altijd zo, dat u ernstig aandringt op een dadelijk antwoord op uw verzoek.

Tegenwerping. Wanneer ik Christus niet kan vinden, is het dan niet beter, dat ik wegblijf, en niet meer bid voordat ik Hem vind.

Antwoord. Dit is een diepte des satans, dat sommigen niet tot Christus willen komen, voordat zij zo ondersteund worden, dat alles als van een leien dakje gaat. Nee, het is het beste, dat men tot Christus gaat met haveloze en gescheurde kleren. Waar nood is schaamt men zich niet. Jonge kinderen verscheuren twee of drie boeken voordat zij er één leren. Verspilt liever een paar gebeden en doe het lomp en onhandig, dan dat ge u door de duivel laat bedriegen om te wachten totdat uw hart goed gesteld is. Nee, iemand, die koud is, moet gaan lopen en in beweging blijven tot dat hij warm wordt. Het gebed is als Gods vijl om een roestig hart in beweging te brengen; blazen doet een gedoofd vuur weer ontbranden, en door de nieuwe geboorte weer in beweging te brengen, te doen werken, en op te wekken, zal het hart warm worden. Op te houden met bidden totdat het hart zegt: „nu ben ik er klaar voor, Heere”, is de weg om te verliezen wat u hebt, maar niet om meer te vinden. Zet u aan het werk, al is het zwak. Als er iets van het uw en iets van Christus bij is, zal Hij het zijn aannemen, en het uw om niet en ten volle vergeven.

Indien gij mijn Liefste vindt. Dan is Christus, in het gevoel der Kerk, zoek en verloren, maar niettegenstaande dat is Hij haar Liefste, evenals in vers 1: Christus staat buiten, aan de verkeerde kant van de deur, maar Hij is toch haar Liefste. Nee, het verbond staat vast, al was u in de hel, en Hij in de hemel aan de rechterhand des Vaders, toch is Hij mijn Heere en mijn God.

Wij zien hier, dat het gemis van het dadelijk bezit van Christus de heiligen niet van hun recht en aanspraak op Hem berooft. Iemand, die jaar en dag tegen onze koning in opstand is verliest zijn inkomen uit zijn bezitting, maar de erve is van hem en zijn erfgenamen. Hij verliest het gebruik maar niet het bezit. Als een edelman drie huizen heeft om te bewonen, en de koning hem wegens zijn kwaad in een daarvan opsluit, dan maakt zijn opsluiting wel, dat hij het gebrulde van de beide andere verbeurt, maar zijn recht blijft. Juist zo gaat het met de heiligen. Wanneer zij door Christus wegens de een of andere zonde uitgestoten zijn, verliezen zij dikwijls een inkomen van geestelijke blijdschap en vertroosting, en zo zijn zij door Christus opgesloten opstandelingen, en zij verliezen blijdschap, vertroosting, toegang, opening, gevoel en liefdeblikken. Hoewel Christus hun bezitting in pand heeft genomen, zodat zij de inkomsten van Zijn gevoelige tegenwoordigheid moeten missen, nochtans zal het geloof Hem al die tijd niet verloochenen.

Zij zullen zeggen: Mijn Heere, mijn Zaligmaker, mijn Liefste: (Jes. 49 : 14) Maar Sion zegt: Mijn Heere heeft mij verlaten." Wel, Sion, denk daarover na! „Uw God”, en toch heeft Hij u verlaten, die uw God en niet uw God is. Uw eigen mond maakt u tot een leugenaar. Maar hier onder de verbeuring is zijn recht buiten werking. (Jona 2 : 4) „Ik zeide: ik ben uitgestoten van voor Uw ogen.” Ik zeide; welke ik? „Ik, die omzwerende, dromende Jona, zeide.” God zei het niet, want Jona's recht en aanspraak op God stond nog. Het zijn dan ook dwazen, die al de rechten op hun zaligheid aan een gevoelde tegenwoordigheid hangen, dat is een losse, verrotte pen. Geld, dat bij een bank uitgezet is, is het eigendom van de man, al is het niet in zijn

kast. Christus is soms voor de heiligen als uitgeleend geld, maar Hij is dan toch de uwe. U ziet, dat de oven voor u wordt klaargemaakt, en bevindende, dat Christus achter de muur is, leert u zwemmen, al is er geen voorraad gevoel bij de hand om het hoofd boven te houden. Verwende kinderen, u moet leren alleen te lopen, al loopt uw vriendelijke Oppasser Jezus niet achter u, om u aan beide schouders vast te houden. Indien u dit kunt doen en uw verzekerdheid bewaren, al waren hel en toorn in de schaal van uw hart, dan zijn nochtans Christus en de hemel in de dooier.

Wat is uw Liefste meer dan een andere Liefste?

De metgezellinnen der Kerk, nog al wat vleeselijk zijnde, en niet zo goed bekend met de liefdekrankheid als de Bruid, geven haar een pijnlijke teleurstelling, want de Kerk sprak er met gevoel en hartelijk over toen zij haar bezwoer aangaande haar Liefste. Daarom herhalen de metgezellinnen der Kerk de vraag, en zeggen: „Hebt u een Liefste naar de laatste smaak? Waarom is uw Christus meer dan andere Christussen? Er wordt een ongewone grote drukte gemaakt van uw Liefste. Waartoe is dit alles nodig? U bent wonderlijk heetgebakerd, dat u met zulke bezweringen en bevelen komt. U moet niet al te fijn zijn, wees als uw burens en anderen. Uw naaste gelijk in heiligheid is zeer goed.” Wij zien hier, dat wij in zoverre wij vleeselijk zijn, geen vurigheid en ijver in de godsdienst kunnen verdragen. Wij houden steeds van een gematigdheid in de dingen Gods.

Er is geen twijfel aan of de oude wereld hield Noach voor al te heilig en rechtvaardig. Hij wil een groot schip maken op het land, ver van de zee af, en dat de gehele wereld, behalve hij en nog zeven anderen, om de zonde zal verdrinken. Er is niemand in de wereld Noach gelijk. Hij meent, dat hij het alleen weet. U weet wat Jerobeam zeide, toen hij twee gouden kalveren had gemaakt: (1 Kon. 12 : 28) „Het is ulieden te veel om op te gaan naar Jeruzalem om te aanbidden. Ziet uw goden, o Israël, die ge uit Egypteland opgebracht hebben.” Hij wilde zeggen: „Het kan niet ontkend worden, dat het Gods wet is, op te gaan naar Jeruzalem om te aanbidden, maar met alle respect voor Zijn wijsheid, het is een bekrompen wet, het is te veel en meer dan nodig is. Ik twijfel er niet aan, dat het onverschillig is in welke plaats God wordt aanbeden. Daarom is het niet goed zo vurig te zijn en een zware last op het volk te leggen, en onszelf de moeite aan te doen, om de jonge kinderen van het mannelijk geslacht driemaal per jaar mee te nemen naar Jeruzalem.” Daarom maakte Jerobeam in de verlaten buikriem wat lossen.

Er is nu iets in de godsdienst, dat zij takt, of een wijze gematigdheid noemen. Dit is de enige veilige weg. Als koude, slimme, omzichtige mensen u voorgaan, en u volgt ze en danst naar hun pijpen, dat is nu secuur werk. „Hij heeft zijn ouderdom, vraagt het hemzelf,” zeiden de ouders van de blindgeborene. Zij meenden, dat de oversten hun takt door een vraag om hen te verzoeken bemoeilijkten, en daarom wilden zij er niet over spreken, voordat het hun gevraagd werd.

Ik heb Christus lief, zegt de middenman of de man, die op twee gedachten hinkte, maar ik wil mijn godsdienst niet rondbazuinen; zij zullen nooit weten aan welke kant ik sta. Foei! foei! dat de mensen in deze eeuw wijs waren! Ik hoop, dat ik een even goede Protestant ben als iemand hunner. Ik heb ook een ziel te bewaren, maar ik kan die al te grote preciesheid niet dulden, dat de mensen over een strohalm struikelen, en zulke kieskeurige magen hebben, en dat zij niet evenals hun burens en anderen willen doen, vergeten hebbende wat over het algemeen gezegd wordt: „Al te heilig wordt opgehangen.” Ik houd er niet van, dat de mensen zo nauw van consciëntie zijn. Een consciëntie van fijn linnen en batist is nergens goed voor, want de draad zal spoedig breken. Het is goed, dat men heilig is, maar niet al te heilig. Men kan niet anders

denken, of zulke mensen, die deze weg bewandelen en leven zoals zij spreken, geloven, dat Gods wet een te hoog gestemde luit is, en daarom laten zij de snaar door gematigdheid verslappen. Wanneer David zegt: (Ps. 16 : 4) „Ik zal hun drankofferen van bloed niet offeren, en hun namen op mijn lippen niet nemen,” dan zouden zulke mensen oordelen, dat David overdreven precies met zijn lippen was, dat hij de naam van een afgod niet wilde noemen. Deze middenweg keurde Christus af. De mensen meenden naar de hemel te kunnen gaan, zonder dat het nodig was zo heilig te zijn als de Farizeeën en Schriftgeleerden. Maar Christus zeide: „Tenzij uw gerechtigheid overvloediger zij als der Schriftgeleerden en der Farizeeën, zult u het koninkrijk der hemelen geenszins ingaan.”

De mensen zijn zover gegaan, dat godloochenaars deze weg zijn ingeslagen, dat zij menen, dat niet te vloeken, niet te drinken, en niet met de tijd mee te doen om in slaapkamers en ontuchtigheden te wandelen, al te precies is. Ik wenste wel, dat de mensen van het tegengestelde overreed waren, en dit wisten, dat de enge weg van Christus naar de hemel is, dat zij óf haastig en met alle spoed naar de hemel gaan, óf dat zij anders niet vóór de nacht zullen binnenkomen; kiest nu zelf maar. De oude sukkeldraf, de oude middenkoers, zal het niet doen. Daarom is het geen wonder, dat deze wereld denkt, dat de heiligen een andere liefste hebben dan de overige mensen. Het is bekend, dat onze Godgeleerden in zaken van het geloof geen hoge gedachten hebben over hetgeen de roomsen zeggen, hoe geleerd en hoe heilig zij zich anders mogen voordoen, en wij horen dit dagelijks: „Anderen hebben evengoed een ziel te behouden als gij.” Wat dan? Moet niet iedereen hier zijn eigen herder wezen? De mensen menen, dat zij met een hamerslag een mens morsdood geslagen hebben. En toch is alles wat zij gezegd hebben niet beter dan een verrotte bewijsgrond uit uitnemende redeneerkunst, die niet zeker is op het land en zeer gevaarlijk op de zee. Laat de stuurman tot de passagiers zeggen: een betere zeeman dan zelfs ik was, of zal zijn, en die het leven, de goederen en zijn schip liefhad, evenzeer als wij, is op gindse rots verzeild geraakt. Kom, ik zal mijn kundigheid eens beproeven om het hem na te doen. Is dat geen ongelukkige zeemans redeneerkunde? Wanneer dan ook de consciëntie in de zaken Gods op eens anders kompas vaart, moet zij wel in gevaar zijn. Het zou beter zijn dat men naar de waarheid vroeg; de waarheid kan niet in de modder blijven steken maar de mensen wel.

Meer dan een andere ...

Dat de metgezellinnen der Kerk deze vraag stellen: „Wat is uw Liefste meer dan een andere Liefste? toont, dat zij niet zo goed met Christus bekend waren, noch met de aanvallen van de geestelijke koortsen wegens een afwezige Christus. De Heere heeft kinderen in Zijn huis, en de kinderen van Christus moeten kruipen voordat zij lopen. Allen, die binnen de Kerk zijn, hebben niet een zelfde bevinding van Christus. De Schrift spreekt van vaders, jongelingen en kinderen (1 Joh. 2 : 13). Er kunnen twee kinderen van een en dezelfde vader zijn, een van dertien jaar en het andere een zuigeling, die nog niet kan spreken, staan noch gaan.

Het gebruik hiervan is, dat de ouden de jongeren en zwakkeren in hun zwakheden moeten dragen, en de apostel wil (Gal. 6 : 1), dat als een zwakke valt en zijn been breekt, zij die geestelijk zijn het gebroken been weer met de geest der zachtmoedigheid in het lid zullen zetten. De liefde moet zacht en teder verbinden. Spalkt de gebroken beenderen. Wie gedragen zich hierin zodanig, dat zij zich aan deze regel houden?

Ten eerste. De eigenzinnige en trotse Farizeeër moet in zijn stijfhoofdigheid

niet gedragen worden. Niemand is verschuldigd om de etterzweren van zijn naaste af te likken.

Ten tweede. Het is overdreven, als men een venster in iemands ziel openbreekt en dadelijk op zijn consciëntie aanvliegt. Laat God daar als Rechter zitten.

Ten derde. In kerkelijke geschillen, in een groot bos van verscheidene geschillen over geloofszaken, moeten wij met omzichtigheid voorbij de doornstruiken gaan, en zó met mensen, die met ons een en dezelfde God belijden, omgaan, al is het, dat zij in sommige punten der waarheid dwalen, dat wij medelijden met hen betonen. Weet, dat Christus niemand naar de hel zal zenden wegens dwalingen die uit blote zwakheid voortvloeien.

Ten vierde. Wij moeten evengoed zien naar hetgeen de mensen hebben, als naar wat zij missen. Wij zijn altijd geneigd naar de blinde en bloederige zijde van een mens te zien, en datgene waarin zij duister zijn. De mensen moesten zeggen: 'Keert het blad eens om, en beziet ook de heldere en verlichte zijde van de mens.' Wij zijn evenals de vlieg, die niet tegelijk op de ganse huid kan zitten. Maar wij vallen met de ogen, de reuk en de tong terstond op de zere plekken aan.

Ten vijfde. Wanneer het goddeloze mensen zijn, dan moeten wij niet alleen bezien wat zij missen, maar ook wat de genade Gods hun misschien nog kan geven. Wie weet of een vis, die heden in de zee speelt, niet bestemd is om morgen aan de haak van Christus gevangen te worden.

Ten zesde. Een misslag, die ons allen gemeenzaam is, is, dat wij wel zieke, maar niet zondige mensen, met medelijden beschouwen. Christus weende over Jeruzalem, en toch doodden zij Hem. Samuël weende over Saul en benijdde hem niet, hoewel Saul zich in zijn ambt indrong. Medelijden in plaats van afgunst, dankbaarheid voor wat God ons heeft gegeven, een vernederende vrees voor wat de rechtvaardigheid hun heeft onthouden, zou onze geest omwenden, indien wij de zaak recht beschouwden.

Ten zevende. De rechter, die niet door en door goddeloos is, maakt aanspraak op het grootste deel van de liefde en vriendelijkheid van elke onderdaan. U bast tegen hem en slaat hem met uw tong, maar u beseft er weinig van, dat hij aan de windzijde van een berg zit. Vier verzoeken overvallen hem dagelijks uit alle vier de luchtstreken. U staat aan het strand en hij is op de onstuimige zee; en dit is een van de kwaden van Salomo, terwijl de arme zich in zijn hutje kan neerleggen. Onder David en Salomo klonk de muziek niet onaangenaam in de oren van alle mensen. Vele ogen zijn op de regering geslagen, en voor velen schijnt zij niet recht te handelen. Maar de mensen zijn geneigd de overheid meer te veroordelen dan zacht te beoordelen.

Ten achtste. Alle mensen hebben gebreken en dingen, die zij missen, maar dit is de zaak. Sommigen hebben een kromme teen, en toch wordt het niet gezien; anderen hebben een kromme neus en dat ziet men spoedig; omdat sommige de vlek op hun gezicht hebben wordt het spoedig gezien en spuwt men op hen. U hebt deernis met uw kromme teen, en ergert u over de kromme neus van uw broeder. U beklagt uzelf en wilt, dat uw huisgenoten al uw zweren likken. Bewijs liefdadigheid en liefde aan anderen, en zend er wat van uit om liefde en medelijden met anderen te betonen, en dat des te meer als het vuur diep onder de as ligt. Als iemand goed goud is zult u hem dan wegwerpen omdat hij een paar greintjes te licht is, óf omdat het stempel van zijn Koning aan de rand afgesneden is en er een halve letter aan ontbreekt? Christus zal de schade betalen, en hem in Zijn schatkamer nemen, die ge uit uw hart hebt geworpen. Wacht u daarvoor, dat u niet uitwerpt, wat God tot Zich neemt; men moet daarvoor vrezen. In één woord, aangezien er zwakken en sterken in een Kerk zijn, moest iedereen een rug en een zadel gereed hebben, om zijn broeder in liefde over het

water te dragen. Onze Heere Jezus zal een gekrookt rietje niet wegwerpen, of een arm, zwak kind van Zijn geslacht en bloed niet afwijzen, omdat het een weinig krom is, of mank gaat. Wij moeten nooit iemand wegwerpen dan in liefde. Wacht, hebt medelijden, helpt, en wees dankbaar voor wat de Heere ons heeft gegeven.

Dat u ons zo bezworen hebt.

De bezweringen der Kerk, die krank is van liefde, zijn voor natuurlijk gezinde dochters van Jeruzalem, alsof het vreemde dingen en wonderen zijn. O wat bedoelt die vrouw, zeggen zij, dat zij zo vurig als met kanongebulder komt? Wij hebben tevoren veel heilige mensen gezien, maar nooit hebben wij haars gelijke gezien, die met bezweringen en eden komt, om ons te gebieden voor haar tot Christus te spreken. Wij zien hier, dat wij, in zoverre wij vleselijk zijn, onwetend zijn van de ware wijsheid Gods en van de weg Gods waarin Hij Zijn kinderen bezoekt met geestelijke liefde en koorts. Paulus moest van Festus horen: „Uw grote geleerdheid brengt u tot razernij.” En zo handelden zij ook met Christus. „Velen van hen zeiden: „Hij heeft de duivel en is uitzinnig; wat hoort u Hem?” (1 Kor. 1 : 25) „Maar de dwaasheid Gods is wijzer dan de mensen” (Engelse vertaling). Datgene wat de mensen dwaasheid en uitzinnigheid in God noemen, is wijsheid, die alle aardse wijsheid te boven gaat, en zij houden Gods heiligen voor onnozele idioten, en hen in welke God woont als dezulken, die naar kraaiennesten toe klimmen en niet weten wat zij zoeken. „Het is een braaf mens”, zeggen zij, „hij meent het goed, maar heeft geen verstand. Hij is niet recht snik.”

En in zover de mensen natuurlijk zijn, kunnen zij Christus oproepen, totdat er een zitting van de rechtbank is, en een gerechtszitting houden over de kracht der Godzaligheid, en een oordeel uitspreken, dat heiligheid klare inbeelding is. Niettegenstaande de natuur nu Gods leerling moest zijn, zal zij toch noodzakelijk een boek aan God geven, en Zijn meester zijn, en Hem een les leren. Jehu en zijn metgezellen noemen een van Gods Profeten „een onzinnige” (2 Kon. 9 : 11). En welke natuurlijke hoogachting had Jerobeam voor Gods wet, dat hij die zou gehoorzamen? (1 Kon. 12 : 26, 27) „En Jerobeam zeide in zijn hart: Nu zal het koninkrijk weer tot het huis Davids keren. Zo dit volk opgaan zal om offeranden te doen in het huis des Heeren te Jeruzalem, zo zal het hart dezes volks tot hun heer, tot Rehabeam de koning van Juda weerkeren; ja, zij zullen mij doden.” Spreekt hier niet het natuurlijk verstand woorden eens dwazen? God had gezegd, dat Hij zijn troon zou bevestigen, als hij Hem zou gehoorzamen (1 Kon. 11 : 38); en hij zegt in duidelijke woorden: „Als ik heilig ben zal het mij nooit welgaan. Als het volk Gods aanbidt zoals Hij het in Zijn Woord heeft geboden, dan kan ik al mijn goede staatkunde wel vaarwel zeggen; ik en mijn nu verkregen hoge waardigheid zullen tekort schieten.”

Laat iemand, die niets dan natuur heeft, zijn kruis opnemen en Christus volgen; wanneer hem gevaar dreigt en hij dat ziet, zal zijn verstand zeggen: „pas op wat je doet. Zie toe eer je loopt. Je besluit is goed, maar op deze weg liggen hete kolen onder de as, je kunt het toch niet volhouden.”

Zij, die Christus gehoorzamen omdat het natuurlijk verstand hen leidt, zullen de natuurlijke wijsheid gehoorzamen en niet Christus. In de dingen Gods hebben de mensen nodig nauw acht te geven op hun natuurlijke wijsheid, anders zal die hen in de doornen leiden. Wanneer God u tot doen of lijden roept, luistert dan naar geen stem dan één, namelijk het woord van Christus, want onze wijsheid heeft een bedorven reuk. Doet langzaam aan, hebt medelijden met uzelf, zie waar jezelf staat. Christus zegt: (Matth. 11 : 19) „De wijsheid is gerechtvaardigd geworden van haar kinderen”; dan wordt de wijsheid Gods veroordeeld van Zijn bastaarden: die kunnen Gods

wijsheid gauw *dwaasheid* noemen. Het stiefkind zal bijna nooit goed van zijn stiefmoeder spreken. Wereldsgezinde mensen zijn niet de echte kinderen der wijsheid, en daarom spreken zij kwaad van hun moeder. Maar de echte en wettige kinderen van de wijsheid Gods spreken goed van hun moeder en wandelen in haar voetstappen. Het is niet goed, dat men God voorwaardelijk gehoorzaamt, en dat men onder voorwaarde tot Hem komt. „Vleselijke wijsheid, zal ik het doen?” Deze wijsheid is het wijf van de duivel en wil over Christus heersen. Maar zij danst altijd naar de pijpen van de boze wereld, en houdt het voor dwaasheid en ongemanierdheid niet met de grote hoop mee te zingen en mee te doen en tegen hen op te trekken, zoals Christus deed met de Schriftgeleerden en Farizeeën, en de manieren, en de tijd, en de leer der ouderlingen. O, leert uzelf te verloochenen, en het met Christus Jezus eens te zijn. Een goede consciëntie is een goed, zacht en goed opgemaakt bed. Hij is wijs genoeg, die wijs is tot zaligheid, en wiens ziel gered is, en die van God zal horen: „Wel, u goede en getrouwe dienstknecht”. Wat goed gedaan is moet wijs gedaan zijn. Goedheid kan geen dwaas zijn.

Mijn Liefste is blank en rood.

De Kerk neemt het met scherpe woorden voor Christus op. „Mijn Liefste, mijn Liefste”, ik wilde wel, dat u beter overdacht wat u zegt, wanneer u over mijn Liefste spreekt. Ik veracht, dat Hij met iemand, hetzij in de hemel of op aarde, gelijk gesteld wordt. Eén ding is hier in de Kerk edel.

Ten eerste. Dat zij, horende, dat Christus in een ongelijke weegschaal gelegd wordt, schielijk los raakt, en de verzoeking dadelijk bij de hoorns vat, en met een lange toespraak Christus terstond tot in de hemel toe verhoogt en haastig, met kracht van woorden, haar metgezellinnen die gedachte ontleemt, dat Christus met enige sterveling vergeleken kan worden. Dit is goed, dat men de verzoeking niet laat doorgaan. Wij moesten de mensen daarmee niet laten gaan, wanneer zij niet recht van Christus spreken. Nee, ware genade zal kracht uit een verzoeking trekken, evenals Paulus, die, de afgoderij te Athene ziende, en hoe God Zijn plaats werd onthouden, vuriger werd dan hij te voren was, evenals een paard, dat de sporen niet kan verdragen.

Zo ook antwoordde Petrus, toen Christus bij gelegenheid, dat die van Kapérnaüm zich van Hem afwendden en Hem verlieten, tot Zijn discipelen zeide: (Joh. 6 : 67) „Wilt gijlieden ook niet weggaan?” enigszins beledigd: „U verlaten, Heere! tot wie zullen wij heengaan?” U verlaten! waar dan heen? Naar de duivel?

De discipelen werd aangezegd, dat zij niet meer in de naam van Jezus zouden spreken (Hand. 4 : 18). Petrus en Johannes trekken daaruit een krachtige tegenrede. Zij willen dat zo niet laten liggen, maar vragen: „Oordeelt gij, of het recht is voor God, ulieden meer te horen dan God?”

Dit staat recht tegenover dezulken, die kunnen aanhoren, dat er kwaad van Christus wordt gesproken, en hun hoofd laten hangen en wanneer Christus gesmaad wordt, Die voor hen gestorven is, het over hun hoofd heen laten waaien, en niet laten bemerken, dat het een goede vriend is over wie men zo spreekt. Nee, u kunt niet vurig genoeg zijn, wanneer Christus gesmaad wordt, wanneer de lasterende honden in de wereld tegen die weldadige vreemdeling Christus blaffen, behoort er een stok in uw mond te zijn. De vloek Gods zij op hen, die mijn Liefste niet liefhebben. U houdt het met de uwen; iedereen neemt het op voor zijn eigen volk. Een mens zal het voor zijn vader, broeder, kind, vrouw of vriend opnemen voor wie hij een goed woord wil doen; terwijl hij geen woord zal spreken ten gunste van zijn Christus. Hij zal zijn eigen boodschappen doen en zijn eigen zaken bij zijn vorst bepleiten, maar geen woord voor

Christus spreken. Christus is welsprekend genoeg, laat Hem voor Zichzelf spreken. Wel, wel, edelen van Schotland! ik durf niet zeggen: moogt u ook zo behandeld worden wanneer uw oogzenuwen breken, en uw leven tot aan uw lippen is gekomen. Maar God vergeve het u. En zij zijn niet beter, die achter Christus zullen staan en toezien, dat Zijn hoofd gebroken wordt in Zijn zaak, in Zijn leden, in Zijn Kerk, en geen partij kiezen voor hun Liefste, en nooit zeggen, dat het slecht gehandeld is. Ware ijver twist over een ongelijk, dat Christus wordt aangedaan, en Hij wordt nu maar al te veel verongelijkt, Hij is als de man, die vele bloedverwanten en weinig vrienden heeft. Er zijn nu velen met Christus, en weinigen voor Christus. Hij vindt geen vriendschap meer in de wereld.

Blank en rood is de beste temperatuur, en de krachtigste en levendigste gesteldheid van een mens en schijnt Zijn Godheid aan te wijzen - wit, zuiver, onnozel, heilig, - evenals in Daniël 7 : 9. Hij verschijnt in een gezicht geheel wit als sneeuw en als zuivere wol; en in Zijn verheerlijking (Matth. 17 : 2) blonk Zijn aangezicht gelijk de zon, en waren Zijn klederen wit gelijk het licht; in Hem woont de volheid der Godheid lichamelijk (Kol. 2 : 9). „De eerste mens Adam is geworden tot een levende ziel: de laatste Adam tot een levendmakende geest (1 Kor. 15 vers 45). „Overmits dan de kinderen des vleses en bloeds deelachtig zijn, zo is Hij ook desgelijks dezelve deelachtig geworden” (Hebr. 2 : 14). Dit toont aan, dat Christus de schoonste en blankste onder de mensenkinderen is (Ps. 45 : 3). Wij scheppen veel behagen in schone dingen, en volmaakt wit of blank en zuiver rood maken een schone mens. Schoonheid is een grote veroveraar van liefde en zal een kasteel in het hart innemen. Wij houden van schone dingen, zoals de schone zon, de schone maan, schone rozen, leliën, mannen, vrouwen, enz. Maar breng al de schoonheid van alle schepselen in één, dan zijn die alle slechts kaf en zand vergeleken bij Jezus met Zijn schone aangezicht. Ik zou liever één blik hebben van de schone Jezus als de ganse wereld, ja tien werelden van zevenmaal meer schoonheid dan deze wereld. Ziet Jesaja 63 : 1: „Wie is deze, die van Edom komt met besprenkelende klederen, van Bozra? deze, die versierd is in Zijn gewaad? die voorttrekt in Zijn grote kracht?”

De Kerk, de schoonheid van Christus bewonderende als zij Hem zo mannelijk ziet gaan, zegt: „O, wie is Hij, Die daar zo mannelijk en fier heengaat? Hij schijnt een zeer gelukkig persoon te zijn.” Het verheugt het hart wanneer men Hem zo in Zijn grote kracht ziet voorttrekken. Is niet gindse Schone, de heerlijke Jezus, in rood scharlaken, Die al Zijn klederen in bloed heeft geverfd? En het antwoord wordt gegeven: „Ik ben het, Die in gerechtigheid spreek, Die machtig ben te verlossen.” (Joh. 1 : 14)

„Hij heeft onder ons gewoond, en wij hebben Zijn heerlijkheid aanschouwd, een heerlijkheid als de Eniggeborene des Vaders”, als de erfgenaam van een grote Koning. Zijn schoonheid beantwoordt aan alles wat hier gezegd wordt (Kol. 1 : 15-19; Openb. 1 : 13-16 en 10 : 13, en 19 : 11-13). Indien iets schoons uw hart bekoort, en de schone beminnelijke Jezus het niet doet, dan moet u heerszuchtig zijn en slecht te behagen.

Gebruik

U maakt een goed gebruik van deze leer, als u Hem met al Zijn vormen en Schoonheid aanneemt als uw Man, Die u liefhebt, als uw Meester, Die u vreest en dient, als uw Koning en Heere, Die u gehoorzaamt, als uw Herder en Leidsman, Die u volgt. En niettegenstaande al Zijn schoonheid is Hij niet trots noch heerszuchtig. Hij wil Zich met zwarten ondertrouwen. Zeker, de schoonheid van Christus werkt mee om Hem te trouwen. Hij is altijd blank en rood, en het meest wanneer Hij vrijt. Het verwondert mij niets, dat Hij sommige mensen zwart en bruin toeschijnt, die een

gezicht van Christus krijgen, maar in het donkere glas van de satan (want er zijn twee gezichten en voorstellingen van Christus); en daarin gezien is Hij geheel zwart, want Hij staat dan met Zijn schoonheid aan de verkeerde zijde der mensen.

Ten eerste. Natuurlijke mensen, zonder geloof, die alleen natuurlijke ogen hebben en Hem zien, zien slechts de zoon van Maria, niet Christus, die blank en rood is; zij zien de Koning niet in Zijn schoonheid, noch in Zijn feestgewaad.

Ten tweede. Sommigen zien Hem in de wet Zijner geboden, zware dingen voor vlees en bloed gebiedende; zichzelf te verloochenen; in te gaan door de enge poort, die ten leven leidt. De mensen zouden Christus schoonheid liefhebben, als Hij alleen van liefde en licht blonk, maar Zijn licht gebiedt, beschuldigt, dagvaardt, eist, veroordeelt, en dit maakt Christus in hun ogen grauw en zwart van vel. De mensen moesten het licht evenzeer liefhebben omdat het gebiedt en overtuigt, als omdat het als licht schijnt; zij moesten het glas van de duivel breken en leren uit liefde te gehoorzamen, dan zou het juk van Christus licht zijn, en u zoudt zeggen: „O schone Jezus! O beminnelijke, blanke en rode Jezus!”

Ten derde. De mens ziet naar Zijn kruis; dit is het zwarte vel van Christus en Zijn zwarte rouwgewaad: (Jes. 52 : 14) „Gelijk als velen zich over U ontzet hebben, also verdorven was Zijn gelaat meer dan van iemand, en Zijn gedaante meer dan van andere mensenkinderen.” Hij kan dan ook voor velen niet blank en rood zijn, als Hij onder Zijn lijden een verdorven en gestriemd gelaat heeft, blauw en zwart, en geheel geschonden door slagen. Zij, die zich in Christus' kruis niet kunnen verheugen, en het geen grote vreugde kunnen achten wanneer zij in velerlei verzoeking vallen, gelijk zij in hun kruisen gemeenschap met Christus hebben, zien alleen maar de buitenste helft van Christus en schrikken terug van Zijn verdorven gelaat, maar het geloof zal hier Christus van binnen zien. Hij ziet er goed uit van binnen, zelfs onder het lijden.

Hij draagt de banier boven tien duizend.

De banier of standaard wordt in de oorlog gebruikt. Hij, die ze draagt, is de voornaamste van de duizenden, die hem volgen, Zo was Juda de stam, die de hoofdbanierdrager was (Num. 2 : 2, 3) en uit deze boom is onze Heere gesproten (Hebr. 7 : 14), die de Leeuw uit de stam van Juda is (Openb. 5 : 5). Hij staat tot een banier der volkeren (Jes. 11 : 10); de heirlegers en de duizenden in de hemel volgen Hem (Openb. 19 : 14). Hij gebiedt over de heidenen (Rom. 15 : 12).

Voegt nu dit samen, *dat Hij blank en rood is*, hetwelk gezondheid en kracht betekent, en dat Hij de Banierdrager is; dan zien wij, dat Christus een sterke en bedrijvige Krijgsman is, en de schoonste van de ganse legermacht. Brengt tien duizend, dat is, velen, ja al de heirlegers in de hemel en op aarde samen, en Christus is de schoonste, liefste, dapperste en kundigste Man onder die allen. Eén blik van Jezus overtreft hen allen in waarde. Spreekt over al de deugden van Christus: dit is een van de voornaamste, dat Hij een beproefd Krijgsman is; want wie anders dan Hij streed de oorlogen des Heeren, en vocht die uit met de vloek der wet, de zonde, de duivel, de dood en de hel, en draagt vele kronen op Zijn hoofd als Hij uitgaat ter overwinning. Hij alleen heeft veel flinke krijgers plat uit op hun rug geworpen. Deze beschrijving geeft dan ook te kennen, dat Christus Zijn sterkte zal gebruiken; ja, altijd, zolang er een duivel is, altijd, totdat hij gebonden en in de poel van sulfer geworpen en opgesloten wordt, zal Christus krijg moeten voeren. Christus en de tienduizend, Zijn kroost, Zijn kinderen achter Hem - God zegene hen allen - moeten strijden. Het zou een mens goed doen en hem van harte verheugen, Jezus te zien strijden. Het doet Hem met Zijn zwaard schermen en slagen uitdelen. Maar neemt Christus op zijn best, Zijn leven is dat van een krijgsman; daarom u allen, die komt om Hem aan te nemen of te

verlaten, u moet op deze voorwaarden komen, óf met uw Banierdrager strijden, óf nederliggen en doodge slagen worden.

„O”, zegt u, „lijden is een zwaar leven. Zullen Christus en Zijn Kerk nooit rust krijgen?”

Zeker weinig, zolang zij niet samen thuis zijn. Het is nooit anders met Christus geweest. Hij heeft altijd meer in de legerplaats geweest en de wacht gehouden, dan in een zacht bed geslapen; en daarom gij, die Hem wilt volgen, blijft niet in het hoekje van de haard zitten, en gaat naar de legerplaats! Doet uw schoenen en uw ganse wapenrusting aan - bloed - het bloed, het kruis van Christus, zal tot uw sterfdag toe uw deel zijn, totdat u te huis bent! Het is op het marktplein van onze Koning afgekondigd, in de Naam van Jezus, dat er een bloedige oorlog zal zijn tussen u en deze drie: de duivel, de wereld en de zonde. Maar Christus draagt de banier, Hij is die plaats wel waardig, gaat voorop met het wit en rood, het standaardvaandel van God en de Kerk, en hun wapen. Zwakke, verzochte, gewonde, met tegenstand worstelende strijder, ziet op tot Hem, Die de banier draagt, de Banierdrager Jezus, blank en rood! Houd moed en haal een hart en moed bij Christus.

„O”, zult u zeggen, „maar Jezus en Zijn zaak komen er dikwijls het slechtst af, en Zijn vaandel wordt door kanonskogels vol gaten geschoten.”

Antwoord. Ja, maar God naait de gaten in de banier van Christus weer dicht, en wij kunnen zeker twee dingen van Christus zeggen:

Ten eerste. Deze tekst getuigt, dat Hij blank en rood, en dus sterk, levendig en machtig is. Onze Veldoverste is niet ziekelijk. Hij is krachtig van persoon, in staat om te strijden, te waken en wacht te houden zonder ziek te worden. Geen kanonskogel, pijl, noch speer zal door Zijn ondoordringbaar borstharnas gaan. Hij is God, en niet alleen mens; de sterkte Israëls, die niet moe noch mat wordt.

Ten tweede. Ik durf wedden, dat Hij het nog zal winnen, en wanneer de laatste bestorming komt, zal Hij stromen van bloed doen vloeien; de ark zal weer worden teruggezonden, en in ons land zal weer eer wonen. Christus zal Zijn vijanden neermaaien, en de gordel van de heersers der aarde, die tegen Hem zijn, losmaken. Wanneer Christus de lus aanhaalt zullen beide, gordel en zwaard, hun ontvallen, en hoe zullen zij dan strijden? (Openb. 17 : 14) „Deze zullen tegen het Lam krijgen, en het Lam zal hen overwinnen; want Hij is een Heere der Heeren, en een Koning der koningen, en die met Hem zijn, de geroepenen, en uitverkorenen, en gelovigen.”

En eindelijk, wanneer Christus en wij onze zwaarden bij de ingang des hemels zullen neerleggen, en onze kronen der heerlijkheid zullen opzetten, en onze koninklijke klederen aandoen, zal Christus alles in allen zijn. Wie met de Vader en de Heilige Geest toekomt de heerlijkheid en de kracht, in alle eeuwigheid. Amen.

6. HET VERLANGEN DER BRUID NAAR CHRISTUS

Ik heb mijn rok uitgetogen, hoe zal ik hem weer aantrekken? Ik heb mijn voeten gewassen, hoe zal ik ze weer bezoedelen? Mijn Liefste trok Zijn hand van het gat der deur, en mijn ingewand werd ontroerd om Zijnentwille. Ik stond op om mijn Liefste open te doen; en mijn handen drupten van mirre, en mijn vingers van vloeiende mirre, op de handhaven des slots. Ik deed mijn Liefste open, maar mijn Liefste was geweken, Hij was doorgedaan; mijn ziel ging uit vanwege Zijn spreken, ik zocht Hem, maar ik vond Hem niet, ik riep Hem, maar Hij antwoordde mij niet.
Hooglied 5 : 36.

Geliefden in de Heere!

Ik heb mijn rok uitgetogen.

Dit is het antwoord der Bruid, die verzadigd is van Christus. Evenals iemand, die naar bed is gegaan, en zijn voeten heeft gewassen, omdat die bezweet waren na de arbeid; gelijk in die hete landen de gewoonte was. Zo antwoordt die vriend: (Luk. 11 : 7) „Doe mij geen moeite aan, de deur is nu gesloten en mijn kinderen zijn met mij in de slaapkamer.” Dit toont aan, dat, wanneer wij slapen en te bed liggen met onze zoete vermaken, de lieflijke woorden van Christus: „Mijn zuster, Mijn vriendin, Mijn duif, Mijn volmaakte,” Zijn heilig en dierbaar hoofd, dat van koude verstijfd is, ons niet kunnen bewegen Hem open te doen en binnen te laten. Wanneer de verzoeking aanwezig is en te paard zit, en ons op het rechte tijdstip overvalt, en ons op een grond vindt waar hartstochtelijk wordt gezondigd, kunnen wij moeilijk op onze voeten blijven staan, en weerstand bieden, of het uithouden. De profeten stonden vroeg op, en zaten laat op, en spraken tot Israël, dat zij zouden wederkeren van hun boze wegen, maar zij hoorden niet (Jer. 26 : 5) want afgoderij had hen ter rechtertijd aangegrepen, en zij waren zeer gerust. David was zichzelf niet, toen hij gebod het volk te tellen, want Joab, anders een boos mens, had meer licht dan David, een man naar Gods harte, want die was tegen het tellen van het volk. Maar de duivel stond op en greep David aan de rechte zijde, toen zijn hoogmoed buiten de oevers was gezwollen. De vrienden van Job, hem in een slechte gemoedsgesteldheid aantreffende, soms door zijn hevige smart, veroorzaakten, dat hij een weinig uit de goede richting geraakte.

De duivel kwam, toen hij Petrus ziftte, hem aan de rechte kant aan, om hem tot het verloochenen van zijn Heere te brengen, toen hij koel gesteld was, uit vrees voor zijn leven.

Daarvoor zijn vier redenen:

1. De eerste is gewoon - een onttrekking van Gods werkende genade; want indien de beek droog wordt, of het water te laag is, blijft de molen stilstaan. (Ps. 30 : 8) „Toen ge uw aangezicht verborg” - nu is het paard gezadeld - „schrok ik”; en dan doet het ongeloof een inval. Wanneer de vrije wil de teugel houdt, dan gaat de berijder gevoelen van hoeveel gewicht hij is; én het kan niet anders, want gehoorzaamheid is geen weefsel van ons eigen maaksel.
2. De verzoeking is in dit geval vele ponden zwaar, zwaarder dan onze schouders kunnen dragen. Hoogmoed, begeerlijkheid, traagheid en gerustheid zijn het hoge water; de heiligen zijn als het paard welks poten te kort zijn, en onder gaan zij.

God geeft de duivel vrijheid om menige zwakke rug te breken. Wees nederig en vreest. Hij weet zeker goed wat wij zijn, als Hij ons gebiedt te bidden: „Heere, leidt ons niet in verzoeking.”

3. Er zijn twee kruiden, die in de zomer snel in onze zielen opschieten: gerustheid en hoogmoed. Nederigheid is een vreemde bloem, die groeit het best in de winter en onder stormen van verdrukking. Wanneer zekerheid en hoogmoed en ander dergelijk onkruid welig opschieten, is het de rechte tijd voor de verzoeking. Indien u dan voor de zwarte ure der verzoeking wilt bewaard worden, zwelt niet op van hoogmoed, en wordt niet traag in het gebruiken van goede middelen. Want als u dat doet moet u een verzoeking verwachten als Gods speer, om een gat te maken, en de wind uit te laten.
4. Het licht is verstompt en heeft nodig opgescherpt te worden, en dan zal de verzoeking van een warm bed overwinnen om Christus buiten de deur te houden. Ik beroep mij hier op uw bevinding om twee geheel verschillende tijdstippen te onderscheiden, die u doormaakt. In het ene gaat de verzoeking weer weg zonder iets verricht te hebben; in het tweede wordt u gevangen genomen, onder een preek, óf aan het avondmaal, óf bij een vernieuwde toeknik van het aangezicht van Christus, óf bij de dood van een vriend, óf onder een scherpe roede. Op zulk een tijd komt de verzoeking, en uw licht is als een nieuw scherp mes; er is veel staal in, en het zal de verzoeking bij de eerste veeg in de inslag afsnijden. Maar mist u dat licht een maand of drie, dan wordt het roestig en stomp, en de snede raakt er af, en dan zegt gij: laat de duivel komen, mijn vriend, en ik zal hem zijn bal terugkaatsen. De verzoeking komt; en langzamerhand zonder enige aarzeling wordt zij welkom, en het licht staat er als een dode getuige, zonder iets te zeggen, bij te kijken.

Het zou een goed gebruik van deze leer zijn, dat u nauwkeurig acht geeft op de bewegingen uwer ziel, om het verstompte licht op te scherpen, om u te hoeden voor hoogmoed en zekerheid, en de toestand van uw hart goed na te gaan. Tracht de weg naar de bodem van uw hart te leren kennen. Werpt dikwijls het dieplood uit en ziet hoeveel vademmen het diep is. Wanneer uw hart op des duivels tijd in de weer is, pakt dan uzelf schielijk aan, houdt de rechte weg, geeft nauw acht waar ge uw voetstappen zet, vreest en beeft, roept tot uw Steenrots, laat uw verstompte licht weer opscherpen.

Hoe zal ik hem weer aantrekken?

Zij zegt dit, omdat het haar onmogelijk en onredelijk toeschijnt, evenals Jozef tot zijn meesteres zeide: „Hoe zou ik dit doen”? Hier is een geschil met beknorring. Zij wil zeggen: „Is dit niet een onredelijk verzoek van mijn Liefste, van mij te verlangen, dat ik mijn voeten vuil zal maken, mijn zoet genot zal verliezen, en in de winternacht ongekleeft zal opstaan? Is Hij niet een lastige Christus, zijn niet Zijn geboden ontijdig, kon Hij niet geklopt hebben eer de zon onderging, eer ik naar bed ging? Het is vreemd, dat die Christus van mij bediend moet worden tussen middernacht en het hanengekraai, wanneer andere mensen liggen te slapen.”

Wij zien hier dat sommige verzoeken begeerlijk, zuiver en zacht van vel zijn, ja heilig schijnende, schijnbaar redelijke, en fluwelen zonden, die ons zo aanstaan, dat zij schijnen te bewijzen, dat Christus een onnatuurlijke, barbaarse, lastige gast is, zo woest als een Turk of een Jood. Zulke redeneringen zullen zeggen: „Ik kan mij met die lastige ja's en nee's niet ophouden”. Hij zou de arme natuur de huid afvillen. Sommige verzoeken zijn van gering metaal, van lemen maaksel, ja zij zijn geheel grof, en rond gesponnen, en slecht geveerd. (Ezech. 13 : 10) „Daarom,

ja daarom, dat zij Mijn volk verleiden, zeggende: Vrede, daar geen vrede is; en dat de ene een lemen wand bouwt, en ziet, de anderen, die pleisteren met loze kalk.” De Profeten doodden de zielen, die anders geleefd zouden hebben voor handvollen gerst en stukken brood. Maar gewoonlijk heeft de satan goed gesponnen redenen aan zijn zijde, en de voornaamste, die veel geraas maakt, is de wereld om werelds genot, profijt, een warm zacht bed, goed met reukwerk doortrokken, en sierlijk opgemaakt. De duivel heeft de gordijnen dichtgetrokken, het huis schoon gemaakt, en de kamer rustig gehouden, opdat ge uw hoofd vol slaap kunt nemen; en dat alles wordt tegenover Christus gesteld, om Hem buiten te houden. Geen wonder, dat het warme bed de overhand behoudt over de Man. Een schotel moes toch had de overhand over Ezau, omdat het er begerlijk uitzag. „Wat? ik heb honger; moet ik dan sterven? U wilt mij over de waardigheid van mijn eerstgeboorterecht spreken, als een type van de hemel. Maar beantwoordt mij deze vraag. Het eerstgeboorterecht zal wel voor zichzelf zorgen, terwijl de hongerige en uitgehongerde Ezau zijn ontbijt gebruikt.”

Dit is sterk bij de hoer tegen God en het zevende gebod: (Spr. 7 : 17, 18) „Ik heb mijn leger met mirre, aloë en kaneel welriekende gemaakt. Kom, laat ons dronken worden van minnen tot de morgen toe; laat ons ons vrolijk maken in grote liefde.” De rover kent zijn redeneerkunde op zijn duimpje. Hij behoeft er niet naar te zoeken, als hij tegen God en het achtste gebod ingaat: (Spr. 1 : 13) „Alle kostelijk goed zullen wij vinden, onze huizen zullen wij met roof vullen.” u moet weten, dat het een aanmerkelijk teken van geheiligd licht is, wanneer men doof is voor alle redeneringen, die tegen Christus en Zijn Woord ingaan. Het vlees roept uit: wat, mijn voeten bezoedelen, mijn plaats overgeven, mijn warm bed verlaten voor ik weet niet wat?

Indien de Geest des Heeren in u is, antwoord dan: wat, mijn consciëntie bezoedelen? ‘Het is beter, dat ik in mijn bed lig te schreeuwen, dan mijn ware vrede kwijt te raken en mijn Christus te verliezen.’

Een rede van goud was voor Paulus geen gouden rede, aangezien hij om Christus alle dingen schade en drek achtte te zijn. De netten en lijnen en het vistuig waren de discipelen geen stro waard, toen Christus zeide: „Volgt Mij.” Gij, die vast zit aan uw lusten, wanneer Christus voorbij komt en roept: „Volg Mij”, en die dan uw touwen kunt verbreken als een verzengd stro, en Hem nalopen, u hebt heldere ogen en een goed gezicht.

Maar hier is een vraag, die waard is opgelost te worden: *Wat maakt het zo moeilijk voor ons, ook maar de diepte van het huis blootsvoets te gaan om Christus in te laten?* De redenen zijn de volgende:

1. Ons licht is bedorven en kijkt zuur en schuins op Christus, en het ziet met vele ogen naar de wereld. Het zegt dan ook, wanneer Christus klopt:

- (1) Hij kan hier niet komen.
- (2) Ik betwijfel of het Christus is, die klopt; omdat ik hoop, dat Hij het niet is.
- (3) Ik moet leven.
- (4) Ik kan niet lijden.
- (5) Dit en dat zal mij overkomen als ik het doe.
- (6) Als ik Hem inlaat, dan zullen mijn begerlijkheden er uit moeten. Mijn wil, mijn genegenheden en Hij zullen het nooit met elkaar eens worden; zij zullen van elkaar vlieden. Ja, de begerlijkheden der mensen zijn waar hun ogen moesten zijn, en hun ogen liggen aan hun voeten.

2. Deze is de eerste gelijk. De duivel heeft de wereld en haar vermaken geverfd. Dertig zilveren penningen werpen een schittering van gouden glans op Judas. Zijn licht zeide: Ik behoef daarover niet te treuren, of mij te bekommeren, laten de

Farizeeën mijn schrale Meester hebben, ik heb liever een goedgevulde beurs, dan mijn deel aan Hem. Kleuren en het purperen overtreksel der dingen, niet de dingen zelf, verblinden onze ogen.

3. Ons hart en onze genegenheden houden ons rustig in ons warme bed, zodat wij niet kunnen opstaan om Christus in te laten. Ja, verharding, de slechtste gelovige en de onverachtelijkste redetwister in de wereld, tekent ons alles voor, en wanneer wij dan voor de keuze worden geplaatst wat wij zullen doen, dan gaan wij raad vragen: wat zegt je er van, begeerlijkheid? wat is je wil, wat kiest je? Eer, gemak, enz.; zeg mij, hoe denkt u er over? Zal ik Hem inlaten?

En dan horen wij de andere kant niet, voordat wij amen hebben gezegd. Maar, o geliefden, er is iets, dat genoemd wordt: „Beproeft alle dingen”; en beziet het nog eens, en vreest altijd, dat is hier zo nodig, opdat het overtreksel van alle dingen worde afgetrokken en u alles kunt zien, wiens huid zwart, en wiens vel blank is.

„Hoe kan ik? hoe kan ik?” zo vraagt gij, Bruid; **„hoe kan ik opstaan? Hoe kan ik mijn rok weer aantrekken?”**

Ik zal het u zeggen hoe u dat kunt. Breng uw benen en armen in beweging, hef uw ijsskoude vingers op. Het is een wonderlijke vraag, hoe een gezond sterk mens, die niet gebonden is, uit zijn bed kan opstaan. Beweeg u, werp de dekens van u af, en kom op de vloer. Indien de mensen hun licht vrij spel wilden laten, en onpartijdig en geestelijk over de wereld en haar begeerlijkheden wilden denken, die hun zachte bed zijn, dan zouden zij Christus opendoen. De mensen slapen maar op een bed van ijs. Het zal smelten door de hitte van de toorn Gods, en zij, en hun nachtdekking, en het bed, zullen doornat worden; nee, de mensen hebben reden dit bed beu te worden, dat beide te kort en te smal is. (Luk. 12 : 20) „Gij dwaas, in deze nacht zal men uw ziel van u afeisen”; (1 Kor. 7 vers 31) „De gedaante dezer wereld gaat voorbij.”

- (1) Is dit niet een kort bed? Dwazen kunnen hun voeten niet omlaag krijgen.
- (2). Is het niet dikwijls hard, ja zo hard, dat Achitofel, een raadsheer van de koning, die toch wel een goed opgemaakt bed zal hebben gehad, er geen oog in kon dichtdoen? Hij sprong over de beddenplank, en hing zich op, en plofte neer in de hel.
- (3). Ja, koud, koud liggen zij, de dekens glijden alle over de rand van het bed, wanneer de voortreffelijken (Jer. 14 vers 3) geen dronk waters kunnen krijgen. Nebukadnézar, die over vele koninkrijken regeerde, werd uit die alle uitgezet, en uit de mensen verstoten, en at gras als de ossen (Dan. 4 : 33). Hier zijn smalle lakens en een koud bed.
- (4). Zij, die hier hebben liggen snorken en slapen, worden door de Heere uit hun bed getrokken en zij laten vuile lakens achter: (Job 20 : 6) „Hoewel de hoogheid des huichelaars tot de hemel toe opklom” - een flink en goed opgemaakt bed - toch (vers 7) „zal hij gelijk zijn drek in eeuwigheid vergaan.” Zijn dat geen vuile dekens? (Spr. 10 vers 7) „De gedachtenis der goddelozen zal verrotten.” Wanneer hij weg is, zal zijn naam een slechte reuk achterlaten. Het zou dan goed zijn, dat allen, die in dit bed slapen, wilden wakker worden en opstaan, en rust zoeken voor hun zielen, anders zal God drie scherpgetande handen zenden: de duivel, de dood en het oordeel, om hen van hun bed af te trekken. En wanneer „de aarde en de werken, die daarin zijn, zullen verbranden” (2 Petrus 3 : 10) zullen zij, die het warmst en het zachtst liggen, en gezond slapen, ja zij, hun beddengoed en het stro uit hun bed, in brand gestoken en hun bed tot as verbrand worden.

Mijn Liefste trok Zijn hand van het gat der deur. (Engelse vertaling: Mijn Liefste

stak Zijn hand door het gat der deur.)

Dat is, met de uitwendige bediening van het Woord. Hij stak Zijn hand, dat is Zijn Geest, in het gat van mijn hart (Hand. 11 : 21; Ezech. 3 : 13; Luk. 11 : 20), om een wijder gat te maken. Ik beken, dat dit insteken van de hand van Christus in het sleutelgat van ons hart beter gevoeld dan besproken kan worden. Maar het is dit: toen Christus Zijn stem door de deur deed horen, bracht dat geen verandering teweeg, en daarom liet Hij Zijn hand op Zijn spreken volgen. Hij gaf met de hand Zijns Geestes zulk een slag, dat het bed, en het huis, en alles schudde, en de deur op de grond viel. Wie weet dit niet, die het werken van Christus kent, dat, wanneer Christus spreekt, Zijn Geest een ontroering en zulk een gloeien in het hart zal teweegbrengen, dat zij zullen ervaren dat Zijn zachte hand hun koude hart wrijft? Wanneer een sleutel en het slot verroest zijn, wrijven wij olie op het roestige gedeelte. Wanneer Christus komt neemt Hij de sleutel, het slot draait naar wens, en Hij neemt de wil en de genegenheden in Zijn hand en maakt die glad met Zijn vijl. (Phil. 3 : 12) „Ik ben van Christus gegrepen”; (Luk. 24 : 32) „Was ons hart niet brandende in ons, als Hij tot ons sprak”; (Hoogl. 2 : 4) „Hij voert mij in het wijnhuis”. Dit was een ruk van Christus, die haar bij de schouders greep, en in des Konings provisiekamer bracht. Hierin zijn twee werkingen:

De een van het woord, dat Christus schone, blanke en rode aangezicht met bekorende en zielverlustigende woorden uitschildert; dit is een zedelijk juk.

En bovendien is er een wezenlijke werking van de hand des Geestes, die met al Zijn tien vingers het slot behandelt, en Christus met diepe letters in de ziel stempelt.

Evenals er twee werkingen zijn bij het vangen van een vis: het aas, dat hem bekoort en verschalkt met de hoop op voedsel; dit is als de werking van het woord, dat het lokaas van Christus is. Maar wanneer Hij ons op het droge heeft, wanneer de vis de haak in de bek heeft, is er een wezenlijke handeling van de visser, die de vis optrekt en aan land haalt, terwijl hij door de haak bloedende springt, en heen en weer schiet, en spartelt. Dit heeft overeenkomst met het krachtig halen en trekken des Heiligen Geestes van de ziel in al de genegenheden, zodat de ziel blijdschap, vertroosting, verlustiging, en begeerte gevoelt, wanneer zij verlangt, gelooft, knabbelt en bijt in het lokaas van Christus.

Laat ons hiervan de volgende toepassing maken: *Omdat er ongelijke tijden zijn, moeten wij Christus op het rechte ogenblik aanvatten.*

Wanneer Hij Zijn hand in uw hart steekt, moet ge uw hand boven op de zijn leggen, en Zijn stempel en Zijn brandijzer tot het been toe indrukken, opdat er grote letters achterblijven, en uw ganse leven daarna het merk van Christus moge dragen. Zolang dit niet gebeurt, zult u nooit zulke schone genadige behandelingen of zulke ongelijke voorwaarden van Christus krijgen. Legt daarom een dubbele knoop, verzuimt niet met Christus te werken, zet al de zeilen van uw ziel bij, schrijft de tijd op; dat zal u later in uw twijfelingen ondersteunen, en het zal een duidelijk zegel van uw verkiezing zijn. Het moet een grote schuld op u laden, als u het vuur van Christus dooft en er water op werpt door andere nevedgedachten, en weigert de bal van Christus op het juiste ogenblik op te vangen, en het ijzer te smeden terwijl het heet is, in de middelen van bidden, lezen, samenkomen, en de dochteren Jeruzalems over uw liefdekrankheid naar Christus te spreken.

Maar wij, dwaze, enghartige en kleinhartige schepselen hebben geen hand om de zoetigheden van Christus aan te nemen. Wij zijn evenals een kind; wanneer zijn vader hem een gegunde handvol suikergoed geeft, laten zijn kleine hand en korte vingers de helft ontglippen en over de grond rollen. Onze kleine vingers kunnen de

vertoostingingen van Christus niet houden, en wij verliezen (1) troost, (2) bevestiging van onze bewijzen, en (3) missen de vermeerdering des geloof s.

Mijn ingewand werd ontroerd om Zijentwille.

Dit is de ontroering en het gerommel van een bedroefd en gebroken hart en oprecht berouw, dat Christus daar stond, en Zijn hoofd kou leed; Jes. 16 : 11) „Mijn ingewand rommelt over Moab als een harp”; (Jer. 4 : 19) „O mijn ingewand, mijn ingewand! ik heb barenswee, o wanden mijns harten! mijn hart maakt getier in mij.” Zij wilde zeggen: „Mijn hart en mijn ingewanden zijn ondersteboven gekeerd.” Mijn ziel zei: Wee mij, dat mijn geliefde Christus in de koude winternacht, met Zijn natte hoofd en Zijn bevroren haar aan de deuren mijns harten heeft gestaan. O luie ellendeling die ik ben, die niet kon opstaan om Hem in te laten! Wij zien, dat er in waar berouw veel droefheid is: (Luk. 7 : 38) Eén vrouw liet zoveel tranen, dat zij Christus' voeten met haar tranen nat maakte. Daar is geen karigheid in droefheid. (Ezech. 7 : 16) „En hun ontkomenden zullen wel ontkomen, maar zij zullen op de bergen zijn, zij zullen zijn gelijk duiven der dalen kermende, een ieder om zijn ongerechtigheid.” (Hos. 11 : 11) „Zij zullen bevende aankomen als een vogeltje uit Egypte, en als een duif uit de lande van Assur”; terwijl zij met berouw achter de Heere aankomen. (Zach. 12 : 10) „Zij zullen over Hem rouwklagen, als met de rouwklage over een enige zoon, en zij zullen over Hem bitterlijk kermen, gelijk men bitterlijk kermt over een eerstgeborene.” (Jer. 30 I : 19) „Nadat ik mijzelf ben bekend gemaakt, heb ik op de heup geklopt.” Toen Efraïm zich beklagde, deed hij dit als iemand, die zeer bedroefd was, dat hij de Heere beledigd had.

Dit bestraft hen, die er evenveel van weten wat het betekent, ontroerde ingewanden te hebben om het verlies van Christus, als zij weten van een grote vrijstad aan de andere zijde van de maan. Zij hebben nooit natte wangen, noch een bedroefd hart om Christus gehad. Zij zeggen het niet met woorden, maar zij denken met hun hart: als Christus mij voorbij gaat en heerszuchtig is, zal ik het wel buiten Hem stellen. Als het Evangelie ons verlaat, zullen wij de oude wet en de goede oude vrolijke wereld weer krijgen.

Laat ik hier, tot vertroosting van hen, die smart dragen over het natte en ijskoude hoofd van Christus, en Zijn bevroren haar en hoofd wel in hun schoot zouden willen leggen, om het te ontdooien en te verwarmen, zeggen, dat zij daarin een ontwijfelbaar kenmerk hebben van de liefde van Christus, en dat zij Zijn zuster en Zijn volmaakte zijn.

Vraag. Maar welke mate van droefheid wordt vereist in hen, wier ingewand ontroerd is, omdat zij Christus buiten hebben laten staan?

Ik antwoord, dat dit inderdaad een nodige vraag is, omdat velen zich hier bedriegen, en een droefheid hebben, die niet zó hoog kan rijzen, dat hun ingewanden in hen omkeren wegens het buiten houden van Christus, en het verwaarlozen van Zijn roeping. Daarom,

1. Past op, dat uw droefheid niet te weinig is, of geen betere grond heeft dan vrees voor slagen en dus niet voortvloeit uit liefde tot Hem tegen Wie u hebt gezondigd. De duivel kan op een Achab aankomen met een geknal van droefheid, evenals het schot van een proppenschietter. Maar dat was geen vernederende droefheid. Ware droefheid verootmoedigt een mens zó,

(1) Dat hij niet langer durft boeleren en met de mestkar rijden, in, evenals Achab, te blijven zondigen als tevoren.

(2) Waarachtige droefheid, die vernedert, gaat gepaard met een hartelijk voornemen om in Christus in te komen, al zou Hij hem bewusteloos slaan, evenals de bloedvloeiende vrouw, die vrezende en bevende tot Christus kwam.

(3) Het gat, dat in het hart is gemaakt, is alleen ontstaan door de zonde, en dit brengt een walging van onszelf voort: (Ezech. 20 : 43) „Daar zult u dan gedenken aan uw wegen, en aan alle uw handelingen, waarmee ge u verontreinigd hebt, en u zult van uzelf een walging hebben over alle uw boosheden, die u gedaan hebt.”

(4) Ware droefheid doet naar de Heere zoeken, evenals hier de Kerk doet, die opstaat en haar Liefste naroept. Zij, die onder Petrus bekeerd werden, (Hand. 2 : 37) werden verslagen in hun harten, en zeiden: „Wat zullen wij doen, mannen broeders?”

2. Sommigen menen, dat zij recht handelen als zij bovenmate bedroefd zijn over de zonde, en er zo iets van zichzelf bij doen. Maar God vraagt niet meer van u, dan dat ge uw ziel van hoogmoed ontledigt, opdat Christus met Zijn volle vat moge inkomen om haar te vullen. Meent niet, dat u Gods welwillendheid met uw tranen kunt kopen, alsof uw droefheid een vette maaltijd voor God zou zijn. Sommigen gaan hier zover, dat zij meer willen geven dan zij schuldig zijn, en God een overlopende maat willen geven; evenals een hartelijke koopman, die graag de naamheeft, dat hij „een goede kerel” is, en ruim meet en royaal weegt, en altijd wat toegeeft. Nee -

(1) Ziet toe, wanneer u te dicht bij de rand van de dijk komt, daar is een gapende hel. Houdt uw hand in, het is nu tijd, om uw hart in te tornen.

(2) Wanneer u iets van de reuk van het bloed en de verdiensten des Heeren ontdekt, dan is het tijd om op te zien en te glimlachen van blijdschap.

(3) Wanneer het verlangen en de honger naar Christus u pijn doen en treurig maken, ziet dan uit naar een Zaligmaker. Het kwaad van teveel treuren en klagen is,

ten eerste, dat het klinkklare paperij is. God beschouwt die boetedoening van uw tranen niet als iets, dat u Hem toebrengt. U ziet niet, dat u voedsel geeft aan eigen verdiensten.

Ten tweede: het zal de weg banen voor hoogmoed. Wanneer er water uit het vat gaat, komt er lucht in. Wanneer er veel tranen weglopen, komt er een opgeblazene verwaandheid binnen: „Ik ben er zeker van, dat moet God wel aangenaam zijn. Nu is Hij mijn schuldenaar.” Terwijl men naar een verkoelende ootmoedigheid uitziert, stopt de duivel ongemerkt een hete kool van hoogmoed in de hand. De mensen zien niet, dat God ~~en~~ ons of twee droefheid zal onthouden, opdat u bedroefd moogt zijn, omdat u niet bedroefd genoeg bent. Indien er wind inkwam, zou het opnieuw opborrelen. Ten derde: Het is de weg des satans om ons te doen wanhopen, en hij leidt ons langs de weg van Christus naar de plaats waar hij zelf woont, want hij is zelf een wanhopende en bevende duivel.

2. Maar hier schijnt zich een moeilijkheid op te doen. Droefheid naar Christus ontstaat uit onze liefde tot Christus, dus moeten wij zoveel droefheid naar Hem hebben over ons verliezen van Hem, als wij liefde tot Hem hebben. Wij zijn Hem met ons ganse hart en in de hoogste mate liefde verschuldigd, dus moet ook onze droefheid naar Hem daarmee overeenkomen.

Antwoord. Dit argument zou van kracht zijn, als de heiligen Christus geheel en al verloren hadden. Maar zij hebben altijd een streng in hun handen. Bovendien, al is dit zo, dat droefheid wegens de afwezigheid van Christus uit de liefde *tot Hem* ontstaat,

dan volgt daaruit nog niet, dat liefde en droefheid van dezelfde lengte en breedte moeten zijn. Blijdschap en liefde worden in de hoogste mate geboden omdat er geen gevaar is in overmaat van blijdschap. "Er is ook geen gevaar, dat de liefde zich zo ver en wijd uitstrekt, dat zij uit het lid schiet en een spier verrekt. Maar er is wel gevaar in overmaat van droefheid, omdat wanhoop aan droefheid grenst, en zo zijn een vriend en een vijand naast elkaar wonende burenen.

3. Ik sluit dit punt met dit noodzakelijk wachtwoord, dat wij ons wachten voor onze te hoog gestemde aandoeningen; zij veroorzaken dikwijls verwarring. Wanneer wij al te bedroefd zijn over Christus' natte hoofd, is het iets bijzonders als het geloof niet in zwijm valt, en de blijdschap niet vermagert en verwelkt, omdat de droefheid dik en vet is. Wanneer de belofte inkomt, en de droefheid uitdrijft, en ik een toeknik van Zijn aangezicht mag krijgen, zoals het mij opnieuw geopenbaard is, dan zal ik bereid zijn mij in een bedeling te schikken, en niet meer treuren; en daar ben ik, voor ik het gewaar werd, reeds verstrikt en verward in vleselijke gerustheid. Het gaat hiermede als met een kind, dat twee grote appels in zijn kleine hand houdt, terwijl hij de ene aanvat, rolt de andere over de grond.

Ik stond op om mijn Liefste open te doen.

Inwendige droefheid maakt, dat de Bruid Christus gaat zoeken. Waarom stond zij niet op om Hem open te doen toen Hij sprak, en lieflijk klopte, en riep: „Doe Mij open, Mijn zuster, Mijn vriendin, Mijn duif, Mijn volmaakte?” Dat zijn woorden, die een hart van steen zouden ontroeren, en zij brachten ook ongetwijfeld toen Hij sprak, een gevoelige ontroering bij haar teweeg. Maar het geloof was zwak. Daarom maakte zij zich op om te gehoorzamen toen Christus van de deur weggegaan en zij verlaten was, want gehoorzaamheid is vlugger en krachtiger onder geloof, en honger, en afwezigheid, dan onder gevoel en tegenwoordigheid.

Gevoel, of roeringen bij het horen van het Woord, zullen ons week, loom en traag maken, terwijl het geloof, dat met veel tegenstand heeft te kampen, ons ijverig en werkzaam maakt en ons tot doen aanzet. In het geloof voeden wij, in zekere mate, Christus; in gevoel en tegenwoordigheid voeden wij onszelf. In het gevoelen nemen wij tot ons; in het geloven geven wij uit; en gewaarwording maakt ons dikwijls lui. Terwijl het kind een appel eet legt het zijn boek opzij.

Maar of de Bruid gevoelig werd aangedaan, toen Christus sprak en klopte, of niet, toch houdt de leer stand, dat wij, wanneer Christus ophoudt met in Zijn woord te spreken, en Hij voor ons gevoelen afwezig is, dikwijls zeer ootmoedig zijn in ons doen en in Hem te zoeken. Wanneer Christus óf niet antwoordt, óf harde antwoorden geeft, dan is de Kanaänese vrouw het ijverigst in tot Christus te roepen, en Hem te blijven naropen, Hem na te lopen, op haar knieën te aanbidden, de zaak met vuur en kracht van rede te verdedigen, om haar begeerten vervuld te krijgen. Zo ook Zijn Kerk, als zij Hem verloren had; (Hoogl. 3) zij staat op, en zoekt, en zoekt nog eens in de straten en wijken der stad: *Wachter, goede wachter, hebt u Dien gezien, Die mijn ziel lief heeft?* Zo was het ook met Maria Magdalena toen zij haar Heere kwijt was: Engelen, hebt u Hem gezien? Hovenier, hebt u Hem weggenomen? Graf, hebt u Hem? Wij dwazen, kunnen klagen: *Hij is weg.* Foei! Nu is alles weg. Foei! Zegt u: Hij is weg, wat moet ik doen? U schreeuwt alsof u moet verhongeren. Maar als u Hem naarstig zoekt, zult u er nu beter aan toe zijn dan wanneer u met Zijn tegenwoordigheid getroeteld en op Zijn nabijheid onthaald werd.

Ik stond op om mijn Liefste open te doen.

Na een afwijzing van Christus begint het kind van God bezwaard te worden. Zij had een kort en harteloos antwoord gegeven. Nu is zij bedroefd over het antwoord, dat zij Hem gaf, en zij kan niet langer in haar warme bed blijven liggen. Nadat de heiligen en Christus van elkaar af zijn, en moeite hebben gehad, blijf dan eens tien dagen bij Hem weg als u kunt. Nadat u Christus met een ruw en scherp woord hebt afgewezen, is er een knoop in de consciëntie gekomen, zodat u Christus niet zolang kunt blijven afwijzen. De consciëntie is gaan spreken: ‘Schaam je, waar is nu de liefde, waar het medelijden, dat u Christus niet wilt inlaten wanneer Hij in de koude nacht aan de deur staat?’ Terwijl Hij klopte stak er al die tijd een scherpe doorn of splinter in haar consciëntie. Ik weet wel, dat er soms na het zondigen veel dodigheid in de heiligen is, en een voornemen om het nog een dag of wat langer vol te houden. Maar gewoonlijk wordt men daarna bij de oren getrokken en roept de Geest Gods: *dit gaat niet goed; ga weer naar huis.*

In de goddelozen is er na het zondigen niet weinig valse vrede, en hun hart zegt hartelijk: „zo zij het”, en „amen”, op alles wat zij hebben gedaan. Nadat Izebel de onschuldige Naboth had gedood, zeide zij tot haar man: „Sta op, bezit de wijngaard van Naboth de Jizreëliter erfelijk, die hij u weigerde om geld te geven.” Dit sprak zij met scherpste, en zij genoot er hartelijk van. Zij wilde zeggen: Ik heb Naboth goede manieren geleerd, wat het is een goede buurman voor zijn vorst te zijn, en met zijn koning zaken te doen. Hij wilde zijn wijngaard niet voor geld geven, neem hem nu om niet. Hier is Izebel's „zo zij het”, en haar zegel „flink gedaan”, op de moord gezet.

Toen de oversten Christus hadden gekruisigd, en een grote steen voor de deur van het graf gewenteld was, zeiden zij tot Pilatus: „Heer, wij zijn indachtig, dat deze verleider nog levende gezegd heeft, dat Hij na drie dagen zal opstaan”; zij noemen de vermoorde Man, terwijl Hij onder een koude steen in Zijn graf ligt, „een verleider”. Zij zeggen, dat zij geen haar spijt hebben van alles wat zij hebben gedaan.

Ik beken, dat de goddelozen soms na hun zonde, als een oud vermoeid paard na een lange reis kreupel zullen lopen en mank gaan. Hun consciëntie beurt als het ware haar ene voet op, maar durft beide voeten niet flink op de grond zetten. Zo zijn zij echter niet elke dag gesteld, maar dat is meer, dat zij hun zondagse pak aan hebben, en plotseling worden wakker geschud. Dan zal een Kaïn weer gaan slapen, en hij laat God en zijn zieke consciëntie achter, en gaat een stad bouwen. Beproeft dan hoe uw consciëntie zich houdt, als u Christus hebt verstoten. Indien u hinkende naar huis gaat om weer bij Christus te komen, en weer als uitgehongerd met begerige blik naar Hem uitziert; als uw consciëntie u knaagt en u pijn doet, om weer thuis te mogen komen, omdat u in het gebied des satans buiten uw element bent; als noch het land, noch de lucht, u bevalt, maar u weer naar huis toe moet, dat is een goed teken.

U hoeft er nog geen al te slechte gedachten over te hebben, al zegt het luie vlees:

- (1) u hoeft nu nog niet op te staan, om Christus open te doen; het is nog te vroeg. De dag is nog lang.
- (2) Het is een koude nacht.
- (3) Het is een onredelijk verzoek,
- (4) Het is een ontijdig en hard bevel.
- (5) Geef Hem geen weigering, maar stel het een poosje uit, er blijven nog dagen genoeg over. Al brengt het vlees al deze dingen in, als u toch al die uitvluchten doorziet, en niets dan doornen op uw weg kunt vinden, zolang u niet tot uw vorige Man wederkeert (Hosea 2 vers 7), dan zult u weer terechtkomen, en Christus en u zullen zeker weer bij elkaar komen.

Mijn handen drupten van mirre, en mijn vingers van vloeiende mirre, op de

handhaven des slots.

Dat is: de Heere liet de reuk Zijner woorden achter, die van Zijn lippen vloeiden als druppende mirre (Hoogl. 5 : 13); even welriekend als mirre, die gebruikt werd voor de bereiding der heilige olie van het heiligdom (Exodus 30 : 23). En dat niet alleen, maar ook een geur van de krachtvolle werking Zijner genade werd achtergelaten op het slot van mijn hart, mijn wil, en mijn toestemming, waardoor mijn handen, dat is, mijn daden, een lieflijke geur verspreiden. Wij zien, dat Christus, wanneer Hij is weggegaan, een zoete gestalte van gehoorzaamheid achterlaat, die Zijn werk zal doen. Zijn genade wreef en schuurde het slot, waardoor het gemakkelijk en licht losdraaide. Overal waar de vingers van Christus komen laten zij druppels genade achter. Als Hij weggaat laat Hij een onderpand achter. Waar Christus komt, kan men de afdruk van Zijn voeten onderscheiden. Na de vloed, wanneer het tij weer is ingegaan, heeft de zee aan de kust op het hoogste punt, dat zij heeft bereikt een witte streep schuim achtergelaten, welke ons doet zien, dat de zee tot dat punt is gekomen, en niet verder. (Luk. 24 : 32) „Was ons hart niet brandende in ons, als Hij tot ons sprak op de weg?” Christus kan plotseling bij u komen in een rukwind, onder de preek, en door het venster uwer ziel een kool inwerpen, en die daar rokende achterlaten, terwijl Hij weer stilletjes weggaat.

Hij kan een liefdepil afschieten, die tussen de veren indringt, en Zelf snel weglopen, zeggende: Hier is een been voor u om op te knauwen. En met dit alles is Hijzelf, in de blijdschap Zijner nabijheid, weer weg; alleen heeft Hij het een of ander teken achtergelaten; hetzij de knagende worm van geweldige honger, die van de ene zijde tot de andere zijde schijnt te zullen doorvreten, óf enige geloofswerkzaamheid, óf een droefheid naar God. Dan beziet u Christus geheel verkeerdt, die Christus en Zijn genade beperkt tot het lopen van een zandloper, en tot de tijd der prediking, en tot eten en drinken. Hij kan met Zijn hand werken, wanneer Hijzelf afwezig is; het prediken is de zaaitijd, en zaaien en oogsten, ja de zaaitijd en de groeitijd zijn niet altijd tegelijk. Ergert u niet, ontsteekt u niet, omdat Hij niet altijd de deur opendoet, wanneer Hij klopt. Dankt God voor de reuk van Christus wanneer u Hemzelf niet kunt krijgen.

O, zegt u, *ik zou Hemzelf liever hebben dan de reuk van Hem.*

Wie zou u dat ten kwade kunnen duiden? Ik weet wel, dat u liever twintig duizend goudstukken hebt, dan een paar. Maar u krijgt voor het ogenblik niet meer. Bent dan dankbaar voor hetgeen u krijgt en besteedt dat goed, en blijft wachten.

Ik deed mijn Liefste open. Maar mijn Liefste was geweken, Hij was doorgegaan.

Op de droefheid over niet te hebben opengedaan, volgt een verdere mate van berouw over het niet opendoen; want wanneer zij het doet, is Hij tot haar grote droefheid weggegaan, Hij heeft zich verwijderd. Dit volgt gewoonlijk op ons weigeren om Christus in te laten, dat Hij Zijns weegs gaat, en dat is een droevige tijding. Ga nu in je warme bed liggen, geef nu je luie spieren rust, en strek uw tere voeten uit; je kon wegens de koude uw voeten niet bezoedelen, en nu bent je je Heere kwijt. Ziet dan wat een ongelijk je uw Heere aandoet onder verlaten!

Wij kunnen klagen en al de schuld op Christus leggen, en zeggen: O liefdeloze Christus. Nee, leg al de schuld maar op uzelf, en zeg: *Liefdeloze dwaas, die ik ben*, die Hem aan de deur liet staan, terwijl Zijn hoofd vervuld was met dauw, en Zijn haarlokken met nachtdruppen, nat en ijskoud. Hij klopte en u wilde Hem niet inlaten. Dat is uw verdiende loon, dat u nu klopt en Hij u laat staan.

Gebruik.

Neemt dan wat u van Christus kunt krijgen terwijl u Hem hebt. Wij maken geen

gebruik van onze markt en raken onze Heere kwijt in het gedrang, en beschuldigen Hem van onrecht, in plaats van onszelf. Door te weigeren Christus in te laten halen wij onszelf drie grote kwaden op de hals:

1. Wij worden gepijnigd met hongerige begeerten, en wij trekken aan het Woord en de sacramenten als een hongerig kind, dat aan droge borsten zuigt, en Christus wil geen mondvul melk uit Zijn borsten laten lopen. Dit komt omdat wij ons tij van Christus niet hebben waargenomen, evenals in Hosea 5 : 6: „Met hun schapen en met hun runderen zullen zij dan gaan om de Heere te zoeken, maar niet vinden. Hij heeft Zich van hen onttrokken. Zij hebben trouweloos gehandeld tegen den Heere.”
2. Wij verliezen de vermeerdering van ons geloof, onze blijdschap en vrede, en vele genade, want wij denken, dat Christus met lege handen aan onze deur staat te kloppen, en dat Hij, wanneer Hij komt, niets met Zich medebrengt. Nee, dit is een oordeel, dat Christus Zijn plaats nauwelijks waardig is.
3. Wij verliezen op een bijzondere wijze blijdschap en troost. Verdriet en bestrijdingen vervullen het hart. Wanneer de man gestorven en begraven is, zal 't het hart der vrouw opnieuw doen bloeden van droefheid als zij zijn kleren ziet. De herinnering hoe de Heere aan de deur stond te roepen: „Doe Mij open, Mijn zuster, Mijn liefste, Mijn duif”, en uw hardnekkige weigering om Hem in te laten, is het kleed van de afwezigen en begraven Christus. De gedachte aan Zijn liefderijk gelaat, dat u eens zaagt, aan Zijn lieve stem, de u eens hoorde, is het bloeden van een doorstokene en verwonde ziel, die door droefheid doorpriemd is.

„Mijn ziel ging uit vanwege Zijn spreken.”

Óf, mijn ziel ging uit, zoals in Gen. 35 : 18: „En als haar ziel uitging”; óf, mijn ziel viel in onmacht; ik viel in zwijm, vanwege Zijn vragen. Maar hoe viel zij in zwijm toen Hij sprak? Want toen Hij klopte en sprak gaf zij Hem een bits antwoord, dat zij niet de breedte van een huis, op blote voeten wilde gaan om Hem in te laten. Ik houd het er voor, dat dit haar verwond en bezwijmend hart te kennen geeft, toen zij de laatste klop van Christus op de deur en Zijn laatste toernige woord hoorde, evenals dat woord van Christus tot Zijn slaperige discipelen: „Slaapt nu voort, en rust”; slaap maar door, Ik zal wel een ander nachtverblijf vinden. En bovendien, de herinnering van Zijn liefderijke woorden, en hoe haar lieve Zaligmaker en Man over Zijn dierbaar hoofd klaagde in de koude, ruwe en stormachtige nachtlucht. Dit bracht zulk een bezwijming teweeg, dat haar ziel van droefheid uit haar uitging. Wij zien, dat, wanneer de heiligen gedenken aan de lieflijke beloften en de schone aanbiedingen van Christus, en bovendien aan hun ongelooft en ongehoorzaamheid, dit een wroeging der consciëntie is en een worm, die tot aan het been knaagt, waardoor het hart bloedt en bezwijkt. Dit is dan een diepe, brandende, bloedende wond der consciëntie, als zij gedacht hoe haar Heere sprak en zij Hem afwees, want de consciëntie is de twee voeten der ziel.

Wanneer de consciëntie zich aan een steen heeft gestoten, en een been heeft gebroken, gaat de ziel mank, en dit is pijnlijk en veroorzaakt een flauwte. De mensen weten niet hoe gevaarlijk het is als een hoofdader, die op het hart of de lever zit, getroffen wordt, en toch kan een kleine stoot daar onmiddellijk de dood ten gevolge hebben. De consciëntie is de hoofdader der ziel, en is verbonden aan het leven der nieuwe geboorte. Veroorzaak een bloedende wond in deze ader door het wegzenden van Christus zonder dat Hij Zijn boodschap heeft kunnen doen, en het is honderd tegen een als men hiervan niet doodbloedt; ook is de pijn zo smartelijk, dat men daarvan in zwijm valt,

en in een flauwte is de mens tussen leven en dood. Deze krankheid en bezwijming zijn een geringe zaak voor de toeschouwers. Het is gemakkelijk aan het strand te staan, en de zwemmer, die in gevaar is van te verdrinken, met de stroming te zien worstelen. Maar het geloof der Kerk is nu op het punt geweest het op te geven. Het geloof en de gewaarwording zijn in zulke gevallen taai.

Het eerste woord toch van een ontroerde consciëntie is: „Hij is weg.” Maar het geloof kan zeggen: „Jeugenaar, Hij is niet weg.” De gewaarwording zegt: (Ps. 77 : 10) „Hij heeft vergeten genadig te zijn” Maar het geloof zegt: „Gij liegt, dit krenkt mij; (Engelse vertaling) „dit is mijn zwakheid.” Dit moest ons leren zeer vriendelijk met een tere consciëntie om te gaan en die te liefkozen, en er afkerig van te zijn er door de een of andere grote schuld een rad van te breken, of haar te wonden door zekerheid, onboetvaardigheid, en de verwaarlozing van een schoon aanbod. Wij kunnen spoedig door een roekeloze of plotselinge daad de consciëntie verwonden, maar niemand in de hemel of op aarde kan het bloed stelpen dan alleen Jezus Christus. Indien de onzichtbare Christus het hoofd der Kerk in haar bezwijming niet had ondersteund, dan was het zeker haar dood geweest.

Ik zocht Hem, maar ik vond Hem niet, ik riep Hem, maar Hij antwoordde mij niet.

Dan behoren wij, onder verlating zijnde, te zoeken. Christus is nu Zijns weegs gegaan, maar de Kerk maakt zich op om naar Hem te vragen. Petrus kwam de derde dag na zijn verloochening tot het graf om naar zijn Heere Christus te zoeken. De verloren zoon begint, nadat hij lang had omgezworven, toch weer naar huis te verlangen en te overdenken, dat hij van het huis zijns vaders af is. Zo wordt de vervallen Kerk in Hos. 14 : 2 geboden, dat zij zich moet bekeren en weer naar huis gaan, en zij neemt die woorden met haar, en zegt: „Neem weg alle ongerechtigheid en neem ons genadiglijk aan” (Engelse vertaling) Zo ook (Jer. 31: 18, 19) Efraïm, getuchtigd en uit zijns vaders huis gezet zijnde, keert wenende en met betraande ogen weer naar huis, en zegt: „Bekeer mij, zo zal ik bekeerd zijn.”

Wanneer de heiligen buiten Gods huis gezet zijn, besluiten zij nooit weer uitvluchten te zoeken, maar zich bij Gods huis neer te leggen, en bij Zijn deur te blijven, en aan deur en venster te weklagen, te wenen en te huilen, totdat God Zich over hen ontfermt en hen binnenroept. Wanneer de goddelozen van God verstoten worden, zijn zij evenals de dienstknecht, die de dienst wordt opgezegd, en die een nieuwe heer zoekt; óf als de schipbreukeling, die, ziende dat het schip zal vergaan en op het punt is van te zinken, besluit het te verlaten en gaat zwemmen, ten doel hebbende, dat armen en benen hem als schip zullen dienen en hem aan wal brengen. Ik houd er niet van, dat mensen, die God kwijt zijn, besluiten een nieuwe meester te zoeken, en wanneer Christus hun een gebroken schip schijnt te zijn, gaan zwemmen om een andere rots te zoeken.

Maar hier doen zich twee tegenwerpingen op:

(1) *God wil de mijn niet zijn, hoe kan ik dan de Zijne wezen?*

Antwoord. Het geloof zal u hier het halve verbond aanbieden, en zeggen: Heere, al wilt U mijn Vader niet zijn, dan wil ik toch voor eeuwig Uw kind zijn; al wilt U mijn God niet zijn, dan wil ik toch voor eeuwig een van Uw verbondsvolk zijn. Wij moeten, wanneer wij naar ons gevoelen uitgestoten zijn, ons aan een weinige vasthouden. Welgelukzalig is die mens, die God niet kan wegwerken, en gelukkig is hij, die zijn Vader niet kan verlaten.

(2) *Ik heb gezondigd. Zal ik weer in mijn schuld naar huis gaan?*

Antwoord.

1. U kunt maar één van twee wegen gaan. Laat mij met u eens redeneren, die zeggen, dat het voor een schuldig mens de dood is tot God te gaan. Nu, ik zal het u laten houden, maar ik wil niet toegeven, dat het de dood is. Maar het is een grotere dood, weg te blijven. Er zijn vuur en water vóór u U wordt gedreven om in een van die beide te lopen, óf in het water, óf in het vuur. U moet tussen die twee doden kiezen, maar een van die twee zal u het leven kosten. U kiest de lichtste dood, en niet de zwaarste. Nadat u van God bent uitgestoten, bij Hem weg te blijven is vuur, en de zwaarste dood. Vermijdt die door naar de bloedende wonden van Christus te kruipen. Al zou Christus u doden om naar uw hart te spreken, al is dat de dood, het is maar water en geen vuur; de kleine dood en niet de grote.

2. Wanneer alles voorbij is, is 't het leven, en alleen het leven, na uitgestoten te zijn tot God te gaan. Vreest niet, Hij zal u niet doden. Dwazen! die Christus doodden en Hem een plaats gaven bij de moordenaars. De duivel is een valse leugenaar, want Christus is een Zaligmaker van zondaren.

Ik zocht Hem, maar ik vond Hem niet. Een vreselijke en zware verzoeking; (Klaagl. 3 : 8) „Ook wanneer ik roep en schreeuw sluit Hij de oren voor mijn gebed.” Waar is nu Zijn belofte: (Spr. 8 : 17) „Die Mij vroeg zoeken zullen Mij vinden?” (Jes. 65 : 24) „En het zal geschieden eer zij roepen, zo zal Ik antwoorden; terwijl dat zij nog spreken, zo zal Ik horen.” En nu, hier is zoeken en geen vinden, roepen en geen antwoorden. Wij mogen hier zeggen, dat alle marktdagen niet gelijk zijn. De prediking van deze leer wordt dagelijks door de heilige waarheid bevonden. Laat bevinding de predikstoel zijn. Toen Christus driemaal achtereen om dezelfde zaken bad: „Mijn Vader, indien het mogelijk is, laat deze drinkbeker van Mij voorbijgaan”, betrad Christus deze vreemden weg; de beide eerste malen kreeg Christus naar de gewaarwording Zijner ziel geen antwoord.

Er is in deze leer meer noodzaak om de mens te troosten, dan te bewijzen, dat het waar is. De grond moet voorbereid, en alles beantwoord worden, dat met mogelijkheid gezegd kan worden.

Gebruik

God zal - naar onze mening - Zijn belofte in verzoeking brengen. Zal de belofte er dan niet als hongerig uitzien? Een worm zal aan de wortel ener plant knagen en knabbelen, waardoor zij aan de ene zijde zal achteruitgaan, en kwijnen, en van kleur veranderen; en nochtans leeft zij, en heeft geen gebrek aan sap in de wortel. Ditzelfde is toch duidelijk: Onze Heere zal, naar wij menen, Zijn woord der belofte in verzoeking brengen, en toch is de belofte levend. „In Izak zal u het zaad genoemd worden (Rom. 9 : 7); dit is het woord der belofte, en nochtans zegt de Heere: (Gen. 22 : 2) „Abraham, neem nu uw zoon, uw enige, die u liefhebt, Izak, en ga heen naar het land Moria, en offer hem aldaar tot een brandoffer.” Er knaagt een worm aan de wortel der belofte. De belofte verwelkt aan de ene zijde. Dit staat het geloof van Abraham pijnlijk in de weg. Zo zegt onze Heere tot Zijn discipelen: (Luk. 21 : 18) „Niet een haar uit uw hoofd zal verloren gaan.” En toch kwelt Herodes de gemeente, (Hand. 12 : 2) en Jacobus zijn haar en zijn hoofd worden beiden afgeslagen en vallen op de aarde. Zo werd het geloof van de apostelen als met touwen gebonden: Christus zegt, dat de poorten der hel Zijn gemeente niet zullen overweldigen, en toch zegt Zijn Kerk nu nog, wat zij lang geleden zeide: (Jer. 8 : 20) „De oogst is voorbijgegaan, de zomer is ten einde; nog zijn wij niet verlost.” De Heere staat toe te zien, en houdt er het oog op, dat alles eerlijk toegaat, en „wij worden de ganse dag gedood.”

Vraag. *Is hier niet, naar het ons toeschijnt, een verwelkte en verdroogde belofte? Wat*

moet hier dan worden gedaan?

Ik antwoord: Laat het geloof niet alleen op een waggelende belofte steunen (want als de belofte Gods valt, dan is het niet van veel gewicht, al is het, dat ook uw beetje geloof de teugels uit de hand vallen) maar laat uw geloof ook steunen op de verzoeking zelf als op een gewoon en bijzonder werk Gods. Wanneer de eer Gods daaraan verpand is, dat Hij Zijn Kerk zal zaligmaken, dan zal Hij komen en Zijn pand inlossen; en wanneer u gestreden hebt totdat u niet meer kunt, en uw geloof aan de laatste druppel toe is, dan kan Hij komen en zeggen: *arme stumper, blijf hier staan, en veeg het bloed van u af, en zie op Mij, en Ik zal het uitvechten.*

Gebruik 2.

Ik zal verscheidene tegenwerpingen beantwoorden.

Tegenwerping 1. *Ik ben zo geneigd los te laten wat ik gegrepen heb, en mij wegens zwakheid over te geven.*

Antwoord. Dat geloof is geen geloof, dat aan vleselijke vrezen toegeeft. Het geloof moet zijn als die goede worstelaar, die op zijn rug lag maar zijn greep niet losliet; evenals een man, die verdronk met een struik in zijn hand. Als u hier sterft, sterf dan met een belofte in uw vuist, en Christus in uw armen; en zo zwak uw vlees is, zo geestelijk halsstarrig moet u bij het doel blijven.

Tegenwerping 2. *Waar is de Almacht zolang, wanneer ik roep totdat mijn keel droog is en mijn borst pijn doet, en ik niet gehoord word.*

Antwoord. De almacht is in God en nergens anders. Sta niet altijd bij het roepen uw schurftige rug te krauwen. De Almacht zal u niet vleien, of als een knecht, die u naar de mond praat, altijd klaar staan om altijd „ja” op uw „ja” en „nee” op uw „nee” te zeggen. In één woord: de Almacht staat klaar om u te redden, wanneer God het wil, niet om uw ongeduld te believen, als u het wilt. Wij zien niet, dat ons haastig missen van de macht Gods evenmin geloof is als de jeukende schurft van ons ongeduld.

Tegenwerping 3. *Nee, maar ik geloof; ik ben zeker, dat ik geloof, maar mijn geloof wordt niet beantwoord.*

Antwoord. Het zij ver van mij, dat ik u van de verzekering des geloofs zou willen afhouden, en ik ben er zeker van, dat het zo is. Maar wanneer haastige humeuren en het geloof beide in een wedren rijden, en samen draven, zullen onze verblinde ogen licht de een voor de ander aanzien. Die geloven haasten niet. Het geloof zal zevenmaal aan Gods deur kloppen, en blijven wachten. U wilt dadelijk in uw hand hebben wat u zoekt, anders wilt u het opgeven. Dat geloof van u heeft spoedig afgedaan. Van zulk een gehaast geloof mag de bedenking worden geopperd, dat het veel heeft van die koek van de profeet, die niet omgekeerd en dus aan een zijde niet gaar is. Ziet daarom toe, dat het geen plotseling opkomende gemoedsgesteldheid is; want God heeft beloofd uw geloof te beantwoorden, maar niet uw luimen; uw lijdzaam verzoek, maar niet uw haastig bevel; uw onderworpen begeerte, maar niet uw wilde vurige drift.

Tegenwerping 4. *Wilt u mij dan alle verzekerdheid, dat ik geloof, ontnemen, omdat ik niet kan wachten?*

Antwoord. Dat zij ver van mij. Maar dat geloof, dat u voor geloof houdt, is geen geloof zoals u meent, in zoverre het zo heetgebakerd is, dat het óf een dadelijk antwoord, óf niets wil hebben. Al is er geloof bij, evenals er bij de rook vuur is, toch is de rook het vuur niet. Ongeduld bij het geloof is rook en geen vuur. U moet daarom die

beide goed van elkaar onderscheiden.

Tegenwerping 5. Dat ik niet zie noch gewaar wordt, dat God mijn hand vult, breekt mijn geloof aan stukken. Als Hij mij maar liet zien, dat Hij zal komen, dan zou ik wel kunnen wachten.

Antwoord. Vriend, u moet afwachten, want, het geloof is een vaste grond der dingen, die men hoopt, en het bewijs der zaken, die men niet ziet; het geloof werpt in de nacht het anker uit, waar het geen boord noch bodem ziet. Het geloof stelt zich tevreden met het te wagen op een getrouwe onzienlijke God, en gij, die een mens bent, moogt wenen en zeggen: (Jes. 8: 17) „Ik zal de Heere verbeiden, die Zijn aangezicht verbergt voor de huize Jacobs, en ik zal Hem verwachten.”

Tegenwerping 6. Het is moeilijk te zien en te geloven.

Antwoord. Dan zegt u niets, dan dat het moeilijk is te geloven, want het geloof gelooft Gods blote woord met gesloten ogen.

Ten tweede, hebt u toch het licht der beloften, en dat is zo goed als Christus Zelf. Wanneer men aan een vrouw, wier man zeven jaren weg is, zegt: „Ik heb hem gezien, dit en dat deed hij. Hij zeide, dat hij binnenkort naar zijn vrouw zou gaan”; dan is dit op één na het beste wat die arme vrouw kan te beurt vallen voordat hijzelf thuis komt. Omdat zij gelooft, dat haar man niet zal liegen, gaat zij nu lijdzaam wachten totdat hij komt: (Hab. 2 : 3) „Want het gezicht zal nog tot een bestemde tijd zijn, dan zal Hij het op het einde voortbrengen en niet liegen; (Engelse vertaling) zo het vertoeft, verbeidt het, want het zal gewis komen, het zal niet achterblijven.”

Tegenwerping 7. Het is een vermoeiend, zwaar en treurig leven, daar Hij mij in houdt, dat Hij Zijn hand inhoudt en mij laat wachten met weinig blijdschap, geen gevoel, en het gemis van kussen zoals ik die vroeger mocht genieten.

Antwoord. Meet het leven af aan het profijt, dat u ervan hebt en aan het zoete van uw onderwerping aan Gods wijze beschikking, en niet aan uw moeheid. Het doet er weinig toe, dat u de zoetheid mist, als uw geloof maar op God aanstuurt. Als de reiziger naar huis toe gaat, komt het er minder op aan, of hij doornat is.

Tegenwerping 8. Ik mis de troost van het roepen, als ik geen antwoord krijg.

Antwoord. Het geloof kan zonder troost zijn, en het kan u ergeren, dat u niet altijd een appel krijgt om daarmee te spelen, wanneer u dat wilt. Laat dit u tot troost zijn, dat u, voor Gods zaak, en in een nederig onderwerpen van uw geest aan een afwezige Christus, vertroosting mist. Hij zal zwanger worden van vertroosting, die vertroosting kan missen, opdat God verheerlijkt worde door zijn geloven en wachten.

Tegenwerping 9. Ik zou in de donker geloven, en werken en geloven, als ik vertroosting had.

Antwoord. U hebt er uzelf weinig voor te danken, dat u kunt zwemmen, als Christus uw hoofd boven water houdt. Hoe groter lof voor uw geloof, hoe groter eer voor Christus, naarmate u minder voeten hebt om te staan, noch gevoel, noch blijdschap, noch vertroosting, noch bevinding, noch gezicht, behalve alleen dit ene: ‘Hij is getrouw, die het beloofd heeft; mijn geliefde Christus heeft het gezegd, en ik zal het geloven.’

Tegenwerping 10. Nee, ik zie, dat God mij opzettelijk op een afstand houdt, en mij van dag tot dag uitstelt.

Antwoord. Ik stem u toe, en Hij bekennt openlijk, dat Hij de ondertekening van uw wissel opschort; want Hij stelt uit, omdat Hij verdere weldadigheid, geloof, lijdzaamheid, enz. van u mag zien. Hij weet, dat het waar is: zó gehad en gekregen, zó vergeten; zó van Christus gehoord, en zó weer liefdeloos tegen Christus. Wat Christus duur gekocht heeft wordt goed vastgelegd.

Tegenwerping 11. *Nee, maar Zijn uitstellen zijn duidelijke oordelen en ze voorspellen toorn.*

Antwoord. U bent, naar mijn gedachte, aan 't dromen. Verklaar Zijn uitstel recht, en u behoort er God voor te danken. Hoe meer tijd een aardse vorst aan een arme klagende onderdaan geeft, om zijn boodschap telkens over te vertellen, hoe meer hij aan het geduld van de vorst verplicht is. Wanneer God uitstelt, opdat u meer zult bidden, is Hij als een vader, die tot zijn kind zegt: „Uw hoofd rechtop, mijn kind, luid spreken, en het nog eens duidelijk zeggen. Ik heb niet gehoord, wat mijn kind zei.” (Hoogl. 2 : 14) „Mijn duif, zijnde in de kloven der steenrotsen, in het verborgen ener steile plaats, toon Mij uw gedaante, doe Mij uw stem horen; want uw stem is zoet en uw gedaante is liefelijk.”

Tegenwerping 12. *Wanneer Hij uitstelt ben ik benieuwd waar Hij d die tijd is. Ik vrees, dat Hij in 't geheel niet zal komen.*

Antwoord. Waar Hij is, of waar Hij niet is, al komt Hij pas bij u wanneer uw geloof de laatste snik geeft, dan is Zijn voornemen, dat u niet zult sterven door Zijn vertoeven. Maar pas op, dat u in uw wachten, totdat Hij komt, niet gelooft, dat Hij niet zal komen.

Tegenwerping 13. *Het zou God grote eer geven, en een krachtige bevestiging zijn voor mijn geloof, dat Hij nabij mij is om mij te helpen, en mijn gebeden hoort zodra ik roep.*

Antwoord. Nee, maar Zijn eer is, dat u op Hem wacht tot beproeving van uw geloof, uw lijdzaamheid en uw liefde. Wanneer Hij dit bereikt heeft en eerst bediend is, dan zult u ook bediend worden, als Hij u zal verlossen. Maar als u de eer Gods voorwendt, en aanspraak maakt om op uw wenken bediend te worden, dan hebt ge uw eigen gemak op het oog, en dat u eerst zult bediend worden met een dadelijke verlossing, zonder er over te denken, dat het billijk is, dat Hij eerst bediend wordt.

Gebruik 3

Het voornaamste gebruik van dit alles is, dat wij liefderijke, goedertieren gedachten van onze Heere hebben, al antwoordt Hij niet dadelijk. De liefde denkt geen kwaad; veel minder behoort zij kwaad van God te denken. Het geloof moet lang van adem en niet zo spoedig moe zijn, en tot de ouderdom toe blijven geloven en wachten. Wel gaat het allen, die op de Heere wachten. Zij krijgen hun boodschap met veel blijdschap. De duivel neemt de woorden, die Christus tot de ongelovigen spreekt, en zegt: Hij zal niet komen. En zij nemen een verkeerd antwoord van Christus aan. Wat! zal ik nog langer op de Heere wachten? En zo valt hun geloof machteloos neer.

Wacht totdat Christus antwoordt. Is het geen antwoord van ontferming, blijft wachten, want een beter antwoord zal komen van Christus, Wien, met de Vader en de Heilige Geest, zij de dankzegging, en de eer, en de heerlijkheid, en de kracht in alle eeuwigheid. Amen.

7. WANDELLENDE EN WENENDE. I.

In dezelve dagen en terzelfder tijd, spreekt de Heere, zullen de kinderen Israëls komen, zij en de kinderen van Juda tezamen; wandelende en wenende zullen zij heengaan en de Heere hun God zoeken. Zij zullen naar Sion vragen; op de weg herwaarts zullen hun aangezichten zijn; zij zullen komen en de Heere toegevoegd warden, met een eeuwig verbond, dat niet zal worden vergeten. Jeremia 50 : 4, 5.

Geliefden in de Heere!

Deze woorden bevatten een profetie van de val van Babel, de gouden stad. Wij hebben hierin een beschrijving van de volle en algehele toorn, die zal ontvlammen over al de vijanden van Sion, en de vijanden van allen, die zulk een aanklacht in het Hof des Heeren hebben in te dienen, als de Kerk in het volgende hoofdstuk heeft: „Het geweld, dat mij en mijn vlees is aangedaan, zij op de inwoners van Babel.” De Kerk Gods is geweld aangedaan door Babel en haar aanklacht is voor de Heere gebracht; de klacht is door Hem gehoord, en hier wordt een profetie uitgesproken vóórdat het volk Israëls gevankelijk is weggevoerd; want deze profetie is gedaan in de tijd, toen zij gevankelijk weggevoerd zouden worden. De Heere voorzegt hier: ten eerste, de verwoesting van Babel, en ten tweede is hier nog een andere profetie van de verlossing van Jeruzalem. Wij zullen de woorden in hun volgorde behandelen.

- I. De tijd der verlossing wordt aangekondigd: „In dezelve dagen en terzelfder tijd, zegt de Heere.”
- II. Hier worden de partijen genoemd, die verlost worden: de kinderen Israëls, de tien stammen en met hen de kinderen van Juda.
- III. Dan is er de samenvoeging en de lieflijke gemeenschap van een verdeelde Kerk, van Gods volk, die zich tevoren niet bij elkaar konden voegen: „De kinderen Israëls zullen komen, zij en de kinderen van Juda tezamen.” Zij waren gedurende vele jaren van elkaar gescheiden geweest, omdat de tien stammen van de ware godsdienst waren afgeweken, waardoor scheiding onder de mensen wordt veroorzaakt; en anderzijds is er niets, dat de mensen zo hecht aan elkaar verbindt, als wanneer zij met elkaar verenigd zijn in de waarheid Gods, wanneer zij allen één Heere, één geloof, één doop, één hope en één erfenis hebben.
- IV. De 4de bijzonderheid is: Waarin zij hun dankbaarheid zullen betonen wanneer zij uit hun ballingschap verlost zijn? Dit wordt ons in vele bijzonderheden medegedeeld.

De eerste is, *dat zij van Babel naar Sion zullen optrekken.*

Ten tweede, de manier waarop zij naar Sion zullen gaan: „*wandelende en wenende zullen zij heengaan.*”

Ten derde, de boodschap waarvoor zij naar Sion zullen gaan: „*zij gaan de Heere hun God zoeken.*”

Ten vierde: „*zij zullen naar Sion vragen, en op de weg herwaarts zullen hun aangezichten zijn.*”

En, ten laatste: terwijl zij dus tezamen naar Sion gaan, is er een onderlinge beraadslaging, en in die samenkomst besluiten zij beiden dit: (Engelse

vertaling) „Komt, en laat ons ons voegen tot de Heere in een eeuwig verbond, dat niet zal worden vergeten.”

I. Wat nu het eerste betreft, namelijk: „de tijd wanneer de Heere Zijn volk zal verlossen uit hun gevangenschap en dienstbaarheid. Ziet naar de tijd wanneer deze profetie is gedaan, dat is: zij waren te die tijd nog niet in Babel aangekomen, en toch wordt hun overwinning beloofd zelfs voordat zij weggevoerd waren. In dit hoofdstuk is een profetie van Babel, dienende tot bemoediging van het volk van God, dat daarheen gevoerd werd, en voordat de uiterste ellende en verwoesting over hen kwam, was er een profetie van hun verlossing en van de ondergang van hun vijanden.

De eerste lering, die uit dit punt voortvloeit is, *dat de Kerk Gods niet zodra in verdrukking komt, of de Heere geeft hun een belofte, dat er weer uitgebracht zullen worden.* Zij hebben wettelijke waarborg en onderpand van de Heere, dat de dood, de hel, en allerlei ellende hen niet zo zullen aantasten, dat zij hen zullen verderven (Psalm. 16 : 10). Wanneer onze Heere Christus tot die engte is gebracht, als zij het zover gebracht hebben, dat zij Hem dood in het graf hebben gelegd, zodat men zou denken, dat Hij nu voor altijd weg was, heeft Hij het met die belofte achtervolgd: „Gij zult Mijn ziel in het graf niet verlaten; u zult niet toelaten, dat uw Heilige de verderving zie.” Met blijdschap kan die onderdaan in de gevangenis gaan, die vooraf van zijn koning vergeving heeft ontvangen en de verzekering, dat hij niet in de kerker zal sterven. De Kerk Gods, Gods kinderen, hebben dit voor, wanneer zij in een engte of in benauwdheid zijn, of, als het ware, in de gevangenis worden gesloten, dat zij daar niet zullen sterven, maar dat Christus er hen weer veilig uit zal brengen.

Er zijn twee bijzondere redenen waarom de kinderen Gods, al zijn zij in moeite en benauwdheid, nochtans daar niet onder zullen bezwijken.

A. De ene is deze, dat als er iets is, dat over het water heen ziet, dan is het 't geloof, en zo ziet het over de moeiten heen, en bezwijkt er daarom niet onder. U kunt dat zien in Micha 7 : 8: „Verblijd u niet over mij, o mijn vijandin; wanneer ik gevallen ben, zal ik weer opstaan; wanneer ik in duisternis zal gezeten zijn, zal mij de Heere een licht zijn”. Daar is een krachtige geloofsblik, die over de ellende heen ziet, en het antwoord aanneemt voordat het komt, en geloof vergadert, dat het alles goed zal aflopen, al is het, dat het er voor het ogenblik slecht bij staat. De 118de Psalm werd geschreven toen de knecht Gods in grote benauwdheid was, en toch belooft hij zichzelf daar in de naam des Heeren: „Ik zal niet sterven, maar leven, en ik zal de werken des Heeren vertellen.” Hij gelooft de zaligheid wanneer alles rondom donker is, en dat de stormachtige winden in een schone, heldere zomer zullen veranderen. Hij gelooft, en de Kerk Gods gelooft, in de verdrukking, dat Hij, Die te komen staat, zal komen, en niet vertoeven; dit gelovende, dat niemand in de gevangenis zal sterven, die door het venster der kerker uitziet naar God. En werkelijk, dit moest ons bemoedigen en maken, dat onze harten zich niet neerbuigen wegens alle vertoon van kwaad, dat wij zien, al was het nog groter dan het is. Maar ik zeg dit alleen tot de kinderen Gods, die wanneer zij in moeite zijn, of die op hen zien aankomen, brieven naar hun vrienden kunnen zenden, zoals het geloof dat doet, en zeggen: „Ik zal niet sterven, maar leven, en ik zal de werken des Heeren vertellen.”

B. Een andere reden waarom deze belofte van verlossing vooraf gedaan is, is vanwege die schone belofte, die de Kerk, Gods volk is gedaan, dat de wateren hen niet zullen overstromen, het vuur hen niet zal verbranden, en de vlam hen niet zal aansteken; een belofte, dat zelfs de dood, die zo ontzaglijk en krachtig aangrijpt, hen toch niet zal

doden, gelijk onze Zaligmaker zegt: (Joh. 11 : 26) „En een iegelijk, die leeft, en in Mij gelooft, zal niet sterven in der eeuwigheid.” Met zulke beloften als deze is het geen wonder, dat Hij vooraf die goede boodschap predikte, dat hun Koning en Heere leeft, en dat Zijn heil nabij is degenen, die Hem verwachten.

De tweede zaak, die wij aanmerken over de tijd, is, dat er gezegd is: „In dezelve dagen.” Welke dagen zijn dat? Dagen waarin de wraak Gods, Babel en de vijanden der Kerk treft. Dan zullen Israël en Juda naar hun land terugkomen om de Heere te zoeken en zich tot Hem te wenden in een eeuwig verbond.

Zodat de tweede lering deze is, *dat de val van de vijanden der Kerk Gods en het opstaan van de gevallen Kerk samengaan*. De vijanden toch en wij lachen niet tegelijk, maar wanneer wij wenen lachen zij, en wanneer wij lachen wenen zij. Wanneer de Heere Farao en zijn wagens en zijn ganse heir in het midden van de Rode Zee verdrinkt, dan worden Mozes en het volk van God veilig op het strand gezet om de lof des Heeren te zingen.

Wanneer het land Kanaän zijn inwoners uitspuwt, evenals een vuile maag de spijs uitspuwt, die haar moeilijk zit, dan plant de Heere Zijn volk in het land, en bewaart Hij Zijn kinderen daarin, terwijl daar een kuil voor de goddelozen gegraven wordt (Ps. 94 : 13). Toen de beker van Haman vol was en hij aan het hof op de top van de ladder stond, moest hij daar af vallen, en Mórdechai en Gods volk moesten verlost worden. Wanneer de tijd van een soldaat, die hij op wacht moet staan, om is, en hij de nacht over gestaan en de koude doorstaan heeft, wanneer zijn tijd voorbij is, wordt een ander in zijn plaats gesteld en kan hij in zijn warme bed gaan liggen. Zo is het hier ook. Wanneer Gods volk rust krijgt, dan vallen de vijanden Gods; die beide gaan altijd samen: de rust van Gods volk en de ellende van de goddelozen. Daarom een woord van verschrikking tot hen, die vijanden van de Kerk Gods zijn.

U, die vijanden van Gods Kerk bent, lach maar in de voormiddag zoveel u wilt, maar ik verzeker u, dat het des namiddags zal verminderen. Ik zou voor de gehele wereld niet willen, dat uw volgende dag in een ander leven de mijn was, en dat ik hiernamaals in uw plaats was. Al hebben zij een schoon schijnende glans in de morgen, toch is die maar bedrieglijk, want zij zullen een stormachtige namiddag hebben. Droefheid en grimmigheid zullen hun deel zijn. Daarom smee ik u: eet niet van hun lekkernijen, en kiest geen partij voor hen, want „de Heere belacht hen, Hij ziet, dat hun dag komt” (Ps. 37 : 13). Hij weet, wat het einde zal zijn van al hun overvloed en hun vrolijke dagen. Daarom, wee die mens, die niet meer heeft dan alleen een deel aan het gelach der goddelozen, want dat is maar als het geluid der doornen onder een pot, zó is het er, en zó is het weg. Dit lijkt veel op ons en onze tijd, dat de goddelozen, de vijanden des Heeren, in de plaats moeten komen van Gods volk, die tevoren in benauwdheid en rampspoed verkeerden, en toch zal Hij vervullen wat in Jer. 20 : 12 en Jes. 10 : 12 geschreven staat: „Als de Heere een einde zal gemaakt hebben van al Zijn werk op de berg Sion en te Jeruzalem, dan zal Ik thuis zoeken de vrucht der grootsheid des harten des konings van Assyrië.” Wanneer de Heere Zijn Kerk heeft verootmoedigd en daar Zijn werk heeft gedaan met Zijn vuur, dan moeten de goddelozen dat thuis krijgen en er door verteerd worden, opdat wij mogen weten, dat het goed is voor Gods kinderen, dat zij op Hem wachten. Dit is het tweede deel van de toepassing, dat het geloof en de hoop altijd op het goede des Heeren en op het aanbreken van de dag wachten. Wij hebben nooit gehoord, dat iemand, die op de Heere wachtte, niet ten laatste kon zeggen: „Deze ellendige riep, en de Heere hoorde; en Hij verlostte hem uit al zijn benauwdheden.”

Nog eens: de verlossing der Kerk Gods is niet voor het tegenwoordige, maar in dezelve dagen en terzelfder tijd." Wij zien hier, dat er niemand is, die op de Heere wacht, of hij moet daarvan aan Hem het bewijs toevertrouwen en evenals de mensen goede bewijzen geven, zo betaalt de Heere goed uit datgene waarvan het bewijs gegeven is. De Kerke Gods heeft zolang zij hier zijn de zaligheid niet in dadelijk bezit, maar zij leven hier in afwachting. Dit beantwoordt een twijfeling en een moeilijkheid, die deze mensen voor het ogenblik niet konden oplossen. Zij zouden kunnen zeggen: niettegenstaande alles wat de Heere zegt van de verwoesting van Babel, zijn wij daar toch gevangenen; al wordt hun de toorn Gods aangekondigd, toch komen de vonken daarvan op ons. Wij drinken uit de beker, en voor het tegenwoordige hebben wij droevige dagen, want de tempel des Heeren is verbrand, onze vorsten zijn opgehangen, onze priesters zijn vermoord, en wij zijn gevankelijk weggevoerd van de berg Sion. Hoe zal dit dan geschieden, dat Babel verwoest en wij hersteld zullen worden? De Heere antwoordt hierop, dat de verlossing zal komen, maar niet vóór die dag, die Hij daarvoor bestemd heeft. Om de Kerk Gods te leren, dat zij het aan de Heere zal toevertrouwen, (hetgeen helaas maar al te weinig door Zijn volk wordt beoefend) dat Hij het tenslotte voor Zijn volk zal maken, al doet Hij dit voor het ogenblik nog niet, en het oog te vestigen op dat woord: (Ps. 25 : 6) „Maar gij, o mijn ziel, zwijg Gode, want van Hem is mijn verwachting”; en zo de almacht Gods tot het voorwerp van hun geloof en hoop te maken, en te leren alleen op de Heere te wachten. Sommigen zeggen: ik zou dat wel willen doen, maar mij ontbreekt daartoe alles." Maar wij moeten gedenken, dat alle voorraad van hen, die recht op Hem hopen, in de hand Gods is, want als zij het zelf in handen hadden was het geen hoop: (Rom. 8 : 24) „De hoop, die gezien wordt, is geen hoop." Hetgeen men niet ziet is eigenlijk datgene wat men hoopt. Hoe minder wij in handen hebben, hoe meer reden van hoop wij hebben. Laat dan ook niemand zich hierover verontrusten, dat hij voor het tegenwoordige niets heeft, maar in zulk een geval leren in God te geloven, dan hebt u meer. Hoeveel rijken zijn er in de wereld, die voor alles wat zij bezitten slechts papieren hebben, een toch zal men hen als rijk aanmerken, al hebben zij geen dubbeltje in hun beurs. Hij, die op God hoopt en wacht, is als zodanig rijk. Maar alles wat hij bezit is in de handen Gods, die Zijn verschuldigde rente op tijd betaalt, zodat wat men van Hem tegoed heeft beter is dan de hoofdsom, die de wereld heeft.

Een volgende tegenwerping is: „*Ik heb lang op verlossing gewacht, maar zij komt niet.*”

De tekst antwoordt: „In die dagen en te dier tijd,” om ons te leren, dat wij de Heere, de Schepper van de tijd, geen tijd moeten bepalen, want Zijn tijd is altijd de beste: (Hab. 2 : 3) „Zo Hij vertoeft, verbeidt Hem, want Hij zal gewis komen, Hij zal niet achterblijven.” Petrus over des Heeren algemene komst ten oordeel sprekende, zegt: (2 Petrus 3 : 9) „De Heere vertraagt de belofte niet, gelijk enige dat traagheid achten.” De Kerk zegt, dat de Heere Zijn komst lang uitstelt en Zijn belofte vertraagt. Maar Hij zegt, dat Hij zal komen, en Zijn volk genadig zijn, en hen verlossen. Zoveel dan als wij God toevertrouwen, zoveel geloof en hoop hebben wij in werkelijkheid. Het geloof en de hoop zijn het sterkst bij hen, die naar de hemel willen gaan zonder iets te hebben. Hij, die in Hem gelooft als hij niets ziet, maar in de duisternis gelooft, dat lijkt het meest op geloof. Laat dan niemand Godzaligheid inbeelding noemen, of zeggen: „Wat hebben de kinderen Gods voor het ogenblik? Zij hebben hier meer moeilijkheden dan de koeien van Basan, en meer tranen dan zij, die in deze wereld lachen en zich verblijden.” Laat het zo zijn, toch is het uw onzienlijke hemel en gelukzaligheid, naar welke de kinderen Gods gelovig uitzien. Werkelijk, hetgeen

gezien wordt, wordt niet geloofd. Als zij de hemel zagen kon niet van hen gezegd worden, dat zij de hemel geloven. Evenals de man, die Rome ziet, niet kan zeggen, dat hij er slechts bij gerucht van hoort. Maar gelooft het leven, en wat ervan geschreven staat zonder iets meer; dat is waar geloof; te zeggen: ik geloof in God en ik heb Hem lief, al heb ik Hem nooit gezien; gelijk de apostel Petrus zegt: „Dewelke u niet gezien hebt en nochtans liefhebt; in dewelke u nu, hoewel Hem niet ziende, maar gelovende, u verheugt met een onuitsprekelijke en heerlijke vreugde.” u weet wat de Heere tot Thomas zeide: „Zalig zijn zij, die niet zullen gezien hebben, en nochtans zullen geloofd hebben.” Zalig zijn zij, zalig zijn ze, die geloven wanneer zij niets zien dan onwaarschijnlijkheden; die, al zouden zij sterven, toch zullen hopen en wachten op het heil des Heeren; met wie het is als in Ps. 23 : 4: „Al ging ik ook in een dal der schaduw des doods, ik zou geen kwaad vrezen.” Wanneer iemand onder de schaduw van een boom is, dan is hij er dicht bij; zo ook wanneer iemand in de schaduw van de dood is, dat is dichtbij de dood, dan is het geloof, als hij in God gelooft.

II. De tweede bijzonderheid in de tekst is: *de partijen, die verlost worden, namelijk Israël en Juda.*

Israël, dat hard behandeld werd door het trotse Assyrië, dat de roede van Gods toorn en grimmigheid was, zoals wij in Jes. 10 : 5 kunnen lezen, en het arme Juda, dat gevankelijk werd weggevoerd naar Chaldea door die trotse tiran, die de hamer des duivels was om hen te slaan. Welk volk zou gezegd hebben, dat zij ooit weer een koninkrijk zouden worden? De ene in Assyrië en de andere in Chaldea, terwijl de tempel verbrand, hun stad verwoest en het land geplunderd was, ja wat meer is, de toorn en grimmigheid Gods over Zijn volk ontbrand was. Wij kunnen hieruit in het kort leren, dat hij wel in een zwakke staat moet zijn, die de Heere niet kan helpen. Hij is dichtbij de dood, die Hij niet zal levend maken. Vaderlozen of wezen! zal de Heere u niet tot een Vader zijn? Ongetroosten zal de Heere u niet troosten? Laten Israël en Juda in nog zulk een moeilijke en ellendige toestand zijn, de Heere, die de Helper van de arme en nooddriftige is, zal hen verlossen.

III. De derde bijzonderheid is de vereniging, *die te dezer tijd tussen Israël en Juda is.*

Er zijn een aantal kenmerken van deze vereniging.

Ten eerste: Dat zij tezamen naar Sion zullen gaan.

Ten tweede: Dat zij tezamen de Heere zullen dienen.

Ten derde: Dat zij wenende naar de weg naar Sion zullen vragen.

Ten vierde: Dat hun aangezichten derwaarts zullen zijn, terwijl zij naar Sion vragen.

En ten laatste: Dat zij allen tezamen dit vaste besluit hebben genomen: *Laat ons de Heere toegevoegd worden met een eeuwig verbond, dat niet zal worden vergeten.*

De Heere geeft ons dan hier een bewijs, dat wanneer Hij in een Kerk onderlinge verbinding geeft, hun gemeenschap zal warden gezien, niet alleen onder mensen van verschillende gezinnen, maar zelfs van verschillende stammen en koninkrijken, en voornamelijk hierin, dat zij tezamen de Heere zullen dienen. Zij zullen beiden hun aangezichten één kant uit hebben, en tezamen de weg naar Sion vragen, en tezamen de Heere zoeken. Zij zullen beiden een gemeenschappelijk verbond met de Heere hebben, dat niet zal worden vergeten. Het is niet noodzakelijk ons hiermede nu in te laten om te onderzoeken, of dit ooit geschiedkundig waar was of niet, dat Israël en Juda op zulk een wijze en met zulk een doel zulk een reis naar Sion hebben ondernomen, omdat vele van deze profetieën in de Messias vervuld zijn. Maar er is hier een grond om te bewijzen, dat die gezamenlijke dienst en aanbidding Gods van Israël en Juda geoorloofd was, al waren zij van verschillende koninkrijken. Tevoren

hadden zij een tegenovergestelde wijze van godsdienst, want Israël was vervuld met afgoderij; zij hadden een kalf te Dan en nog een te Bethel, en bedierven en veranderden de ganse ware godsdienst. Maar nu komen zij tezamen en zeggen: (Engelse vertaling) *“Laten wij ons samenvoegen in een eeuwig verbond met de Heere, dat niet zal worden vergeten.”*

Nu, dat niet alleen zij, die in verschillende steden wonen, en verschillende huisgezinnen, maar ook mensen uit verschillende koninkrijken op deze wijze mogen samenkomen, wordt in deze tekst ondersteld, alsmede dat zij de Heere gezamenlijk kunnen aanbidden; want sommigen komen van het ene staatkundige koninkrijk tot een ander, en verenige zich op deze wijze, en vragen allen op de weg daarheen naar Sion, en maken een verbond en beraadslagen onder elkaar: „Laten wij ons samenvoegen in een eeuwig verbond met de Heere, dat niet zal worden vergeten.”

In de openbare dienst van God nu worden zulke woorden door particuliere personen niet gesproken: „Laten wij ons samenvoegen in een eeuwigdurend verbond met de Heere.” Noch is er, zoals Calvijn zegt, in de openbare godsdienst een openbaar aansporen van elkaar door woorden. Zo verdedigt dan deze tekst wat al onze uitleggers en godgeleerden toestemmen, dat zij, die van verschillende koninkrijken en geslachten zijn, wanneer zij samenkomen, met elkaar kunnen spreken, elkaar vermanen, vertroosten, onderwijzen en waarschuwen in de onderlinge plichten van de dienst Gods, allen elkaar ondersteunende, voordat zij tot de plaats komen waar de openbare dienst van God is.

Men zal misschien zeggen, dat dit ons niet veel aangaat, dat het koninkrijk van Israël en Juda tezamen God zullen aanbidden en goede woorden tot elkaar zullen spreken, dat zij tezamen een verbond zullen aangaan. Maar wat hebben wij daarmee te maken? Wij zijn een andere kerk dan zij, dus gaat het ons niet aan. Gedenkt echter, wat de apostel zegt: „Wat geschreven is, is tot onze lering geschreven, op wie de einden der eeuwen gekomen zijn.” En al zou deze profetie nooit geschiedkundig vervuld zijn in de personen van Israël en Juda, toch zal zij dienen om de kinderen Gods in dit punt te machtigen elkaar te vermanen, te onderwijzen, te vertroosten, te bestraffen, en over die plichten te spreken, die de Heere van Zijn kinderen en van hen tegenover elkaar eist, voordat zij tot de openbare dienst van God komen. Nu, tot beter begrip hiervan: de Heere wil, dat gewone Christenen op drieërlei wijze worden aangemerkt.

Ten eerste: zoals zij het hoofd van een huisgezin zijn.

Ten tweede: zoals zij mede-erfgenamen van de genade Gods zijn.

Ten derde: zoals zij buitengewoon van God begenadigd zijn.

Wat de eerste en de laatste van deze betreft, wij beloven daarover niet veel te spreken; er is nooit aanmerking op gemaakt, dat gewone Christenen, die zo begenadigd en begiftigd zijn, verklaringen schrijven en andere dingen van die aard doen.

Wat dan ook de eerste betreft, is het niet tegen te spreken, dat het de plicht is van een gewone Christen, die het hoofd van een gezin is, en als zodanig met de zorg voor hen die daarin zijn belast is, zich van die plicht te kwijten. Om niets van die plaats te zeggen (Deut. 6 : 1), welke dit punt bekrachtigt, en van hetgeen de Heere van Abraham zegt: (Gen. 18 : 19) „Want Ik heb hem gekend, opdat hij zijn kinderen en zijn huis na hem zou bevelen, en zij de weg des Heeren houden om te doen gerechtigheid en gerichte”; en Exod. 12 : 26, waar aan het hoofd van het gezin wordt geboden, dat hij, wanneer zijn kinderen hem zullen vragen wat het pascha betekent, hun zal zeggen: „Dit is de Heere een Paasoffer, die voor der kinderen Israëls huizen voorbijging in Egypte, toen Hij de Egyptenaars sloeg en onze huizen bevrijdde.” Daar wordt het

hoofd van het gezin, al is hij geen leraar of iemand in een openbare bediening, bevolen de leer van het sacrament van het Pascha aan zijn gezin uit te leggen. (Ps. 78 : 5) „De Heere heeft een getuigenis opgericht in Jacob, en een wet gesteld in Israël, die Hij onze vaders geboden heeft, dat zij ze hun kinderen zouden bekendmaken; opdat het navolgende geslacht die weten zou: de kinderen, die geboren zouden worden, die zouden opstaan, en vertellen ze hun kinderen.” Zodat de vaders verplicht zijn de kinderen te onderwijzen, en alle anderen, die tot het gezin behoren. Nu, u weet, dat wij de naam van een huisgezin moeten verklaren overeenkomstig het vierde gebod, wanneer er geschreven staat, dat de hoofden van gezinnen te zorgen hebben, dat zij, die tot hun gezin behoren, de dienst van God houden. Daar staat, zoals u weet: „Uw dienstknecht, uw dienstmaagd, uw vreemdeling, die in uw poorten is.” Wanneer dan de zorg voor hun gezinnen aan de gezinshoofden is opgedragen, rust die verplichting op hen voor al de leden van het gezin, en voor al de vreemdelingen, die daarin zijn; want zolang die daar is, is hij een medelid met de overigen van het gezin.

Nu gaat het hier alleen over de plicht, die de Heere eist van gewone Christenen, zoals zij met elkaar medeleden zijn van hetzelfde lichaam; zoals zij handen, voeten, ogen, enz. zijn van het gezegend lichaam van Christus. Wat begeert het Woord van God in deze zaak? Hoort het Woord des Heeren. Het is ook duidelijk in Lev. 19 : 17: „Gij zult uw naaste naarstig berispen”; in Col. 3 : 16: „leert en vermaant elkaar”; Mal. 3 : 16: „Alsdan spreken, die de Heere vrezen, een ieder tot zijn naaste”; Hebr. 3 : 13: „Vermaant elkander alle dagen, zolang als het heden genaamd wordt.” Dit wordt aanbevolen als een bijzonder middel om verharding des harten te voorkomen, en ik ben er zeker van, dat er niemand is, die niet zal erkennen, dat wat als een middel tegen verharding des harten wordt aanbevolen ook een plicht is, die van God bevolen en ingesteld is. Nu wordt deze plicht om elkaar te vermanen aanbevolen om verharding te voorkomen, en daar om is het een plicht, die van God geboden en dus rechtmatig en noodzakelijk is. (1 Thess. 5 : 11) „Daarom vermaant elkaar en sticht de een de andere, gelijk u ook doet; (vs. 14) „En wij bidden u, broeders, vermaant de ongeregelden, vertroost de kleinmoedigen, ondersteunt de zwakken.”

Deze plaatsen nu machtigen niet alleen het hoofd van een gezin zo te handelen, maar ook alle Christenen, die met elkaar omgaan, dat zij op zulk een wijze zich bij elkaar voegen, en hoe meer kolen er bij elkaar zijn, hoe heter het vuur zal zijn. Er is nog een plaats, die hiervan niet veel verschilt: „De mond des rechtvaardigen vermeldt wijsheid, en zijn tong spreekt het recht”; alsmede: (Spr. 10 : 21) „De lippen des rechtvaardigen voeden er velen.” Dit moet niet verstaan worden voor een herderlijk voeden of weiden, zodat iemand, omdat hij een rechtvaardige is, de kansel zou mogen beklimmen, en zielen onder zijn hoede zou mogen nemen Maar hij voedt ze in een gewone weg, en de tekst geeft in het minst niet te kennen, dat hij anders verklaard moet worden.

Het enige, dat hiertegen kan worden ingebracht is, dat als zij elkaar mogen vermanen, onderrichten, vertroosten, bestraffen, waarschuwen, enz., dit veel overeenkomst heeft met het openbare leren.

Welk onderscheid, zegt men, is er tussen dit en het openbare onderwijzen, dan alleen in de plaats; wat de ene in het openbaar doet, doet de andere in huis.

Tot antwoord dient: Dit is niet zozeer tegen ons, als wel tegen de Schriften, en toch is het onderscheid duidelijk; want iedere Christen wordt geboden elkaar te vermanen, te onderwijzen, te bestraffen, te vertroosten, enz.. Maar ten opzichte van het andere wordt gezegd, dat niemand mag prediken, tenzij hij gezond is. En zo is de

gevolgtrekking uit dit argument, dat het evenzeer tegen de Schrift is als tegen hen, die de wettigheid van deze ordinantie verdedigen. Deze betooggrond zal evenzeer zijn tegen hen, die tot één persoon spreken, als tegen hem, die tot twintig personen spreekt. Er is ook een zeer groot onderscheid tussen persoonlijke vermaning en openbare prediking; evenals er is tussen een gewoon soldaat, die het leger waarschuwt, dat de vijand in aantocht is, en de waarschuwing van de wachter, die daartoe aangesteld is. Let op het onderscheid tussen deze beide waarschuwingen. Het is duidelijk, dat de ene er een roeping toe heeft, en gezag van de generaal en van het leger heeft, om te waarschuwen; terwijl de andere daaraan niet gebonden is. Toch is hij, als een deel van het leger, verplicht te waarschuwen wanneer hij ziet, dat er gevaar dreigt, al doet hij het niet zo in het openbaar, en hij handelt verkeerd, als hij daarin in gebreke blijft. Zo is er onderscheid tussen een schoolmeester, die met openbaar gezag bekleed is, om leerlingen te onderwijzen, en een van de medeleerlingen, die een andere scholier onderrichting geeft over dezelfde les, die de meester onderwijst. Er is niemand die zal zeggen, dat de ene zich indringt in de plaats van de wachter, of dat de andere zich aanmatigt wat het werk van de meester is. Maar de ene doet wat hij doet krachtens een bijzondere aanstelling, en de andere zoals hij een lid is van hetzelfde lichaam. De ene neemt zijn plaats in op openbaar gezag, en wanneer men hem niet gehoorzaamt, doet men tweërlei onrecht: één tegen de roeping en het gezag Gods, en een ander tegen de boodschap en hem, die ze overbrengt. Ongehoorzaamheid aan de andere is niet zó groot. Nog eens: de openbare wachter is daartoe aangeteld om alle mogelijke ingestelde middelen ten goede van het volk te gebruiken; de andere moet dit alleen bij voorkomende gelegenheid doen. Een gewoon Christen behoort anderen op de weg naar de hemel tot hulp te zijn. Maar hij behoort dat niet tot zijn studie te maken, om daartoe in de godgeleerdheid te studeren.

Nog een tegenwerping is deze, *dat dit veel heeft van Schriftverklaring, en dat is geheel ongeoorloofd voor iemand anders dan voor hen, die daartoe gemachtigd zijn.*

Tot antwoord dient dit: Allen die op de hoogte zijn van het geschil tussen ons en de Roomsens, weten, dat Bellarminus dit de kettters, zoals hij ons noemt, ten laste legt, dat zij niet willen, dat alleen een bepaalde soort mensen, zoals herders, het recht hebben de Schriften uit te leggen, maar dat zij willen, dat dit aan allen gemeen is. Een ander, van niet minder aanzien als Bellarminus, namelijk Becan, zegt, als hij de Schrift bespreekt: „Waarom anders wil de Heere, dat de Schriften duister zijn, dan alleen omdat Hij wil, dat de orde van herders of pastoors, en leraars, en doctors, en het volk in het gemeen, wordt bewaard en gehandhaafd.” In zijn 1e deel, vraag 10, stelt hij deze vraag: „Wie komt het toe de Schriften uit te leggen?” En hij antwoordt: Alleen aan de Kerk, dat is, alleen aan de kerkleraren.”

Maar ons oordeel over dit punt is, dat de macht om de Schriften in het openbaar uit te leggen alleen bij de herder berust en bij niemand anders. Maar wat de persoonlijke geest van uitlegging der Schriften betreft, dat is iets, dat niet alleen de herders hebben, maar eveneens alle Christenen. Dit is niet iets, dat ik maar bedacht heb, maar dat is het gevoelen van onze godgeleerden. Franciscus Junius, professor te Leiden, zegt in het derde hoofdstuk van zijn boek: Wij willen niet, dat de uitlegging der Schrift tot bijzondere personen beperkt is, maar dat alle gelovigen dat afzonderlijk mogen doen. Trelcatius, eveneens professor te Leiden, zegt hetzelfde, en ook Andréas Rivet. Ook Luther en Calvijn stemmen hierin overeen als zij die plaats verklaren. Zij zeggen, dat de openbare uitlegging der Schriften door predikanten niet wil zeggen, dat niemand bevoegdheid heeft de Schriften te verklaren dan de kerkleraren, want dat alle Christenen dat mogen doen, maar dat er onderscheid is tussen de openbare uitlegging

en de afzonderlijke. Al onze Godgeleerden erkennen dat, en Rivet zegt in een antwoord aan een Jezuïet: „Er is tweeërlei uitlegging der Schrift. De eerste is openbaar en komt alleen de herders toe; een tweede is afzonderlijk en komt alle gelovigen toe, en hiermede stemmen ook de andere professors van Leiden overeen.” Nochtans zegt dit niet, dat men gewone personen, wie zij ook zijn, in de stoel der leraars mag zetten, maar alleen dit, dat het onmogelijk is, dat zij de Schriften geloven, en die niet op elkaar kunnen toepassen tot bestraffing, vertroosting, onderrichting, enz., en dezulken op de rechte weg te brengen, die van de weg afdwalen. Nu, als dit waar is, dat het Woord van God aldus toelaat elkaar te vermanen, te vertroosten, te bestraffen, enz., dan kan het samenkomen van Christenen met dat doel niet ongeoorloofd zijn, want op die wijze zullen geen anderen samenkomen dan die kinderen van hetzelfde huis zijn.

Nog wordt tegengeworpen, *dat dit bestraffen, vertroosten, onderrichten, enz., maar alleen op twee personen onderling ziet, en niet verder gaat.*

Maar vergelijkt slechts deze manier van spreken beide in de Griekse en Hebreeuwse taal, en u zult zien, dat het veel verschilt van hen, die zo spreken. Ziet het Grieks na, en u zult bevinden, dat de apostel (Rom. 13 : 8) zegt: „Wees niemand iets schuldig dan elkaar (de een de ander) lief te hebben.” Zal nu iemand menen, dat Gods wet iemand zal verplichten slechts één persoon lief te hebben, en geen meer; of verbindt zij ons niet eerder allen lief te hebben, die onze naasten worden genoemd? Zo zegt de Apostel: (Gal. 5 : 13) „Dient elkaar (de een de ander) door de liefde”. De mening van die plaats is niet, dat één mens slechts één ander mens zal liefhebben, maar de wet van God verplicht tot meer. Zo ook: „Draagt elkaars (de een des anderen) lasten.” Wordt dit alleen van één persoon bedoeld? Het Woord van God zal dit op alle mensen overbrengen, in zoverre dit met een goede consciëntie kan samengaan. Jacobus zegt: (hfd. 5 : 16) „Belijdt elkaar de misdaden en bidt voor elkaar”. Al de leden van het lichaam van Christus worden daar bedoeld, zodat het Woord van God dit niet leert, dat deze plicht alleen op twee personen onderling betrekking heeft.

En wenden wij ons naar het Oude Testament, dan zult u het woord daar niet zo strikt vinden. Zoals: (Gen. 42: 21) „Toen zeiden zij de een tot de ander: „Voorwaar, wij zijn schuldig aan onze broeder, wiens benauwdheid der ziele wij zagen.” De spreekwijze betekent, dat elk van hun tot zijn broeder sprak. De tekst handelt daar over de broeders van Jozef. Zij spraken zo toen zij de hand Gods op hen zagen. Zal nu iemand denken, dat dit één tot één was, of liever, dat niet elk van hun tot de andere sprak?

Wij vinden iets dergelijks in 2 Kon. 6. Daar was een gans leger, en zal nu iemand geloven, dat slechts een van hen tegelijk sprak, als zij zo spraken als zij daar doen? Het is dan ook niets anders dan een uitvlucht om te ontkomen. Er is dan ook geen bewijs voor dit gevoelen te vinden, dat deze plicht slechts zou zien op één persoon in betrekking tot een andere.

Een derde tegenwerping is, *dat iets, dat in deze zaak wordt gedaan, alleen bij voorkomende gelegenheid moet geschieden, omdat het geen direct gebod is, dat wij ons met zo iets moeten bezighouden, en daarvoor een gezette tijd en plaats moeten afzonderen, maar alleen dan wanneer zich de gelegenheid voordoet.*

Antwoord:

Ten eerste. Iets wordt bij gelegenheid of toevallig genoemd wanneer het door ons en onze blindheid en onkunde wordt veroorzaakt, en zo zou dan ook de prediking van het Woord iets toevalligs zijn zoals een beroemd Godgeleerde, Robert Rollock, zeide, en zo zouden de mensen in deze zin de openbare prediking aan banden kunnen leggen.

Ten tweede. Het wil zeggen, dat u zo iets niet zult voornemen; terwijl u wat u in die

weg doet, juist met uw voornemen of opzettelijk moet doen. En dat kan nooit eerlijk zijn, zou de wijsgeer zeggen. Dan tastten zij hierin mis, die zeiden, dat de mensen iets, dat goed is, met opzet moeten doen. Zij die over zedekunde schrijven zeggen in dat opzicht, dat een goede daad des te beter is wanneer zij is voorgenomen, en dat een goede daad als zij niet met opzet geschiedt daardoor des te slechter is.

Een vierde tegenwerping is, *dat het niet wettig is zulk een gezette tijd en plaats voor zulke handelingen vast te stellen.*

Het is zeker, dat het voor de vrienden van Job geoorloofd was samen te komen om hem te troosten, nu, dan was het ook niet onwettig, dat zij overeenkwamen daartoe samen te komen. Ik geloof, dat die plaats getuigt, dat zowel de tijd als de plaats tevoren waren vastgesteld, en is wat zij deden daarom niet zo goed? Als toch de ordonnantie Gods geoorloofd is, dan kan het vooraf bepalen van de tijd en de plaats het niet ongeoorloofd maken, uitgenomen wanneer zij voor de dienst van God zouden willen samenkomen op een onwettige tijd en plaats, zoals om op een dag van menselijke vinding te prediken, om die heilig te maken; dat mag niet. Maar anderzijds maakt het vaststellen van tijd en plaats voor een godsdienstige handeling die niet slechter, maar eerder beter. Wij moesten ons daarvoor wachten, om in die dingen onderscheid te maken, als de wet van God het niet doet. Als het geoorloofd is, dat hij zich afzondert tot het gebed, dan zal niemand zeggen, dat het ongeoorloofd is, dat hij daartoe de tijd van zes uur in de morgen vaststelt, en een bepaalde plaats om daar op die tijd te bidden; evenzo zal het prediken in de week dat niet onwettig maken wanneer daarvoor de Dinsdag en Donderdag worden vastgesteld.

Nog een vijfde tegenwerping gaat over het getal van hen, die mogen samenkomen om deze plicht te vervullen. Zij zeggen: *Als daartoe twee of drie mogen samenkomen, waarom dan ook niet evengoed twee of driehonderd, of een gehele gemeente ?*

Deze tegenwerping is spoedig beantwoord. Salomo mocht huizen hebben om te wonen, maar hij mocht het aantal van zijn huizen niet te groot maken. Zo ook mogen Christenen in afzondering samenkomen, maar indien er te grote aantallen van hen samenkomen, dan blijft het niet langer een afgezonderd samenzijn in de dienst van God, maar wordt het een openbare samenkomst. Iemand is verplicht de armen te geven, maar hij is niet verplicht hun alles te geven wat hij heeft; dat is overtolligheid en vertoning.

De zesde tegenwerping is, dat zij zeggen: *„Alles wat tot hiertoe is gezegd, wettigt niet een wijze van samenkomen, zoals sommigen plegen te doen, waar twee of drie Christenen samenkomen, en elk van hen in het gebed voorgeat.”*

Ik geloof, dat er niets tegen is. Maar, zeggen zij, er is geen machtiging voor, dat drie of vier personen op een tijd beurtelings bidden. De betooggrond, die zij aanvoeren is deze: Elk punt in de godsdienst waarvoor geen belofte, gewoonte, of gebod van God is, is onwettig. Maar het is zo, dat voor bij beurten bidden geen belofte, voorschrift of gewoonte kan worden aangevoerd, dus is het ongeoorloofd. Ik antwoord hierop met weerlegging van hen, die de tegenwerping maken, dat ook het afzonderlijk bidden niet wordt geboden, en dat het dan daarom ongeoorloofd is alleen te bidden. Ik denk, dat niemand dit zal zeggen.

Nog eens: als het prediken wettig is, zal het dan onwettig worden als de ene na de andere preekt? Nog een andere reden is deze: omdat al de openbare handelingen van de dienaars en aanbidders van God, zodanig door henzelf worden geregeld, worden zo ook eveneens de afzonderlijke handelingen in Zijn dienst geregeld door hen, die Hem

in de afzondering of alleen aanbidden en dienen. Indien ons wederom wordt teruggeworpen: Welke schriftuurplaats hebt u daarvoor, dat wij in onze openbare godsdienstoefening eerst bidden, dan psalmzingen, enz.; dan antwoord ik daarop, dat ik niet geloof, dat iemand het nodig zal oordelen, dat hiervoor een bijzondere schriftuurplaats wordt gegeven, omdat het de ambtsdragers in het huis Gods toekomt deze dingen te regelen. Indien het wettig is, dat één in de afzondering met een ander bidt, waarom mag dan niet evengoed de een na een ander bidden? Dat het prediken zo geoorloofd is kunnen wij zien in 1 Kor. 14 : 31 en in Hand. 15. Eerst sprak Petrus; daarna Barnabas en Paulus en toen Jacobus. Zodat dit alles helder genoeg bewijst, dat er geen noodzaak is, om iets tegen dit punt van de godsdienst in te brengen, mits alle dingen ordelijk en op de rechte wijze geschieden, zoals Gods Woord het toestaat.

IV. Nu nog een enkel woord over de wijze waarop zij naar Sion vragen. *Zij gaan wenende om de Heere te zoeken.*

Zij wenen omdat zij de Heere hadden verloornd, en om de verwoesting van de heilige stad; tot een werk van reformatie is dan ook wenen een eerste vereiste. Daarmede moest niet zoveel verheuging en zekerheid gepaard gaan. Het heeft meer van een oordeel, dat door dit werk van reformatie zo weinigen tot berouw en droefheid worden gebracht over de voorafgaande verbreking van ons verbond, en ons afkeren van de Heere. Het werk van reformatie moest dat in ons uitwerken. Evenals de overspelige vrouw, die wegens haar hoerij van haar man is weggezonden, wanneer zij weer tot haar getergde man wordt teruggebracht, en hij haar de sleutels van het huis weer overgeeft. Als zij oprecht is, zal het haar smarten en haar hart week maken, dat zij zulk een liefhebbende man verbitterd heeft. Moesten er onder ons, waar de Heere zo genadig met ons heeft gehandeld, nadat wij van Hem zijn afgevallen, zoveel droge wangen zijn? Dat lijkt niet oprecht.

Zij vroegen de weg naar Sion.

Alle tranen in de wereld zonder dit zijn maar Ezau's tranen, want hij besloot in de dagen des wenens zijn broeder te doden; en als de tranen der wanhoop van Judas. Maar dat zijn betere tranen waarvan de apostel spreekt: (Hand. 20 : 19) „Dienende de Heere met alle ootmoedigheid, en vele tranen, en verzoeking.” Het is niets om een poosje over de zonde te wenen, maar het aangezicht naar Sion te hebben, en de weg daarheen te vragen, en te wenen, dat is meer. Hun aangezicht heeft een uitnemend voorkomen. Terwijl zij de Heere zoeken en niet weten waar Hij te vinden is, hebben zij nochtans hun aangezichten naar Hem toe. Niets beschrijft gemakkelijker de zoekers van Sion en van de Heere, dan dat zij rechtuit zien; zij weten de weg naar Sion niet, en toch hebben zij hun aangezicht derwaarts, en zo vragen zij de weg daarheen. Het Woord van God spreekt van drieërlei uitzien, dat zeer voortreffelijk is: (Ps. 69 :4) „Mijn ogen zijn bezweken, daar ik ben hopende op mijn God”; alsmede de vergelijking, die David gebruikt: (Ps. 130 : 6) „Mijn ziel wacht op de Heere, meer dan de wachters op de morgen.” Op God te wachten in de dag der benauwdheid, dat is ook een oprecht uitzien; daarvan wordt gesproken in Jes. 17 : 7: „Te dien dage zal de mens zien naar Die, die hem gemaakt heeft, en zijn ogen zullen op de Heilige Israëls zien.” Van welke dag wordt daar gesproken?

Antwoord. Van die dag wanneer de Heere Sion zal bezoeken, en de Kerk woest gelaten zal zijn, en er als het ware slechts een nalezing in over zal zijn; zoals ook in Jes. 8 : 17 geschreven staat: „Daarom zal ik de Heere verbeiden, Die Zijn aangezicht verbergt voor de huize Jacobs, en ik zal Hem verwachten.” Naar de Heere uit te zien wanneer de wind stof en zand in uw ogen waait, dat is een oprecht uitzien, en dan naar

het koninkrijk der hemelen te zien, en voorbij de tijd in de eeuwigheid; zoals Abraham (Hebr. 11 : 9), die tevreden was met in tenten te wonen, en hier geen blijvende stad te zoeken; want hij verwachtte de stad, die fundamenten heeft, welker kunstenaar en bouwmeester God is. En dan dat uitzien van Mozes, (vers 26) die de versmaadheid van Christus meerdere rijkdom achtte te zijn dan de schatten in Egypte, omdat hij op de vergelding des loops zag. Mozes zag hoger dan al de hovelingen aan Farao's hof - verder dan de tijd, naar de eeuwigheid.

Nog een goed uitzien is het zien naar een gedode Christus. Wanneer de Heere het huis Davids zal louteren, en de Geest der genade en der gebeden over hen zal uitstorten, en zij hem zullen aanschouwen, Die zij doorstoken hebben, dan zullen zij over Hem rouwklagen. Dit veroordeelt al die scheve blikken, welke ook, waarmee zondaren naar de wereld zien. Er is een zien, (Spr. 21 : 4) een hoog zien, dat de Heere niet kan verdragen. Dan is er een zien naar vreemde vrouwen (Spr. 23 : 33), en (Jes. 56 : 11) een zien of een zich keren naar hun weg, een elk naar zijn gewin, elk uit zijn einde. En dan het opheffen der ogen, evenals Israël, naar de bergen en heuvelen. Zij zien niet naar de Heere, maar naar hun drekgoden. De Heere veroordeelt allen, die niet naar Hem zien. Dit is zeker, dat een ieder, die in geloof naar God, en Christus, en de hemel ziet, zal volgen wat hij ziet. O, dat wij harten en ogen hadden om Hem te zoeken, en naar Hem uit te zien!

Hem nu, die machtig is dit voor ons te doen, onze harten en ogen naar Hem toe te trekken; die Heere, de onverderfelijke, de onzienlijke, de alleen wijze God, Christus' Vader en onze Vader, en Hem, en de Heilige Geest, zij alle eer en heerlijkheid in alle eeuwigheid. Amen.

8. WANDELLENDE EN WENENDE. II.

In dezelve dagen en terzelfder tijd, spreekt de Heere, zullen de kinderen Israëls komen, zij en de kinderen van Juda tezamen; wandelende en wenende zullen zij heengaan en de Heere hun God zoeken. Zij zullen naar Sion vragen; op de weg herwaarts zullen hun aangezichten zijn; zij zullen komen en de Heere toegevoegd worden, met een eeuwig verbond, dat niet zal worden vergeten.

Jer. 50 : 4, 5.

Geliefden in de Heere!

Wij hebben van een heilig besluit gehoord van twee koninkrijken, namelijk, Israël en Juda, na hun verlossing uit hun ballingschap, om zich bij elkaar te voegen, om de Heere te dienen, Hem en het huis daar Hij woont te zoeken, en wenende de weg naar Sion te vragen met hun aangezichten derwaarts. De wijze hoe zij de Heere gingen zoeken zij gingen wenende. Hun zwakheid toen zij op weg waren - zij vragen naar de weg, omdat zij die niet weten. Dan hoe zij elkaar onderweg bemoedigen; zij zeggen: (Engelse vertaling) „Komt, laten wij ons bij de Heere voegen in een eeuwig verbond, dat niet zal worden vergeten.”

Ik zal niets herhalen van hetgeen ik de vorige maal heb gesproken. Alleen wil ik u herinneren, dat het volk des Heeren van Israël en Juda elkaar aanmoedigen om de Heere te zoeken. Zij zetten er hun schouders onder om Zijn eer en het welzijn van hun broeders te bevorderen, en zij komen wenende tot elkaar en vragen de weg naar Sion met hun aangezichten derwaarts.

Hier wordt ons een les geleerd, die hoogst noodzakelijk en onze opmerking ten hoogste waardig is; namelijk, dat de Geest Gods de gemeenschap der heiligen goedkeurt en prijst, en dat iedereen zich moet bekommeren over de ziel van zijn broeder, en wij dus niet met Kaïn tot de Heere moeten zeggen: „Ben ik mijns broeders hoeder?” Dat wij dan ook naar de roeping en standplaats waarin de Heere ons geplaatst heeft, schuldig zijn elkaar te vermanen, te onderrichten, te troosten en te bestraffen, en elkaar in ons allerheiligst geloof op te bouwen.

Ik spreek dus nu niets meer over hetgeen ik reeds verhandeld heb. Alleen nog een enkel woord over wat ik gesproken heb aangaande het gevoelen van onze Godgeleerden, wanneer zij tegen de Rooms en de Jezüeten redetwisten in dat geschil tussen ons en hen over de uitlegging van de Heilige Schrift, waar zij belijden, dat dit een stelling van de Rooms is, dat de gave van uitlegging der Schriften alleen tot de Kerk en de kerkleraren beperkt is.

Wanneer nu zij, of ik, dit punt verdedigen, dan bedoelen wij daarmede niet, dat alle gewone Christenen machtiging van de Heere hebben, óf in het openbaar aan het volk de Schrift te verklaren, die wij gewoonlijk voor het uitleggen der Schriften houden, dat is, ze uit te leggen als doctors of professors, of wel als herders, die de Schrift mogen uitleggen, en van wie God verklaart, dat zij zodanigen zijn, die de Schriften moeten verstaan en verklaren, en daaruit leringen halen en die ten nutte van het volk toepassen.

Dit is het gevoelen niet van onze Godgeleerden, of van iemand in onze kerk, of van hen, wie zij ten laste leggen, dat zij Separatisten of Afscheidenen zijn. Maar het gevoelen van onze Godgeleerden, en het onze, in dit punt is:

Ten eerste. Dat het geloof van Gods volk, in het verstaan der Schriften, niet zó

van de uitlegging der kerkleraren moet afhangen, alsof zij zelf zo geheel onkundig van haar zin zouden zijn, want dat zou inderdaad te kennen geven, dat men een blind en onvoorwaardelijk geloof moet hebben, en geloven zoals de Kerk gelooft.

Ten tweede. Dat het niet tegen Gods Woord is, maar daarmee overeenkomt, dat gewone Christenen, in een gewone weg, de zin der Schrift en de mening van Gods Geest in zulke plaatsen op zichzelf en anderen mogen toepassen, en dat zij mogen samenkomen en elkaar vermanen, waarschuwen, bestraffen, enz. Dit is niet zozeer een uitleggen der Schrift, als wel een recht toepassen daarvan. Maar wij zijn er zover van af iets toe te kennen waarop de herders of doctors, die in het huis Gods zijn, of wie ook, die tot dat heilig ambt geroepen is of van zins is dit te volgen, alleen recht hebben, dat wij met de apostel zeggen: (Hebr. 5 : 4) „Niemand neemt zichzelf die eer aan, maar die van God geroepen wordt gelijkerwijs als Aron.” Hij behoort zich niet te bemoeien met wat hem niet toekomt.

De voornaamste zaak nu, die Israël en Juda zullen doen als zij zó hun weg gaan is: *Zij zullen de Heere hun God zoeken, en met hun aangezichten derwaarts de weg naar Sion vragen.* Nu een enkel woord over hen.

Ten eerste. Er staat, dat zij een schare zijn, die *de HEERE* zoeken. Dat is het voornaamste, wat het wezen, en de naam van een gelovige, van iemand die God zoekt, uitmaakt, dat hij de Heere zoekt. Dit zoeken van de Heere veronderstelt, dat hij Hem verloren heeft. In betrekking tot dit kwijt zijn van de Heere wordt God op deze wijze onder vierderlei aanmerkingen gezocht.

De eerste is: wanneer het aangezicht des Heeren wordt gezocht. Dit geschiedt wanneer Zijn gunst en goedertierenheid gezocht worden. Zo staat in Psalm 24 : 6 geschreven: „Dat is het geslacht dergenen, die naar Hem vragen, die Uw aangezicht zoeken, dat is Jacob.” Deze zijn het geslacht dergenen, die de gunste Gods zoeken. Zo ook (Ps. 27 : 8 Engelse vertaling) „Toen u zeide: “Zoek Mijn aangezicht, zei mijn hart tot U: Ik zal Uw aangezicht zoeken, o Heere”; dat is, de gunste des Heeren waarvan hier wordt gesproken. Zo ook: (Hoséa 5 : 15). „Ik zal heengaan en keren weder tot Mijn plaats, totdat zij zichzelf schuldig keuren en Mijn aangezicht zoeken; als hun bang zal zijn zullen zij Mij vroeg zoeken.” Onze natuurlijke toestand en de staat daar wij in zijn, dat wij het gezicht van Gods aangezicht en Zijn gunst verloren hebben, moest ons hiertoe brengen. Zij, die het missen, moesten de Heere en het besef van Zijn liefde zoeken. Zij, die dat nodig hebben, moesten Zijn aangezicht en Zijn goedgunstigheid zoeken, en welgelukzalig zijn zij, die dit Werkelijk zoeken.

Een tweede zaak, die wij in deze toestand moeten zoeken, is, dat wij het beeld Gods zoeken, dat wij verloren hebben. Wij moeten wijsheid zoeken: (Spr. 2 : 4, 5) „Zo u ze zoekt als zilver, en naspeurt als verborgene schatten; dan zult u de vreze des Heeren verstaan, en zult de kennis Gods vinden”; namelijk, zoeken wat wij in Adam na zijn val verloren hebben.. Want daar het zo is, (Rom. HI : 23), dat „allen gezondigd hebben en de heerlijkheid Gods derven”, dat allen dat heerlijk beeld missen, zoals het goed is uitgelegd, daarom moest het weer gezocht worden. De Heere klaagt daarover, (Jer. 5 : 1) dat er niemand is, die de Heere zoekt; en tot Zijn volk wordt gezegd: (Zef. 2 : 3) „Zoekt de Heere, alle u zachtmoedigen des lands”; en (Jos. 1 : 17) „Zoekt het recht”. De mensen moesten zorgdragen, dat zij God zoeken, en zij behoorden het beeld Gods te zoeken, dat de ware heiligmaking is. Dit is de voornaamste en wezenlijkste wijze van God te zoeken.

Ten derde: Wij hebben het koninkrijk des hemels en het paradijs verloren,

daarom moest dat gezocht worden. (Matth. 6 : 33) „Zoekt eerst het koninkrijk Gods en zijn gerechtigheid, en alle deze dingen zullen u toegeworpen worden.” Zij, die zeggen, dat zij zoeken, en dit niet zoeken, schieten tekort in hun zoeken en wandelen niet met hen van wie gezegd wordt: (Rom. 2 : 7) „die met volharding in goed doen” een goede getuigenis hebben verkregen; noch volgen dezen het voorbeeld na van Abraham, (Hebr. 11 vers 10) „ die de stad zocht, die fondamenteen heeft, welker kunstenaar en bouwmeester God is.”

Tenslotte: Wij moeten de middelen der zaligheid zoeken; dat is God zoeken, (Ps. 119 : 45) „Ik zal wandelen in de ruimte, omdat ik Uw bevelen gezocht heb”; dat is, „ik spoor Uw bevelen na,” namelijk de weg der zaligheid. Zo ook (vers 155) „Het heil is ver van de goddelozen, want zij zoeken Uw inzettingen niet.” Het is een merkteken van hen, die de weg naar de hemel niet zoeken, dat zij de inzettingen des Heeren niet zoeken.

Gebruik

Het gebruik hiervan is, dat dit een menigte zoekers in de wereld veroordeelt, die, al is het dat zij God zoeken, nochtans God niet zoeken, noch Zijn aangezicht; Zijn beeld niet zoeken, noch zich bezighouden met de hemel te zoeken, noch Zijn geboden en de middelen der zaligheid zoeken. Een groot aantal worden veroordeeld in die woorden: (Phil. 2 : 21) „Zij zoeken allen het hunne, niet hetgeen van Christus Jezus is.” Hoe velen zijn er in de wereld, die in hun beroep niets zoeken dan goud voor hun god te verkrijgen. Maar niet evenals Christus, die Zich zuivert van aan zulke goddeloosheid schuldig te zijn, om te kunnen zeggen: „Ik zoek Mijn eer niet, maar de eer van Hem, die Mij gezonden heeft.” De meeste mensen zoeken hun eigen eer en heerlijkheid, en zoeken de wereld, maar zij zoeken God niet. Zij zoeken koren, most en olie, maar zij zoeken niet, dat het licht van des Heeren aanschijn over hen lichte. Wie naar deze dingen zoeken zullen niet vinden wat zij zoeken, of als zij ze vinden zullen zij de betere verliezen. Het zou beter zijn dat te gehoorzamen: (Jes. 55 : 6) „Zoekt de Heere terwijl Hij te vinden is; roept Hem aan terwijl Hij nabij is, enz.” Dit is zeker, dat allen, die zich tot taak stellen de wereld en de dingen der wereld te zoeken, de Heere niet zoeken, noch Zijn aangezicht, en Zijn beeld, noch de hemel en de zaligheid. O, wisten wij maar wat wij verloren hebben, en konden wij onze bezorgdheid om de dingen der wereld te zoeken maar loslaten, en er ons toe zetten God en Zijn aangezicht, Zijn beeld, de hemel, en de geboden en getuigenissen des Heeren te zoeken! Buiten alle twijfel, dat is het beste zoeken in de wereld; er is toch niemand, die niet zoekt, en iedereen zoekt iets goeds. Maar o! hoe velen zijn er, die niet zoeken wat zij moesten zoeken, die de vaste ijdelheden zoeken en hun weldadigheid verlaten. Dit is alles wat de wereld verkrijgt en najaagt. Heere, bewaar ons daarvoor!

Ten tweede. Hier wordt ons neergesteld, wat het volk zal zoeken: ***Zij zullen de Heere hun God zoeken.*** Wij hebben verklaard, dat het vragen naar de weg naar Sion, het zoeken van de Heere is.

Deze leer volgt hieruit duidelijk, ***dat in de middelen van de dienst Gods niet de middelen, maar God zelf moet worden gezocht.***

Zij komen nu uit hun ballingschap, en in hun komen zoeken zij niet de dorre berg Sion, of de tempel, of de uitwendige middelen van de dienst van God, maar zij zoeken in die dingen de Heere; want dat is de schoonste bloem, die daar groeit. De Heere zelf is beter dan prediken, of sacramenten, of bidden en al de middelen van Zijn erediens; want die alle dienen slechts om naar Hem toe te leiden. Daarom moest niemand zich in de dienst van God tevreden stellen, zolang hij God zelf niet vindt. Ziet Psalm 42 :

25, en het zal dit aantonen. Het tweede vers luidt: „Gelijk een hert schreeuwt naar de waterstromen, also schreeuwt mijn ziel tot U, o God.” En het vijfde vers: „Ik gedenk daaraan en stort mijn ziel uit in mij; omdat ik placht heen te gaan onder de schare, en met hen te treden naar Gods huis.” David was te dier tijd van de middelen der genade verstoken, en dat brak zijn hart; het enige wat hij toen miste was Godzelf, en zo miste hij de middelen om God. Zo ook in Ps. 84 : 3: „Mijn ziel is begerig, en bezwijkt ook van verlangen naar de voorhoven des Heeren.” Was dat om niets anders dan om een plaats te hebben daar waar de mussen nestelden en de zwaluwen hun jongen legden? Nee, hij verklaart dat zelf in het andere gedeelte van dat vers: Mijn hart en mijn vlees roepen uit tot de levende God." Zo ook in Ps. 63, als David in de woestijn van Juda was, zocht zijn hart de Heere, en verlangde hij zo naar Hem als een dorstig land naar de regen; en dan laat hij daarop volgen: „Opdat ik Uw sterkheid en Uw eer moge zien, zoals ik U in Uw heiligdom heb aanschouwd.”

Gebruik.

Zoekt in al de middelen van de dienst Gods, hetzij u die kunt gebruiken, Of, dat u die mist, meer God dan de middelen, zowel in prediken en bidden, als in het horen en lezen. Tracht daarin tot God te komen en Hem te vinden. Dit is het onderscheid tussen een huichelaar en een, die Werkelijk God zoekt; want de geveinsde zoekt alleen de middelen, en meer niet. Het is hem genoeg als hij het Woord hoort en ten avondmaal gaat, óf, als hij een leraar is, dat hij het Woord predikt zonder meer, en zich daartoe verbindt. Dat is hun genoeg, die geen ware zoekers van God zijn. Maar de ware Godzoeker merkt het op als hij Hem mist in de middelen van Zijn dienst, en hij meent, dat de zaken dan niet goed staan, wanneer hij Hem niet vindt. Laat ons dan ook gedenken. dat bidden, prediken, danken, lezen, horen, ja al de middelen, als wagens en toortsen zijn om ons tot God te brengen. Maar als in de middelen niet naar de Heere wordt gezocht, dan vragen wij niet recht naar de weg naar Sion. Er zijn duizenden in de wereld, die hierin mistasten, want zij zoeken alleen Sion en de uitwendige middelen, en zo bezondigen zij zich in de dienst van God.

Zij zullen de Heere hun God zoeken. Hij is hun God, en niettegenstaande dat moeten zij Hem zoeken. Als Hij hun God is, hoe kunnen zij Hem dan missen, of welke noodzaak is er dan om Hem te zoeken? Als Hij toch de hunne is, dan hebben zij Hem reeds.

Ja, maar Hij kan verloren worden, en toch hun God zijn, omdat zij Hem niet in dadelijk bezit hebben, noch het gevoel van Zijn tegenwoordigheid, omdat Hij alleen hun God is krachtens verbond, maar niet dadelijk de hun in het bezit. Evenals iemand, die een aantal huizen heeft, maar die voor levenslang in een van die huizen is opgesloten wegens een misdaad, die hij heeft begaan. Al die overige huizen zijn de zijn in eigendomsrecht. Hij heeft er slechts voor een tijd het gebruik van verloren, maar hij houdt er recht op. Zo ook verliest de Kerk Gods hier de toegang tot God, en zij mist de vertroosting en de blijdschap des Heilige Geestes door de zonde, en toch blijft niettegenstaande dat het verkregen recht ongeschonden vast wegens het besluit der verkiezing, al is het, dat zij er voor het ogenblik geen gebruik van kunnen maken. Dit beantwoordt een geval waarin vele zwakke kinderen Gods zich dikwijls bevinden, dat zij de belofte Gods niet op zichzelf durven toepassen, of met Thomas durven zeggen: Mijn Heere en mijn God!" terwijl zij toch voor de hele wereld het tegengestelde niet durven doen. Dit is in werkelijkheid hun recht in stukken scheuren, want Hij is de Heere en Hij is het deel Zijner kinderen, al durven zij niet zeggen: „De Heere is het deel mijner erve.” Hij is hun Rots en hun hoog vertrek, al zien zij het niet.

Hij is hun Heere en hun God, al is het, dat zij er niet steeds de verzekering van hebben.

Hun aangezichten zullen herwaarts zijn.

Dit geeft te kennen, dat zij er graag zouden zijn. En hun vragen naar de weg getuigt, dat zij de weg niet kunnen vinden.

Hieruit kunnen wij zien, dat de Christenzielen en zoekers van God een sterk verlangen en grote lust zullen hebben om bij Hem te zijn, en toch, niettegenstaande dat, onkundig zijn van de middelen en de weg, hoe Hem te verkrijgen. Wij kunnen hier zien, dat in het zoeken van de Heere een oprecht hart, en een eerlijk voornemen, en zwakheid, met elkaar kunnen bestaan; evenals Nicodémus, die van harte gezind was om Christus te hebben, en toch onkundig was aangaande de wedergeboorte. Zo zocht Maria Magdalena de dode Jezus in het graf. Dat was zwakheid in haar, en toont toch haar liefde tot Hem. Maar zij moest de levende Jezus gezocht hebben. De apostelen durfden Jezus niet verlaten toen die van Kapérnaüm Hem verlieten, en Petrus zegt in naam van de anderen: „Heere tot wie zullen wij heengaan, als wij U verlaten? U hebt de woorden des eeuwigen levens.” En toch stonden zij niet vast in de kennis van het lijden en de opstanding van Christus.

Dit bewijst ons, dat vele kinderen Gods, die hun aangezichten hemelwaarts gericht hebben, nog zeer onkundig zijn, en niet weten waarheen te gaan. Dit moest ons allen leren onderscheid te maken tussen zwakheid en goddeloosheid. God kan die goed genoeg van elkaar onderscheiden. God zal niemand, die een oprecht voornemen heeft om Hem te bezitten, en de weg niet weet hoe Hem te verkrijgen, daarom van Hem afdrijven. Maar Hij toornst tegen de goddeloosheid en het die niet verdragen. Maar zij die graag bij de Heere zouden wonen, al zijn zij zwak en al weten zij de weg niet; zij die 's avonds met die gedachte gaan slapen en 's morgens met die gedachte ontwaken, die de eer en heerlijkheid Gods bedenken, al is het, dat zij in andere opzichten struikelen en vallen, zal Hij genade bewijzen, als er een voortdurend voornemen is om God te zoeken.

Wee die mens, die met zijn rug naar de hemel staat, en een gedurig voornemen heeft om de wereld te zoeken, want zijn ongesteldheid is geen zwakheid, maar goddeloosheid. Wanneer de ganse praktijk van een mens is, hoe hij de wereld zal genieten, als hij dit alleen bedenkt, en met zijn rug naar Sion staat, zal God zo iemand niet opheffen wanneer hij valt. Maar als iemand zijn aangezicht naar de hemel gericht heeft, al zijn zijn benen zo zwak, dat zij hem niet willen volgen, dan zal Hij, die de blinden leidt door de weg, die zij niet geweten hebben, die het gekrookte riet niet verbreekt en de rokende vlaswiek niet uitblust; die niemand verlaat, die het Werkelijk om Hem is te doen, op dezulken zien en hen niet laten vallen, maar wanneer zij vallen hen weder oprichten.

In dit besluit komen twee woorden voor, die onze aandacht verdienen.

Ten eerste, zij zeggen: ***Komt.***

Ten tweede, hun besluit wordt uitgedrukt in de woorden: ***Laten wij ons bij de Heere voegen in een eeuwig verbond, dat niet zal worden vergeten.***

Het eerste woord, „Komt”, is een woord van velen, die allen elkaar aanmoedigen. Evenals in Spr. 1 : 11 en 14, „Gaat met ons, of komt, wij zullen allen één buidel hebben.” Zij zijn het allen met elkaar eens en sterken elkaars handen in het werk. Zo ook in Jes. 2 : 3: „En vele volken zullen heengaan, en zeggen: Komt, laat ons opgaan tot de berg des Heeren, tot de huize des Gods Jacobs, opdat Hij ons lere van Zijn wegen, en dat wij wandelen in Zijn paden.” Zo lezen wij in Hoogl. 6 : 1: „Waar is uw

Liefste heengegaan, o u schoonste onder de vrouwen? waarheen heeft uw Liefste het aangezicht gewend, opdat wij Hem met u zoeken?" Ik ben er zeker van, dat dit een betere gemeenschap is, dan andere nodigheden om te komen, die in Gods Woord voorkomen. Komt herwaarts, zeggen zij, ik zal wijn halen en wij zullen sterke drank zuipen; en de dag van morgen zal zijn als deze, ja groter, veel voortreffelijker" (Jes. 56 : 12). Daar moedigen de dronkaards elkaar aan tot dronkenschap. Toen Jozefs broeders hem zagen komen, zeiden zij: (Gen. 30 VII : 19, 20) „Ziet, daar komt deze meesterdromer aan. Nu komt dan, en laat ons hem doodslaan, en hem in een dezer kuilen werpen. En allen geven zij elkaar boze raad om hem het leven te benemen. Zo is er een „komt”, als waarvan wij lezen in Jes. 41 : 7: „En de werkmeester versterkte de goudsmid, die met de hamer glad maakt, die, die op het aambeeld slaat”; en zij helpen allen elkaar om een gouden beeld op te richten, en „het vast te maken, dat het niet wankelt.” Er is maar al te veel van deze gemeenschap in de wereld, en dit is een jammerlijke en ellendige put om vele zielen in te vangen, wanneer de ene zondaar de andere aanmoedigt in het kwade. O, dat de wereld hierop wilde letten, dat iedereen zijn „Komt” heeft, en dat zij daarin met elkaar gemeenschap hebben. De dronkaard en de wereldling hebben hun „Komt”. Maar „Komt, en laten wij ons bij de Heere voegen in een eeuwig verbond.” Er is geen zo zalige Broederschap en gemeenschap als deze. Waar vinden wij dit soort van „komt”, waar allen elkaar aanmoedigen om God te verhogen? Nu, wat is hun vast besluit? Zij gaan niet naar Sion om zich daar te vermaken, maar als zij daarheen gaan doen zij dat, om „zich bij de Heere te voegen in een eeuwig verbond, dat niet zal worden vergeten.”

Dat is het doel van alle verlossingen, die de Heere ons schenkt, dat wij Hem zullen dienen en in een verbond met Hem verenigd zullen zijn. Dat is een gezegend kruis, dat daarop uitloopt, dat het ons nader bij God brengt: „Eer ik verdrukt werd dwaalde ik, maar nu onderhoud ik Uw woord;” alsmede: (Luk. 1 : 74, 75) „Om ons te geven, dat wij, verlost zijnde uit de hand onzer vijanden, Hem dienen zouden zonder vreze, in heiligheid en gerechtigheid voor Hem, al de dagen onzes levens.” Dan is het eind van de verlossing onzer vijanden, dat wij al de dagen onzes levens de Heere zullen dienen in heiligheid en gerechtigheid. Zulk een verlossing als dit is, is zeker gezegend, en niemand is wettig van een kruis verlost, dan die dat doet.

Daarom worden verdrukkingen *bezoekingen* genoemd. O, wat is dat een vriendelijk woord; en dat zijn de kruisen, wanneer zij van de Heere gezegend zijn. Het zijn bezoeken. En zulke kruisen en bezoeken laten een afscheidsgift achter, daar waar zij komen. Wanneer de Heere een kanon opstelt recht tegenover hun hoogmoed of wereldsgezindheid, enz., en zij dan door Zijn genade besluiten, die af te leggen en zich daar tegen te stellen. Wanneer de Heere dat doet, opdat zij zich verloochenen en gering in hun ogen worden. O, wat is dat zoet! Er is een woord, dat dit zeer goed uitdrukt (Ezech. 16 : 63). Opdat u het gedachtig bent, en u schaamt, en niet meer uw mond opent vanwege uw schande, wanneer Ik voor u verzoening doen zal over al hetgeen, dat u gedaan hebt, spreekt de Heere HEERE." De schande van het kruis en beschaamdheid, die wegens hun gevangenschap over hen komen, zullen dit in hen werken, wanneer zij met Hem verzoend zullen worden. Een dergelijk woord hebben wij (Ezech. 20 : 42, 43) „En u zult weten, dat Ik de Heere ben, als Ik u in het landschap Israëls gebracht zal hebben. Daar zult u dan gedenken aan uw wegen, en aan uw handelingen, waarmee ge u verontreinigd hebt; en u zult van uzelf een walging hebben over al uw boosheden, die u gedaan hebt.” Laat daarom iedereen, wanneer hij onder enig kruis is geweest, zichzelf afvragen welk goed hij daaruit heeft ontvangen. God bracht u tot armoede, en bent u nog even trots als tevoren? Dan is dat een kruis, dat slechts stank achterlaat. Heeft de Heere u van krankheid genezen en van de poor-

ten des doods verlost? Bent u daarvan verlost en nog even wereldsgezind en ongodsdienstig als tevoren? Dat is een vervloekt kruis, dat vergezeld is met de vijandschap Gods. Terwijl het integendeel een gezegend en geheiligd kruis is, wanneer de ziel, die daarvan verlost is, daardoor in het stof gebogen en vernederd is.

Laat ons de Heere toegevoegd worden met een eeuwig verbond.

Dit zegt ons, dat allen, die de Heere met een verbond worden toegevoegd, één gemaakt zijn. Als u op drie dingen let zult u zien, dat het zo is.

Ten eerste. Een verbond is een vriendschapsband, en zo zijn zij één geworden. Dat is zeker geen kleine gunst, dat de Pottenbakker en het leem dus een verbond zouden aangaan; want wanneer de zondaar dus in waarheid met de Heere in een verbond is gekomen krijgt hij vergeving van zonde, en dit maakt, dat de Heere en zij van een geest zijn.

Ten tweede. Met God in een verbond zijnde hebben zij enerlei hart, een hart als God (Ezech. 36 : 26), „En Ik zal u een nieuw hart geven, en zal een nieuwe geest geven in het binnenste van u; en Ik zal het stenen hart uit uw vlees wegnemen, en zal u een vlesens hart geven.” De Heere spreekt daar van de beloften van het nieuwe verbond. Niet ongelijk hieraan is de belofte (Ezech. 11 : 19) „En Ik zal hun enerlei hart geven.” Het wil zeggen, dat Hij hun een eenvoudig hart zal geven. Het kan ook te kennen geven, dat zij enerlei hart als de Heere zullen hebben. Zij, die over het verstand spreken, zeggen, dat, wanneer men iets verstaat, het verstand en het voorwerp zich niet elkaar hebben verenigd; zo is het ook hier. De Geest des Heeren en het hart komen samen en zo worden zij één.

Ten derde. Zij worden één met de Heere, omdat dit uit de inhoud van het verbond voortvloeit: „Ik zal uw God zijn, en u zult Mijn volk zijn.” In Hoogl. 2 : 16 zegt de Bruid: „Mijn Liefste is mijn, en Ik ben Zijn.” Hier is een wederkerige aanspraak en onderlinge vereniging tussen twee dingen; want een van die is het bezit, en het andere is datgene wat zij beiden bezitten.

Het gebruik hiervan is dit: Om tot diegenen in dit land te spreken, die in het verbond zijn gekomen, en toch inderdaad het verbond tegenstaan: Die ziel die niet één met God is, en die niet de vijanden Gods als haar vijanden en de vrienden Gods al haar vrienden aanmerkt, is niet met Hem in verbond. Hij, die kan aanhoren, dat Zijn Naam wordt gelasterd, en zich niet wil voegen bij hen, die de Heere dienen, maar tegen hen is, die man heelt niet Werkelijk het verbond ondertekend. Hij heeft de kerkelijke ceremoniën afgezworen, maar hij heeft die ceremonie niet afgezworen, om op iemands gezondheid te drinken; de Heere merkt hen, die zo lichtvaardig de naam Gods op hun lippen durven nemen, aan als tegenstanders van het verbond, en dezulken zal Hij voor Zijn vijanden houden. Laat daarom een ieder, die gezworen en met zijn hand getekend heeft, dat hij onder andere zijn leven zal beteren, en wiens leien nochtans zo schandelijk is, dat het anderen ergert. zichzelf beproeven. Gedenkt, dat zo iemand met zijn hart een tegenstander van het verbond en dus een vijand van God is.

Nu nog een enkel woord over de eeuwigheid van liet verbond: „**Zij zullen de Heere toegevoegd worden met een eeuwig verbond, dat niet zal worden vergeten.**”

Dat is, laat ons verenigd zijn in een verbond dat niet kan worden verbroken. Kan iemand, die in dit verbond met God is, niet tegen het verbond zondigen? Is niet een zonde tegen het verbond een verbreking daarvan? Het is één zaak, tegen het verbond en de goedertierenheid van een Middelaar te zondigen, en het is een andere, het

verbond te breken. Al de uitverkorenen en gelovigen zondigen tegen het verbond, maar de uitverkorenen en gelovigen breken het verbond niet. De verbreking van het verbond is alleen de goddeloze en boze mensen eigen, die uitwendig binnen de omtrek van het verbond zijn. Maar wat hen aangaat, die in het verbond zijn, die breken het niet. De reden daarvoor is:

Ten eerste: Omdat zij van eeuwigheid door de Heere zijn uitverkoren, en ook wegens de hebbelijke genade, die in een kind van God is. Evenals elke boze blik van de vrouw, die zij op haar man werpt, de band des huwelijks niet breekt, en haar niets ontnemt van het recht, dat zij op de goederen van haar man heeft en van het deel hebben aan zijn ere; zo ook breken de struikelingen en vallen van hen, die in het verbond der genade zijn, het verbond met God niet, wegens Gods eeuwige verkiezing, en de hebbelijke genade, die in hen is, die de banden van het verbond zijn en een gelovige tot een wezenlijke bondeling maken.

Ten tweede. Zien wij naar de beide delen van het verbond: het is eeuwig; want gelijk God het ene deel van het verbond is, zo is ook God-Mens en Mens-God Borg voor het andere deel daarvan. Omdat de Middelaar Christus aan onze zijde van het verbond staat en Borg voor ons is, is het vast; en is er geen twijfel of de andere zijde misschien gebroken zal worden. Maar Christus is aan beide zijden van het verbond, want al de beloften van het verbond zijn aan Christus als de Middelaar gedaan, en zij zijn in Hem *Ja en Amen* (2 Kor. 1 : 20), en aan ons overgemaakt. Nu is onder alle andere beloften van het verbond dit er een: (Jer. 32 : 40) „En Ik zal een eeuwig verbond met hen maken, dat Ik van achter hen niet zal afkeren, opdat Ik hun weldoe; en Ik zal Mijn vreze in hun harten geven, dat zij niet van Mij afwijken.” En onze Heere zegt: „Mijn schapen horen Mijn stem, en Ik ken hen, en zij volgen Mij; en Ik geef hun het eeuwige leven, en zij zullen niet verloren gaan in der eeuwigheid, en niemand zal hen uit Mijn hand rukken.” Deze beloften zijn niet aan de vrije wil vastgemaakt, want dat is inderdaad een verrotte pen, maar zij zijn aan Christus als de Middelaar des Verbonds vastgemaakt, en Hij is ook het Hoofd van het verbond. Hij is Borg, Hij staat voor ons deel in. en Hij heeft op Zich genomen: „Ik zal Mijn vrees in hun harten geven, dat zij niet van Mij afwijken.”

Een derde reden van de eeuwige duur van het verbond is, omdat de partij, die God in verbond is niet de mens en zijn vrije wil, maar de van God begenadigde mens is, die onder het besluit der verkiezing staat, en zoals hij een nieuw schepsel in Christus en in God is. Als dat zo was, dat de vrije wil onze voogd was, en dat wij onze hemel zelf in bewaring hadden, dan zouden wij alles verliezen. Maar omdat Christus onze voogd is, en Hij onze hemel voor ons bewaart, daarom moet het verbond eeuwigdurend zijn.

Het gebruik hiervan is, dat het ons de ellende doet zien van allen, die niet binnen dit verbond zijn: int ze zijn in een ouder verbond, namelijk in een verbond, dat gebroken kan worden. In Jer. 31 : 31 en 32 worden twee verbonden vermeld: het ene daarvan is verbroken: dat verbond, dat Hij met hen heeft gemaakt toen Hij hen uit Egypteland uitvoerde, en dan het verbond der genade. het nieuwe verbond genaamd, dat niet verbroken kan worden. Zij, die onder het eerste verbond zijn, zijn wereldlingen en verworpenen, en vreemdelingen van God; en welk deel heeft zo iemand aan de hemel of de zaligheid, of welke verzekering van de vergeving der zonden? Niet meer dan, dat zij het zullen hebben, als zij daartoe kunnen komen. Maar in het ganse Woord van God, van Genesis tot Openbaring, is er geen belofte voor.

O, wat is dat een ellendige toestand, niets voor de zaligheid te hebben dan zulk een woord als Israël had zonder het goede daarvan te krijgen, en dat ook Adam had!

Maar o, hoe schoon is de staat van de kinderen Gods, die zulk een sterke Heere hebben, als hun Staf, en zulk een Leidsman om hen in de weg te leiden; en Hem tot een Heere hebben, om in hen te werken beide het willen en het werken, naar Zijn welbehagen. Als u wist wat dit was, dan zou er meer moeite worden aangewend om zo in het verbond te komen.

Leert, dat u niet alleen onder God moet zijn als Wetgever en Opperste Rechter der wereld, want de duivels en de verworpen mensen in de wereld zijn dat ook. Maar u moet *zó* in verbond met God zijn, dat u verzekerd kunt zijn van uw verkiezing, en dat u ware genade hebt ontvangen. Dat is een anker, dat niet zal breken, maar dat u door alle stormen heen zal houden, wie u ook donker aanziet. Dan zult u in staat zijn het tegen al hun fronsen uit te houden, en in de kracht Gods zult u overwinnaars zijn, ja meer dan overwinnaars door Hem, die u heeft liefgehad.

Deze God, de Vader van Christus, en onze Vader, Hem en de Heilige Geest, zij alle heerlijkheid, tot in alle eeuwigheid. Amen.

9. EEN LAST AAN DE PROFEET DES HEEREN

De bazuin aan uw mond. Hij komt als een arend tegen het Huis des Heeren, omdat zij Mijn verbond hebben overtreden, en zijn tegen Mijn wet afvallig geworden. Dan zullen zij tot Mij roepen: Mijn God, wij, Israël, kennen U. Israël heeft het goede verstoten: de vijand zal hem vervolgen. Hoséa 8 : 13.

Geliefden in de Heere!

De Profeet des Heeren had in die tijd met zeer ruw en hard timmerhout te doen; het was een weerspanning en hardnekkig volk. De Profeet Gods had niet alleen met de tien stammen te doen om tegen hen te profeteren, maar soms profeteerde hij ook tegen de Kerk en het koninkrijk van Juda. Het grootste gedeelte van dit hoofdstuk wordt tegen het koninkrijk van Israël, de tien stammen, geprofeteerd en het laatste vers tegen Juda. Omdat de profeet des Heeren met zulk een hardnekkig en weerspanning volk had te doen, daarom doet hij meer bedreigingen dan een van de overige profeten.

Deze Profeet leefde in een tijd, toen het volk, waaronder hij woonde geen besef noch kennis van God had. De koningen en vorsten dezer landen hadden hun hoofden en schouders bij elkaar gestoken om de ware dienst van God omver te werpen. U weet, dat een groot en kwaad blok timmerhout een harde wig vereist om het te doen splijten. Omdat zij dan ook allen van God waren afgefallen en zich tot een valse Godsdienst hadden begeben, moest hij tot hen spreken als iemand, die zeer goed wist, wat in hun harten was. Daarom spreekt hij merendeels tot hen over de toorn en gramschap Gods. In dit hoofdstuk begint de Profeet, door de ingeving van de Geest Gods met een last en een bekendmaking:

De bazuin aan uw mond. Hij komt als een arend tegen het Huis des Heeren.

Dat wil zegt: maak hun bekend, dat er een oorlog van de Heere tegen hen zal komen. Daarop noemt hij een reden, waarom hij hun dit bekend maakt. Sommigen leggen dit uit, dat het de koning van Assyrië, Salmanezar, was, die tegen dit volk zou optrekken, „die als een arend zou komen tegen het Huis des Heeren”, en anderen geven er een andere uitlegging aan. Dit is echter zeker, dat het een snel oordeel was, dat tegen hen zou komen. Maar wanneer het komt, dan komt het met arendsvleugelen.

Indien het ene oordeel beter kan zijn dan het andere, dan is het een beter oordeel, dat te voet, dan dat te paard komt. Tegen wie zal dit oordeel komen? Niet tegen de goddelozen in de wereld, maar tegen het Huis des Heeren, tegen Zijn door eed en verbond aan Hem verbonden volk. Zijn voornaamste twist en geschil dat Hij heeft, is tegen hen. Wat is dit nu, dat de Heere tegen Zijn eigen Huis komt? Hij moet wel zeer toornig zijn, wanneer Hij dat doet. Een vader, die naar zijn kind toekomt, om het te slaan, moet, als hij wijs is, er goede reden voor hebben en zeer boos op hem zijn.

De Profeet zegt, dat de Heere rechtvaardige reden heeft om dit te doen. In dit vers geeft Hij een reden op:

„Omdat zij Mijn verbond hebben overtreden en zijn tegen mijn wet afvallig geworden.”

Dat is een wettig oordeel, dat uit zulk een oorzaak komt. Wanneer er zonde tegen Gods wet en overtreding van Zijn verbond onder een volk is, heeft Hij rechtvaardige

reden hen te straffen. Wat, zal Israël zijn zonde niet erkennen, wanneer de toorn Gods zo over hen komt? De Profeet zegt, dat zij nochtans te dier tijd zich zullen verontschuldigen.

„Dan zullen zij tot Mij roepen: Mijn God, wij, Israël, kennen U.”

Dat is de eerste toevlucht, die het vervolgte volk van God krijgt om zich onder te verbergen en een huichelachtig volk maakt, wanneer het geplaagd wordt, deze tegenwerping tegen de Heere het eerst. Zal de Heere, zeggen zij, een verdervende vijand tegen ons zenden; u bent toch onze God en met ons in een verbond, en waarom zouden wij er dan het slechtst afkomen? Waarom zou Assyrië als een arend tegen ons komen, aangezien wij zeggen: „Wij kennen U en belijden, dat u onze God bent.” In het volgend deel van dit tekstvers wordt die tegenwerping beantwoord. Want er is niets, dat een gepleisterde huichelaar tot God kan zeggen om zich wegens zijn kwaad te verontschuldigen, of de Heere heeft er een antwoord op:

„Israël heeft het goede verstoten: de vijand zal hem vervolgen.”

Er staat niet, dat zij goed hebben verlaten, maar dat zij het goede hebben verlaten. Zij hebben de Heere verlaten en zich tot Baäl begeben; zij hebben de Springader des levenden waters verlaten en zichzelf gebroken bakken uitgehouwen, die geen water houden. Daarom zal het oordeel op hen komen, de vijand zal hen vervolgen.

Wat nu het eerste gedeelte betreft, de Profeet wordt een last gegeven: *„Zet de bazuin aan uw mond.”*

Wat is de plicht van hen, die des Heeren dienaars zijn, wanneer toorn over een volk komt? Of zij moeten erover spreken, óf hun bloed zal op het hoofd van de herder zijn. Jes. 58 : 1 „Roep uit de keel en houd niet in, verhef uw stem als een bazuin en verkondig Mijn volk hun overtreding en de huize Jacobs hun zonden.” Alle dienaars en profeten Gods, die vrij willen zijn van het bloed van verloren zielen, zijn voor God verbonden en verplicht oprecht hun zonden bekend te maken. De Heere zegt tot de Profeet: (Ezech. 2) „Zeg hun van Mijnentwege, wat zij verdiend hebben.” Dan zijn al Gods dienaars herauten, die in de Naam van God zijn uitgezonden om een wee uit te spreken over alle Gods vijanden en vrede te verkondigen aan Gods vrienden; zij zijn boden, die door de Heere zijn uitgezonden om aan Gods volk te zeggen wat Zijn wil is, om te verklaren of Hij vrede heeft met een volk, of dat Hij met hen in oorlog is.

Gebruik

De toepassing hiervan is, dat een profeet of leraar, die de boodschap Gods onderweg verandert en niet spreekt zoals God hem gebiedt te spreken, geen getrouwe boodschapper is, noch de bazuin des Heeren recht blaast. Hij roept geen alarm op het bevel van de generaal, zoals hij moet doen, die niet tot de rechtvaardige roept: Barmhartigheid, goedertierenheid over u, niettegenstaande al uw twijfelen en bezwijken; zaligheid zij u, niettegenstaande u zovele malen het tegenovergestelde denkt, want er is bloed genoeg in de wonden van Christus om u te reinigen en zalig te maken. En die niet tot de goddeloze zegt: Lach en verheug u zoveel u wilt, maar de toorn Gods wacht u, al ziet u het nog niet. Het is een valse leraar, die Gods wijn verandert en zijn eigen water daarvoor in de plaats geeft; die Gods voorschrift in enig punt verandert en het opvult met zijn eigen vindingen; die u zijn volmacht niet kan tonen voor hetgeen hij doet. Hij is toch een valse bode, die u zijn boodschap niet wil tonen, wanneer hij u dagvaart. Het is een teken, dat hij niet recht is. Zo is het ook een teken, dat allen, die u het voorschrift van Gods Woord niet kunnen tonen, voor alles wat zij tot u spreken,

valse bazuinblazers zijn, die niet door God zijn gezonden om tot Zijn volk te spreken. Zulke leraars lopen, en God heeft hen niet gezonden; zij verdichten leugens uit hun eigen hoofd, zonder de machtiging van Gods Woord. En wanneer aan de kerk een dienst wordt opgedrongen, die de waarborg van Gods Woord mist. Die zulke dingen bevat als het buigen voor altaren en dagen van menselijke vinding afzondert voor aanbidding van heiligen, dat is een vals afschrift van Gods wil, en al wie dat volgt, zij spreken wel, maar God heeft hen niet gezonden.

Waarom wordt hier melding gemaakt van *een bazuin*? Omdat een bazuin of een trompet een instrument is, dat in de oorlog wordt gebruikt en een krachtig geluid geeft; er wordt gewoonlijk op de trompet geblazen om allen wakker te schudden, die over geen oorlog denken, noch daarop bedacht zijn. Dit wil dus zoveel zeggen als: zet de bazuin aan uw mond, laten zij het horen, die aan één kant doof zijn.

Hieruit moeten wij leren, dat een slapende wereld en een slapende Kerk het blazen der bazuin nodig hebben om hen wakker te maken. Want zij zullen niet wakker worden door hen in het oor te fluisteren, dat God op hen vertoornd is. Maar wij moeten de bazuin blazen en tot u spreken over de gramschap Gods en Zijn toorn tegen u.

Er zijn vier redenen, waarom wij de bazuin moeten blazen om geruste zondaren te doen ontwaken.

Ten eerste. Omdat zij hun consciëntie troetelen, opdat die hen niet beschuldige over datgene, waarvan hun verstand hun getuigt, dat het verkeerd is. Evenals een vader met een verwend kind handelt, wanneer hij het niet, door het te tuchtigen, laat weten, dat het kwaad doet. Zo spreekt de Profeet: (Jes. 30 : 10) „Die daar zeggen tot de zieners: ziet niet, en tot de schouwers: schouwt niet wat recht is, spreekt tot ons zachte dingen, schouwt ons bedriegerijen. ” Dus de zondaars hebben het nodig, dat de bazuin geblazen wordt om hen wakker te maken. Wee hen, die door niets kunnen worden wakker geschud, voordat de hel zal ontwaken. Als er iets in de wereld is, dat ons zal doen vergaan, dan is het dit, namelijk een geestelijke gerustheid en een slapen in de zonde.

Een tweede reden, waarom de bazuin geblazen moet worden, om zondaren te doen ontwaken, is, omdat er veel geraas is, dat het horen verhindert wanneer God tot ons spreekt. Er is een luid geroep in de oren van sommige mensen van winst en hoogheid en de eer en het behagen van koningen en gemak enz. Deze en dergelijke dingen roepen zo luid in het oor van natuurlijke mensen, dat zij, wat ook Gods dienaars en Zijn profeten hun kunnen toeroepen van Gods gerechtigheid, van Zijn rechtvaardigheid en waarheid, niet willen, noch kunnen horen. Zij, die weten, wat een ontsteking in het oor is, zeggen er dit van, dat, wanneer er van binnen een wond is, dit een geraas veroorzaakt en het horen van elk geluid, dat van buiten af komt, verhindert, en dat dit doofheid veroorzaakt. Zo ook, wanneer over de dag van des Heeren toorn en grimmigheid wordt gesproken, is er bij sommigen iets, dat luider tot hen roept, zodat zij het andere niet kunnen horen, en daarom gebiedt de Heere, dat voor de zodanigen de bazuin geblazen moet worden.

Een derde reden, waarom de Heere gebiedt, dat de bazuin aan de mond moet worden gezet, is, dat de duivel de gewoonte heeft de mensen bij hun rekeningen weg te houden, totdat die te hoog is opgelopen, om te maken, dat zij niet zien, voordat zij ze niet meer kunnen verbeteren. Totdat zij zover komen, dat hij maakt, dat zij denken, dat hun rekening bij God te groot is geworden. Wee hen, die hun rekening lang laten lopen, of, zonder ze te regelen, want dat is zeer gevaarlijk. Onze Heere wil ook hebben, dat Zijn boodschappers de bazuin aan de mond zetten om Zijn volk bekend te

maken wat zonde is. Er zijn twee soorten overtuigingen van zonde, waarover des Heeren Woord spreekt.

Ten eerste. Er is een natuurlijke overtuiging, die de mens nooit doet zien, wat de zonde is. De natuurlijke mens is in die overtuiging alleen lijdelijk. Hij wordt nooit een handelend persoon. De consciëntie van de natuurlijke mens moge hem van zonde overtuigen, maar wat zijn wil en zijn genegenheden aangaat, die zijn bloot lijdelijk; zij doen in het geheel niet mee in het werk. Zij weten, dat er de dood en de hel is, maar zij zouden willen, dat de dood en de hel van hen wegbleven, en dat is de oorzaak van hetgeen Jesaja zegt: (hfd. 26 : 11) „Heere, is Uw hand verhoogd, zij zien het niet”; en, Amos (6 : 3) „Gij, die de boze dag ver stelt”. En van de tijd af, dat zij menen, dat de boze dag ver is en zij niet zien, dat de hand Gods opgeheven is, zullen zij, al zou de gehele wereld hun toeroepen, niet horen, noch hun doen weten wat zij doen.

Ten tweede: Het Woord Gods spreekt ons van een geestelijke overtuiging, waarin God een handelend Persoon is en Hij de mens zelf overtuigt: (1 Kor. 11 vers 31) „Want indien wij onszelf oordeelden, zo zouden wij niet (van de Heere) geoordeeld worden”; (Micha 7 : 9) „Ik zal des Heeren gramschap dragen, want ik heb tegen Hem gezondigd.” Waar dat waarheid is, is het een klaarblijkelijk kenmerk, dat zo iemand de stem hoort van God, Die hem overtuigt.

Een vierde reden waarom de bazuin geblazen moet worden is, omdat het een bovennatuurlijke zaak is, de tijding van de toorn Gods en des Lams te geloven, en dus zal een natuurlijke geest het een mens nooit doen geloven. Een natuurlijk mens zal nooit het duizendste deel verstaan van het kwaad en de zondigheid der zonde, en daarom moet de Heere het de ziel als met een bazuin toeroepen.

Gebruik.

Wèl die ziel, die door de Heere intijds wordt bewerkt en die Hij naar Hem doet horen, wanneer Hij roept. Het zou goed voor ons land zijn, indien wij intijds uit onze gerustheid ontwaakten! Ik durf zeggen, indien ons land werd wakker gemaakt in de Naam van die Heere, Die mij hier heeft gezonden om tot u te spreken, dat barmhartigheid het einde zal zijn van al deze beroeringen en moeiten, die onder ons geweest zijn. Er is niets, dat tot hiertoe de ondergang van ons land is geweest, dan alle gerustheid of zekerheid en dat de zondaren in ons land nooit wakker zijn geworden. Er zijn twee dingen, die dienen om zondaren uit hun gerustheid te doen ontwaken en wij hebben die beide om ons wakker te schudden.

Ten eerste: De zonden van het land waarin wij leven roepen ons toe, dat wij ons zullen vernederen. Al waren er anders geen dan dronkenschap, godloochening, huichelarij, onkunde van God en de zonden der huisgezinnen van het land, in de dienst van God niet in eer te houden, dan hebben wij reden genoeg, ons om deze en dergelijke dingen te vernederen.

Een andere zaak, die om verootmoediging roept, is, wanneer het oordeel reeds is begonnen en zo is het bij ons. God weet, dat het nu geen tijd voor ons is, om genot en rust te zoeken en onze hoofden neer te leggen op een peluw, die door de duivel gevuld is en Gods volk in dit land in een vreemd land is ingetrokken. God weet, wie daarin hun vrienden, en wie hun vijanden zijn. Toch vertrouwen wij, dat de Heere er voor zal zorgen, dat het volk van dat land goed voor hen zal zijn en dat Hij zal maken, dat zij hun spijs en drank verkopen, en alles wat zij nodig hebben, en dat Hij, Die gezegd heeft, „tast Mijn gezalfden niet aan, en doet Mijn profeten geen kwaad”, voor hen zal zorgen, al zouden zij het geen vriendelijkheid betonen. Maar nu de eer Gods

zó op het spel staat, wee hunner, die niet tot God bidden om die te bewaren, en voor hen, die daarvoor in gevaar verkeren; die zich niet om hen verootmoedigen, want zij zullen ook niets krijgen van de vertroosting des Heeren, in die dag, waarin Hij zal lachen en Zich verheugen en boven Zijn vijanden zal worden verhoogd. Zij willen nu niet iets doen, nu óf onze Heere moet sterven, of zij zullen sterven, wanneer wij waarschijnlijk een te gronde gericht volk zullen zijn, indien Hij niet voor ons sterft. Wee hunner! maar wij vertrouwen, dat het heil onzes Heeren niet veraf is, maar dat Hij ons intijds zal helpen om Zijns Verbonds wil, aangezien wij een volk zijn, dat met Hem in een verbond is. Al zouden de inwoners van dit land allen duivels en ongeneeslijke zondaren zijn. Hij zal mis nu helpen en een andere tijd waarnemen om allerlei overtredingen van die aard te straffen.

Verder wordt een reden gegeven, waarom de Profeet des Heeren de bazuin aan zijn mond moest zetten: *Hij komt als een arend tegen het Huis des Heeren.*

Welke koning dit was, van wie in die tijd bedreigd wordt, dat hij tegen dit volk zou optrekken, daarover is bij sommige van de uitleggers verschil. Dat het Salmanezer was, zoals sommigen zeggen, is niet waarschijnlijk, en toch is het zeker, dat Assyrië tegen dit volk zou optrekken en hen overwinnen en dat hij op een wrede en verschrikkelijke wijze zou komen, maar dit slaan wij over.

Er zijn twee soorten oordelen, die over de Kerk Gods komen.

a. Sommige oordelen, die te paard komen, komen als het ware op arendsvleugelen; en sommige oordelen komen langzamerhand, zoals de toorn Gods, die over de eerste wereld kwam. Het duurde honderd en twintig jaren eer het ontbrandde, maar het kwam toch tenslotte. Laat de goddelozen in de wereld zeggen, wat zij willen; al duurt het lang eer de Heere in Zijn grimmigheid komt, toch komt Hij altijd. Zijn oordeel en Zijn toorn tegen de goddelozen slapen niet. (Jes. 30 : 18) „De Heere zal wachten, opdat Hij u genadig zij en daarom zal Hij verhoogd worden, opdat Hij Zich over ulieden ontferme, want de Heere is een God des gericht’s.” De gericht’s Gods gaan soms langzaam, maar zij komen zeker. In 2 Petrus 3 : 4 wordt naar de reden gevraagd, waarom de oordelen des Heeren, Die Hij bedreigd heeft, zolang uitblijven? En er wordt geantwoord: (vers 9, 10) „De Heere vertraagt de belofte niet, (gelijk enige dat traagheid achten), maar is lankmoedig over ons, niet willende, dat enige verloren gaan, maar dat zij allen tot bekering komen. Maar de dag des Heeren zal komen als een dief in de nacht.” Dit verwijst naar de woorden, die tevoren gesproken zijn: Hij is lankmoedig over ons, niet willende, dat enige verloren gaan. Zodat de vijanden van de genade Gods geen grond kunnen krijgen voor hun valse leer.

b. Maar de Heere heeft andere oordelen, die niet langzaam, maar snel komen en als het ware te paard. Het Woord Gods gebruikt drie vergelijkingen om deze snelheid van des Heeren oordelen aan te tonen. Onze tekst zegt, dat zij komen met arendsvleugelen, en dit is de koning van alle vliëgend gevogelte, die eensklaps op zijn prooi neerschiet. Zo ook vallen de oordelen Gods soms op Zijn vijanden. Een ander woord, dat dit aanwijst, staat geschreven in 1 Thess. 5 : 3: „Want wanneer zij zullen zeggen: Het is vrede en zonder gevaar, dan zal een haastig verderf hun overkomen, gelijk de barensood een bevruchte vrouw.” Zo zal het de goddelozen wedervaren. Wanneer zij er het minste over denken, dat de verwoesting over hen zal komen; wanneer zij zichzelf vrede prediken en zich luchtkastelen bouwen, menende, dat geen kwaad hen zal naderen, dan zal de toorn en grimmigheid Gods over hen losbreken en hen verwoesten.

c. Een derde vergelijking om de snelheid aan te tonen, waarmee het oordeel Gods over de goddelozen komt, staat in Spr. 1 : 27. Daar staat geschreven, dat hun verderf

aankomt als een wervelwind en u weet, dat een wervelwind iets is, dat zeer plotseling komt. Een ogenblik daarvóór toch is er een stilte en onmiddellijk op die kalmte komt er een wervelwind, die, waar hij komt, alle lichte dingen wegblaast. Zo doet ook de toorn Gods, wanneer die over de goddelozen wordt uitgegoten. Zij zien tevoren niets dan een kalmte en dan, na hun grootste rust, komt plotseling de wervelwind van de toorn Gods en blaast hen met wortel en tak weg.

Laat onze toepassing hiervan zijn, om ons de tijd, die God ons geeft, te leren gebruiken, want als de toorn Gods op zulk een wijze over Zijn vijanden komt, is het voor allen het beste, dat zij intijds hun rekeningen nazien. Wèl hem, die al zijn rekeningen nagezien en onderzocht heeft, voordat de Heere komt om hem ter verantwoording te roepen.

Het is een gelukkige ziel, die wijsheid kan leren uit de dwaasheid van de vijf slapende maagden, en zo de toorn Gods ontkomt, die over de goddelozen in de wereld zal komen.

O, wat een droevig gezegde is dit, dat die man uitspreekt: (Matth. 12 : 19) „Ziel, u hebt veel goederen die opgelegd zijn voor vele jaren, neem rust, eet, drink, bent vrolijk.” Dwaas! is dat goed gesproken? - In deze nacht zal men uw ziel van u afeisen en hetgeen u bereid hebt, wiens zal het zijn? In dezelfde tijd toen hij zichzelf vrede en rust verkondigde, - ja, altijd, wanneer ge uzelf in elke weg vrede en rust toeroept, - zal de Heere misschien juist dan een bode zenden, om uw ziel evenals de zijne van u weg te nemen. En wat nut zullen u dan al uw volle schuren en uw hernieuwd vertrouwen in de wereld doen, waarop u zozeer vertrouwd hebt? Wel hen, die bereid zijn, wanneer de Heere komt om hen op te roepen. Zij hebben Zijn roeping, wanneer die komt, niet te vrezen. Hoe zal het gaan, als het de Heere mocht behagen een beproeving te zenden over dit land, en over hen onder ons, die menen, dat zij zeer wel in staat zijn elke beproeving te doorstaan? Niemand zal in staat zijn het tegen de beproeving uit te houden dan zij, die werkelijk kunnen zeggen, dat hun niets vreemds overkomt, maar, dat zij het tevoren hebben verwacht en er zichzelf op hebben voorbereid. Wie kan zeggen, dat zij vast besloten zijn stil te zijn en erin te berusten, voor hun Heere en Zijn zaak, man, vrouw, kinderen, leven, landerijen, inkomsten en alles te verlaten? Laat dan iedereen de moeite nemen de rekening van zijn oude zonden na te lezen: de nachtbraker wegens zijn dronkenschap, de lasteraar van Gods Naam wegens zijn godslastering, en zij, die op enigerlei wijze deel hebben gehad aan het invoeren van een nieuwe godsdienst in de Kerk Gods in dit land die de vijf artikelen van Perth hebben toegestemd enz., en zich daarover voor de Heere vernederen.⁵

Indien u een pand van Christus' kleed wilt hebben, om u in de boze dag te dekken; als u veilig wilt zijn, wanneer de Heere als een arend zal komen tegen de zondaren te Sion, houdt dan rekening met uw oude zonden en verootmoedigt u daarover en u zult veilig zijn.

Nog iets anders waarop wij in deze vergelijking de aandacht moeten vestigen, is: Wat het is, dat de arend op zijn prooi doet afkomen? *Niets anders dan de geur der prooi.*

⁵ In 1618 nam een synodale vergadering te Perth, samengesteld uit leden, die op aanwijzen van het Hof waren gekozen, de Vijf Artikelen aan, namelijk: knielen bij het sacrament van het Avondmaal, afzonderlijke bediening van de Doop, afzonderlijk Avondmaal houden, waarneming van heilige dagen, en bevestiging van lidmaten. Deze artikelen werden daarna onder veel tegenstand, door het Parlement te Edinburg bekrachtigd, de 4de augustus 1621. Zij werden streng doorgezet. De leraars werden met afzetting bedreigd als zij er zich niet aan wilden onderwerpen.

Wat was het, dunkt u, dat Assyrië, toen zij kwamen, tegen het volk van God deed optrekken? Was het de eer Gods? Nee, het was niets anders dan de liefde tot de wereld en de dingen der wereld, zonder enig opzicht tot de eer Gods. Onze Zaligmaker Christus zegt (Matth. 24 : 28) „Want alwaar het dode lichaam zal zijn, daar zullen de arenden vergaderd worden.” Waar eten voor de arenden te vinden is, daar zullen zij zijn. Zo ook, waar de vijanden van Gods Kerk hun voordeel tegen haar kunnen behalen, daar zullen zij zijn. Het is zuiver het natuurlijk instinct, dat de arenden naar hun prooi drijft en honger is voor hen voldoende om hen te doen zoeken waar de prooi is. Zo is het niets anders, wat de vijanden van de Kerk Gods tegen de Kerk doet optrekken, dan hun boosaardigheid tegen de Kerk en hun bloeddorst. Zij hebben er zulk een vurig verlangen naar.

De Geest des Heeren zegt van Nebukadnézar, dat hij dronken was van het bloed van Gods volk en dat hij het begeerde. Wij mogen de Heere hiervoor danken, dat wij weten, wat de vijanden der kerk beweegt om tegen Zijn Kerk op te komen, dat het de Heere niet is, noch Zijn eer. Meent u dat het doel, dat zij zich voorstellen, de Heere of Zijn eer is? Nee, nee! Laten zij zeggen wat zij willen.

Zij zullen zeggen, dat het Boek van de Kerkenorde, waar onze vijanden te dezer dage voor strijden, gelijk een van hen zich onvoorzichtig uitgedrukt heeft, een Goddelijk boek is, en dat er meer gezonde Godgeleerdheid in is, dan in al de onvoorbereide gebeden van alle predikanten, zowel in het land onzer naburen als in ons land. Maar zij mogen zeggen wat zij willen, zij hebben altijd gezocht en zoeken nog niets anders dan zichzelf vet te mesten en de genoegens der wereld.

Het is dwaas van de vijanden der genade Gods, als zij zeggen, dat het de vrije wil van de mens *onverschillig* is iets te kiezen of te weigeren, naar het hem behaagt, hetzij het goed of kwaad is. Is het de hongerige arend *onverschillig* om zijn honger gestild te krijgen of niet? Nee, het is hem natuurlijk, dat hij die door de prooi zoekt te stillen.

Zij zeggen, dat er drie dingen zijn, die dit aantonen, dat de wil van de mens een *onverschillig* iets is.

Ten eerste zeggen zij, dat er in de mens iets is, dat zij een *onverschilligheid* noemen om goed of kwaad te doen naar het hem lust.

Ten tweede zeggen zij, dat er zowel een *consciëntie* is in hen, die vijanden Gods zijn, als in hen, die bij Hem in de gunst zijn. Maar die *consciëntie* zal hen niet inbinden, indien zij genade missen.

Ten derde zeggen zij, dat zij het ontzag des Heeren in Zijn Woord hebben om hen voor de zonde te bewaren en dat dit hem zal weerhouden.

Maar wij kunnen er drie anderen tegenover stellen, die ook in ieder mens van nature zijn, die hen aanzetten om te doen, wat naar hun bevatting kwaad is.

Ten eerste, er is de *hebbelijkheid* (aanwezigheid) der natuurlijke verdorvenheid, die de mens leidt om de zonde te doen. Want de natuurlijke verdorvenheid is niet, zoals zij zeggen, als een zeerover, die de haven uitzeilt, terwijl het hem *onverschillig* is of hij oost of west gaat, zodat hij die kant uitgaat, waar hij naar zijn gedachten het best zijn prooi zal vinden. Nee, de natuurlijke verdorvenheid is niet iets *onverschilligs*, maar zij neemt elk mens gevangen onder de wet der zonde.

Ten tweede, is in ieder mens de *hebbelijkheid* van verkregen verdorvenheid, die in alle mensen van nature is. Hij heeft meer zonde toegevoegd aan die zonde, in welke hij geboren is en dat doet hem voortgaan in het zondigen.

Ten derde, is er een persoonlijke *verharding*, die over de goddeloze is gekomen, waardoor God hen in zijn rechtvaardig oordeel heeft gebonden om te zondigen en hen aan hun boze hart heeft overgegeven, zodat zij uit kracht van die

persoonlijke verharding, die over hen gekomen is, moeten zondigen, of zij willen of niet. Wèl hem, wiens wil door de genade Gods en niet door iets anders wordt geleid! Ziet, wat u voor de zaak Gods staande houdt; of het is, dat er duizenden en menigten aan de zijde van Christus staan en het u moeilijk zou vallen anders te handelen? Dat is een verkeerde beweegreden en u zult zeker bezwijken als er beproevingen komen. Maar dat is een begenadigde vrije wil, die besloten is stand te houden tot verdediging van de zaak Gods en daarbij te blijven, al zou niemand anders de zijde van Christus kiezen; zij zullen zijn waar Christus is, al zouden alle anderen Hem de rug toekeren.

Wat is de twistzaak, die deze arend tegen het Huis des Heeren en tegen Zijn Verbondsvolk heeft? Want men zal allicht denken: Wie zal vrij van slagen zijn, als Gods volk daarvan niet vrij is? Nee, integendeel; u weet, dat er geschreven staat, dat „het oordeel moet beginnen van het Huis Gods”; en dat, (Ezech. 9 : 1, enz.), waar die zes mannen werden uitgezonden, elk een met zijn verdervend wapen in zijn hand om te doden allen, die in de stad waren, behalve alleen hem, die getekend waren door de man met de schrijversinktkoker, namelijk Christus, hun geboden wordt te beginnen van het heiligdom des Heeren. Wanneer toorn wordt uitgegoten kunnen de belijders, die een verkeerde weg hebben bewandeld er zeker van zijn, dat zij de eerste slagen zullen krijgen. Denk dan ook niet bij uzelf, dat een belijdenis u zal redden, wanneer de boze dag komt. In een blote belijdenis zijn drie kwaden, die de toorn over de mensen eerder zullen verhaasten dan die afwenden.

Ten eerste. Waar een belijdenis van de godsdienst is, daar is meer licht dan waar geen belijdenis is, en dat maakt, dat de toorn spoediger zal komen en heviger en heter zal ontvlammen over diegenen, die ze hebben, dan over diegenen, die zonder belijdenis zijn. Hoe meer belijdenis en hoe meer licht u hebt, hoe meer slagen u zult krijgen en hoe heviger de toorn over u zal losbranden, indien u daartegen ingaat. U weet, dat een huisvijand de ergste is van alle vijanden. Indien een predikant, die een toga aan heeft, en een Bijbel bij zich heeft, een valse leraar is, dan is hij de ergste vijand, die de Kerk van Christus heeft. U weet wie het was, die onze Heere Christus verkocht, namelijk Judas, die een van zijn discipelen was en toen hij Hem verried scheen hij Hem zeer goed gezind te zijn, want zelfs toen kuste hij Hem, en onze Heere zeide tot hem: „Vriend, verraadt u de Zoon des mensen met een kus”; en zo geschiedt het veeltijds. De ergste vijanden, die de Kerk van Christus heeft in het aangrenzend koninkrijk zijn zij, die de hoofden der Kerk worden genoemd, de eerwaarde vaders in God, de aartsbisschop van Canterbury en dergelijke. Dat zijn de grootste vijanden, die Christus en Zijn Vader en onze Vader hebben, en zij zijn het, die Hem en Zijn zaak verraden.

Een ander kwaad, dat aan een belijdenis verbonden is, is het volgende. U weet, dat de Geest Gods in Zijn Woord rekening pleegt te houden met een belijdenis: (Amos 3 : 2) „Uit alle geslachten des aardbodems heb Ik ulieden alleen gekend; daarom zal Ik al uw ongerechtigheden over ulieden bezoeken.” Ik heb u boven alle andere volkeren uitverkoren, en daarom zal Ik u niet ongestraft laten gaan. De Heere kan niet verdragen, dat een volk, dat een belijdenis van de godsdienst heeft, zo tegen Hem zondigt als andere volken. Een edelman of een grondbezitter kan niet verdragen, dat een distel in zijn hof groeit, maar hij laat die bij de wortel uittrekken en buiten de tuin werpen. Hij geeft er niet om, al staan er veel distels in het bergland, maar hij kan niet verdragen, dat er een distel in zijn hof staat. Over hen, die zich voor het geliefde volk des Heeren uitgeven en toch verstoken zijn van goede vruchten, zal, als er een zwaar oordeel in de wereld is, het zeker ontbranden.

Een derde kwaad, dat uit een belijdenis voortkomt, is, dat wij geloven, dat een belijdenis maakt, dat zwarte zonden *witte zonden* worden. Maar dat is niet zo. Davids overspel is zowel overspel als het overspel van de ergste verwoepene; al wordt zijn overspel weggenomen en al blijft dat van de andere tegen hem, toch zijn zij een en hetzelfde. De vijanden van de genade Gods lasteren ons hierin, als zij zeggen, dat wij zeggen, dat God de zonden der uitverkorenen niet haat. Nee, wij zeggen en verklaren plechtig, dat de Heere hun zonde haat. Maar hoewel dit zo is, Hij haat hun personen niet, maar heeft die lief; en wat de tijdelijke oordelen aangaat, al is het dat zij vrij zijn van geestelijke en eeuwige oordelen, zij zullen die niet mislopen, die schuldig staan aan enige zonde, of tegen Gods verbond ingaan, of daar vóór schijnen te zijn, en het niet zijn in hun hart. Al waren zij Gode nog zo lief, ja zo dierbaar als Chonia, gelijk geschreven staat: (Jer. 22 : 24) „Zo waarachtig als Ik leef, spreekt de Heere, afschoon Chonia, de zoon van Jojakim, de koning van Juda, een zegelring ware aan Mijn rechterhand, zo zal Ik u toch van daar wegrukken en Ik zal u geven in de hand dergenen, die uw ziel zoeken.” En zo zullen al de droevige oordelen, die over een volk komen, op hen komen, die de Heere en de godsdienst belijden en geen eer voor hun belijdenis zijn. Ik ben er zeker van, dit is Schotland's rekening.

Misschien zullen sommigen spoedig klaar zijn om te zeggen: *Ik ben er zeker van, dat de Heere mij zal behoeden, want ik houd mij aan ons Nationaal verbond, en dat is Gods verbond.*

Antwoord. Nee, maar als er voor iemand een uitgezochte slag is, dan zal die op u neervallen, indien u niet met *uw hart* in het verbond bent. De Heere heeft een oordeel voor u bereid, ook al zoudt u nooit onder de wapenen behoeven te komen, omdat u niets meer daarvan hebt, dan een naam en een belijdenis. Wee hunner, die niets meer van de godsdienst kennen, dan alleen de blote naam!

In het volgende vers gaat de profeet voort om te zeggen wat volk het volk van Israël was en wat zij onder hun ellende zullen doen: Dan zullen zij tot Mij zeggen: *Mijn God, wij Israël, kennen U.* ‘U bent onze God, en wij weten, dat u onze God bent.’

Dit is een tegenwerping op hetgeen tevoren is gezegd: ‘Zal Assyrië als een arend tegen de kerke Gods opkomen?’ Nee, dat kan niet zijn, want wij zullen Hem zeggen, dat Hij onze God is en wij Zijn volk zijn en daarom zullen wij tot Hem roepen in onze benauwdheid en ellende.

In dit gebied zijn drie dingen vervat.

Ten eerste, dat Israël in zijn benauwdheid zal roepen.

Ten tweede, dat zij in hun benauwdheid zullen roepen: *Mijn God.*

Ten derde, dat zij zullen roepen: *Mijn God, wij kennen U.*

Ten eerste. Dat zij in hun benauwdheid en ellende tot God zullen roepen, dit leert ons, dat huichelaars, wanneer de slaande hand Gods op hen is, alsdan zeer heilige mensen zijn. In Richt. 10: 10 en op vele andere plaatsen wordt van de voorouders van ditzelfde volk gezegd, dat zij tot de Heere riepen en erkenden, dat zij tegen Hem hadden gezondigd. (Jer. 2 : 27). In voorspoed keren zij de Heere de nek toe en niet het aangezicht, maar ten tijde huns kwaads zeggen zij: „Sta op en verlos ons.” Dit is de gewone weg, die wij inslaan, wanneer wij niets beters kunnen doen, dan roepen wij tot de Heere om hulp en verlossing: (Ps. 78 : 34) „Als Hij hen doodde dan vroegen zij naar Hem, en keerden weder en zochten God vroeg; en gedachten, dat God hun Rotssteen was en God de Allerhoogste hun Verlosser.” Wanneer de wraak Gods zwaar en pijnlijk op hen lag, riepen zij tot de Heere: „Heere, verlos ons.” Wanneer de huichelaars iets scheelt, dan zullen zij hard tot Christus roepen.

O, er zijn veel mensen, die er niet op tegen hebben, dat Christus bij hen komt overwinteren, die het niet goedvinden, dat Christus de zomer bij hen komt doorbrengen. Wanneer wereldse mensen zien, dat de hand Gods weer van hen is afgenomen, dan keren zij terstond weer tot hun vorige wegen terug. Dit moet ons een grondig onderzoek doen instellen naar onze bedheiligheid en die heiligheid, die ontstaat uit onze kruisen. Er zijn toch veel mensen, die in krankheid en wanneer op enigerlei wijze de hand Gods op hen drukt, hard om de leraar zullen roepen en bedroefd schijnen te zijn over hun vorige slecht bestede tijd en met schone woorden aan God zullen beloven, dat zij Hem, als Hij hen wil sparen in het vervolg beter zullen dienen; en toch zullen zij, wanneer het hun geschonken wordt, daarna weerkeren tot datgene wat in elk opzicht even kwaad is, als wat zij tevoren waren. Er zijn drie dingen, waaraan wij in dat geval onze heiligheid moeten beproeven.

Ten eerste: Wij moeten onderzoeken of het onze eigen heiligheid en gerustheid is, óf, dat God ons tot Hem doet roepen, en ons geeft, dat wij ons verootmoedigen. Wel die ziel, die zich onder de krachtige hand Gods vermedert en door haar moeiten tot zichzelf is gebracht.

Ten tweede: Vergelijkt in uw ellende deze beide dingen met elkaar: of het u beter voorkomt schuldig te zijn, óf dat het u het beste toeschijnt ellendig te zijn. Kiest u liever ellende, voordat u schuldigheid kiest, en drukt de zonde, die u gedaan hebt, u meer dan de ellende, die u onderworpen bent vanwege de zonde? Er zijn drie dingen, waarop wij in onze verdrukkingen niet letten: voor het ogenblik zijn onze straf of iemands verdrukkingen geen genade. Verdrukking kan de werking der hoogmoed voor het ogenblik wel inbinden, maar zij kan de hebbelijkheid daarvan niet beteugelen. Zo werd in Achab en in Kaïn, toen zij gestraft werden, de werking der hoogmoed inderdaad ingebonden, maar de hebbelijkheid werd niet beteugeld.

Ten tweede: Wij moeten overwegen, dat alle kruisen in de wereld niemand enig goed zullen doen, indien zij niet aan ons worden gezegend door het kruis van Christus. Nee, als Hij ze niet zegent, zullen zij ons eerder erger maken. De Heere klaagt over Zijn volk, (Amos 8), dat hoe meer Hij hen sloeg en plaagde, hoe meer zij zich van Hem afkeerden.

Ten derde: Wij moeten in gedachte houden, dat verdrukking op zichzelf, in het geheel geen genade is, al is het een middel, waardoor de Heere genade werkt in de harten Zijner kinderen en hen volgzaam maakt om die te ontvangen. Vuur, dat weet gij, verandert de natuur der metalen niet, zodat het van het ene metaal een ander maakt; wel kan het die heet en week maken, maar het kan niet maken, dat ijzer goud wordt. Zo ook kan de verdrukking niet maken, dat het ijzer des duivels Gods goud wordt; wel kan het dat iets weker maken. Daarom hebben wij nodig te beproeven of onze verdrukkingen van God gezegend zijn; het is dan ook nodig, dat wij onze heiligheid beproeven. Velen, die hun zoon of hun man in het kamp hebben, hebben nu de vorm aangenomen om tot God te bidden, die misschien nooit tevoren een boodschap bij God hebben gemaakt om tot Hem te roepen, en wier hart dan ook niet recht voor God is. Het is niet zo gemakkelijk recht tot Christus te komen. Het is geen wonder, dat de vijanden van de genade Gods zeggen, dat het gemakkelijk is tot Christus te komen en te geloven, want zij kennen er niets van. Maar het is niet gemakkelijker dan dat, waarvan geschreven staat: (Joh. 12 : 12) „En Ik, zo wanneer Ik van de aarde zal verhoogd zijn, zal hen allen tot Mij trekken.” Het is een ruk van Gods arm, die ons moet omwenden om ons tot Hem te trekken; alle verdrukkingen en wederwaardigheden, die

ons overkomen in de wereld, kunnen het niet doen.

O, dat het de Heere mocht behagen onze openbare beproevingen in dit land te zegenen en dat Hij allen mocht doen zien, dat het niet goed is nu te dezer tijd met de Heere te gekscheren, nu de Heere de man van zijn vrouw, de vader van zijn kinderen, het kind van de ouders, de vriend van zijn vrienden, de leraar van de gemeente, wegneemt. Het is tijd voor ons, dat wij ons in de gebede tot God opheffen en Hem smeken, of Hij Zijn hand meer en meer voor ons moge te werk stellen. Het is die ziel goed, die onder de hand Gods komt. Wij lezen in Hosea 5 : 15: „Als hun bang zal zijn, zullen zij Mij vroeg zoeken.” Wel die ziel, die met haar verdrukkingen een thuis bij God zoekt. Er staat een gezegend woord in Hosea 2 : 6, toen de Kerk van God wegliep, maar een doornhaag in haar weg werd gezet, zodat zij niet van Hem kon weggkomen.

Toen zij haar boelen naliep en die niet kon aantreffen, zeide zij: „Ik zal heengaan en keren weder tot mijn vorige man, want toen was mij beter dan nu.” Het is wel bestede moeite en verdrukking, die een ziel overkomt, wanneer die haar weer tot de Heere brengt en alle schuim van haar is weggenomen, en wanneer een volk wordt thuisgebracht, gelijk van Israël en Juda staat geschreven: (Jer. 50 : 5) „Zij zullen naar Sion vragen; op de berg herwaarts zullen hun aangezichten zijn. Zij zullen komen en de Heere toegevoegd worden met een eeuwig verbond, dat niet zal worden vergeten.” Het is een eeuwig gezegende benauwdheid, die ons daarheen voert, dat zij ons nader bij onze Heere brengt.

Nu, de Heere, die machtig is dit aan ons te doen, trekke ons door alle kruisen en verdrukking, die over ons komen, dichter naar Hem toe. Deze Heere, Die dit voor ons kan doen, de Zoon Gods, Christus Jezus, Zijn Vader en onze Vader en de Geest der genade zij eeuwig lof en ere. Amen.

10. DE WENENDE MARIA AAN HET GRAF. I.

in haar droefheid door haar Heere bezocht en liefelijk vertroost

Want zij wisten nog de Schrift niet, dat Hij van de doden moest opstaan. De discipelen dan gingen wederom naar huis. En Maria stond buiten bij het graf, wenende. Als zij dan weende, bukte zij in het graf, en zag twee engelen in witte klederen zitten, een aan het hoofd en een aan de voeten, waar het lichaam van Jezus gelegen had. En die zeiden tot haar: Vrouwe, wat weent gij? Zij zeide tot hen: Omdat zij mijn Heere weggenomen hebben, en ik weet niet waar zij Hem gelegd hebben. Johannes 20 : 9-13

Geliefden in de Heere!

In dit gedeelte van Gods Woord wordt ons eerst gesproken over de aardse getuigen, die tot het graf kwamen om onze Heere te zoeken, nadat Hij uit de doden was opgestaan. En die zijn van twee soorten. De eerste soort zijn publieke personen in een openbaar ambt, Petrus en Johannes, discipelen des Heeren; en hoe zij Christus zochten en zich haastten in hun zoeken van Hem. De tweede soort personen zijn gewone mensen, die onze Heere komen zoeken: Maria Magdalena, uit wie Hij zeven duivelen had uitgeworpen.

Er is goede reden voor, dat dezulken veel met onze Heere op hebben, wier zielen vernieuwd zijn geworden, of die iets goeds van Hem hebben gekregen!

Dan hebben wij de vrucht, die op het zoeken der apostelen van onze Heere volgt: *zij gaan weder naar hun huis terug, zonder Hem te hebben gevonden.* Dan hebben wij hier ook de vrucht van het zoeken dezer vrouw; zij wil niet ophouden met zoeken, al kan zij Hem niet dadelijk vinden. Het is inderdaad een gezegend werk voor een arme ziel aan de deur van Christus te blijven wachten, totdat zij Hem vindt, al moest zij daar sterven in haar wachten op Hem. Zo op Hem wachtende ontmoet zij het eerst van allen de engelen. Nadat zij door hen vertroost was, doordat zij haar vertelden, dat Hij van de doden was opgestaan en haar hadden berispt over haar wenen, en omdat zij Hem daar zocht, verlaat zij hen en gaat voort met Hem te zoeken. Dan ontmoet zij Christus Zelf en spreekt met Hem, maar zij weet niet, dat Hij het is, evenals het de kinderen Gods zo dikwijls overkomt, dat zij met Hem spreken en Hij weer tot hen spreekt en dat zij toch niet weten, dat Hij het is. Zij veronderstelt, dat Hij de hovenier is en vraagt of hij Hem heeft weggenomen en waar hij Hem gelegd heeft; als zij maar mocht weten waar Hij was. Dan ontdekt de Heere Zich aan haar door een korte predicatie, die Hij deed, als onze Heere.

Hij wordt altijd door Zijn Woord gekend, en toen zij Hem hoorde spreken, keerde zij zich om naar Hem toe en Hem willende omhelzen, verbood Hij haar dit te dier tijd te doen. Hij wilde niet, dat zij er zoveel mee zou ophebben, dat Hij nu lichamelijk bij haar tegenwoordig was, omdat er een betere tegenwoordigheid zou komen, wanneer Hij tot Zijn Vader zou zijn opgevaren. Haar wordt alleen bevolen, dat zij de discipelen des Heeren zou boodschappen wat zij had gezien, en zo wordt zij de eerste predikster

van de opstanding van Christus uit de doden.

Wij merken hier eerst een zaak in het algemeen aan, die de staat van onze kerk te dezer tijd betreft. Herodes en Pilatus, Jood en heiden, allen spanden te dier tijd samen om Christus, onze Heere, het ergste aan te doen wat zij kunnen, en toch kunnen zij, wanneer zij het alles hebben gedaan, het daardoor voor zichzelf niet beter maken. Want zij hadden Hem nu begraven om Hem uit de weg te ruimen en toch baat dat alles hen niet. Het ergste, dat de vijanden der kerk Gods volk kunnen doen, is, dat zij hen ter dood brengen, en toch zullen zij, wanneer zij menen dat klaar gekregen te hebben, hun doel niet hebben bereikt. Want waar ook de Bruid onzes Heeren is, zelfs al was zij in het graf, moet zij weer opstaan en over haar vijanden triomferen. Waar onze Heere en Zijn kerk ook zijn, Hij en Zijn kerk en zaak moeten, al waren zij dood, de derde dag weer leven, evenals Christus Zelf, volgens dat zegevierend en heerlijk woord, dat Hij sprak: (Openb. 1 : 17, 18): „Vreest niet; Ik ben de Eerste en de Laatste en Die leef, en Ik ben dood geweest en ziet Ik ben levend in alle eeuwigheid. Amen.” Hij zei dat tot Johannes, toen Hij Zijn heerlijkheid had gezien en van vreze als dood aan Zijn voeten viel.

Er is een goede tijding om de Kerk Gods te troosten en allen te bemoedigen, die in twijfel verkeren of onze Heere de slag, die Hij Zijn vijanden levert, zal winnen of verliezen. Nee, Hij zal dat Woord, dat Hij daar van Zichzelf spreekt, waar maken: „Ik leef en Ik ben dood geweest en ziet, Ik ben levend in alle eeuwigheid.” Als een dode geen verandering kan geven, zal Hij laten zien, dat een levende het wel kan doen. Wij behoeven er niet aan te twifelen, dat de vijanden van Christus meenden, dat zij nu van Hem af waren, dat Hij hen niet meer zou kwellen; doch zover is het, niettegenstaande alles wat zij gedaan hebben, nog niet gekomen, want wanneer alles geschied is, zal Hij in weerwil van al het kwaad, dat zij Hem gedaan hebben, leven.

Binnen deze enkele jaren meenden onze wederpartijders, dat zij op de duur van de last, die zij van ons hebben, verlost zouden worden en dat dit Evangelie op de duur zou worden terneer geworpen. Doch met hen verlof, Christus laat ons heden zien, dat Hij niet wil, dat dit geschiedt; dat Hij wil, dat het Evangelie, hetwelk zij meenden omver te halen, weer tot enige volkomenheid komt. Zo wordt de Kerk in Hosea 6 : 2 ingevoerd, sprekende: „Hij zal ons na twee dagen levend maken, op de derde dag zal Hij ons doen verrijzen en wij zullen voor Zijn aangezicht leven.” Dit Evangelie moet leven, wie het ook tegenstaan om het terneer te werpen, en het moet uitlopen op de heerlijkheid van Christus en zo ook van hen, die aan Zijn zijde van het Evangelie staan.

Nu, om iets te zeggen over het lopen van Petrus en Johannes in hun gaan naar het graf van Christus, daarvan staat geschreven, *dat de andere discipel vooruitliep, sneller dan Petrus en eerst tot het graf kwam.*

Johannes wordt hier *de andere discipel* genoemd en hij liep Petrus vooruit. Zo gaat het ook onder Gods kinderen, allen lopen niet even snel. Sommige krijgen een gezicht van Christus voor anderen Hem in 't oog krijgen. Christus heeft er enkele in Zijn Kerk, die oud en ervaren zijn, zodat zij snel lopen, terwijl andere, die ook zijn kinderen zijn en Hem toebehoren nog jong zijn en niet zo vlug kunnen gaan. Doch wie zij ook zijn, zij, die het leven Gods in zich hebben, en zo naar Hem toelopen, zullen Hem vroeger of later ongetwijfeld ontmoeten.

Hij, die eerst tot het graf was gekomen, zag daarin en geloofde. Hij kon geloofd hebben, dat Christus was opgestaan, uit hetgeen hij had gehoord, maar hij geloofde

niet, voordat hij het zag. Menigmaal had de Heere hun gezegd, dat de Zoon des mensen in de handen der zondaren moest worden overgeleverd en veel van hen moest lijden; dat Hij moest sterven en begraven worden, maar ten derden dage weder zou opstaan; doch niettegenstaande alles wat Hij gezegd had, geloofde Johannes niet, voordat hij de tekenen had gezien, dat Hij uit de dood was opgestaan. Hoe dan ook, dit is zeker, dat het voor iedereen goed is de middelen te gebruiken, die God heeft ingesteld, om tot de kennis van iets te geraken. Johannes verkreeg die zeer goed door het gebruik van de middelen en zijn gaan naar het graf, zodat hij verzekerd was, dat Christus was opgestaan.

Wie heeft ooit om Christus gelopen, die niet iets goeds verkreeg door zijn zoeken naar Hem? Zoekt, en u zult vinden, klopt, en u zal opengedaan worden. Zacheüs had een sterk verlangen om Christus te zien, en omdat hij klein van persoon was en er een groot gedrang was vanwege de schare, liep hij de schare vooruit en klom in een boom om Hem te zien; en u weet, wat goed daaruit voor hem voortkwam, gelijk trouwens het rechte zoeken van Christus altijd goede vrucht afwerpt. Jezus zeide tot hem: „Zacheüs, haast u en kom af, want Ik moet heden in uw huis blijven. Heden is dezen huize zaligheid geschied.” Hij zal niet falen, maar Hij zal het woord, dat Hij gesproken heeft, houden: „Bidt en gij zult ontvangen, zoekt en gij zult vinden, klopt en u zal opengedaan worden.” Konden wij maar ernstig zijn in het zoeken van de Heere - en u weet, dat het nu een tijd is om te zoeken, en dat er nooit meer behoefte was dan er nu is om het bij God te zoeken - zo waarachtig als de Heere leeft, ik durf het u in Zijn Naam beloven, als wij Hem wilden zoeken, wij zouden het heil des Heeren zien. En al zou er slechte tijding tot ons komen, laat dat ons niet ontmoedigen, maar laat ons hierop betrouwen en daarin ons vertrouwen stellen, dat onze Heere gevonden wordt van degenen, die Hem zoeken. Hij heeft daarvan reeds tekenen aan ons gegeven en zal het ook verder doen, als wij Hem zullen zoeken.

Want zij wisten nog de Schrift niet, dat Hij van de doden moest opstaan.

De overige discipelen geloofden deze Schriften niet, die de opstanding van Christus uit de doden voorzegden. Kan dat mogelijk zijn, dat er een leerling in de school van Christus kan zijn, die zijn les niet heeft geleerd, die Christus hem heeft onderwezen? Kan dat wezen, dat iemand, die Christus Zelf zo dikwijls over Zijn opstanding heeft horen spreken, niettegenstaande dat alles, nog niet gelooft? Ja, u kunt er hier het bewijs van zien. De leer, die hieruit voorkomt, is duidelijk, dat niet de middelen, noch, dat men Christus met eigen mond hoort prediken, voldoende zullen zijn om ons tot God te brengen en ons geestelijke dingen te doen verstaan. Wel is het prediken het middel, dat God daartoe heeft ingesteld en de weg, die Hij verordend heeft om zielen tot Hem te brengen; doch wanneer alles gedaan is, is het niet het enige middel om ons tot Hem te brengen. Het voornaamste is dit, dat onze Zaligmaker Zelf heeft gesproken: (Joh. 3 : 8) „De wind blaast waarheen hij wil en gij hoort zijn geluid, maar u weet niet vanwaar hij komt en waar hij heengaat: alzo is een iegelijk, die uit de Geest geboren is.” Wij kunnen u prediken totdat ons hoofd barst en onze borst scheurt, ja, al predikten wij u tot de oordeelsdag toe, dan zou dat nog niets uitwerken, als niet de inwendige roeping des Geestes daarmede gepaard ging. Want het uitwendig geluid naar het oor is één zaak en het losmaken van alle knopen en het wegnemen van alle beletselen door Christus is een andere zaak. Christus zeide Zelf toen Hij in het vlees was: (Joh. 6 : 44) „Niemand kan tot Mij komen, tenzij de Vader, Die Mij gezonden heeft, hem trekke.” Christus spreekt in die plaats tot hen, die de uitwendige middelen hadden en toch zegt Hij, dat het niets vreemds is, dat zij niet tot Hem komen, al hebben zij de middelen, omdat zij de trekking des Vaders nodig hebben om tot Hem te

komen.

De Schriftgeleerden hoorden Christus dikwijls prediken en desnietteenstaande keurden zij goed, dat de Heere der heerlijkheid gekruisigd werd. Christus wordt daar beiden, aan Joden en heidenen gepredikt (1 Kor. 1 : 23), en ondanks dat „is Hij de Joden een ergernis en de Grieken een dwaasheid.” Er is grote reden voor ons, wanneer het Woord des Heeren wordt gepreekt, dat wij Hem bidden, of Hij Zijn Geest en Zijn wind met het Woord moge doen gepaard gaan. Ja, alle middelen, die door ons of door anderen gebruikt kunnen worden, zijn niets, als zij daarmee niet gepaard gaan. Het is tevergeefs, dat wij vroeg opstaan en laat opblijven en de ganse dag brood der smarten eten, als de Heere de bijstand des Geestes niet schenkt bij de middelen, die wij gebruiken.

Nog eens, wij kunnen hieruit leren, dat wapenen van mensen ons niet zullen bewaren, als de Heere Zelf de wacht niet houdt over de legerplaats. God houdt altijd de uitslag van alle dingen in Zijn eigen hand, Dit dient om ons te leren niet op de middelen te vertrouwen, van welke soort ook, hetzij het inwendige, of uitwendige zaken zijn; wij moeten nooit op mensen, noch op wapenen, noch op enigerlei tweede oorzaken vertrouwen, maar alleen op de Heere, Die alleen de sterkte Zijns volks is. En zo moeten wij, wanneer wij die weg uitzien, over de tweede oorzaken heen zien, en niet lager zien dan in de hemel, naar Hem, Die daar zit en alle veldslagen in de wereld en alle andere dingen bestuurt en beheerst en tenslotte zal doen zien, dat het einde heil, zaligheid, namelijk Zijn heil is voor allen, die op Hem betrouwen.

Wat is de reden, dat hier niet wordt gezegd: „Zij geloofden Christus niet”, *maar „zij geloofden”*, wat dit punt betreft, „*de Schriften niet?*” Geen gedeelte van de Schrift toch is zo helder als dat de Heere Zelf met Zijn gezegende mond predikt over dat artikel van de opstanding uit de doden; hoewel de vijf boeken van Mozes en de andere Schriften dat artikel ook behandelen.

De reden hiervan is om ons te onderwijzen, dat Christus en de Schriften slechts één taal spreken, en dat zij, die de Schriften niet geloven, Christus niet geloven. Het is niet het geklank der bazuin van Christus, dat velen, die belijden, dat zij predikanten zijn, doen horen, maar een geluid van zichzelf en van mensen. Dit geeft ons te kennen wat Schrift en wat geen Schrift is. Dat is alleen Schrift en anders niet, dat overeenstemt met de wil van de Zoon Gods en overeenkomstig Zijn wil is, die ons in Zijn Woord is geopenbaard. Nog eens, dat is geen Schrift, en moet dus niet geloofd of beoefend worden, wat niet overeenkomstig het Woord van God is. En zo kunnen wij zien, dat ceremoniën en vindingen van mensen maar een stomme Bijbel zijn, en een grond, die niemand moest volgen voor zijn zaligheid. Als wij geen andere grond hebben voor ons geloof, dan alleen dit, dat de Paus, of de Kerk, zo iets gezegd heeft, of dat de grote geleerde doctoren het gezegd hebben, en wij het daarom geloven; evenals die arme mensen daarginder in het Noorden⁶ die zich bedriegen door te geloven wat ernstig schijnende mensen, die de naam van geleerd te hebben, tot hen hebben gesproken; dan volgen wij blinde leidlieden en wij zullen met hen in de gracht vallen. Doch zij, die Werkelijk de geroepenen en uitverkorenen Gods zijn, kunnen de stem van Christus van de stem van mensen onderkennen; zij zullen alleen de stem van Christus volgen en anderen zullen zij niet volgen, wie zij ook zijn.

De discipelen dan gingen wederom naar huis.

Zij waren al te spoedig vermoeid van het zoeken, want zij konden evengoed gewacht

⁶ Aberdeenshire, dat hier bedoeld wordt, was in die tijd het bolwerk van Arminianisme en bisschoppelijke kerkregering.

hebben als de arme vrouw. God heeft echter ons zoeken van Christus en alle onze bovennatuurlijke werken van die aard in Zijn eigen hand. Wij geloven, bidden, bekeren ons, zoeken naar Christus en Zijn Geest, loven, horen, lezen recht, enz., zolang als Christus ons bij de hand houdt; doch wij doen het niet langer. Een steen, die in de lucht zweeft, is buiten zijn element, en zolang als hij wordt tegengehouden zal hij daar blijven; neem echter het beletsel weg, dat hem van de grond afhoudt en hij zal er onmiddellijk weer heen vallen. Zo is het ook met ons. Wanneer wij ons met deze geestelijke plichten bezighouden, zijn wij buiten ons natuurlijk element, en als de Heere Zijn hand wegneemt van de sterkste Zijner kinderen, zal een vrouw hen in het doen van goede plichten te boven gaan. Dankt God voor het minste goed, dat u hebt, en dat u in een goede staat wordt bewaard.

Zij hebben nooit de bijstand van Christus recht gekend, die de mens in de handen van zulk een voogd stellen als de vrije wil, om daardoor bewaard te worden; die zeggen, dat Christus de zaligheid voor allen heeft verworven en dat Hij, wanneer Hij die verworven heeft, ze de vrije wil in handen geeft, om er over te beschikken, zo het hem lust, om hen te bewaren of niet te bewaren. Dit is van Christus een dwaze koopman te maken, en er geen rekening mede te houden of Hij Zijn geld goed of slecht besteedt, doch zó is Christus niet. Hij weet, wat van allen zal worden, die Hij gekocht heeft. U weet, dat het altijd het geluk van de zwakke uitmaakt, als hij op de sterkere kan vertrouwen; zo is het ook het geluk van de arme ziel, dat zij op Christus en op vrije genade kan vertrouwen. Er hangt voor een schip van af, of het een goede stuurman heeft; het welzijn van de zwakke, verloren schapen hangt van een goede herder af, die ze weer opzoekt en voor hun vijanden behoedt. Het geluk van de zwakke, onverstandige wezen hangt af van een goede wijze voogd.

Evenzo hangt de zaligheid van verloren en omkomende zielen hiervan af, dat zij om hun zaligheid op Christus en Zijn sterkte vertrouwen, en niet op zulk een veranderlijke voogd, als hun vrije wil is.

En Maria stond buiten bij het graf, wenende.

Hier is een wonderlijke zaak om over te denken. De discipelen des Heeren liepen weg en hielden op met Hem te zoeken. Een van hen had gezegd: „Al werden zij ook allen aan U geërgerd, ik zal nimmermeer geërgerd worden.” En toch is hier een vrouw, die verder gevorderd en standvastiger is in het zoeken van Christus dan hij, hoe schoon ook zijn belijdenis was. Het zijn niet schone woorden en een gouden belijdenis, die een ziel ten hemel zullen voeren en ons Christus recht zullen doen zoeken. Wij zijn allen in ons zoeken van Christus veel verschuldigd aan vrije genade.

Hier is een vrouw, die in haar zoeken van Christus al Zijn elf discipelen voorbijstreeft. Omdat zij nog niet had verkregen wat zij zocht; zij kon Christus niet vinden, en daarom wil zij niet heengaan, noch het opgeven, maar zij wil wachten en Hem blijven zoeken. Een ziel, die verliefd is op Christus, zal nooit tevreden zijn, zolang zij Christus Zelf niet krijgt. Gij, die Christus zoekt, geeft toch nooit het zoeken op voordat u Hem ontmoet; want die al zoekende aan Zijn deur liggen, zullen Hem ten laatste ontmoeten, evenals die vrouw, die zeide: „Ik zal aan Uw deur blijven liggen; laat mij daar sterven, als u dat wilt, en al zou het daartoe komen, dan zal ik daar sterven, want als ik wegga, zal ik Hem zeker niet ontmoeten.” Weet dit, dat het vurig verlangen der ziele naar Christus met niets kan verzadigd worden dan met Hem Zelf.

Wij zijn gewend te zeggen, dat wij datgene, waarnaar wij verlangen, moeten hebben, iets anders kan ons niet bevredigen. Iemand, die honger heeft en naar spijsze verlangt, moet spijsze hebben, het is hem om voedsel te doen, anders is hij niet voldaan, al krijgt hij iets anders. Iemand die in de gevangenis zit en verlangt vrij te zijn, is met niets te

voldoen dan met vrijheid. Zo is het ook te dezer tijd met deze vrouw; al waren de discipelen bij haar, toch kan niets haar vertroosten, zolang zij haar beminnelijke Heere niet vindt, die zij zoekt. Leert die les van geestelijk aanhouden: het zoeken van Christus nooit op te geven, wanneer u daarmede eenmaal zijt begonnen. Welgelukzalig zijn zij, die op deze wijze hun tijd besteden met Christus te zoeken.

Als zij dan weende, bukte zij in het graf.

Maria bleef daar staan wenen, omdat zij Hem miste, en toch in het graf kijkende om te zien of Hij daar was. Dat is een goed en gezegend verlangen en een goede droefheid, die met doen gepaard gaat. Dat is Werkelijk een hemelse smart, waar het doen en het gebruik der middelen op volgt. Van Jacob worden twee dingen gezegd: (Hos. 12 : 5) „Hij weende en smeekte Hem”. Hij worstelde wenende in de gebede met God. Wat zou een stomme droefheid over het gemis van Christus? Maar dat is een rechte droefheid over het missen van Christus, die gepaard gaat met het gebruiken der middelen om Hem te vinden.

Evenals de Bruid; (Hoogl. 3 : 3) zij mist Christus, zij gebruikt alle middelen om Hem te vinden. Zij gaat tot de wachters en zegt tot hen: „Wachters, hebt gij Dien gezien, Die mijn ziel liefheeft? Zij gaat de stad rond naar de dochters van Jeruzalem en bezweert haar. Dit bewijst, dat haar droefheid een rechte droefheid is over het gemis van Christus. En u weet wel, wat de Schrift zegt over de tranen van Christus: (Hebr. 5:7) „Die in de dagen Zijns vleses gebeden en smekingen tot Degene, Die Hem uit de dood kon verlossen, met sterke roeping en tranen geofferd hebbende, verhoord werd uit de vreze.”

Dat is de smart en droefheid, die alleen voet bij stuk zal houden, wanneer de mensen bedroefd zijn wegens het gemis van Christus en tegelijkertijd de middelen gebruiken om Hem te vinden; die niet alleen een onbekoofd verlangen naar Christus hebben, en geen morgen en avondsloop willen missen om Hem te ontmoeten. Die droefheid toch is maar een ijdele droefheid en zal geen goed doen. Wat volgde hierop?

En zag twee engelen in witte klederen zitten, één aan het hoofd en één aan de voeten, waar het lichaam van Jezus gelegen had.

Waartoe behoeft deze wacht hier te zijn, nu de Heere uit de doden is opgestaan? Zij blijven hier om getuigen te zijn van de opstanding van Christus, en die aan deze vrouw en aan de discipelen te prediken.

Lucas noemt een omstandigheid van dit prediken, die Johannes niet vermeldt: „Wat zoekt u de levende bij de doden?” Waarom zoekt gij, Rooms, Christus aan het heilige graf, nu Hij is opgestaan? U kunt hier zien, dat het werk van de verlossing een zeer eervol en heerlijk werk is, want de engelen zijn in alle delen daarvan aangesteld om de wacht bij Christus te betrekken en wacht te houden. Zij voorzegden Zijn geboorte; toen Hij geboren was, moesten zij Jozef en Zijn moeder bekend maken, dat zij voor hun veiligheid moesten vluchten; toen zij weer met Hem moesten terugkeren, maakten zij het hun bekend; toen Hij in de hof was, werden de engelen aangewezen om Hem te dienen, om het bloedig zweet van Zijn aangezicht af te drogen. En nu, nu Hij in het graf ligt, worden zij daar gesteld om de wacht te houden bij Zijn gezegend lichaam, en van Zijn opstanding te getuigen. Wanneer Hij op de laatste dag zal wederkomen om te oordelen de levenden en de doden, zal Hij komen met ontelbare menigten van engelen, om ons te doen zien, dat het werk van onze verlossing een zeer eervol werk is; en de engelen houden daarbij de wacht en dienen ons.

Evenals een liefhebbende broeder, wiens broeder ziek ligt: o, wat zal hij hem vele diensten bewijzen gedurende de tijd van zijn ziekte, en het hele huis op de been bren-

gen om hem goede verzorging te geven. Zo doen de engelen ook voor ons; zij doen vele boodschappen voor ons, en o, wat zijn zij verblijd als wij welvaren. Van de engelen staat geschreven, (Hebr. 1 : 14), dat „zij gediensstige geesten zijn, die tot dienst uitgezonden worden om dergenen wil, die de zaligheid beërven zullen.” Acht uw zaligheid gering of hoog, naar u wilt, het is toch de grote taak, die de engelen is opgelegd. Zij zijn aangesteld om Christus op te wachten, wanneer Hij onze zaligheid werkt, zowel in Zijn geboorte, angsten en begrafenis, als in Zijn hemelvaart, en zij zullen Hem vergezellen in Zijn wederkomst om te oordelen de levenden en de doden. De Heere heeft hen uitgezonden naar alle oorden der wereld om Zijn uitverkorenen bijeen te vergaderen.

Wee u, die de zaligheid gering acht, nu de Heere daarin zulke aanzienlijke boodschappers gebruikt. Helaas! velen denken gering over het werk onzer zaligheid. Honderden gedachten zullen van de morgen tot de avond in de hoofden der mensen opkomen en er zal nauwelijks één gedachte bij zijn over dit grote werk. En wat dunkt gij, dat van hen zal worden, die zo zorgeloos zijn omtrent het werk der zaligheid van het mensdom, waarin de engelen zo zorgvuldig bezig zijn?

De getuigen waren in witte klederen gekleed. De engelen hebben niet onze gewone landsdracht, maar zij zijn als de hemel in hun gewaad; om allen, die erfgenamen des hemels hopen te zijn, te leren, dat zij volgens hun land moeten gekleed zijn. De engelen zijn met heerlijkheid en majesteit bekleed, en daarom zal het zien van hen een zondaar als dood ter aarde doen vallen. Als wij erfgenamen Gods in Christus denken te zijn, laat ons dan niet zijn als de overigen van de verdorven wereld. De Apostel schrijft hierover: (Rom. 12 : 2) „Wordt dezer wereld niet gelijkvormig, maar wordt veranderd door de vernieuwing uws gemoeds.” Wanneer u dronkaards en vloekers bent en de dag des Heeren schendt, evenals de wereld dat doet, dan bewijst dit, dat u van de wereld zijt, en dat uw genegenheden niet boven zijn. Indien u wilt bewijzen, dat u erfgenamen des hemels bent, tracht dan als uw Vader en als uw land te zijn en draagt de livrei van het huis, dat is: heiligheid: „De heiligheid is Uwen huize sierlijk, Heere.” Bedenkt de dingen, die boven zijn.

En die zeiden tot haar: Vrouwe, wat weent gij?

Het zou schijnen onnodig te zijn haar die vraag te stellen, want zij had daarop kunnen zeggen: Ik heb mijn Zaligmaker verloren, wie kan dat afkeuren, dat ik ween? Wie kan mij daarover berispen, aangezien ik mijn Heere kwijt ben? In deze vraag wordt naar iets onderzocht, dat niet te zien is, en daarom vragen zij het, namelijk: Uw zaligheid is nu volbracht en de duivels zijn uit u geworpen, wat doet u nu zo wenen?

Onze Heere wil ons hiermede te kennen geven, dat wij dikwijls wenen, wanneer wij reden hebben ons te verheugen. Zij moest gezegd hebben: „Dit is de dag, die de Heere gemaakt heeft, laat ons op dezelve ons verheugen en verblijd zijn.” Dit is een dag, waarin het vonnis ten uwen gunste in de hemel geveld is, dat het verloren zaad Adams is vrijgekocht; en u zijt ook met de overigen in het besluit der verlossing begrepen, daarom moest u niet wenen. O, dat wij konden leren onze aandoeningen en alles wat in ons is, bij God aan te passen; te wenen wanneer Hij weent en blijde te zijn wanneer Hij verblijd is. Wanneer onze Heere buiten in het veld is, dan is het voor ons geen tijd om te lachen en ons te verheugen en feest te vieren. Het is een tijd, die stof geeft om te weklagen, nu onze Heere in het strijdperk is en Zijn legers buiten zijn en weinigen in getal. Toch geloof ik, dat de Heere een dag voor ons bewaart, in welke wij, die in dit land wonen, zullen zeggen: „Dit is de dag, die de Heere gemaakt heeft, laat ons op dezelve ons verheugen en verblijd zijn.”

Wie zoekt gij?

Deze vraag wordt haar gedaan om haar honger des te groter te maken, want hoe meer honger iemand heeft naar Christus, hoe meer hij altijd naar Hem zal hongeren. Leert dan al uw genegenheden en begeerten schielijk naar Christus te doen uitgaan; hebt Hem niet alleen lief, maar zijt krank van liefde tot Hem. Dat is meer dan gewone liefde tot Hem, dat men wegens de liefde tot Hem bijna zou sterven. Tracht dan al uw begeerten en verlangens naar Hem te doen aanwassen, ja, totdat u die mate bereikt, die de Bruid had, toen zij zeide: „Ik bezweer u, gij dochters van Jeruzalem, indien gij mijn Liefste vindt, wat zult gij Hem aanzeggen? Dat ik krank ben van liefde.” Ik bezweer, zoals u het voor God zult verantwoorden, dat u Christus zegt, dat ik wegens het gemis van Hem, krank ben van liefde, zolang totdat u in de hemel komt om eeuwige lofliederen van Hem te zingen.

Zij zeide tot hen: Omdat zij mijn Heere weggenomen hebben, en ik weet niet, waar zij Hem gelegd hebben.

Dit is haar verdediging, die zij aanwendt om zich te rechtvaardigen, dat zij weende: Waarom zou ik niet mogen wenen, die eens Christus had, en Hem kwijt ben? Dat is een droefheid, die voor God en voor de wereld mag worden bekend, dat men bedroefd is over het gemis van Christus. Sommige mensen zijn onmatig bedroefd, en het is een schande als men het hoort, omdat de oorzaak van hun droefheid niet goed is. Droefheid over het gemis van mijn kinderen, over het gemis van mijn man; droefheid over het verlies van iets van de wereld, of dat men iets voor Christus moet uitgeven, en dergelijke; dat is een schandelijke droefheid, die niet beleden kan worden. Maar dat is een eerlijke droefheid, die over het gemis van Christus gaat. Ziet, dat u al uw genegenheden op die wijze besteedt, want die droefheid en de reden daarvan, moogt u voor God en mensen belijden. Dat is een droefheid, die openlijk erkend mag worden, die voortvloeit uit het gemis van Christus.

Wat is de stof en oorzaak van haar droefheid?

Zij hebben mijn Heere weggenomen, en ik weet niet waar zij Hem gelegd hebben.

Hij is buiten mijn gezicht, en hoewel dat zo is, toch is Hij mijn Heere. Hij is dood en toch is Hij mijn Heere. Want wat zij zegt: „Zij hebben mijn Heere weggenomen, en ik weet niet, waar zij Hem gelegd hebben”, geeft te kennen, dat zij nog twijfelde aan Zijn opstanding. En een weinig daarna zegt zij tot Christus Zelf, menende, dat Hij de hovenier was: „Heere, zo gij Hem weggedragen hebt, zeg mij, waar gij Hem gelegd hebt, en ik zal Hem wegnemen.” Het zal mij een zoete last zijn, als ik Hem mag wegdragen, niettegenstaande al die ponden aan specerijen, die met Hem zijn ingebonden.

De lering is duidelijk.

Voor de kinderen Gods is de verlorene Christus, wanneer alles is afgelopen, toch hun Christus. In Hooglied 5 ligt de Kerk van Christus in haar bed te slapen en Christus, haar Man, staat buiten aan de deur te kloppen, en zij zegt: „Ik sliep, maar mijn hart waakte. Dat is de stem mijns Liefste.” Uw Liefste, en toch, hoewel dat zo is, is Hij buiten uw gezicht. Laat de Christus van de gelovigen zijn waar Hij wil, Hij is toch de hunne. Al waren zij in de hel en Hij in de hemel, de gelovige zal zeggen: *Hij is mijn Christus, al zou Christus mij in de hel stoten, en mij niet voor de Zijne erkennen. Hij is toch de mijne.*

Zo getuigt het woord van David als het voorbeeld en het woord van Christus als het tegenbeeld: „Mijn God, mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?” Het is een verlatende Heere, en toch is Hij na alles hun Heere. Ja, de gelovige zal zeggen: *Hij is*

mijn Heere, al verlaat Hij mij, en ik zal tot Hem gaan. Dan zal het ware geloof, wanneer het met de rug tegen de muur staat vanwege de aanvallen, aanspraak maken op Christus, en het er voor houden, dat zij Hem toebehoren. En dat is een zeer goed kenmerk van het geloof, dat men, wanneer men naar alle hoeken uitzielt en naar Christus vraagt, en Hem niet kan vinden, Hem nochtans voor Zijn Christus houdt.

Daar is de duivel zo graag mee bezig, u te doen twijfelen, dat Hij uw Christus of uw Heere is. Dit was de verzoeking, waarmee Hij Christus, onze Heere aanviel: „Indien u Gods Zoon zijt.” Waar de duivel het op gemunt heeft in zijn verzoeken is, ons te doen twijfelen of Hij onze Christus is. Doch laat dat nooit los, wat er ook gebeurt, maar houdt altijd vast, dat Christus de uw is.

O, dat dit land dit nu mocht geloven, dat Hij onze God en de God van dit land is. Veronderstelt dan, dat onze troepen, die nu in het veld zijn, verslagen werden - hoewel wij op God vertrouwen, dat dit niet zal gebeuren - maar al zou het zo zijn, dan zeg ik nochtans, aangezien Hij Schotlands Heere is, als wij op Hem zullen wachten en op Hem en op Zijn heil vertrouwen, dan zal het worden bevonden, dat wij dit niet tevergeefs zullen doen, maar dat Hij ons, die op Hem vertrouwen, Zijn heil zal doen zien. Deze Heere, Die dit voor ons kan doen, de Zone Gods, Christus Jezus, Zijn Vader en onze Vader, en de Geest der genade, zij eeuwig lof en ere. Amen.

11. DE WENENDE MARIA AAN HET GRAF. II.

En die zeiden tot haar: Vrouwe, wat weent gij? Zij zeide tot hen: Omdat zij mijn Heere weggenomen hebben, en ik weet niet waar zij Hem gelegd hebben.

En als zij dit gezegd had, keerde zij zich achterwaarts, en zag Jezus staan, en zij wist niet, dat het Jezus was.

Jezus zeide tot haar: Vrouwe, wat weent gij? Wie zoekt gij? Zij menende, dat het de hovenier was, zeide tot hem: Heere, zo gij Hem weggedragen hebt, zeg mij waar gij Hem gelegd hebt, en ik zal hem wegnemen.

Jezus zeide tot haar: Maria! Zij zich omkerende zeide tot Hem: Rabbouni, hetwelk is gezegd, Meester. Jezus zeide tot haar: Raak mij niet aan, want Ik ben nog niet opgevaren tot Mijn Vader, maar ga heen tot mijn broeders, en zeg hun: Ik vaar op tot Mijn Vader en uw Vader, en tot Mijn God en uw God. Johannes 20 : 13-17

Geliefden in de Heere !

- I. Hier is, ten eerste, een samenspraak tussen Maria Magdalena en de engelen, die de wacht gehouden hadden bij het graf van Christus, en getuigen waren geweest van Zijn opstanding (vers 13). Dan wendt zij zich van hen af en haar oog valt op Christus, doch zij kent Hem niet.
- II. Ten tweede. Een samenspraak tussen Maria en Christus, terwijl zij niet wist, dat Hij het was (vers 14, 15). Een mens kan in Christus geloven, en toch de verzekering daarvan missen. Zij kunnen een waar geloof in Hem hebben, zonder nochtans de gevoelige verzekering van Zijn liefde te hebben.
- III. Ten derde. Een samenspraak tussen Christus en haar, nadat zij Hem tot haar volkomen vertroosting kende. De Heere vertroost Zijn volk na een tijd van treuren: (Ps. 30 : 6) „Des avonds vernacht het geweest, maar des morgens is er gejuich.”

Maria Magdalena komt eerst tot het graf en ontmoet Christus. Hij toch had haar van zeven duivels verlost, en zij had Hem zeer lief, omdat haar veel zonden vergeven waren. Wij zijn geneigd de zonde en de duivel als een zoet bezit te achten, zolang als wij die hebben, doch wanneer Christus die van ons wegneemt, walgen wij er van, en wij verblijden ons in Hem en Zijn ontferming.

Wat weent gij? De engelen benijden haar niet in haar verlangen naar Christus; nee, zij verblijden zich als zondaren krank zijn van liefde naar hun Liefste. Maria had reden zich te verheugen en niet te wenen, want de opstanding van Christus moest als een doek zijn, om alle tranen van het aangezicht der zondaren af te wissen.

Lering. Wij hebben dwaze en ijdele genegenheden, die door de zonde vergiftigd zijn; wij wenen wanneer wij moesten lachen en wij lachen, wanneer wij moesten wenen. De discipelen hadden zich moeten verblijden, omdat Hij zeide: Ik ga heen tot de Vader. Het was een gezegend heengaan voor hen, want Hij ging heen, om hun plaats te bereiden. Maar zij waren bevreesd en bedroefd omdat Hij wegging. Sommige menen, dat Hij Zijn volk niet weidt, wanneer Hij afwezig is; doch laat mij u dit

zeggen, dat God Zijn volk niet alleen voedt met een gevoel van Zijn tegenwoordigheid, maar ook met afwezigheid. Wanneer de maan achter een wolk is, en de Heere weg is, neemt het verlangen toe en de honger en dorst naar Hem vermeerdert, en dat is een goed teken. Wij hebben dikwijls een verkeerde gedachte van onze Heere en gaan wezenlijk vooruit, wanneer wij menen, dat wij achteruit gaan.

Waarom weent gij? De engelen konden dit onderwijzen, dat de opstanding van Christus uit de doden een stof van blijdschap is. Toen Christus zag, dat Johannes van vreze „als dood aan Zijn voeten viel,” Openb. 1 : 17, 18), legde Hij Zijn rechterhand op hem, zeggende: „Vrees niet, Ik ben de Eerste en de Laatste; en Die leef, en Ik ben dood geweest; en zie, Ik ben levend in alle eeuwigheid. Amen.” (Ps. CXVIII : 24): „Dit is de dag, die de Heere gemaakt heeft, laat ons op dezelve verheugd en verblijd zijn. (Hand. 13 : 32): „En wij verkondigen u de belofte, die tot de vaderen geschied is, dat namelijk, God dezelve vervuld heeft aan ons, hun kinderen, als Hij Jezus verwekt heeft.” Daarom zei Christus na Zijn opstanding tot Zijn discipelen: „Ik ben het, vrees niet. Vrede zij ulieden.” Alles is wel, aangezien Hij „overgeleverd is om onze zonden en opgewekt om onze rechtvaardigmaking.” (Rom. 4 : 25). Het is even alsof Christus zeide: u en Ik hebben het pleit gewonnen; verblijdt u en komt uit, alles is betaald: „Ik leef en u zult leven.”

Droevig en koud zou onze troost voor eeuwig zijn geweest, als de dood Christus in het graf had gehouden. Het is een hard bed, als men in de donkere put des doods gaat, en men zou daar nooit weer uitkomen: daar allen eeuwig te wonen. Het is een ellendig huis; de binnenkamer is de koning der verschrikkingen, ja, de zwarte hel, de poel, die daar brandt van vuur en sulfere. Doch de Heere heeft in Zijn opstanding over de dood en de hel getriomfeerd en al Zijn uitverkorenen van die vloek, waar zij onder lagen, als erfgenamen van de hel, verlost. Daarom is het komen uit de gevangenis van onze Heere, een doen uitkomen van al Zijn kinderen. Denkt u nu in, (als wij die veronderstelling mogen maken) dat u een arme man ziet, met een of twee kinderen op zijn rug, die een diep water doorwaadt. Hij schijnt te zullen verdrinken en de kinderen schreeuwen van vrees, en hij roept hun toe: Wees stil, mijn kinderen, ik zal er u doorbrengen; en wanneer hij er uit komt, wist hij hun aangezichten af. Zo ook had Christus in het graf al de kinderen, die Zijn Vader Hem gegeven had, wettelijk om Zijn hals gehangen en in Zijn armen. Onze hemel en al onze dagvaardingen en oorkonden, onze ganse zaligheid was met Hem in het graf.

Maria zeide tot hen: Omdat zij mijn Heere weggenomen hebben, en ik weet niet waar zij Hem gelegd hebben.

Heb ik geen goede reden om te wenen? Zou ik mij niet mogen uitwenen? Zij hebben mijn Christus van mij weggevoerd.

Wij zien dan twee dingen in haar: Zij hebben mijn Christus weggenomen. Hij is dood, en zij hebben Hem naar een andere plaats gedragen, en ik weet niet, waar Hij is, doch niettegenstaande Hij weg is, Hij is toch mijn Heere.

Merkt dan hierin aan, dat een dode Christus, naar u meent een verborgene en fronsende Christus, toch uw Christus en mijn Christus kan zijn: (Jes. XLIX : 14) „Doch Sion zegt: De Heere heeft mij verlaten, en de Heere heeft mijner vergeten.” Dan kan een verlatend God, Sion's God zijn.

Wanneer het geloof en het bezwijken samen worstelen grijpt het geloof altijd Christus aan. Het geloof kan zeggen: Christus is niet dood, al zijn er ook honderd mijlen tussen Hem en mij, nochtans is Hij mijn Christus, mijn Heere en mijn God. Het kan worden afgedreven van vele houvasten en van het geloof, dat Hij uit de doden is opgestaan en

van het geloof van veel zoete beloften; bezwijking en twijfeling kunnen Christus belasteren en zeggen, dat Hij liefdeloos en weg is, maar er is altijd een houvast aanwezig en het geloof zegt: Hij is mijn God. Evenals een kapitein, die belegerd wordt, wanneer er veel wallen zijn neergeschoten, en de vijand veel grond op hem heeft gewonnen en alle buitenwerken heeft genomen, dan is er altijd nog een sterkte aanwezig, die niet genomen is, die niet kan worden genomen.

Men zegt, dat als een stervend mens iets vastgrijpt, hij dat vasthoudt, totdat hij gestorven is. De doodsgreep, waarmee een kind van God Christus aangrijpt, houdt hij altijd vast. Het is goed, als wij in elke weg Christus kunnen vasthouden, hetzij een dode of een levende Christus; hetzij een gekende of een ongekende Christus; wij moeten steeds iets vasthouden, of wij zullen alles verliezen. Laat ons de hand vasthouden, die ons slaat, en haar kussen, als wij niet bij Zijn hals en Zijn aangezicht kunnen komen om die te kussen.

Wij achten Christus maar weinig, wanneer wij onze bekomst van Hem hebben, en wanneer Hij leeft; doch wacht totdat de honger komt, en dan zult u de hele wereld voor Zijn dood lichaam willen geven. Er was zulk een honger in Maria Magdalena, dat zij blij zou zijn, als zij de dode Christus in haar armen mocht hebben. Zij is van gedachte, dat dit beter is dan niets. Maria zoekt niets zozeer, als dat zij de dode Christus met haar armen mocht omvangen.

Soms vermorsen wij goede spijs en achten die weinig. Wij achten het gezelschap van Christus niet hoog op avondmaalstijden, doch de dag zal komen, waarin wij blij zullen zijn met een kruimeltje van het brood van Christus. Waart u hongerig, toen deze tafel werd aangericht, dan zult u blij zijn als u de zoom van Zijn klederen moogt aanraken, en Zijn voeten moogt kussen. U weet maar weinig wat het is Hem te missen: (Klaagl. 1 : 16) „Om dezer dingen wille ween ik, mijn oog, mijn oog, vliet af van water, omdat de Trooster, Die mijn ziel zou verkwikken, ver van mij is.” Ik geloof, dat het geen kinderspel was: (Ps. LXXVII : 4) „Dacht ik aan God, zo maakte is misbaar”; hoe Hij mij in vorige tijden omhelsde en liefhad; doch nu heeft Hij mij verlaten, en ik weet niet wat te doen; „peinsde ik, zo werd mijn ziel overstelpt.” Wat is dat? „Dacht ik aan God, zo maakte is misbaar.” Moest het niet eerder zijn geweest: Ik dacht aan God en sprong op van vreugde? Nee, ik dacht aan God, aan Hem, die eens aan mij dacht, en mij liefhad, maar nu heeft Hij mij verlaten en ik weet niet wat te doen! Op zulk een tijd is een oogwenk van God, al is die zo kortstondig als de flikkering van een bliksemstraal in de lucht, als het ware, een halve hemel. Het zou goed zijn als wij allen Maria's deel daarvan hadden: „Zij hebben mijn Heere weggenomen, en ik weet niet, waar zij Hem gelegd hebben.”

Zij zegt: „Ik weet niet, waar zij Hem gelegd hebben.”

Het is een pijnlijke zaak, Christus te verliezen, maar het is nog pijnlijker, niet te weten waar Hem te vinden. Het is zowel een beproeving Christus te missen, als niet te weten waar Hem te vinden. De Bruid zegt: „Hebt u Dien gezien, Die mijn ziel liefheeft? Indien gij mijn Liefste vindt, wat zult gij Hem aanzeggen? Dat ik krank ben van liefde.” Soms zullen Gods kinderen Hem in de wijken en in de straten zoeken en Hem niet vinden in het gebed, noch in het Woord, noch aan de heilige tafel, noch in het lezen, noch in de onderlinge bijeenkomsten. Zij zullen als het ware, Christus van plaats tot plaats volgen, en niet weten, waar Hij te vinden is; zij weten niet waar Hij is. Ik weet niet, waar zij Hem gelegd hebben. Zij geloofde, dat Christus nog dood was, en het was haar onwetendheid en haar ongelooft, want Hij had hun dikwijls gezegd, dat Hij zou opstaan, maar zij geloofden Hem niet.

Dan zien wij hier, dat er in Gods kinderen onkunde is, zelfs bij een goede en hartelijke

genegenheid voor Christus. In Hooglied 5 zien wij, dat een gemeente tegelijk slapende en worstelende kan zijn. Nicodémus had het gezelschap van Christus lief en toch was hij zeer onwetend. De discipelen des Heeren volgden Hem, en toch waren zij *onverstandigen en tragen van hart* om de Schriften te geloven. Onze ziel is als een harp, waarin een gebroken of ontstemde snaar is; ons verstand en onze genegenheden zijn als een gebroken of verlamd been; wij hebben enig licht in het verstand, maar onze genegenheden zijn zo koud als lood. Wanneer de genegenheden door de wind des Geestes worden aangeblazen, kunnen beide, het verstand en het geheugen, aan verzuimachtigheid lijden; ja, als God hun het juk niet oplegt en hen voor de ploeg spant en aandrijft, zal het een of ander deel achterover gaan liggen als een luie os. Er is in ons altijd een kromte of kreupelheid, zodat wij evenals Jacob hinkende naar de hemel gaan. Doch een gezonde, hartelijke genegenheid, ja een ons daarvan is zoveel waard als tien pond schemerlicht. Helaas! deze eeuw heeft licht, maar het is ingekuipt; het is ons genoeg, dat wij belijders zijn, doch weinigen hebben wat zij nodig hebben op reis naar de hemel. God verhoede, dat ik iemand zou ontmoedigen, maar ik zie, dat de mensen zich met te weinig tevreden stellen; enig licht en zwakke liefde voor het Woord en de leraar en dan houden zij nog steeds hun oude zonden en wegen vast; zij zijn in de praktijk en in de verbetering des levens nog even ver als voor tien jaren, en sommigen van hen zijn erger geworden. Nu, in de Naam en op het gezag van de Zoon Gods, beproeft of het goed, genoegzaam werk is; ziet toe, dat het met het wapen van Christus gestempeld en gezegeld is.

Zij keerde zich achterwaarts.

De engelen kunnen een verwonde consciëntie, die Christus kwijt is, niet helpen. (Hoogt. 3 : 13). De wachters konden de Bruid niet tot Christus, tot Hem, Die haar ziel liefhad, leiden. Ja, Hij kan soms in het gebed niet gevonden worden (Ps. 22 : 3): „Mijn God, ik roep des daags, maar u antwoordt niet; en des nachts, en ik heb geen stilte.” Wat betekende de droge keel van de Profeet? En toch kon hij God niet vinden. Job zegt (kap. 13 : 24): „Waarom verbergt Gij Uw aangezicht en houdt mij voor Uw vijand?” Er is dikwijls in het lezen van het Woord zulk een dodigheid, dat Gods kinderen niet op de been kunnen komen; en zij staan verbaasd, die dit diep verval gezien en ervaren hebben. Zult u het niet zeggen, wanneer God Zijn vinger op de ziel legt en een snaar van de consciëntie breekt? Welke middelen zullen worden aangewend om die gebroken snaar weer vastgeknoopt, en de gebroken beenderen geheeld te krijgen? Ik weet wel, dat God in het gebed gevonden is. Maar ik spreek nu over een nabijheid van, of een toegang tot een blik van Christus. Ik weet wat het is, ik heb het zelf nog onlangs ondervonden. Weet u, waarom nabijheid en vertroosting zoete spijs is en niet het gewone voedsel voor Gods kinderen? Er is een tijd, of een loop der omstandigheden, wanneer de wind, na het gebruik der middelen blaast waarheen hij wil. Christus zal komen, en er is tegelijkertijd slechts dodigheid, zodat u Hem niet kunt gevoelen, zien, noch horen.

Misschien zult u zeggen: *Wat zullen wij doen als de middelen niet van kracht zijn?*

Antwoord: Ik ken geen kind van God, dat altijd in zulk een toestand is, dat hij niet kan horen, zien, noch gevoelen. De slapende Kerk heeft een wakend hart. (Hoogt. 5 : 2). Genade te hebben om Christus te missen is iets te gevoelen, te horen en te zien. Zij, die evenals Saul moeten zeggen (1 Sam. XXVIII : 15): „Ik ben zeer beangst en God is van mij geweken”, zijn in een droevige gelegenheid. Maar Gods kinderen hebben reden zichzelf te berispen, als zij bezwaard van gemoed zijn, omdat zij vertroosting zoeken en die niet vinden. Ik verbied hun niet, dat zij bidden, horen, lezen, ja alle middelen gebruiken, maar ik wil, dat zij twee dingen doen.

1. Dat u voortdurend roept, opziet naar de hemel en zeer ongeduldig bent, totdat ge uw rechten en een nieuw zegel krijgt. Slaap niet, eet niet, rust niet, voordat Hij wederkomt. Klaag, wees onvergenoegd, maak haast, verlang en honger naar Christus. Zie op alsof u boos was op de wolken, die Hem verbergen en u verhinderen Hem te zien. Zal iemand hun, die Christus kwijt zijn, gebieden, dat zij gaan slapen?

2. Wees nochtans lijdzaam en onderworpen, bindt Hem aan geen tijd of wijze van komen (Ps. 40 : 2) „Ik heb de Heere lang (Engelse vertaling: „lijdzaam”) verwacht en Hij heeft Zich tot mij geneigd en mijn geroep gehoord.” David riep en schreeuwde toen, en toch had hij lijdzaamheid.

Is dan een roepend en hard roepend mens een lijdzaam mens?

Ik zeg van ja. (2 Petrus 3 : 12): „Verwachtende en haastende tot de toekomst van de dag Gods.” Zie of ik lieg.

En zag Jezus staan en wist niet, dat het Jezus was.

Gelijk in het lichaam het gezicht en het gehoor verslijten, zo ook kunnen wij in de ziel Christus zien en Hem niet kennen. Velen hebben licht, evenals zieken, die spijs naast hun bed hebben staan, maar er geen gebruik van kunnen maken. Zolang uw ziel krank is en Hij u niet kent, moet de kennismaking altijd vernieuwd worden. Hij moet de kool aanblazen; het hete hoofd van Christus moet onze koude hoofden verwarmen en Zijn levende hand moet onze dode handen vasthouden en die met nieuw leven bezielen en dan beginnen wij onze vingers te roeren en Hem aan te grijpen. Wanneer Christus echter maar drie dagen weg is, moeten wij weer met A, B, C, beginnen. Hij verliet Petrus slechts één dag of één nacht, en Petrus verliet Hem en hij bekeerde zich niet, voordat de Heere hem met een liefdeblik aanzag, die hem deed ontwaken. Hij wendde Zich een weinig van Zijn discipelen af en zij verlieten Hem en vloden en kwamen niet weer op de been, voordat Hij hen over hun ongelooft bestrafte en hun harten opende. Hij weet, dat een zwak schaap, dat in een put of kuil is gevallen, er zichzelf niet kan uithelpen. Christus maakt altijd het blatende en bloedende lam los, dat in de doornstruiken verward zit. Een boog kan zichzelf niet spannen, dat moet een mens doen. Hij kan van zichzelf niet schieten, een hand moet de pijl op de pees leggen en die aantrekken en loslaten. Zo moet u de weg naar de hemel leren; het is een ontlenend leven, dat wij hier leven. Altijd vallen wij weer en Christus zet ons altijd weer op onze voeten. Ik zie, dat Christus Zich moet kwellen in ons op de rechte weg naar de hemel te leiden.

Ik denk aan een oude versleten bark; bij elke stoot op een rots slaat er een gat in en moet er een nieuw stuk ingezet worden; de volgende dag krijgt het weer een stoot en er valt een gehele plank uit, zodat er een nieuwe plank ingezet moet worden. Zo is het ook met onze consciëntie, er is een verrot hout in deze onze oude ziel en een stoot van verlaten gedurende drie dagen veroorzaakt een scheur in de ziel van Maria Magdalena, zodat zij Christus ziet en Hem niet ziet. David stootte tegen een rots van begeerlijkheid en dit veroorzaakte een wijde scheur van overspel en doodslag. De oude bark van Petrus krijgt een stoot van vrees en het bracht hem tot verloochening van zijn Heere. De voorhamer des Heeren viel neer op de discipelen, en zij krijgen lust om hier eer en gemak te hebben; er komt een grote scheur in hen, en zij menen, dat Hij hen hooggeplaatste mensen in de wereld zal maken en dat Hij het koninkrijk weer aan Israël zal herstellen. Ik zeg u, dat Christus altijd weer nieuw hout moet inzetten, totdat alles vernieuwd is, want Christus zal al het oude verrotte hout van Adam uit ons wegnemen en er is veel werk aan verbonden om deze oude wrakke consciëntie nieuw te maken, die aan splinters geslagen schijnt te zullen worden.

Jezus zeide tot haar: Vrouwe, wat weent gij?

Waar toe behoeft Christus dit te vragen? Waarom zou Christus aan een vrouw, aan een gebroekene van hart, die niemand dan Christus zoekt, vragen: „Waarom weent gij? Wien zoekt gij?” U weet, dat een vader gezind is zijn kind een appel te geven, en dat hij die laat zien en zegt: Wil je die hebben? U weet, dat Hij tot een kranke zei: „Wilt gij gezond worden?” Het kan zijn, dat er sommige zielen zijn, die heden naar Hem verlangen, en toch zegt Hij: *Mijn lieve volk, zeg Mij, wie u wilt hebben en wie u zoekt.* Zie hier, dat er een fout in haar begeerte was; zij zocht een dode Christus, of Zijn dode lichaam, en Hij wilde, dat zij een levende Christus zou zoeken. Zie daarom toe, wanneer u Christus zoekt, dat er geen misslag in uw begeerte is. Misschien hebt ge uzelf op het oog, wanneer u Hem zoekt. U zoekt alleen vertroosting en misschien heeft Hij u hier gebracht om niets te horen dan overtuiging en om uw trotse harten te vernederen.

Wanneer wij God zoeken en onze genegenheden gaande zijn, kan de duivel er zijn armen tot de schouderbladen toe insteken, er een handvol van zijn draf inwerpen en de dekmantel verijdelen. Wie zou denken, dat een vrouw, die om Christus weende, verkeerd handelde? En toch, zij weet niet wie zij zoekt. Ja, laat mij op avondmaaltijden om Christus' wil vragen, wie u zoekt? U zult zeggen: *Christus.* Ik zeg: *Gave God, dat het zo was.*

De ene zegt: Ik begeer niets dan vertroosting; een ander zegt: Ik heb niets zo nodig dan een week hart; en een derde komt omdat het de mode is.

Ik vraag u ernstig af: Wie zoekt u? Geblankette huichelaar, gepleisterde, verrotte geveinsde, u zoekt de duivel en uw verdoemenis.

Zij, menende dat het de hovenier was.

Haar gemoed was verward door droefheid en ongeloof in haar hart, en de Heere hield haar ogen, dat zij Christus niet kende, dat Hij Christus was, en toch zag Christus er meer hemels uit dan Hij placht.

Lering. Dan kan een kind van God tot Hem spreken en Hem niet kennen. Helaas! Wij meten Hem dikwijls bij onszelf af. Zo houdt Job de Heere voor een veranderde Heere, een andere God voor hem, een, Die hem voor Zijn vijand hield. Zo ging het ook met Jona, Jeremia, Elia, Hábakuk en anderen in hun worstelingen. Het ongeloof toch is een dik masker voor de ogen van mensen; en wie zijn zij, die de satan niet zal blinddoeken? Hij wilde Christus een masker voor de ogen doen, en alle heerlijkheid der wereld tussen Hem en Zijn Vader stellen, doch Christus zag door het masker heen. De duivel wilde het hof, eer en de vermaken der zonde voor de ogen van Mozes zetten, maar God scheurde het masker, en hij zag op de vergelding des loons. De duivel bedekte de ogen van Bileam met goud.

Heeft niet de hoer van Rome Christus tot een hovenier gemaakt? Er wordt nu naar geen andere Christus gevraagd, dan naar wat in het Parlement binnenrijdt. Zij hebben Christus en Zijn Kerk zijden kleren aangetrokken en zij willen ze niet dragen. Ik bid u, werpt de kappen en maskers van de duivel af, en vraagt van Christus ogenzalf om te kunnen zien, dat Christus dé Christus is.

Zeg mij, waar gij Hem gelegd hebt.

Wat zou dat dode lichaam een til geweest zijn! Zou het voor een vrouw niet te zwaar geweest zijn om de dode Christus, Zijn grafklederen en een honderd pond mirre en aloë, die op Zijn lichaam gelegd waren, op te tillen? Een paar honderd pond en toch

zegt Maria, dat zij Hem wil wegnemen. Ja, al kon zij niet, zij wilde aan Hem tillen totdat haar rug brak, en zij haar armen uit het lid trok, als zij Hem maar had.

Lering. De liefde heeft sterke, brede schouders, hoge bergen en zware lasten zullen de liefde niet vermoeien. De liefde zal nooit zweten, bezwijken, noch bezwijmen, want God helpt de liefde, De liefde is sterk als de dood, of als het graf (Hoogl. 8 : 6). Oefen liefde, en geen last die Christus u oplegt, zal te zwaar zijn. Waren niet de martelaren met liefde beladen, toen een gewelddadige dood en levend verbrand te worden hen niet te zwaar waren, wanneer die op hen werden gelegd? Maar de liefde deed hen de bergen oplopen met de dood en martelingen beladen. Legt de ganse hel op een ziel, die Christus liefheeft, en zij zal met de last weglopen. Zoekt en krijgt liefde, en zij zal u het lijden doen dragen, want de liefde zal niet aan de zijde uitbarsten. Kwam Mozes niet van het hof, met zijn rug beladen met liefde voor het volk van God? En hij werd niet vermoeid.

Jezus zeide tot haar: Maria.

Merkt op, dat Christus Maria bij haar naam noemt. Het is dus geen zwakke, algemene kennis, waarmee Christus de Zijnen kent, zoals men gewoon is te zeggen: *ik ken die man nauwelijks; ik heb hem alleen maar gezien*. Nee, Christus kent al Zijn schapen bij name (Lukas 19 : 5): „Jezus, opwaarts ziende, zeide: „Zacheüs, haast u en kom af, want ik moet heden in uw huis blijven.” (Joh. 1 : 48) „Jezus zag Nathanaël tot Hem komen, en zeide van hem: Ziet Werkelijk een Israëliet in welke geen bedrog is.” Joh. 10 : 14) „Ik ben de goede Herder, en Ik ken de Mijnen en word van de Mijnen gekend.” Dit betaamde Christus. Hij is geen overhaast koopman, maar Hij zag Zijn goederen en kende ze alle bij name eer Hij de prijs voor hen betaalde. Ja, God bracht ze allen voor Hem en zeide: *Neem hen, bij hun namen en woonplaatsen, en Ik zal U de einden der aarde geven tot uw bezitting*. Hij zal ze allen aan de overzijde der rivier brengen (Zef. 3 : 10); de verstrooiden uit Juda, enz. (Jes. 11 : 12). Deze allen zijn de Zijnen.

De Vader heeft gezegd: *Zoon, U zult niet voor niets werken; wat denkt U van Uw waren, hoe bevallen GE Uw goederen en de Mijne?* En Zijn Vader gaf Hem een schone rol, waarin al hun namen geschreven waren, elk afzonderlijk, man en vrouw, zoals Hij hen elk persoonlijk genoemd had, Johannes, Thomas, Maria, enz. De hele kudde was gemerkt. Evenals iemand, die uit een grote kudde zoveel schapen verkoopt, en ze voor de koopman brengt. Hij laat hem zijn waar zien en zet er zijn merk op. Zo ook was de ganse wereld, het gehele menselijke geslacht, als een grote kudde voor Gods aangezicht, en de Vader gaf Christus de keur van de markt, en Hij koos er zovelen uit de kudde, en handelde met Hem over die schapen. De Vader telde ze allen aan de Zoon over, een schoon aantal kinderen, zeggende: *Neem hen, Mijn Zoon, maar u zult ze duur betalen*. En zij werden allen beide van Gods merk en van Christus' merk voorzien.

Christus weet in welke velden zij ingaan. Hij heeft ze in Zijn boek geschreven en roept hen, en zet de Naam des Middelaars op hen, de nieuwe naam, Zijn merkteken. Dit is de reden, waarom uit twee of drie duizend, die in een kerk waar het Woord gepredikt wordt samenkomen, de een bij name, en weer een ander bij name door Christus wordt geroepen. Het is de koopwaar, die Christus gekocht heeft, Hij komt om wat Hem toegeteld is. De Vader moet de voorwaarden met Christus houden, want Hij kreeg pand (zoals u zegt) in de dagen van Abel, en Hij moet al Zijn schapen in gedachtenis houden.

Maar u zult zeggen: *Helaas! Christus heeft mij vergeten*.

Wacht u daarvoor. Zult u zeggen, dat de Vader een schaap mis geteld heeft, en dat Christus bij het tellen een schaap heeft verloren? Dan is Hij slaperig en zorgeloos. Maar het is toch niet zo. Wat is het een aangename gedachte, dat Hij voor u zorgt! *Voor u, Johannes, Maria, enz., die in Mijn boek bent geschreven. Uw naam staat in de witte rol, en op die voorwaarde heb Ik heden Mijzelf, Mijn vlees en bloed, aan u gegeven.* O, verblijdt u dan, u zult in de telling niet uitvallen. Er is geen misrekening tussen de Vader en de Zoon, maar die is getrouw en secuur.

Zeg mij, wanneer hebt u gehoord, dat Christus u bij uw naam noemde? Ik zeg u, dán, wanneer elke belofte als bij name tot u gesproken wordt, en wanneer u zegt: *toen werd er overtuigend gesproken.* Evenals wanneer een naamrol wordt afgeroepen; ieder roept: *hier, hier*, op het horen van zijn naam. Wanneer het Evangelie gepredikt wordt, roept Christus de rol af. Uw ziel gelooft met blijdschap, wanneer u roept: *hier, hier, Heere Jezus!* Geeft er daarom goed acht op, wanneer ge uw naam hoort afroepen, en antwoordt er op.

Zij, zich omkerende zeide tot Hem: Rabbouni.

Daardoor erkende zij, dat zij een leerlinge van Christus, en dat Christus haar Meester was.

Merkt op. Christus doet hier een korte preek. Hij zegt maar één woord: Maria. Maar het is meer dan een woord, en Maria kent Hem ogenblikkelijk. Zodra Christus spreekt, zegt de Kerk: *Dat is de stem mijns Liefste.*

Wanneer een man zeven jaren van huis is geweest, en hij weer thuis komt en zijn vrouw zijn stem hoort, roept en juicht zij: *dat is de stem van mijn lieve man!* Zij gaat uit hem tegemoet. „Ik ben het, vreest niet” (Matth. 14 vers 27); zij kenden terstond Zijn stem en ontvingen Hem terstond in het schip. Christus mag ons wel leren preken, want één van Zijn preken is zoveel waard als een karrenvracht van onze preken. Hij heeft Werkelijk een tong der geleerden. Hij kan met Zijn mond de ijzeren deuren openblazen. Hij kent zeer goed al de sluitingen en dubbele sloten der ziel, en hoe de duivel de deur van de ziel heeft gegrendeld, maar Christus kan Zich toegang verschaffen en de grendel met Zijn stem wegschuiven. Wanneer Christus dan ook komt, brengt Hij Zijn Woord met Zich. Wanneer de duivel komt, komt hij zonder te spreken, hij tikt, maar zal niet spreken. Hij kan het Woord niet met zich meebrengen; of als hij spreekt, het is een holle, aardse stem. Hij roept altijd: *aarde, hoogheid, ere, de wereld, uw begeerlijkheid, enz., alles volop.* Dit is niet als de stem van Christus. Een beeld spreekt niet, de stomme kerkelijke ceremoniën hebben geen tong, zij spreken niet tot de ziel, haar kloppen zijn dood. Ik sta er voor in, dat het uw hart zal bedroeven wanneer ze komen, en dat u zult zeggen: *dat is de stem van Christus niet.*

Rabbouni. Maria had een dode Christus gezocht, denkende, dat Hij niet opgestaan was, en zij krijgt een levende Christus.

Leer. Niemand ging ooit in een rechte weg Christus zoeken, of hij kreeg meer dan hij zocht! De Kanaänese vrouw zocht met de honden een kruimeltje onder de tafel, maar eer Christus en zij scheidden, zette Hij haar bovenaan de tafel, boven geheel Israël.

De verloren zoon kwam thuis en hij begeerde slechts een knecht te zijn, hij verzocht slechts een plaats aan de bijtafel, hij spreekt slechts over droog brood, hij sprak niet van hele klederen. Maar zijn vader doet hem het beste kleed aan en een ring aan zijn vinger. Hij slachtte het gemeste kalf en zette hem aan de hoofdtafel en gaf hem de beste spijze (Ef. 3 : 20): „Hij is machtig meer dan overvloedig te doen boven al wat wij bidden of denken, naar de kracht, die in ons werkt.”

U hoort ons nu over Christus spreken en u komt om Hem te zoeken; u denkt, dat er

veel in Hem is. Komt en ziet en smaakt en u zult gewaarworden, dat er honderdduizend maal meer in Hem is. Zie dan, dat u een boodschap bij Christus maakt, voor een ziek kind, voor een zwak lichaam, voor een vriend, die in moeite is, en u zult meer krijgen dan u zoekt. Weet u niet, dat arme mensen blij zijn als hun een boodschap in een spijshuis wordt opgedragen? Zij weten, dat zij daar als zij een boodschap kunnen maken, overvloedig spijszullen vinden. Christus is een spijshuis; ga tot Hem!

Jezus zeide tot haar: Raak Mij niet aan.

Mattheus zegt, dat de vrouwen Zijn voeten grepen, en het lijdt geen twijfel, dat Maria Hem om Zijn hals viel om Hem te kussen en Hem in haar hart had willen dringen. Maar Jezus zegt: „Raak Mij niet aan.” Helaas! Zij zal wel gedacht hebben, wat betekent dit? U zult misschien met verwondering denken, wat heeft Hij op die arme vrouw tegen. Meent u, dat Christus hoogmoediger is geworden? Was Hij voornamer dan Hij was, omdat Hij opgestaan en ten dele verheerlijkt was? Of zullen heerschappijen Zijn manieren veranderen? Nee. Het is waar, Hij verbiedt haar Hem aan te raken, het was een fout in haar zoeken Hem aan te raken; zij was te verzot op Zijn lichamelijke tegenwoordigheid; zij meende, dat Hij weer opgestaan was om op aarde te verkeren, en, evenals Hij placht te doen, met tollenaars en zondaren te eten en te drinken. Maar Hij wil haar dwaze liefde niet voeden; Christus wil wijze liefde.

U staat altijd naar gevoel, blijdschap, troost, maar ziet of dat wijze liefde van u is. U moet niet altijd aan uw vermaak en uw lust in Christus toegeven, terwijl het u niet om Christus Zelf te doen is. Ik zeg, zoekt uzelf in Christus en uw blijdschap, maar niet om uzelf. Ik bid u, let hierop, wij bedriegen ons dikwijls in ons zoeken naar Christus, want Christus had hier iets anders op het oog.

Raak Mij niet aan, want Ik ben nog niet opgevaren.

Dit wil zeggen: ‘Wanneer Ik naar de hemel ga, en de Heilige Geest op u nederzënd, raak Mij dan door het geloof aan zoveel u wilt. Maar houd nu uw handen terug, houd u bij hetgeen u hebt.’ Dat zeg ik, dat Christus om redenen, die Hemzelf bekend zijn, u niet te allen tijde een aalmoes zal geven. Dan moet ge u niet verwonderen, dat u Christus niet ziet. Verscheurt dan ook uw wissels niet, zolang Christus Zijn bedelaars niet toeroept: *u zult op deze tijd niet worden geholpen.*

Ik zal de bevinding hier beantwoorden: of u niet soms zult bidden, en als het ware met niets en leeg bij God vandaan zult komen?

Antwoord: Christus zeide: „Raak Mij niet aan”. Misschien hebt u gezocht als een kind met Christus te spelen. Hij is geen Christus om met Zich te laten spelen. Wij zijn dikwijls, nadat wij blijdschap en vertroosting in Christus willen hebben, evenals kinderen, die een gekleurde hoed willen hebben om mee te spelen. U meent, dat het niet meer dan billijk is, dat als u klopt en bidt, al de deuren des hemels moeten geopend, of opengezet worden, en dat de Koning terstond zal uitgaan u tegemoet, en voeren u in het wijnhuis. Nee, maar wacht even, wat haast? Wacht op uw gemak en vraagt uw zielen af, wat u zoekt, wanneer u gevoel en blijdschap zoekt: of het niet uit zelfzucht is, en of u het niet daartoe zoekt, opdat u bemoedigd mag zijn om te bidden, en bemoedigd om de berg op te gaan naar de hemel. Ik zeg, past op, dat u geen gesloten deur vindt, en al ware dit niet zo, past op.

„Raak Mij niet aan”, is goede en zoete spijszullen voor u. Staat en klopt, en gaat weg en klopt, dat haalt het geloof uit in een lange en sterke draad. En dat is evengoed voor u, alsof Christus en u elkaar voor het eerst hadden ontmoet. Weet u wel, dat toegang, gevoel en opening genaden zijn? Hij zal ze slechts geven, wanneer het Hem behaagt,

en het is het beste, dat Christus zulke kieskeurigen zo goedsmoeds maakt.

Maar wat is dan het beste kenmerk van het zoeken van Christus?

Antwoord: Neemt Christus, hoe dan ook; als Hij hier is, Hij is het; is Hij dáár, Hij is het. Wees even tevreden met Hem onder tranen en terneer gebogenheid, als in tranen en verheuging.

Ja, hier is nog een tweede kenmerk: Als u Hem uit de rook der hel in uw armen kunt nemen.

Maar zegt gij: *Maar vertroosting in Christus te zoeken, is toch niet Christus te zoeken?*

Ik antwoord: Als u Christus zoekt om de vertroosting, en niet de vertroosting om Christus en om blijdschap.

Vraagt u *hoe dat te onderscheiden is?*

Dan antwoord ik: Evenals de bruid de bruidegom liefheeft, niet om zijn mooie klederen, gouden ringen en armbanden maar om hemzelf. Zo moet u Christus om Hemzelf zoeken, en niet Christus om vertroost te worden. Blijdschap en vertroosting zijn toch slechts de juwelen van de Bruidegom, maar de Bruidegom Zelf is beter. Ja, een overtuigende en bestraffende Christus is niet minder trouw dan een liefhebbende Christus. Dan zeg ik: Het is u niet om Christus, maar om Zijn liefde te doen.

Raak Mij niet aan, want Ik ben nog niet opgevaren tot Mijn Vader.

Christus geeft reden van hetgeen Hij spreekt: ‘wanneer Ik ten hemel ben gevaren, dan moogt u Mij zoveel aanraken als ge wilt, wacht tot die tijd.’ Het is dan ook geen besliste afwijzing, maar een uitstel.

Leer. Er is nooit een van Christus' weigeringen, of die is met hoop gemengd; het zaad des geloofs en der hoop is erin. Zo sprak Hij tot de Kanaänese vrouw, dat de *kinderen* eerst geholpen moesten worden. Dat is geen afwijzing, maar Hij geeft de arme vrouw hoop, dat zij van het overgeblevene zal krijgen, wanneer de Joden hun middagmaal gebruikt hebben. Paulus bad toen hij nog met vuisten geslagen werd, en Christus gaf ten antwoord: „Mijn genade is u genoeg.” Dit was een goed antwoord. Toen de discipelen zo graag Christus bij zich wilden houden, zeide Hij: *nee*, maar er was dit bij: „Ik kom weder en zal u tot Mij nemen.”

Neemt dan Christus' afwijzing aan, hoe zwaar het ook valt; het is in beide zoet en troostelijk, en in Zijn slagen is altijd ingesloten: *u zult krijgen*. Dan zijn Christus' weigeringen troostvol en Zijn slagen goed en gezond. Als wij oprecht zijn in het zoeken, in welke weg ook, dan zal God ons vertroosten. Nu uit de doden opgestaan zijnde, zegt Hij:

„Ga heen tot Mijn broeders, en zeg hun.”

Hij wilde Zijn broeders vertroosten met deze vertroostende leer, om hun deze heerlijkheid te tonen tot welke Hij bevorderd zou worden en dat het die gemeenschap van natuur niet wegnam, die tussen Hem en hen was: „Om welke oorzaak Hij Zich niet schaamt hen broeders te noemen.” (Hebr. 2 : 11). Wij hebben één God, zij en Ik zijn halfbroers, ja meer dan dat, wij zijn kinderen des Vaders. God is hun Vader en Mijn Vader; zo hebben wij ook één moeder, want Christus is uit de Kerk geboren (Hoogl. 3 : 11): „Gaat uit en aanschouwt, gij dochteren Sions, de koning Salomo, met de kroon, waarmee Zijn moeder Hem kroonde op de dag Zijner bruiloft, en op de dag der vreugde Zijns harten.”

Dit is Jezus, Die door Zijn moeder *de Vredevorst* wordt genaamd. Maar Hij werd met

een doornenkroon gekroond, en Hij wordt ook door de gelovigen gekroond, die Hem tot hun Koning uitroepen. Dan zijn Christus en wij meer dan halfbroers, wij zijn volle broeders, want God wil geen stiefkinderen hebben. Wij zijn van enerlei geboorte, en aan Hem verwant; al het water van de zee zal het bloed van Christus en het onze niet vaneen spoelen, want Christus en wij moeten elkaar nader zijn dan het tweede of derde geslacht. Krachtens de wet moesten wij zo nauw verwant zijn als broeders, en daarom noemt Hij de Kerk Zijn „zuster” (Hoogl. 4 : 7) en Hij scheidt er vermaak in Zijn verwantschap aan haar te erkennen, want Christus zal de onnozelse van Zijn kinderen niet afwijzen. Eertijds mocht, krachtens de wet, de verarmde broeder, die zijn land verpand had, onder de Joden zijn recht aan zijn broer of naastbestaande overdragen, en zo kon die zijn broer weer in zijn rechten herstellen. Evenals een verdrukte, die van zijn erfenis beroofd is, en geen middelen heeft om zijn zaak bij de wet te laten herstellen, draagt hij zijn recht aan zijn naaste of voornaamste vriend over, die de middelen heeft, om het proces te winnen. Die vriend heeft het ook in zijn macht om de arme verdrukte weer in zijn plaats te zetten.

Zo ook hier, niemand anders dan God, Die boven de wet is, Christus een lichaam toebereid hebbende, droeg onze bloedige obligatie of verplichting, die de wet en de rechtvaardigheid tegen ons hadden, aan Christus over. Toen wij het paradijs verpand of verloren hadden en onze zaak niet weer konden herstellen, was de vriendelijke nabestaande Christusmens zo goed vergiffenis te schenken en als gevolmachtigde de plaats van Zijn arme geruïneerde broeders in te nemen. En God zette in de overdracht, waartoe van de naam van Christus gebruik werd gemaakt, drie dingen:

Ten eerste, dat Hij ons vlees en onze zwakheden, zover die onzondig zijn, zou aannemen.

Ten tweede, dat Hij al onze zonden op Zich zou nemen, met alles wat daarvan het gevolg was. Zo kreeg Christus onze grote zwarte schuld en vele kwellingen; het vervloekte verbond der wet werd weggenomen en Christus werd in het contract als vervloekt ingeschreven en aan het hout gehangen. Onze hemel werd welwillend aan Christus overgedragen, en Hij zette hetgeen wij verloren op Zijn Naam. Toen kwam Christus onder de wet en wij onder het Evangelie, en de overdracht was wederkerig. Dit was liefelijk, want Christus bekleedde onze plaats in Zijn verbond, en Hij nam ons vlees aan. Hij deed het werk zó, dat Zijn Geest en Zijn genade op ons werden overgedragen, opdat wij uit Zijn volheid zouden ontvangen, ook genade voor genade." En zo is krachtens de wet Christus' genade de onze, en Hij stelt ons in Zijn plaats en draagt Zijn heerlijkheid aan ons over (Lukas 22 : 29): „Ik verordineer u het koninkrijk, gelijkerwijs Mijn Vader Mij dat verordineerd heeft.”

Verblijdt u dan, gelovigen, u bent Christus' executeurs en gevolmachtigden; het testament van Christus is bekrachtigd, Zijn goederen zijn erin opgenomen, de wet geeft u volmacht het te doen.

Maar er is nog een derde zaak in de overdracht aan Christus, en Hij zal het niet goed opnemen, als u die weigert. Hij draagt Zijn kruis ook aan Zijn broeders over. U zult hiervoor terugschrikken, maar het is uw heerlijkheid: „In de wereld zult gij verdrukking hebben.” Wanneer u de overdracht hebt ondertekend, verbindt en verplicht het gezegde u voor Hem te lijden, namelijk voor elke vuistslag, die Christus om u en mij ontving, - en Hij kreeg menige striem voor ons, - moeten wij bereid zijn een slag om Hem te ontvangen. Weet u niet, dat er in het einde van de overdracht een bepaling is opgenomen, die vol van troost is? Christus geeft u een verplichting van Zijn zijde, dat het kruis u niet zal doden. Christus zegt: ‘Broeders, Ik verbind en verplicht Mij, dat Ik u geen wezen zal

laten, Ik heb de wereld overwonnen, Ik zal u wederom zien.'

Zie dan, hoe u aan Hem verbonden bent! En waarom niet? Werkelijk, het staat ons niet aan op deze wijze behandeld te worden. Maar leert uw Broeder gelijk te zijn, zachtmoedig en nederig, dan kunt u weten, dat u broeders bent. Belijders, wees Hem gelijk. U bent voor de zaak van Christus uitgekomen; leeft heilig! Want vreest, dat Christus u kan verloochenen, en in het oordeel kan zeggen, dat u niet aan Hem verwant bent: „Gaaf weg van Mij, Ik heb u nooit gekend.” Evenals uw Broeder maar een Vreemdeling in de wereld was, zo moet u ook zijn. Christus zal stiefkinderen en onwettige bastaarden, die niet wedergeboren zijn, niet erkennen.

Ik vaar op tot Mijn Vader.

Hij zendt Zijn discipelen bericht, voordat Hij hen ziet, dat Hij voor hen ten hemel moet varen. Daarom verbiedt Hij hun, dat zij van een Christus zullen dromen, Die altijd lichamelijk bij hen op aarde zou tegenwoordig zijn. Daarom moeten zij, die Christus willen hebben, de weg volgen, die Hij betreden heeft, en de ganse weg naar de hemel Zijn voetspoor volgen, dan zullen zij Hem daar vinden. Bidt tot Hem, Die in de hemel zit, aan de rechterhand des Vaders.

Geloof daarom aan Zijn dood en opstanding; blijft daar zo staan, en gaat niet verder. Laat Christus u niet ontglippen als een draad zonder knopen, en verliest Zijn voetstappen niet uit het oog. U moet achter Hem aan naar de hemel gaan, want waar onze schat is, daar zal ook ons hart zijn." (Matth. 6 : 21). „Indien gij met Christus opgewekt bent, zo zoekt de dingen, die boven zijn, daar Christus is, zittende ter rechterhand Gods.” Als wij niet van Christus scheiden, moeten wij zijn, waar Hij is en Hij is nu in de hemel. Hij is nu boven in de heerlijkheid, en wij zijn allen beneden in een diep dal. Want zondaren spelen altijd aan de mond van de zwarte put, evenals dwaze kinderen aan de rand van een diepe rivier spelen. Christus roept: “Komt hier, komt hierheen, naar Mij toe, steekt Mij uw hand toe, Ik zal u optrekken!” O, zal Hij roepen: *Komt op tot Mij*, en zullen wij altijd in de aarde wroeten? Hij wil, dat wij naar de hemel zullen vliegen, en wij kruipen steeds over deze aarde.

Wat zal dán van de wormen, de bijeenvergaderende wereldlingen worden? Als u iemand, die nog veertig mijlen moet rijden vóór de nacht invalt, te vier uur na de middag in een herberg ziet zitten drinken, nog negen en dertig mijlen van het einde van zijn reis af; dan zult u denken, dat hij niet van plan is er die avond heen te gaan. O Is het met ons leven niet na de middag. Velen zijn hier hun twaalf uren reeds gepasseerd! En wie weet hoe spoedig de nacht zal invallen? En velen hebben nog geen mijl op de weg naar de hemel afgelegd. Geloof mij, velen leven alsof zij de sleutels van de hemel aan hun gordel hebben hangen; zij menen, dat zij hun ganse leven in deze aarde kunnen omwroeten en bij hun dood met één sprong in de hemel kunnen springen. Geloof mij, u hebt in uw ganse leven nooit zulk een sprong gedaan; als u daar wilt wezen, is het hoog tijd, dat ge reeds te paard moest zitten en in de koets van Christus rijden, en dat u naar de hemel snelt, zo vlug als u maar kunt. Is niet alles, wat u nodig hebt, in de hemel, voordat u daar komt? Christus is daar, is dan niet uw verhuizing daar vóór u?

Op dan, u moet Hem achterna; naar huis, naar huis, vliedt om uws levens wil; deze stad, waar ge in woont en alles daar om heen, zal met vuur verbrand worden! (2 Petrus 3 : 10). Vliedt dan, anders zult u verbrand worden, wanneer u hier blijft.

Ziet het goede woord van de Apostel (Fil. 3 : 20); „Onze wandel is in de hemel.” Onze verblijfplaats als vrije burgers is in de hemel. Als u iemand wilt zoeken moet u hem daar zoeken, waar hij dikwijls verkeert en gewoonlijk verblijft. Als u de dronkaard

zoekt, die houdt verblijf tussen de vaten, want hij is zelf slechts een levend vat, om het te vullen en te ledigen en zijn buik weer met een nieuw brouwsel vol te proppen. Wilt u weten waar de vleselijke woont, waar die zijn verblijf heeft? In de binnenkamer der hoer. Zit hij daar niet aan de mond der hel (zoals Salomo zegt), heeft hij daar geen goede burens? De duivel en zij zijn naaste burens, beiden wonen op de grens. Wilt u zien waar de aardse mens verblijft; behoeft u dat nog te vragen? U moet de worm in de aarde zoeken. Vraagt, waar het kind van God dikwijls vertoeft, waar hij zijn verblijfplaats heeft? Boven in de hemel, de Zaligmaker en hij kunnen niet gescheiden wezen. Hij klimt op handen en voeten om boven te komen. Hij vaart op en verlangt bij Christus te zijn.

O, de duivel leidt velen naar beneden; en wanneer alles is afgelopen krijgen de mensen hun buit niet op de aarde. Mij dunkt, ik zie de mensen vissen naar baronieën en naar schatten; zij zetten hun netten uit en doen al hun best om een goede vangst te krijgen en een mooi inkomen voor hen en de hunnen. En dan zie ik het tij komen voor hen en de hunnen; en de storm breekt de lijnen en voert die weg, en zij komen thuis met lege manden, evenals onvaste, beschaamde vissers, terwijl zij met smart over hun onervarenheid uitroepen: ‘wij zijn beschaamd, wij gaan ten gronde; wij hebben niets gevangen en bovendien een paar honderd gulden aan netten verloren.’ Zo verliezen de mensen hun zielen wegens de storm, zij trachten vis te vangen en verliezen hun consciëntie. Een tij van verzoeking ontnemt hen hun consciëntie, en zij gaan met niets naar huis, naar hun graf. En sommigen van hun zijn gedwongen uit te roepen: *mijn ziel is verloren!*

Geliefden, bij de ingewanden van Christus, Die Zijn vlees en bloed heeft gegeven, en dat heden in het sacrament van het Heilig Avondmaal aan u heeft aangeboden, laat ons onze gedachten van deze ijdele wereld en de vergankelijke dingen hier beneden aftrekken, en laten wij ons hart en onze genegenheden op hemelse en Goddelijke dingen zetten; en op de Heere vertrouwen gedurende onze woestijnreis, en op de hele weg naar de hemel, vanaf de poorten, naar Hém vragen.

Wij moeten de ordinantiën niet bijwonen omdat het de mode en een algemene gewoonte is, maar tot Zijn eer en tot het heil onzer zielen. Hier moet niet, worden gedaan, dan alleen op Goddelijk gezag. Daarom, weg met alle Roomse prullen, eigenwillige godsdienst en bijgeloof, in de dienst van God. De ganse prullenboel van de roomse hoer behoort niet thuis in het huis Gods. Maar hierover niet meer!

Leeft matig, rechtvaardig en Godzalig, in uw dag en in uw omgeving. Vertrouwt op de Heere temidden van uw beproevingen en moeilijkheden en betrouwt op Hem, dan behoeft u niet te vrezen of er zal op des Heeren tijd en wijze uitkomst komen. Gedenkt, dat Hij heeft gezegd: „Ik vaar op tot Mijn Vader en uw Vader en tot Mijn God en uw God; volgt gij Mij.” Amen.

12. DE WAARDE EN UITNEMENDHEID VAN HET EVANGELIE

Want de wapenen onzes krijgs zijn niet vleselijk, maar krachtig door God, tot nederwerping der sterkten. Dewijl wij de overleggingen ternederwerpen, en alle hoogte die haar verheft tegen de kennis Gods, en alle gedachte gevangen leiden tot de gehoorzaamheid van Christus. 2 Kor. 10 : 4, 5.

Het merendeel der wereld stelt niet die prijs op het Evangelie van Christus, die daarop behoort gesteld te worden, en zo deden ook sommige van deze valse apostelen. Zij noemden het Evangelie dwaasheid. Zij hielden het voor de laagheid zelf. Maar de gedachten des mensen zijn niet de maatstaf waarnaar dit Evangelie moet worden afgemeten, want het Woord van God en het Evangelie van Christus zijn er in zichzelf niet te minder om waard, omdat de mensen het geringschatten. Maar onze Heere weet het best wat de waarde en uitnemendheid van dit Evangelie van Christus is. Hij, die de ijdelheid en dwaasheid van de gedachten van het hart des mensen kent, Hij weet, dat, al zou de hele wereld Zijn Evangelie lichtachten, het slechts als dwaasheid en gering aanmerken, de wapenen van die krijg nochtans niet vleselijk zijn, maar krachtig door God, tot nederwerping der sterkten. Ik zal nu niet spreken over dingen waarover ik reeds eerder heb gesproken, maar zeg alleen dit:

Doet niet mee met de wereld. Schaart u aan de zijde van het Evangelie en van Christus, en maakt het Evangelie niet tot uw vijand; want laat het Evangelie wederstaan wie wil, en wie zij ook zijn, die zich daar tegen stellen, het zal hen altijd ten slotte overmeesteren en neerwerpen, en onder de voet treden, of zij willen of niet. Hoe velen zijn er reeds geweest, die er hun schouders onder hebben gezet, en al hun vernuft bijeengeraapt hebben om dit Evangelie uit de wereld te drijven. Zij beschouwden het als een lastige gast en wilden er graag vanaf zijn, en deden al hun best om de kaars van Christus uit te blazen. Maar zij zijn gelijk geweest aan dronken mensen, die in hun dronkenschap de top van een heuvel beklommen om het licht der zon uit te blazen. Maar in plaats van haar licht uit te blazen hebben zij slechts hun dwaasheid getoond. Zo ook beklimmen de lieden der wereld de top van hun wereldse praal en eerzucht, om deze kaars van het Evangelie uit te blazen. Maar hoe meer zij er op blazen om haar uit te krijgen, hoe meer zij slechts hun onverstand tonen. Het heeft altijd bewezen overwinnaar te zijn, ja meer dan dat, over allen, die het tegenstaan.

Een tweede gebruik, dat wij hiervan maken, dat de wapenen van onze krijg krachtig zijn, is: dat overal waar dit Evangelie komt, hetzij tot een kerkelijke gemeente, óf tot een natie, óf tot een bijzonder persoon, het altijd zal overwinnen. Wij behoeven er niet over te denken er een dienstknecht van te maken, omdat het machtig is door de kracht Gods. Het is de arm des Heeren, zoals het in Jes. LIII : 1 wordt genaamd: „Wie heeft onze prediking geloofd? en aan wie is de arm des Heeren geopenbaard?” Denkt er dan ook nooit over, dat u het Evangelie zult kunnen genieten en er een dienstknecht van kunt maken; want u kunt evenmin van het Evangelie een knecht maken om u te dienen, als dat u de arm des Heeren kunt breken. Dat moet inderdaad een sterke partij zijn, die de arm des Heeren zal doen buigen of breken. Laat daarom het Evangelie waar het met zijn boodschap komt zijn eigen plaats innemen; laat het zijn werk doen. Laat het bewijzen, dat het de kracht Gods is om die hoge en sterke geschuttores van hoogmoed, eigenliefde, wereldsgezindheid, enz. neder te werpen onder de voeten van

Christus, opdat het daardoor kenbaar moge worden, dat Hij machtig is. Het Evangelie zal van niemand een knecht en slaaf zijn. Het wil niet voor postpaard gebruikt worden om onze boodschappen voor ons te doen. Het wil geen knecht zijn, ook niet van de

40 41
 machtigsten op aarde. Als het machtig is door de kracht Gods, dan zal het zijn eigen plaats behouden, of men het wil, of niet.

Bovendien, als het Evangelie niet de arm en de kracht Gods is om ons tot Christus en de zaligheid te brengen, dan zal het de droevigste tijding zijn, die wij ooit in onze tijd hebben gehoord. Het is niet voor niets, dat onze Heere, die de goedertierenheid zelf is, zulk een wee heeft uitgeroepen tegen Chorazin en Bethsaïda, ja een zwaarder wee dan tegen Tyrus en Sidon. Wee, eeuwig wee over u, tot wie Christus en het Evangelie komt, en er toch niet beter door wordt. Hij roept ook een wee en een vloek uit over hen, die de vruchten van het Evangelie, waar het komt, niet inbrengen. Daarom zou 't het beste voor u zijn, dat u tijdig de vruchten van het Evangelie laat zien; want u zult niet zo gemakkelijk en licht van het Evangelie afkomen als u meent. Het zal, óf u verbeteren, óf een einde aan u maken. Als het niet meer doet, zal het een dagvaarding aan uw deur achterlaten met de verklaring, dat genade en zaligheid u werden aangeboden, en dat u die niet hebt willen aannemen.

Als wij, leraars, geen middelen kunnen zijn, om de zielen der mensen zalig te maken, dan zullen wij toch een dagvaarding aan de deur uwer zielen achterlaten, en de zon, de maan, de sterren, de stenen en de balken der kerk tot getuigen nemen, dat wij onze plicht hebben gedaan, en u de boodschap van onze Meester hebben overgebracht, maar dat u niet hebt willen gehoorzamen. Daarom, om Christus wille, aangezien het Evangelie tot u is gekomen, ziet toe, dat u het niet veracht, want u zult rekenschap moeten geven aan Hem, die er de Heere van is. In Openb. 14 : 9 en 10 wordt een eeuwig wee en een eeuwige vloek uitgesproken over hen, die het Evangelie niet aannemen, wanneer het tot hen wordt gezonden. En in 2 Thess. 1 : 8 zegt de apostel, dat de Heere met vlamvend vuur wrake zal doen over degenen die God niet kennen, en over degenen die het Evangelie onzes Heeren Jezus Christus ongehoorzaam zijn. Geen minder doemvonnis wordt uitgesproken over hen, die het Evangelie van Christus ongehoorzaam zijn, dan de wrake en de zware vloek Gods. Zijn Woord en Evangelie hebben niets anders tot de verachter van het Evangelie te zeggen, dan dat de wrake Gods over hen zal ontvlammen. Dat is een zware last, als die op iemand zal rusten. Daarom bid ik u in Gods naam en in de naam van Christus, laat het Evangelie dat ene werk doen, dat zijn eigenlijk werk is. Laat het heerschappij voeren en denkt er geen knecht van te maken. Buigt u onder het Evangelie, opdat het u niet vermorzele wanneer u er niet gewillig onder buigt.

Onze wapenen van onze krijg hebben macht en kracht van de hemel en van God om sterkten neer te werpen. Dan geschiedt het ook. Het is maar een dwaas punt van geschil en een onwijs begrip van hen, die vijanden zijn van de genade Gods, te menen, dat in weerwil van die macht en kracht, die in het Evangelie is, de vrije wil van hen tot wie het met die kracht wordt gezonden, desniettegenstaande de aanbieding daarvan kan aannemen of afwijzen naar het de vrije wil belijft. Dit is niets anders dan een begrip van hen, die de kracht van het Evangelie niet hebben gekend. Wij kunnen weten, dat het Evangelie krachtig is door de macht Gods, als wij slechts willen zien op Hem, die de Auteur van dit Evangelie is, óf op de stof, die in het Evangelie vervat is, óf op de wijze hoe het werkt.

De Auteur toch van dit Evangelie is niemand anders dan God Zelf. Als dit Evangelie slechts het woord eens mensen was, dan geloof ik ook, dat de vrije wil er, naar het hem behaagde, ja of nee tegen zou kunnen zeggen. Maar het Evangelie is niet het

woord van een mens tot een mens, maar het is een minnebrief, die door de Heere Zelf aan ons geschreven en door Zijn Geest ingegeven is. Waarom zou het onze wil niet mogen bevelen er zich aan over te geven, aangezien de Heere er zelf de Auteur van is? Het is een grote smaad, die onze Heere wordt aangedaan, dat de mens, laat de Heere spreken zo Hij wil, al is het nog

42 43

zo meedogend, en laat Hem met Zijn Woord werken zo het Hem behaagt, nochtans ja of nee kan zeggen, kan aannemen of afwijzen, naar het hem behaagt; dat hij, al schiet onze Heere Zijn pijlen op de mens, óf het kan tegenstaan, óf het kan verijdelen, en het vuur kan ontwijken. Hij, die de pijl heeft aangelegd, heeft er ook kracht en vermogen in gelegd. Hij heeft de punt verstaald, opdat hij doorbore waar hij treft. Wanneer Hij ten doel heeft een ziel tot Zich te doen komen, schiet Hij niet in het wild en op de gis af, maar Hij schiet op een doel, en Hij legt zuiver aan en mikt juist voordat Hij schiet, en zo kan het niet anders, of Hij treft het doel, en Zijn pijl zal de plaats waar hij treft doorboren.

Beschouwen wij de stof, die het Evangelie bevat, dan zullen wij zien, dat die machtig is door de kracht Gods, want de gehele wereld kan zulke redeneerkunde niet vormen en opstellen als in het Evangelie vervat is. Alle verstanden in de wereld zullen niet zulk een heerlijke beschrijving van het Nieuwe Jeruzalem geven als die, welke in de twee laatste hoofdstuks van de Openbaring van Johannes wordt gegeven.

Ook kunnen al de verstanden van mensen en Engelen niet zulk een beschrijving van de Zone Gods geven, als wij hebben in Hebr. 1. De gehele wereld kan niet met zulk een beschrijving van de macht van het Evangelie voor de dag komen, als die welke hier wordt gegeven in de woorden van onze tekst. Daarom, al hadden de hel en alle machten gezegd, dat het Evangelie niet zal overwinnen, toch zullen zij, aangezien Hij heeft gezegd, dat het zal overwinnen, niet in staat zijn het te weerstaan, maar het zal bewijzen, dat het krachtig is door de macht Gods, Die er de Auteur van is.

En beschouwen wij, ten derde, de wijze van werking van het Evangelie, dan zullen wij zien, dat het machtig is al onze sterkte terneer te werpen. Indien God niet almachtig was, dan zou er enige schijn zijn voor het zeggen, dat de vrije wil van de mens ja of nee kan zeggen op het

Evangelie van Christus. Maar zal Hij, Die al de verschillende delen en wendingen van het hart des mensen kent, niet weten hoe er in te komen? Moet niet Hij, Die elk schepsel door Zijn macht kan maken, ook door Zijn vermogen weten hoe het te bewegen naar het Hem goeddunkt? Zou Hij, Die, wanneer Hij Zijn woord met kracht doet gepaard gaan, tot het hart waarin zeven duivels zijn kan spreken en er in komen, niet in ieders hart kunnen komen, al is het nog zo onwillig? Ik ben er zeker van, dat nooit iemand meer kwaad tegen de Zoon des mensen, Jezus Christus, heeft gedacht dan de apostel Paulus, want hij kon niet verdragen, dat men Zijn naam noemde, noch laten horen, dat iemand Zijn naam beleed, zodat hij dezulken aller-wreedst vervolgde. En toch behoefde onze Heere niet meer te doen dan slechts een paar woorden tot hem te spreken, om hem daardoor van dat hoge paard, waarop hij zo triomfantelijk reed, af te werpen en achterover te doen vallen, en onder Zijn voeten neer te leggen. Terwijl hij op weg was met het doel om de leden van Jezus Christus te vervolgen, zeide hij tot Hem: „Heere, wat wilt Gij, dat ik doen zal?” Te horen, dat onze Heere, in een ogenblik, zulk een sterke en wrede tegenstander van het Evangelie neerwerpt en hem ogenblikkelijk doet zeggen: „Heere, wat wilt Gij, dat ik doen zal?” daarin ziet men een krachtige daad van de rechterarm des Heeren. Het zijn dan ook slechts dwazen, die zeggen, dat de natuur, of de vrije wil, of het hart des mensen, machtig is de slag van Gods Woord af te keren, wanneer Hij besluit daardoor in hen te werken.

De Heere zij gedankt, dat het zo is, dat wij niet machtig zijn het te weerstaan, maar dat het machtig en krachtig is ons te overwinnen. Er is een schone plaats (Hoogt. II), om dit te bewijzen, waar de Bruid, dat is de Kerk, over de wijze van werking van haar Liefste spreekt. Hij werkt door liefde. De liefde nu kan op generlei wijze ontvoerd of verhinderd worden, al kan de minnaar ontvoerd of weggenomen, of afgehouden worden van hetgeen bemind

44 45

wordt. Maar dat kan niet met de liefde geschieden, want die kan niet ontroofd of verhinderd worden; dan is het geen ware liefde. „Hij voert mij in het wijnhuis en de liefde is Zijn banier over mij” (vers 4). Wanneer de banier der liefde door Christus over de Kerk wordt opgestoken, is zij dan in staat te weerstaan en Hem buiten te houden, naar het haar behaagt? Nee, want het volgende vers zegt, dat zij, toen deze banier over haar ontrold werd, „krank was van liefde.” Daarom zegt zij in het volgende vers: „Ondersteunt gijlieden mij met de flessen, versterkt mij met de appelen, want ik ben krank van liefde.” Dit is de wijze waarop onze Heere werkt op de harten van hen, die Hij tot Zich wil bekeren. Hij werpt een hoop liefde over hen, en wanneer Hij dat doet kan Hij maken, dat de weerspannige bezwijmt van liefde. Wanneer een ziel van God en de vertroostingens Zijns Geestes afloopt, zal het haar niet mogelijk zijn tegen te staan of weer uit Zijn hand te geraken, wanneer Jezus Zijn liefde op haar vestigt en naar haar hart spreekt. Laten de mensen een beginsel stellen in de vrije wil, of bepalen waarop het woord zich eerst vastzet. Maar wanneer de Heere tot iemand spreekt en Zijn Woord met kracht ondersteunt, maakt het, dat zij hun hart op Jezus zetten. En Hij ziet in liefde op de ziel, die Christus liefheeft, en wanneer de Heere dat doet, dan is de ziel er ver van af, dat zij onverschillig zou zijn of zij Christus of Zijn Woord aanneemt of niet. Maar dan is zij genoodzaakt zich over te geven. En de Heere is er ook ver van af, dat Hij rekening zou houden met hen tot wie Hij spreekt of zij Hem zullen gehoorzamen of niet. Zo spreekt Hij niet. Maar wie zij ook zijn tot wie Hij spreekt, als zij zich niet gewillig onderwerpen treedt Hij hen onder de voet, en maakt hen buigzaam, en zo maakt Hij dat woord waar uit Deut. 30 : 16: „En de Heere uw God zal uw harte besnijden, en het harte uws zaads, om de Heere uw God lief te hebben met uw ganse hart en met uw ganse ziel, opdat u leeft.” Laat een ieder uwer zijn opstand tegen God bekennen, niet alleen dat natuurlijk ver

mogen om de genade Gods tegen te staan, maar belijdt die boosheid en onwilligheid, die in de ziel is, en die tegenstand, tegen Christus, die in de natuur is, totdat Hij die door Zijn kracht onderwerpt. En Hij vervult die belofte in Ezech. 30 VI : 26, waar de Heere belooft een nieuw hart te geven en het oude stenen hart weg te nemen. Maar, zeggen zij, dat nieuwe hart, dat ons daar wordt beloofd, wordt beloofd onder voorwaarde, dat wij het niet tegenstaan. Maar beziet de tekst en u zult zien, dat die zo iets niet vermeldt, dat Hij u een nieuw hart zal geven als u er u niet tegen verzet, maar de tekst zegt volstrekt: „En Ik zal u een nieuw hart geven, en zal een nieuwe geest geven in het binnenste van u; en Ik zal het stenen hart uit uw vlees wegnemen en zal u een vleses hart geven. En Ik zal Mijn Geest geven in het binnenste van u, en Ik zal maken, dat u in Mijn inzettingen zult wandelen en Mijn rechten zult bewaren en doen.” Onze Heere bestrijdt aller mensen vernuft en stelt Zich tegen alle tegenwerpingen van dien aard, die zij kunnen maken, dewijl Hij belooft de hardheid van het oude hart te zullen wegnemen en hun ook een nieuw hart te zullen geven, en te zullen maken, dat zij, die Hij onder handen neemt, in Zijn inzettingen zullen wandelen. Dit is inderdaad het Evangelie van Christus, namelijk de macht en de krachtige arm Gods om de opstandige ziel tot Christus te brengen, en die een gevangene van Christus te maken, en ons allen te doen zeggen: „Nu weet ik, dat er meer

leven en kracht in Zijn Woord is dan ik ooit kon geloven, om mij genade te bewijzen, of ik wil of niet.

En wie zijn zij in werkelijkheid, die deze kracht der genade Gods tegenstaan? Het is zeer goed door geleerde mensen opgemerkt, dat niemand zich ooit daar tegen verzet heeft, dan zij, die zelf niets van de genade Gods kenden. En zo wreekt de genade Gods zich op hen. Omdat zij de kracht daarvan tegenstaan en zich daar tegen stellen zullen zij er nooit profijt of voordeel van hebben. En inderdaad, weinigen - weinigen, die ooit de kracht der

46 47

genade Gods hebben ondervonden - hebben het aangedurfd een Arminiaan te zijn, of de kracht der genade Gods tegen te spreken. Maar, die de kracht der genade Gods recht kennen, weten, dat het de weg is om er de zielen op te doen verlieven, en er hen van te doen walgen er iets tegen te zeggen.

Nu, indien dit woord en de wapenen van onze krijg krachtig zijn door God tot nederwerping der sterkten, enz., dan vloeien daaruit liefelijke zaken ter toepassing voort.

Ten eerste. O, dat wij uw harten konden opeisen om dit te gehoorzamen, dat u tot Christus wilt komen en Hem uw harten overgeven om door Zijn Woord bewerkt te worden. Helaas! als er onder u zijn, die een kind hebben, dat niet kan lezen, zult u het naar school zenden, om daar onderwezen te worden. Anderen zullen, als zij gevoelen, dat hun lichaam krank is, om de dokter zenden. Als iemand in moeilijkheden verkeert omtrent zijn tijdelijke zaken zal hij de toevlucht nemen tot een rechtsgeleerde, en hem zijn omstandigheden toevertrouwen. En nu hebt u een opstandige ziel en toch wilt u die niet aan Christus overgeven om die te nemen en in orde te brengen, al haar vermogens te bewerken en die door Zijn Woord te veranderen. Konden wij maar eens zover komen, dat wij Gods Woord door de kracht Gods in onze harten lieten werken, dan zouden wij bevinden, dat wij een lieflijke verandering zouden ondergaan; wij zouden een nieuw hart voor een oud hart, en nieuwe geesten voor oude geesten krijgen. O, wat is dat een lieflijke en zalige verandering! Er is geen andere weg voor ons om nieuwe mannen en vrouwen te worden dan alleen deze, dat wij onszelf overgeven aan de kracht van Gods Woord om daardoor bewerkt te worden; als wij geen nieuwe mannen en nieuwe vrouwen worden, zou het beter voor ons zijn, dat wij nooit geboren waren. Wee die ziel voor eeuwig, die niet meer van Christus heeft dan de natuur haar geeft!

Wij kunnen enige kennis opdoen door school te gaan; wijsheid kan door inspanning worden verkregen, alsmede rijkdom, en de wereld mag een mens om die dingen achten. Maar niettegenstaande dat alles is hij toch niets anders dan wat Christus een witgepleisterd graf noemt. Niettegenstaande dit alles is hij van binnen geheel vuil en stinkend, want zo schoon als hij er van buiten uitziet, toch is hij van binnen niets dan het werkhuis des duivels. Zegt van zo iemand wat u wilt, maakt hem wat de natuurlijke hoedanigheden betreft zo sierlijk mogelijk, toch is hij in de schatting van Christus slechts een fijn lid van de duivel. Wil de wereld hem een achtenswaardig mens noemen, dan is hij een achtenswaardig erfgenaam van de duivel. Noemt u hem een beschaafd mens dan is hij toch maar een beschaafde erfgenaam der hel, wat ook de wereld van hem, of hij van zichzelf denkt. Toch acht God een mens als zodanig, zolang hij zich niet heeft overgegeven om door het Woord Gods bewerkt te worden.

Tweede gebruik. Indien er hier tegenwoordig zijn, die klagen over een opstandig hart, een stenen en hard hart, dan zeg ik tot de zodanigen: Indien u geen geloof kunt krijgen

om in dit Evangelie van Christus te geloven, tracht dan deze wapenen aan te grijpen, die krachtig zijn door God, tot nederwerping der sterkten, en geloof te krijgen om er in te geloven. U zult dan het hart niet zo onwillig bevinden te zijn. Het bezwaart een ziel zeer, die zulk een hard, opstandig stenen hart heeft. Maar hier is voor dezulken een grond van vertroosting, als u geen geloof kunt krijgen om het te geloven, dat er toch, al is uw hart nog zo opstandig, hard en stijf, in het wapenhuis van Christus wapenen zijn, die machtig zijn het temeer te werpen, te vernederen en week te maken. U zult zeggen: „Ik kan mijn trotse hart niet vernederd krijgen, ook kan ik het niet afgetrokken krijgen van de liefde der wereld; ik bevind, dat daar veel begeerlijkheden de overhand hebben, hetgeen mij zeer terneer drukt.” Maar hier is onze vertroosting indien wij geloof hebben om te geloven: Dit

48 49

woord des Evangelies is machtig, door de kracht Gods, om die alle in onderwerping te brengen. Als u maar zover kunt komen, dat u in Christus wordt gedreven wegens het gezicht uwer zonden, is het lieflijk en troostelijk.

O, ik mag die zielen wel lijden, die altijd treuren over de zonde, die altijd klagen over een hard, opstandig, onbesneden, stenen hart. Maar hier is een grond van vertroosting voor de zodanigen, dat Gods Woord machtig is door de kracht Gods de zonde terneer te werpen. Indien wij maar eens daartoe konden geraken, om de zonde als een last te beschouwen, dat zou goed voor ons zijn, dat zou ons tot Christus uitdrijven. U bent dichter bij de hemel wanneer u de staat van uw harde hart beweent, en het ter genezing in de handen van Christus stelt, dan wanneer u denkt, dat alles goed met u staat. Dan bent u geschikt om het medelijden van Christus op te wekken, want Hij is een Heere, Die klaar staat om al de zodanigen te vergeven, die in nederigheid tot Hem komen. Hij is een Heelmeester, Die dezulken wil behandelen om hen te genezen, die geen geld hebben om Zijn behandeling te betalen. Hij is inderdaad de Medicijnmeester der armen. Hij begeert niet meer van ons dan alleen, dat wij Hem vertellen, dat wij ziek zijn. Hij heeft een hamer om het harde hart te verbrijzelen. Hij heeft een zwaard om het aan stukken te slaan. Hij kan het verbroken en wegens de zonde verdrukte hart helen. Hij kan een nieuw hart en een nieuwe geest geven. Laat uw hart niet neergebogen zijn, omdat u bevindt, dat het zo hard is, werpt om dat alles uw vertrouwen niet weg, maar gelooft in Gods Woord, dat machtig is door de kracht Gods, om het alles te boven te doen komen.

De Heere zij gedankt, dat er zoveel kracht in het Evangelie van Christus is, dat het een ziel, die ziek is vanwege de zonde, gezond, en een hart, dat hard is, week kan maken; dat er kracht in is om die Geest over ons uit te storten, die aan het huis Davids beloofd is, (Zach. 12 : 10) de Geest der genade en der gebeden, en de geest van bekering en treuren over de zonde. Als wij daartoe konden komen zou het een lieflijke voorbereiding zijn voor een plechtige vast en bededag, wanneer de Heere het aangezicht fronsd wegens de zonden van het land, en ons tot een plechtig vasten en tot vernedering roept vanwege onze zonden. Het zou betamelijk zijn, dat een ieder onzer zijn eigen zonden en de zonden van het land waarin wij wonen ter harte nam, en dat wij ons daarover voor God vernederden opdat Hij ons zodoende mocht vertroosten.

Nu, waar zijn de vruchten en uitwerkingen van deze wapenen onzes krijgs? Om sterkten neer te werpen, om de overleggingen terneer te werpen, en alle hoogte, die haar verheft tegen de kennis Gods, en alle gedachte gevangen te leiden tot de gehoorzaamheid van Christus. Dit zijn namelijk alle dingen, die in óf buiten de mens zijn, die zich op enigerlei wijze tegen het Evangelie stellen. Het brengt die alle in onderwerping. Het werpt voornamelijk al die sterkten terneer, die inwendig in de ziel zijn, namelijk al die dingen waarop de mensen van nature hun vertrouwen stellen.

Nu, van wie is dit huis voordat dit werk gewrocht wordt? Matth. 12 : 44 beantwoordt deze vraag. De satan zegt: „Ik zal wederkeren in mijn huis vanwaar ik uitgegaan ben.” De eigenaar van dit huis is dus de duivel. Christus, onze Zaligmaker, zegt in een andere plaats: „Hoe kan iemand in het huis eens sterkgewapende inkomen, tenzij hij eerst de sterke gebonden heeft en hem uitwerpt?” Hij bedoelt, dat de duivel de heer is van eens ieders huis, zolang niet Christus in de ziel komt, en hem bindt, en uitwerpt, en er Zelf bezit van neemt. Dit moge ons een toontje lager doen zingen, al is het, dat wij nog zo dikwijls zeggen, dat wij Christus liefhebben. Vraagt het maar aan alle mannen en vrouwen; zij zullen zeggen, dat zij Jezus liefhebben, en zij zijn boos als iemand er anders over denkt. Toch houden wij allen er een sterkte op na tegen Christus, en wij houden die ten dienste van de duivel. Het is dan ook noodzakelijk, voordat Christus in de ziel komt wonen, dat al die hoge torens neergeworpen worden, en dat Christus een nieuw

50 51

werk in ons werkt, en ons nieuwe schepselen maakt. Dit is een van de werken van het Evangelie, namelijk, al die hoogten, die in de ziel des mensen zijn, terneer te werpen en met de grond gelijk te maken; de zonde, de duivel en al die begeerlijkheden, die het kasteel van het hart bezetten, plat ter aarde te doen vallen. En Hij veegt al het vuil van dat modderig huis de deur uit, om er zo een schoon en sterk huis voor Zichzelf van te maken. Het Evangelie tracht al die oude vervallen schuren, die daar vroeger door de zonde en de duivel gebouwd zijn neer te werpen, en ons te verhogen, opdat de Koning der eer er moge ingaan, zoals Psalm 24 : 7 luidt: „Heft uw hoofden op, u poorten, en verheft u, u eeuwige deuren; opdat de Koning der eer inga.”

Dit alles is zeer dienstig om onze trotse naturen terneer te werpen, om de natuurlijke en beschaafde mens te laten zien in welke staat hij is in het oog van God; dat hij, al geeft de wereld een goed gerucht van hem, nochtans geen voornaam mens is in de ogen Gods, indien niet het Evangelie dit werk in hem heeft gedaan, om de hoge torens, die in hem zijn, terneer te werpen. Als u nooit een kranke ziel hebt gehad vanwege de zonde is het een teken, dat Christus en Zijn Woord nooit hun werk in u hebben gedaan; het is een teken, als het zo is, dat u nog tegen God in opstand bent; en wee van hun voor eeuwig, die in die toestand zijn en daarin hardnekkig willen blijven. Hij heeft wijsheid om opstandelingen tot Zich te roepen, en macht om te maken, dat zij zich aan Hem onderwerpen. Maar Hij heeft ook een ijzeren roede om hen allen te vermorzelen, die het trots tegen Hem uithouden. Wel hen, die het oude huis intijds aan Christus kunnen overgeven, die tot het besluit komen, dat de natuur, en hun zonden, en hun oude harten hen nooit in de hemel zullen brengen. Ja, hoewel zij enige kennis van God, en een overvloedige kennis van de Godgeleerdheid daaromtrent hebben, toch weten zij, dat dit alles niet anders is dan het bezetten van een kasteel tegen Christus en het bouwen van sterkten tegen Hem, en tot de erkentenis gebracht te zijn, dat wij altijd in een jammerlijke staat zijn, zolang niet het Evangelie met kracht inkomt en al die sterkten, die in ons zijn, neerwerpt; en onszelf zodanig schatten, dat wij niets weten voordat wij weten, dat Christus dit in ons gewrocht heeft. Merkt op wat een geleerd man uitsprekt, die ongetwijfeld een grote mate geleerdheid had, en toch van zichzelf zegt: „Ik weet niets, ook begeer is niets te weten dan het kruis van Christus en Hem gekruisigd; waardoor de wereld mij gekruisigd is, en ik der wereld.” Alle natuurlijke en burgerlijke deugdzaamheid zullen ons niet in de hemel kunnen brengen, maar wij hebben nodig te zien, dat wij van nature in een verdoemelijke staat zijn en van de genade Gods afhangen; dat Hij als het Hem behaagt ons voor eeuwig in de hel kan werpen. Indien wij niet gevangenen van Christus worden gemaakt zullen wij voor eeuwig gevangenen en slaven in de hel zijn. Tenzij wij een ingestort gebouw

worden opdat Christus ons opbouwe, zullen wij ontwijfelbaar voor eeuwig ellendig zijn.

Slechts een paar woorden over enkele dingen van dit punt. Ten eerste, aangaande enige gewone gebreken, die in sommigen zijn, welke veroorzaken, dat zij die torens blijven bezetten. Ten tweede zullen wij enige kenmerken aanwijzen van hen wier sterkten zijn neergeworpen, Ten derde zullen wij u aantonen welke weg de Heere houdt in het neerwerpen van deze sterkten.

Wat nu de gewone gebreken aangaat, die in de mensen zijn, waardoor zij die torens staande houden.

Die zijn: 1e. Niemand is vrij van dit gebrek:

Deze wallen en sterkten der zonde, worden zolang wij leven niet ganselijk neergeworpen. Als het niet zo was geweest zou de apostel Paulus, die een uitverkoren vat der barmhartigheid was, nooit (Be woorden hebben gesproken: (Rom. 8 : 18) „Ik weet, dat in mij, dat is, in mijn vlees, geen goed woont.” Dit werd door hem gezegd na zijn wedergeboorte. En wee hunner, die niet erkennen, dat er nog iets van het oude werk der natuur in hen overblijft

52 53

zolang zij hier zijn. Waarom? Hoe kan dit waar zijn? Omdat er niets is, dat de erfzonde, die in ons is, geheel en al uitdrijft dan alleen de heerlijkheid. Ik weet wel, dat ware genade de takken van die boom afsnoeit, en ook de stam nadeel toebrengt; dat genade de muren en het dak van dit huis terneer werpt. Maar wat de wortel van deze boom, en de grondstenen van dit huis aangaat, er is niets, dat de wortel geheel uitgraaft en de verwoesting volkomen maakt dan alleen de heerlijkheid. Ja, de kinderen Gods zijn, wanneer het huis door de genade der wedergeboorte is neergeworpen, dikwijls weer bezig geweest met voor zichzelf kapellen te bouwen. Zo lezen wij van Noach, Lot, David, die in afschuwelijke zonden vielen nadat zij waren wedergeboren; het vallen in die snode zonden was het weer opbouwen van kapellen of kleine huizen van zonde en verdorvenheid.

2e. Maar er zijn weer anderen tegen wie de Heere de pijlen van Zijn Evangelie schiet, zonder dat daardoor ooit een gat in hun muren geschoten, of een tak van hun boom is afgesnoeid niettegenstaande alles wat er aan gedaan is. Wij lezen van dergelijke in Hand. 7 : 51, waar de apostel Stefanus tot sommige Joden predikt, en ten slotte tot hen zegt: „Gij hardnekkigen en onbesnedenen van hart en oren.” Hij schiet met kracht op hen, maar niettegenstaande al zijn schoten wordt er geen gat in hun muur geschoten, maar zij versterken zich zo krachtig, dat het weer terugschiet op hem, die hun predikte, en zij stenige hem dood om wat hij deed. Zo deden zij ook aan Christus. Hij schoot op hen door de prediking van Zijn Woord en door mirakelen onder hen te werken, om hun oude muren neer te schieten. Maar zij schoten op Hem terug en kruisigden Hem.

Het is een treurig teken als het Evangelie de mensen wordt gepredikt en het hen van zonde overtuigt, en het niets in hen uitwerkt, dan dat het haat in hen verwekt tegen de predikers van het Evangelie. Maar wat zij ook doen, er wordt niet één gat gemaakt in hun oude werk, maar het blijft onbewogen overeind staan.

3e. Dan is er nog een derde soort mensen, wier oude muren en sterke torens de predikanten door hun prediken aan het schudden en wankelen brengen, maar die, terstond wanneer zij bemerken dat hun muren beginnen te schudden, zich opmaken om er stutten tegen te zetten ten einde ze overeind te houden. Zo lezen wij van Kaïn en van Achab, dat zij dit deden: zij keerden weder tot hun vorige vermaken en oude zonden, al klaagden hun consciënties hen aan wegens het kwaad, dat zij gedaan

hadden. Zulke mensen zijn Werkelijk in een zeer ellendige toestand, wier zonden hun door de prediking van het Woord worden ontdekt en blootgelegd, en die toch weer terstond weggaan en naar de herberg lopen, of wanneer zij dat niet doen weer beginnen te vloeken, en zo voortdurend hun zonden ophopen en hun consciëntie verharderen. Als zij het bemerkten zouden zij zien, dat zij in een zeer vreselijke toestand zijn.

Maar de beste soort van de hoorders van Gods Woord zijn zij, die zich gewillig onder Christus onze Heere buigen, wanneer Hij door Zijn Woord en predikers tot hen spreekt; die goedkeuren, dat de Heere hun torens van hoogmoed, wereldsgezindheid en oneerbaarheid neerwerpt; hun sterke kastelen van eigenliefde doet vallen; hun liefde tot de wereld onder Zijn voeten legt, en hun liefde en neiging tot bijgeloof en afgoderij neerwerpt. Wij vinden in Gods Woord zes verschillende kenmerken van zulke hoorders, en zullen die aanwijzen.

Eerste kenmerk. Ziet Hand. 2 : 37, waar geschreven staat van een groot aantal zielen, die onder de prediking van de apostel Petrus tot Christus bekeerd werden, dat zij door zijn prediking „verslagen werden in het hart.” (Eng. vertaling: in het hart gestoken). De woorden, die hij tot hen sprak, waren zodanig alsof een slang hen gestoken had, zij waren zo scherp, dat zij het hart doorboorden. Wanneer het Woord Gods tegen het hart der zodanigen begint te beuken en hun de hoge torens van godloochening, die

54 55

in hen zijn, de hoge wallen van goddeloosheid, de diepe wateren van bloedstorting, de sterke begeerten van oneerbaarheid begint te ontdekken; wanneer zij zulk een slavernij aan alle soorten van zonde zien en neergebogen zijn onder het gevoel daarvan, dan wordt het hart van het kind Gods daardoor als het ware gestoken, het wordt doorprijemd, gescheurd en doorstoken.

Het tweede kenmerk van dezulken wordt ons neergesteld in Jer. 30 I : 18: „Ik heb wel gehoord, dat zich Efraïm beklagt, zeggende: u hebt mij getuchtigd en ik ben getuchtigd geworden.” Wanneer de ziel eenmaal over de zonde gaat klagen en onder het gevoel daarvan neergebogen is en zich daarover beklagt aan God en Zijn dienstknechten, is het een teken, dat die hoge torens beginnen te vallen. Maar zolang u in uw zondeschuld voortgaat en er niet tegen klaagt, dat is niet de weg naar de hemel. Al hoopt u op de hemel, toch is het niet wel met u, het is een teken, dat er hoge torens in uw ziel zijn, dat het werk van de oude Adam nog vast staat.

Een derde kenmerk van hen, die gewillig onder Christus bukken en voor Zijn Woord buigen, is dit: Wanneer hun zonden hun worden ontdekt beginnen zij terstond bij zichzelf sluitredenen te maken, evenals de onrechtvaardige rentmeester, die uit zijn dienst werd uitgezet, omdat hij verkeerd had gehandeld. Toen hij was afgezet begon hij bij zichzelf te denken: Wat zal ik doen? te bedelen schaam ik mij. Niemand zal medelijden met mij hebben en mij in dienst nemen. Werken kan ik niet. Ik heb niets om van te leven." En zo besluit hij, dat hij tot zijn heer zal teruggaan. Laat die hem, als hij dat wil, in de gevangenis werpen; want hij weet, dat hij dan moet krijgen wat hij tot zijn levensonderhoud nodig heeft. Gelukkig is de ziel wanneer zij tot zulk een staat komt; dan ziet zij, dat zij niets van zichzelf heeft om van te leven, en zo komt zij tot het besluit, dat zij naar Christus terug zal gaan. Laat Hij haar, als Hij dat wil, in de gevangenis werpen, dan zal het haar beter zijn dan toen. Zo was het met de verloren zoon gesteld, toen hij alles had doorgebracht wat hij had en niets meer over had. Hij komt tot het besluit, dat hij niet in een vergelegen land kan sterven. In het eerst dacht hij, dat hij wegens de schande niet naar het huis zijns vaders kon weerkeren. Maar toen hij zag, dat het niet anders kon, besloot hij maar naar huis te gaan en zijn vader zijn diensten aan te bieden, overwegende, dat het beter was een levende dienstknecht

dan een dode zoon te zijn.

Een vierde kenmerk van dezulken, die gewillig voor het Evangelie buigen is, dat het een ernstig verlangen naar een Zaligmaker in hen verwekt. Ik wil niet ontkennen, dat er zijn in wie deze begeerte naar een Zaligmaker niet zo door en door geestelijk is als het behoorde te zijn; toch is er enige begeerte in zo iemand naar Christus, en hij heeft dat gezicht, dat hij Hem niet kan missen, en hij begeert, dat Christus in zijn ziel moge komen en al zijn trotse begeerlijkheden en inbeeldingen temeer werpen, en dat hij naar lichaam en ziel een gevangene van Jezus gemaakt moge worden.

Een vijfde kenmerk van hen, die het Evangelie van Christus gehoorzaam zijn, is, dat zo iemand met een lange liefdeblik uitziet, en steeds meer uitziet, naar de beloften. Hij hoort nooit zulk een belofte als, dat Jezus Christus in de wereld is gekomen om boetvaardige zondaren zalig te maken, of hij denkt bij zichzelf: O, dat ik een van die ware voor wie Hij gekomen is om die zalig te maken. O, dat ik mijn hart ingedompeld kon krijgen in die genadige beloften.

Een zesde kenmerk van hen, die zich aan het Evangelie overgeven, is, dat niemand Christus zo hoog schat als zij. O, hij zou de hemel wel willen geven, als hij dit had, dat hij Christus had. Hij zou niets te dierbaar achten om zeker te zijn van Christus. U weet van die vrouw, van wie de Evangelist Lukas verhaalt, dat zij de voeten van Christus met haar tranen natmaakte en met het haar van haar hoofd afdroogde. Als d'r haar en haar tranen de hemel waren geweest, zou zij die niet goed genoeg hebben

56 57

geacht, om er de voeten van Christus mede nat te maken en af te drogen; zulk een hoogachting had zij voor Hem. Wanneer de ziel eenmaal zover komt, dat zij moet uitroepen: „Ik ellendig mens, wie zal mij verlossen van het lichaam dezes doods,” en u weet hoezeer u Christus verplicht bent om u daarvan te verlossen, zal het u Christus op hoge prijs doen stellen, en u doen zeggen: „O! kon ik iets geven voor Hem, opdat ik Hem mocht hebben. Als de hemel en de aarde van mij waren, zou ik ze voor Hem geven.” Wanneer de ziel maar eenmaal Werkelijk vernederd is door het Woord van God," zal zij niets ontzien. Dan komt het er niet op aan wat wij voor Christus geven. Dan zal het niet zijn: Wilt ge uw zondige begeerlijkheden voor Christus geven? wilt u de wereld en de dingen der wereld voor Christus loslaten? Dan zullen wij niets vasthouden, maar alles gewillig verlaten opdat wij Christus mogen gewinnen. Dit zijn zeer levendige en klare kenmerken van een ziel, die door het Woord van God is neergebogen en vernederd.

Nu nog iets over de weg en de orde, die de Heere houdt in het neerwerpen van deze sterkten.

De tekst zegt ons, dat de natuur, de oude mens, eerst wordt neergeworpen, die valt geheel om; de wet doet eerst haar werk om neer te werpen, voordat het Evangelie iets te doen krijgt om op te richten. Dit doet ons allen zien in welke staat wij van nature zijn, namelijk, in de staat der verdoemenis. Ik weet, dat dit neerwerpen van het oude werk eerder een voorbereiding tot het werken is, dan een eigenlijk werk.

Maar wat is het eerste werk, dat het Evangelie in de ziel werkt? Daarover is onder sommigen geschil. Sommigen zeggen dat berouw of bekering het eerste werk is; anderen zeggen, dat geloven het eerste werk is. Maar ik denk, dat er geen ware bekering of oprecht berouw kan zijn zonder dat er enige mate van geloof aan voorafgaat. Maar wel denk ik, dat er een werk in de ziel is, dat vóór het geloof of bekering gaat. Onze Zaligmaker Christus, zegt: (Joh. 6 : 45) „Zij zullen allen van God geleerd zijn. Een iegelijk die het van de Vader gehoord en geleerd heeft, die komt tot Mij.” Er is dus een soort van luisteren naar het woord des Vaders in sommigen voordat het in anderen is, en dewijl in het voorafgaande vers van een opstanding

wordt gesproken, is het waarschijnlijk, dat daarmede bedoeld wordt, dat dit het eerste werk is. Dan is dit het eerste werk, dat in de ziele wordt gewrocht - hoewel de hebbelijkheid van al het overige dan ook wordt gewerkt - namelijk een geestelijk horen en aangrijpen van Christus door de ziele; en dan volgt in de naaste plaats het geloven. Onze Heere Christus maakt onderscheid tussen dit horen en het geloof, want de ziele kan nooit tot Christus komen om in Hem te geloven, tenzij zij eerst enige bevattling heeft van het eerste werk, dat in de ziele gewerkt is; zolang zij niet leert onderscheid te maken tussen Christus en andere mensen door een geestelijk horen van Gods Woord; zolang zij niet leert kennen, dat er onderscheid is tussen Zijn stem en de stem van alle anderen. Waar zij tevoren slechts een geringe gedachte van Zijn Woord hadden, achten zij nu Hem en Zijn Woord hoog; en daar toe gekomen zijnde volgt dan het geloven in Christus en het vertrouwen op Hem. Daarop volgt het derde werk, een droefheid naar God wegens de zonde, hetwelk formeel het werk der bekering is; want welke droefheid ook zij vroeger hadden, die was anders niet dan een wettische verslagenheid wegens de zonde, maar geen waar berouw en droefheid naar God.

Toepassing. Er moet dan een vernedering en verslagenheid zijn in allen, die recht kennen wat Christus is. Ik wil u allen naar dit kenmerk verwijzen om te zien en te beproeven of u ooit deze vernedering en die verslagenheid van harte hebt gehad, en bij gevolg, om te beproeven of u Christus hebt. Helaas! ik geloof, als men de meeste mensen onderzoekt en hun vraagt hoe zij Christus kregen, en hoe Hij tot hen kwam, of wanneer hun sterkten werden neergeworpen, dat zij dan zullen moeten antwoorden, óf, dat zij Hem in hun wieg hebben gekregen, toen zij nog

58 59

jong waren, óf, dat zij Hem te enigertijd hebben gekregen terwijl zij sliepen. Maar wat het is smart en droefheid over de zonde te hebben, of één traan te schreien omdat zij tegen God hebben gezondigd, daarvan hebben zij nooit iets leren kennen. Het is ver van mij, dat ik met dit te zeggen droefheid over de zonde aan tranen verbind; want ik weet, dat er een ware droefheid is, die zonder tranen is, en dat er een wezenlijke droefheid is, die hoger gaat dan tranen. Maar dit zeg ik, dat er op de ene of andere wijze een ware vernedering wegens de zonde moet zijn, voordat Christus in de ziele komt. Maar helaas! ik geloof, dat alle Jobs dood zijn (Job. 6 : 4), die zulke droefheid hebben, en zulk een smart over de zonde kennen, als hij had. Ik geloof, dat de meesten niet weten wat dat is, dat zoals dat, bij hem was, de pijlen des Almachtigen hun geesten uitdrinken; noch wat dat is, dat zij zich zo over zichzelf ergeren omdat ze tegen zulk een goede Heere hebben gezondigd, namelijk, dat zij van harte op zichzelf vertoornd zijn, omdat zij Hem hebben beledigd; waar dit gevonden wordt zal het de geesten uitdrinken.

Ik bid u, beproeft uzelf of dit werk in u is, of niet, want velen zullen ten laatsten dage bedrogen uitkomen, menende, dat zij die dingen hebben gekregen, die wanneer zij beproefd zullen worden niets anders zullen worden bevonden dan zuivere inbeelding. God ziet dadelijk, dat het alles slechts onecht en nagebootst werk is; hun bekering, hun geloven, en alles wat zij hebben. Wij moesten daarom nooit rusten voordat wij zeker weten of wij in Christus zijn, of niet; of wij meer hebben dan de natuur kan geven; of wij overgebracht zijn uit het koninkrijk der duisternis in het koninkrijk van de Zone Gods. Heere, doe ons allen ontwaken om onszelf in dit punt te beproeven, opdat wij mogen zien, dat wij niet tot hen behoren, die belijden, dat zij in Christus zijn en nochtans nog in de staat der natuur zijn. Nu, deze Heere, Vader, Zoon en Heilige Geest, zij alle lof en heerlijkheid tot in eeuwigheid. Amen.

13. DE KEUZE VAN DE APOSTEL. I.

Maar hetgeen mij gewin was, dat heb ik om Christus' wille schade geacht. Ja, gewisselijk, ik acht ook alle dingen schade te zijn om de uitnemendheid der kennis van Christus Jezus mijn Heere. Filippenzen 3 : 7, 8a.

Geliefden in de Heere !

Er is niemand, die een redelijke ziel heeft, wiens ziel niet een keuze heeft, en iets, dat hij zijn goed en gelukzaligheid acht, dat hij graag zou hebben. Er is altijd iets, dat zij, die een redelijk verstand hebben, graag zouden willen hebben. De apostel, die de woorden spreekt, die wij nu hebben voorgelezen, maakt ons daarin bekend wat zijn keuze was.

De tekst bevat de keuze van de apostel uit alles wat de hemel de schoot der geschapen wereld was, uit alles wat de hemel bevat en uit alles wat de aarde kan opleveren. Hij zegt wat het is, dat hij van al die dingen het liefst zou hebben. Hij vergelijkt zich met de valse apostelen, die toen leefden, en betwist hen hun ceremoniën en kerkelijk dienstboek, en alle dergelijke ijdele dingen, en keert hun de rug toe. Nadat hij de Filippenzen had vermaand zich voor die strikken te wachten, omdat zij geen apostelen waren, die Christus had gezonden, zegt hij hun in de volgende plaats wat hem van alle andere dingen het liefste was, wanneer hij zijn keuze en de hun met elkaar had vergeleken. Waar de valse apostelen het meest mee op hadden was de besnijdenis, zoals die onder de wet was, hoewel zij, blind als zij waren, dit niet zagen - hetwelk iets op Christus geelk, en een oude ordonnantie der wet was - dat Christus vóór deze tijd Zichzelf door die schaduwen had afgeschaduwd.

Wanneer de Apostel beide wegen met elkaar vergelijkt, en overweegt, dat hijzelf eens die koers volgde, beschouwt hij zich als iemand, die gisteren een koning was, maar heden niettegenstaande dat alles een bedelaar is geworden. Hij acht zich als een dronkaard, die terwijl hij dronken is, meent, dat hij zeer rijk is, maar wanneer hij weer bijkomt en nuchter is, acht hij, dat alles wat hij zich toen voorstelde, geen dronk koud water waard is. Wanneer hij op Jezus ziet en Zijn beminnelijkheid aanschouwt, kan de apostel hun niets anders zeggen, als hij zichzelf bij hen, en zijn keuze bij de valse apostelen' vergelijkt, die hij hun verbiedt te volgen, dat zij niet naar hen zouden luisteren, om in het minste de wet van Mozes en de ordinantiën van Christus met elkaar te vermengen. En om hen hiertoe te bewegen, spreekt hij over zijn eigen bevinding, hoe hij Hem boven alle andere dingen acht. De valse apostelen, zegt hij, spreken u over ceremoniën en over rechtvaardigheid door de wet van Mozes, en als ik mij op die dingen wilde beroemen, dan kon ik met de besten onder hen op even grote voorrechten roemen als zij hebben, hetzij die godsdienstig, of natuurlijk, of burgerlijk zijn. „Maar”, zegt hij, „toen ik een gezicht kreeg van de beminnelijke Jezus, walgde ik van al die dingen, en ik kon niet verdragen, dat zij in vergelijking zouden komen met de uitnemendheid van Christus Jezus mijn Heere.”

Hij zegt: Als ik wil roemen, behoef ik voor hen niet onder te doen. Ik ben, zowel als zij, besneden ten achtste dagen, en zo heb ik het uitwendig zegel des Verbonds ontvangen. Ik ben, zowel als zij, een Jood, en bovendien ben ik van de koninklijke stam van Benjamin, uit welke stam de eerste koning van Israël afstamde. Wat de uitwendige waarneming van de wet betreft, was ik een Farizeeër, en wat mijn ijver aangaat was ik een vervolger van het Evangelie en van Christus, even hevig als zij; en wat betreft de rechtvaardigheid, die uit de wet is, ik was een onberispelijk, een fatsoenlijk, achtenswaardig mens. Ik heb mij zo gedragen, dat niemand met verachting op mij kon spuwen." Maar nu komt er na de optelling van die dingen een lieflijke omkeer. Hij zegt: „Toen ik Christus maar eerst begon te kennen, sinds ik een gezicht kreeg van die beminlijke Zaligmaker Christus, toen kreeg ik te zien, dat al die dingen, die ik tevoren zo hoog schatte en die mij gewin waren, slechts gering waren, en ik heb ze om Christus' wille schade geacht. Van die tijd af heb ik ze geen plaats meer gegeven in mijn aantekenboek. Maar verliefd geworden zijnde op Christus, heb ik ze alle weggeworpen."

Zo zal elke ziel handelen, die een andere minnaar heeft gehad dan Christus, en dan Christus tot zijn Heere en Liefste krijgt. Dit is het oorspronkelijke werk van een ziel, die zeer ingenomen is geweest met burgerlijke voorrechten in de wereld, of andere uiterlijke dingen, die veel heeft opgehad met staat, eer, rijkdom, genot, enz., en die dan bij bevinding leert kennen wat Christus is. Zo iemand zal gedwongen worden te zeggen: „Ik weet nu pas wat zaligheid en gelukzaligheid is. Al die dingen, die ik vroeger als gelukzaligheid achtte, waren niets anders dan lege vertoningen daarvan, totdat ik met de Zoon Gods in aanraking kwam." Dat is een wezenlijk kenmerk van iemand, die inderdaad Christus heeft ontmoet; die kan alle andere dingen geringschatten, en de Zoon Gods de hoge plaats geven, die Hem toekomt. Het moet ook zo zijn met hen, die een gezicht van Christus hebben gekregen, en weten wat Hij is.

Kinderen kunnen de jeugd niet met de ouderdom vergelijken, omdat zij niet hebben leren kennen wat de ouderdom is. Maar zij, die tot hoge leeftijd zijn gekomen, kunnen de ene met de andere vergelijken, omdat zij weten wat de ouderdom en wat de jeugd is; zij weten, dat de jeugd ten opzichte van de ouderdom slechts dwaasheid is, en een jagen naar lege dingen. Er is niemand onder hen, die de heerlijkheid zijn, die niet weet wat de staat der zonde is, wat een leugenachtige gelukzaligheid het is, die hier aan de zondaren beloofd wordt. Zij weten zeer goed wat het kwaad van nachtbraken is, en wat kwaad daarin gelegen is, een verbond te verloochenen en Christus los te laten; zij weten wat het is een gans zeer uitnemend eeuwig gewicht van heerlijkheid te verkopen voor deze tegenwoordige wereld. Zo ook kunnen de kinderen Gods, die op de Zoon Gods verliefd zijn geworden over de ijdelheid spreken van alle dingen, die hier beneden zijn, dan de gehele wereld buiten hen.

Wat nu de bijzonderheden betreft, die de woorden bevatten: De apostel zegt ons hier wat het was waarop zijn keuze was gevallen, en hij wist zeer goed wat hij deed en wat hij verkoos, want hij was geen dwaas. Hij zegt, dat hij al de schone satijnen klederen, en belegsels, en goudgalons, die hij had gehad, voordat hij tot Christus kwam, toen hij tot Christus kwam alle slechts als voden beschouwde. Hij zegt in het 7de vers: „Maar hetgeen mij gewin was, dat heb ik om Christus' wille schade geacht; en dan bevestigt hij dat in het 8ste vers nog krachtiger, omdat men hem zou kunnen tegenwerpen: „Wat, Paulus, acht u de besnijdenis als niets, acht u dat zo gering; dat u een Jood bent, en dat u van de koninklijke stam van Benjamin bent; dat u naar de wet een Farizeeër

bent; dat u zo ijverig bent, en dat u onberispelijk bent naar de rechtvaardigheid die in de wet is?"

„Nee” zegt hij, „ik trek niets in van hetgeen ik gezegd heb. Ja gewisselijk, ik acht ook alle dingen schade te zijn, om de uitnemendheid der kennis van Christus mijn Heere, om Wiens wille ik alle die dingen schade gerekend heb, en acht die drek te zijn, opdat ik Christus moge gewinnen.”

En dan zegt hij in het volgende vers wat zijn begeerte is. Eerst wat hij niet wilde. Hij zegt, dat hij voor de gehele wereld niet wilde, dat hij „in zijn eigen rechtvaardigheid werd gevonden, die uit de wet is.” In die rechtvaardigheid, welke de valse apostelen leren, in die rechtvaardigheid, die de natuur heeft, hoe heerlijk die hun ook toescheen. Dan zegt hij verder wat hij wel wilde hebben, „de rechtvaardigheid, die door het geloof van Christus is”, namelijk, gevonden te worden in die rechtvaardigheid, die uit God is, door het geloof. „Dat”, zegt hij, „is de grote zaak naar welke ik verlang.”

Ten eerste. Beschouwt het verband van deze woorden. Hoe vergelijkt de apostel zich met deze valse leraars, die de nu afgedane ceremoniën van de wet van Mozes volgen? Hij zegt: Laten zij, die niet beter weten, die dode ceremoniën en diensten aan de hand houden, maar wat mij aangaat, ik heb al die dingen nu verwisseld. Ik heb die alle losgelaten en mij alleen tot Jezus Christus begeben.

Dan kunnen wij zien, dat er een groot onderscheid is tussen een dienaar, die behoorlijk door Christus onder het Nieuwe Testament is geroepen, en die valse leraars, die hun aangezichten naar Rome, of naar een andere valse godsdienst, die van Christus afvoert, gewend hebben. Allen, die valse leraars zijn, en van Christus afvoeren, houden zich altijd op met onnodige dingen, met prullen en dode ceremoniën in de eredienst, die zij belijden. Maar de apostel zegt hier, en alle ware herders met hem: „Laten de Farizeeën en zij, die niet beter weten, zich aan hun dode ceremoniën en hun kerkelijk dienstboek houden. Maar wat mij aangaat, God zende mij Christus en Zijn rechtvaardigheid. Als ik Christus krijg en Zijn gerechtigheid tot de mijne, dan zeg ik hen en al hun ceremoniën, en hun rechtvaardigheid door de wet, en al die dingen vaarwel.

Dit is een merkteken van de valse kerk en van de valse apostelen, dat zij zich altijd met ceremoniën ophouden. De godsdienst, die zij er op na houden, bestaat geheel in schone vertoningen en uiterlijke schijn, een godsdienst voor de kerk en de markt. Maar de godsdienst, die de weg naar de hemel is, en de ware Kerk, die de dienaren van Christus beginnen, is een godsdienst, die geest en leven is, een godsdienst, die voornamelijk inwendig is, meer dan uitwendig. Wij lezen in Jesaja 1 : 13, dat er velen waren, die gezet waren op de nieuwe maanden, de gezette hoogtijden, veelheid van offeranden, veel vet van lammeren en bokken. Maar de Heere en Zijn profeet waren hierop gezet: (vers 16) „Wast u, reinigt u, doet de boosheid uwer handelingen van voor Mijn ogen weg, laat af van kwaad te doen, leert goed te doen.” En in Micha 6 : 6 lezen wij, dat er waren, die de Heere wilden tegenkomen met brandofferen en eenjarige kalveren; met duizenden van rammen en tienduizenden van oliebekken, en met hun eerstgeborenen voor hun overtredingen. Maar de Heere zegt hun waaraan Hij een welgevallen heeft: „Wat eist de Heere van u, als recht te doen, en weldadigheid lief te hebben, en ootmoedig te wandelen met uw God?” Wij hebben in Matth. 15 een dergelijk dispuut tussen de Schriftgeleerden en Farizeeën, en Christus. De Schriftgeleerden en Farizeeën waren zeer gezet op de godsdienstige ceremoniën, zoals zij die noemden, zoals: niet te eten met ongewassen handen; het wassen der drinkbekers, kannen, enz. Maar Christus en Zijn discipelen waren meer voor het houden van de geboden Gods dan voor het waarnemen van de inzettingen van

mensen.

Gebruik

(1) Tracht de twee delen van het geschil, dat tussen de prelaten en het land is, recht te onderscheiden. Wat is het twistgeding, dat de prelaten en hun aanhangers tegenwoordig in Schotland hebben? Het is niet, dat wij de Bijbel en de ordonnantiën Gods in Zijn dienst niet willen volgen. Maar hun twist met ons is, dat wij een kerkendienstboek en kerkelijke ceremoniën niet willen volgen, en dat wij niet willen, dat een prelaat, een schepsel, dat zij die plaats hebben gegeven, het hoofd der Kerk is. Dit is ons tot troost, dat het geschil zo staat, dat zij zich niet tegen ons stellen, omdat wij de Bijbel en de geopenbaarde wil van God in Zijn Woord niet volgen, want wij zijn gewillig, dat de zaken in de kerkelijke vergaderingen en in de Parlementen daardoor zullen worden geoordeeld. En Gode zij dank, dat de zaak zo staat, dat zij ons niet vervolgen om de godsdienst, maar om iets, dat op godsdienst gelijkt, en dat wij staan ter verdediging van de ware religie.

(2) Dit dient ook om onderscheid te maken tussen oprechten, die met een eerlijk en bereid hart tot het avondmaal komen, en hen, die geen andere beweegreden hebben om hen daartoe te bewegen dan omdat het de mode is; hen, die tot het avondmaal komen, omdat men kwaad van hen zou spreken, als zij anders handelden. O, wat is dat een berispelijk eind en dezulken zullen niet voorspoedig zijn. Er is een groot onderscheid tussen de zodanigen en zulken, die hier komen, en die het om niets anders te doen is dan, als het zo mocht wezen, Christus Zelf te ontmoeten, en er zich niet over te bekommeren wat de gehele wereld van hen zegt. O, dat dit heden ons eind en onze boodschap mocht zijn. Ik leg dit op uw consciëntie om u daarbij te beproeven, of uw oogmerk in heden hier te komen is, dat u Christus moogt krijgen, of dat het dit niet is.

De apostel gaat voort en zegt: „*Hetgeen mij gewin was, dat heb ik om Christus wille schade geacht*”.

Dat geeft ons dit te kennen, dat de apostel, zowel als de valse apostelen, iets had, dat hem gewin was. Hij had evenzeer iets om op te roemen als zij. „Zijn zij Hebreëen? Ik ook. Zijn zij Israëlieten? Ik ook. Zijn zij het zaad Abrahams? Ik ook.” De apostel zegt hiermede: „Ik kan met de beste van hen wedijveren, ja, als zij roemen op dingen van die aard kan ik hen voorbij streven.” Vergelijkt het leven van de gelovige en het leven van de natuurlijke mens met elkaar, en laat de natuurlijke mens hier zijn ganse staat berekenen, en openleggen, en die vermenigvuldigen tot aan de dag des oordeels. Wij, die gelovig zijn, hebben alles wat de natuurlijke mens heeft en nog iets meer.

Er zijn vier dingen waarin de gelovigen alle natuurlijke mensen in de wereld te boven gaan.

Ten eerste: De goddelozen hebben deze wereld, en zij hebben die als de lieden dezer wereld. Zij gebruiken de wereld als „mensen van de aarde” (Ps. 10 : 18). De wereld is hun vaderlijk erfdeel en loon. De gelovigen hebben de wereld ook, maar op een andere wijze dan zij, want wij hebben haar slechts als onze herberg, om er in te verblijven zolang wij hier zijn, maar niet als ons erfdeel en loon. Niemand onzer heeft minder met de wereld te maken dan zij, maar de wereld is alleen ons losse goed, terwijl het hun vaderlijk erfdeel is, en hun deel, dat voor hen bestemd is. Dat is het onderscheid tussen de erfgenaam en de dienstknecht; want de zoon heeft altijd over de bezitting te beschikken, maar de knecht krijgt niet meer uitbetaald dan zijn loon, en wanneer alles is afgelopen wordt hem de deur gewezen. Alles wat de natuurlijke mensen in de wereld hebben, hebben wij ook, maar wij hebben het zekerder dan zij. Dit moest ons leren deze tegenwoordige wereld te gebruiken als niet gebruikende,

aangezien het niet ons erfdeel, maar alleen ons losse goed is.

Ten tweede: Wat de natuurlijke en wereldse mensen betreft, de zon schijnt des daags op hen, en de maan des nachts; de regen valt op rechtvaardigen en onrechtvaardigen. Maar op ons schijnt de Zon der gerechtigheid, die zij niet hebben, en dat is beter dan al het andere, dat in de wereld is. Zij hebben de zon en de maan, en die andere voordelen en genoegens in de wereld, die hen toelachen. Maar wij hebben Hem, Die alle dingen heeft gemaakt en ze kan te niet doen wanneer Hij wil, om ons toe te lachen, en dat is veel beter.

Ten derde: De natuurlijke mensen hebben het lege en ijdele schepsel,, maar wij hebben de zegen bij die dingen. Zij hebben brood tot hun gebruik. Maar wij hebben de *staf* des broods, en dat is beter.

Ten vierde: Ik zal dit punt als een tegenwerping behandelen. Zij hebben; hier dikwijls mooier wind in hun zeilen dan wij. Maar zij hebben geen zekerheid, dat het altijd zo zal zijn. Zij hebben meer wettelijk aanzien en vermaak, voordeel en gemak dan wij, zolang wij hier zijn, en het is waar, dat wij dikwijls meer kruis hebben dan zij. Maar zij zijn niet zeker, dat het altijd zo zal blijven.

Maar al is het zo, dat zij die dingen hebben en wij ze missen, toch hebben wij, wat in Rom. 8 : 37 staat geschreven: „Maar in deze alle zijn wij meer dan overwinnaars, door Hem, Die ons heeft liefgehad.” Zij hebben hooggeplaatsten en koningen aan hun zijde, en wij hebben die niet. Maar dit is genoeg tegenover die allen, dat wij Hem aan onze zijde hebben, Die tot op deze ure nog nooit een slag heeft verloren, welke partij Hij ook tegenover Zich had. Zij hebben Spanje en de Antichrist en de machten der wereld met hen, maar Gods zij dank, dat wij Hem voor ons hebben, die hen allen naar Zijn welgevallen bestuurt. Wij hebben Hem aan onze zijde, Wie die grootse Naam wordt gegeven: (Openb. 1 : 5) „De Overste van de koningen der aarde”, zodat alle anderen, hoe groot zij ook zijn, onder Hem staan. Zo kunnen wij zien, dat zij, die zich in een verbond aan de zijde van de Zoon Gods hebben geschaard, geen reden hebben zich te vermoeien; want voordat alles gezegd is wat te zeggen is, en voordat de slag geëindigd is, zullen wij gedrongen worden te zeggen, dat wij onze vijanden zijn te boven ge komen, en dat de schaduw van de Zon der gerechtigheid ons overdekt heeft.

Maar hetgeen mij gewin was, dat heb ik om Christus' wille schade geacht.

Hier is een wonderlijke verandering, dat die dingen, die tevoren voor de apostel gewin waren, nu verlies voor hem zijn geworden. Toch is het een verandering, die allen onderhevig, die in hetzelfde geval zijn als Paulus. De reden hiervan is, omdat zij, die niet in Christus zijn, de dingen niet zien zoals zij inderdaad zijn, maar omdat zij die beschouwen zoals zij zich aan hun verdorven verstand voordoen. Maar wanneer iemand tot Christus komt en Zijn licht ontvangt, zal hij genoodzaakt worden te zeggen: „Toen ik maar eenmaal tot Christus kwam, en een gezicht van Hem kreeg, heb ik die, dingen, die mij dierbaar waren als de appel van mijn oog, die ik als mijn grootste schat beschouwde, niet anders dan schade en drek geacht.

Leer. De leer is duidelijk en klaar. Iemand, die Werkelijk tot Christus komt, verandert van gedachten, zijn oordeel wordt geheel veranderd. Mozes verkeerde veertig jaren aan het hof van Farao, en er is geen twijfel aan, dat hij er te dier tijd hoog op zag, dat hij zulk een voornaam hoveling was aan het hof van zulk een grote koning. Maar zodra hij geloof kreeg om Christus te aanschouwen en op de vergelding des loons te zien, had hij andere gedachten en een ander oordeel over die dingen dan tevoren. Hij achtte de smaadheid van Christus beter te zijn, dan de dingen die in Egypte waren, en zo gaat het allen, die Werkelijk tot Christus bekeerd zijn. U hebt nu veel met goud op,

maar als u wist wat Christus is, zoudt u het als niets achten in vergelijking van Christus. Als u maar eens uw wang tegen Zijn liefelijke wang had gelegd, en dat heerlijke en schone aangezicht van Hem u had toegeknikt, dan zouden al uw denkbeelden en gedachten, die u nu van Hem hebt, veranderen, en u zoudt schande roepen over al die geschilderde drekgoden in de wereld, in vergelijking met de schone Jezus, als u een gezicht kreeg van de Zoon Gods; dat kan niet anders. Dit geeft te kennen, dat natuurlijke mensen verkeerde cijfers gebruiken bij het opmaken van hun rekening; een natuurlijk mens houdt er geen goede rekenkunde op na. Ziet u niet wat de wereld om Christus geeft? (Hand. 4 : 11) „Deze is de steen, die van u, de bouwlieden, veracht is.” De mensen plegen een nul te schrijven voor wat niets is, en zo zetten zij Christus als een nul en rekenden Hem niets te zijn. Maar beschouwden zij zichzelf zo toen zij de Heere der heerlijkheid doodden? Nee. Zij dachten, dat zij wijs waren, want zij zeggen: „Indien wij deze Man ontvangen zullen de Romeinen komen en ons volk wegnemen.” En de Samaritaanse vrouw zeide, toen Hij bij de fontein kwam en haar vertelde wat Hij kon doen: „Bent u meerder dan onze vader Jacob, die ons de put gegeven heeft?” En welke plaats gaf zij Christus toen? Zij achtte Hem geen dronk koud water waard. Zo denkt de wereld over Christus. Zo denken ook de Roomsens over Christus; zij denken, dat zij en de vaderen iets waard zijn, maar wat Christus en Zijn waarheid betreft, die achten zij geen dronk water waard.

Vraag. *Hoe komt het, dat de mensen in de wereld Christus zo gering achten?*

Antwoord. Omdat er iets in hen gebroken is, dat maakt, dat zij een vijf voor een zeven aanzien; er is iets in hen verkeerd, waardoor zij menen, dat goud God is. Dat blind verstand, dat u van nature hebt, zal u nooit doen zien, dat Christus Christus is. Maar komt maar tot Christus Zelf, en dan zult u zulke gedachten van u zetten. Hij zal u een ander gezicht geven, dat oude gezicht zal buiten dienst gesteld worden.

Er is nog een andere reden voor. De apostel zegt van zichzelf (1 Kor. 13 : 11) „Toen ik een kind was, sprak ik als een kind, was ik gezind als een kind; overlegde ik als een kind. Maar wanneer ik een man geworden ben, heb ik te niet gedaan, hetgeen eens kinds was.” Zolang een mens in de natuurstaat is, is hij maar een eenvoudig kind. Maar wanneer hij maar eens tot Christus komt, wordt hij een oud mens en dan veranderen zijn gedachten. U weet wat iemand van dertig jaar zal denken van het speelgoed en de lemen huisjes, die hij bouwde, toen hij een kind was. Hij bouwde die huisjes van riet, en dekte ze met boombladeren, en wanneer zij nu horen over die dingen daar zij toen zo veel mee op hadden, zullen zij om zichzelf lachen, en die niets achten. Zo is het ook met iemand, die tot Christus is gekomen; wanneer hij zijn rekening opmaakt zet hij voor de wereld en al wat daarin is een nul, en hoge cijfers voor Christus.

Een derde reden is: Iemand, die tot Christus is gekomen, is een mens, die uit de doden is opgestaan; en welke gedachten, dunkt u, zult u hebben van alle dingen die hier zijn, wanneer alles wat hier is, in brand gestoken zal worden? Wat zult u denken van eerbewijzen, rijkdom, genoegens, enz., wanneer u de Zoon Gods op een witte troon zult zien zitten, om de wereld te oordelen, en u met uw ogen zult aanschouwen, dat al deze dingen verteerd en vergaan zijn? Zal een mens dan niet zeggen, dat hij slechts een dwaas is geweest, die zijn hart op deze dingen heeft gezet, die zo schielijk vergaan?

Eerste gebruik.

Dit dient om hun, die Werkelijk en inderdaad tot Christus bekeerd zijn, te doen zien wat het eerste is, dat zij krijgen. Ziet en beproeft uzelf of u dit kent. Of u ooit van

gedachte veranderd bent; want dat is zeker, dat zij, wier gedachten en meningen over de dingen niets zijn veranderd, nog niet tot Christus zijn gekomen. Efraïm wordt ingevoerd, zeggende: „Wat heb ik meer met de afgoden te doen?” Van de tijd af, dat Israël tot de Heere wederkeert, willen zij niets meer met de afgoden te doen hebben, noch met iets, dat Hem kan verbitteren. Indien u de wereld, uw nachtbraken, uw afgoden van winst, gemak en genoegens, nog even lief hebt als vroeger, en uw armen naar deze dingen uitstrekt, zodat ge uw zenuwen schijnt te zullen breken om ze te omvatten; u moogt zeggen wat u wilt en belijden wat u wilt, dan hebt u nog niets nieuws ontvangen, u bent nog niet in nauwe onderhandeling met Christus gekomen, want dan telt u Christus en de hemel en de heerlijkheid als een nul in 't cijfer, en uw aanzien, gunst, voordeel, genoegens, enz., als alle dingen. O, er zijn veel verkeerde rekenaars in de wereld, die in het opmaken van hun rekening de wereld voor duizenden berekenen, maar wanneer zij aan Christus toe komen, schatten zij Hem op niets, of op een stuiver. Maar wacht totdat u nog eens over zult beginnen te tellen, en dan zult u gedwongen worden te zeggen, dat u dwaas gerekend hebt, die een lemen wereld, die verdwijnt, zo hoog geschat hebt, en Hem zo gering hebt geschat, Die de wereld en wat daarin is gemaakt heeft, en eeuwig blijft.

Tweede gebruik.

Wij zien, dat de mensen óf van gedachten moeten veranderen, óf, dat het slecht met hen zal aflopen. Zij moeten veranderen. Hun gedachten zowel als hun praktijken moeten veranderen. Wij moeten in een nieuwe vorm gegoten worden, anders zijn wij verloren en omkomende zielen. Indien u in Christus bent, ziet u naar de vermakelijkste dingen in de wereld, evenals een vreemdeling naar schone weiden, boomgaarden, paleizen, hoven en schone landstreken ziet, totdat hij ver van huis is. Hij beschouwt al die dingen met een zucht, indien hij zijn huis liefheeft, en zegt, dat hij liever thuis zou zijn dan al die dingen hebben. Zodanig is de achting, die zij, die in Christus zijn, hebben voor de dingen van de wereld. Hij kan hartelijk lachen om die dingen, die in de wereld zijn, en acht ze niet, maar verlangt thuis te zijn, in de heerlijkheid bij Christus en bij zijn Vader.

Ik acht alle dingen schade te zijn om Christus' wil.

Was dat schade of verlies, besneden te zijn; van het volk Israëls te zijn; af te stammen van de koninklijke stam van Benjamin, en onberispelijk te zijn ten opzichte van de uiterlijke dingen der wet? De Apostel zegt ons hiermee, dat alles wat tussen een mens en Christus komt, om hem van een rechte hoogachting van Christus af te houden, al waren ze met alle prachtige zijden belegsels en gouden galons afgezet, die alle samen slechts niets zijn, en zo moesten wij ze achten. Indien er iets tussen mij en Christus komt, wat het ook zij, ... weg daarmee! De apostel wilde zeggen: „Er was een tijd, dat ik die dingen even hoog achtte als zij, maar toen ik Christus vond en de dingen bij daglicht zag”, - want de zondaar, de mens die in de natuurstaat is, ziet alles bij maanlicht - toen „achtte ik al die dingen schade te zijn, opdat ik Christus mocht gewinnen.” In Matth. 16 : 26 wordt een mens verondersteld, die de gehele wereld heeft gewonnen; en wie is er in de wereld, die gewonnen heeft, als die man niet gewonnen heeft, die de gehele wereld heeft gewonnen? Maar van zo iemand wordt gezegd, al zou hij gewinnen, dat hij toch, als hij in het gewinnen daarvan zijn ziel zou verliezen, tenslotte een verliezer zou zijn.

In Rom. 10 : 3 staat geschreven, *dat de Joden, die de rechtvaardigheid die uit de wet is zochten op te richten, die niet hebben verkregen*, en zo verloren zij door die na te volgen, want zij verloren de gerechtigheid van Christus. Wie iets navolgen dat het

hun schijnt te zijn en dat zij graag zouden hebben, en dan Christus verliezen door dat na te jagen, zulke mensen zijn verliezers, hetzij zij krijgen wat zij nalopen, of, dat zij het niet verkrijgen. De werken, die de roomsen doen om daardoor te verdienen, zijn hun verlies in plaats van hun winst, want zij komen tussen Christus en hen te staan. Wat het ook zij, macht, eer, of vermaak, of iets anders, dat u najaagt, als het tussen u en Christus komt, dan bent u een verliezer in dat te zoeken. Ja, al was het in het zoeken van „alle kostelijk goed” (Spr. 1 : 13), of, van wat in Spr. 7 : 18 genoemd wordt „zich dronken maken in grote liefde”, als het tussen u en Christus komt is het verlies. Er is goede reden voor, dat het zo is. Wat is het, dat iemand in de wereld doet verliezen? Is het datgene wat hem gedurende een jaar uit zijn inkomen wordt ontnomen? Al is het, dat op die wijze iets wordt ontnomen, dat is niet zo erg. Maar als iemand iets van zijn kapitaal wordt ontnomen, dat maakt het tot een verlies. Zo ook, alles wat iets van Christus van ons wegneemt, die ons Kapitaal is, dat is Werkelijk verlies en mag niet recht zo genoemd worden. God weet, dat er velen zijn, die op die manier verliezen.

Velen zijn er, die om macht, eer, gunst van koningen, voordeel en genot te gewinnen, er niet op tegen hebben hun verbond, en Christus, en Zijn Kerk te verkopen. Helaas! welk gewin is er wanneer dat alles gedaan is. God weet, dat daarin geen gewin is. Men pleegt van kooplieden te zeggen, dat zij rijk zijn. Maar een ander, die beter weet, zal zeggen: Wacht eerst af, dat al zijn rekeningen opgemaakt, en zijn schuldeisers betaald zijn, en dan zult u weten of hij rijk of arm is.

Juist zó is het ook hier. Dat gij, om meer naam te maken in de wereld uw verbond met God verlaat, welk gewin zal daarin zijn, wanneer zondaren eens zondekrank zullen worden, en hun rekeningen zullen worden opgemaakt, en zij alle genoegens, die zij op die wijze hebben verkregen, weer zullen moeten betalen, en dat alles weer moeten uitbraken? Zoals dat in Job 20 : 15 wordt beschreven en zij zullen zien, dat zij verliezers zijn. U denkt, dat het u nu goed gaat, als u rijkdom en eer en genoegens krijgt. Maar wacht totdat de Heere komt, en zegt: „Betaal Mij voor al die hoogheid en eer en genoegens, die u gekregen hebt.” Hoe spoedig zal er dan grote armoede zijn. Wacht totdat Christus komt, om mannen en vrouwen rekenschap te doen geven, hoe zij hun talenten hebben besteed, en het zal worden gezien, dat zij zeer arm zijn.

Om dit punt op te helderen zal ik slechts over een tekst spreken: (Openbaring 6 : 15). Daar worden de koningen der aarde, en de groten, en de rijken, en de oversten over duizend, en de machtigen voor de Zoon Gods gedagvaard. En wat zijn hun hoge plaatsen en het grote inkomen, dat zij hebben gehad, hun dan waard? Zij roepen uit: „Bergen en steenrotsen, valt op ons, en verbergt ons van het aangezicht van het Lam, dat op de troon zit, en van Zijn toorn; want de grote dag Zijns toorns is gekomen, en wie kan bestaan?” Zodat er geen verlies is, dat dit verlies gelijk is, al verloor ik mijn land, en vrouw en kinderen. David verloor die dingen en Gods kinderen kunnen ze verliezen. Maar wee u voor eeuwig, die uw kostelijke ziel verliest, want dan pas zult u weten wat dat inhoudt. Van alle verliezen der wereld is dit het vreselijkste, dat u Christus verliest en zo ook uw ziel verliest.

Wat is het andere deel van de keuze van de apostel, waarnaar hij zich uitstreckte? „***Om de uitnemendheid der kennis van Christus.***”

Waarom zegt hij niet liever: om Christus, dan om de uitnemendheid der kennis van Christus? Christus is één zaak, en de uitnemendheid der kennis van Christus een andere, en toch zijn zij in hoofdzaak beiden een. Hieromtrent is een groot geschil. Wat is de grootste gelukzaligheid van de verheerlijkten in de hemel, en wat is de voornaamste gelukzaligheid van hen, die op reis zijn naar dit koninkrijk? Wel, de

gelukzaligheid van beiden bestaat in deze uitnemende kennis van Christus. Er waren zeer ernstige en geleerde mannen, die ten tijde van Paulus leefden, want het is waarschijnlijk, dat er brieven gewisseld zijn tussen Paulus en Seneca, die een zeer geleerd man was, en dat zij met elkaar hebben gesproken. Maar wat beschouwt Paulus als zijn voortreffelijke kennis? Dit, dat hij vertrouwde op en geloofde in een Zaligmaker, Die gedood en door de wereld veracht werd. Er was naar zijn schatting geen wijsheid deze kennis gelijk.

Beschouwt de uitnemendheid van deze kennis van Christus in drie dingen, en u zult bevinden, dat het zo is.

Ten eerste. Al de wijsheid, waarmee de natuurlijke mensen kunnen spreken, zal nooit maken, dat de dingen waarover zij spreken, in het hart gaan. Alles wat de zedenmeesters in de wereld kunnen zeggen van de hemel of van de hel, alles wat zij kunnen spreken over de lelijkheid der ondeugd en de schoonheid en lieflijkheid der deugd, kan het nooit in de harten der mensen doen ingaan. Maar wanneer Christus in het Evangelie over deze dingen spreekt, kan Hij in het hart spreken, en Hij spreekt ook dagelijks tot de harten van velen, en wanneer iemand een gezicht van Christus in het Evangelie krijgt, o! hoe schoon, hoe uitnemend zal de kennis van Hem hun zijn. Al de kennis van alle vorsten in de wereld zal hun niets zijn.

Ten tweede. Het Evangelie is zeer uitnemend in de kennis daarvan. Is daar geen verdere kennis te bekomen, als dat Hij de zoon van Maria, de zoon eens timmermans is? Ja, daar is Hij te zien als een Plant van naam, zoals Ezechiël Hem noemt; als de Spruit der gerechtigheid, zoals Jeremia Hem noemt; en daar is Hij te zien, zoals Jesaja zegt, als Wonderlijk in Zijn werken. Daar is Hij wonderbaar. In Zijn dood is Hij te zien als het Leven, zodat Hij voor allen een wonder is om te overdenken.

Ten derde. Beschouwt de aanbidding van Christus in het Evangelie, die is ook wonderlijk, en de kennis van Hem daarin is zeer uitnemend, dat Hij een koninkrijk aanbiedt aan al Zijn volgelingen. Hoelang zal dat bestaan? Een honderd duizend jaren? Altijd. Het duurt tot in eeuwigheid. Het bestaat tot in alle eeuwigheid.

Laat Christus een aanbidding van dat koninkrijk doen wanneer het op Gods rad gepijnigd wordt, het zou op zulk een tijd al veel waard zijn als iemand ons kwam uitleggen in welke toestand het is, veel meer als Christus het komt aanbieden. U zult ook bevinden, dat er in die aanbidding vrede is voor een beroerde consciëntie, verlichting voor een onrustig gemoed. Wat is het dus een grote zaak een koninkrijk aan te bieden. Wie kan een eeuwig koninkrijk aanbieden dan Hij alleen? Een ziel kan van een koninkrijk dromen, maar niemand kan Werkelijk zo spreken dan Hij, Die kan zeggen: „Komt en ziet.”

Komt daarom tot het sacrament met goed gestemde harten en ruikt de zoete geur van de Zoon Gods, neigt uw oren om naar de aanbiedingen te luisteren, en u zult daar een uitnemende kennis zien en horen.

14. DE KEUZE VAN DE APOSTEL. II.

De uitnemendheid der kennis van Christus Jezus, mijn Heere; om Wiens wil ik alle die dingen schade gerekend heb, en acht die drek te zijn, opdat ik Christus moge gewinnen. Filippenzen 3 : 8b.

Geliefden in de Heere!

Het lijkt er veel op, geliefden in onze Heere, dat de apostel hier, in dit achtste vers, een twijfeling onder het oog ziet, die zich schijnt op te doen uit wat hij in het zevende vers had gezegd. Acht de apostel al zijn vorig gewin verlies te zijn om de uitnemendheid der kennis van Christus Jezus? Namelijk al die schone en grote voorrechten, waarmee de mensen zoveel op hebben, en die de mensen van zijn belijdenis niet gering achtten: uit het geslacht Israëls te zijn, een Hebreëer uit de Hebreëen; van de koninklijke stam van Benjamin; van belijdenis een Farizeeër; naar de ijver een vervolger der gemeente, naar de rechtvaardigheid, die in de wet is, zijnde onberispelijk.

Men had tot Paulus kunnen zeggen: „Paulus, dunken u al die dingen niets te zijn?”

De apostel antwoordt hierop in vers 8, en zegt: „Ik wil niets intrekken van hetgeen ik heb gezegd, maar ik bevestig het.” „Ja, gewisselijk, ik acht al die dingen verlies te zijn, om de uitnemendheid der kennis van Christus Jezus mijn Heere.” Ja, ik acht die slechts drek te zijn. Ik acht ze het geringste van mijn liefde niet waardig, om Hem iets daarvan te onttrekken.

Het eerste, wat wij hier kunnen leren, is: Wanneer u werkzaam bent om Christus aan te prijzen, zal Zijn lof al groter worden en toenemen. Wanneer u maar eens in uw hart goed van Christus begint te spreken, zult u niet zo spoedig van die tekst afraken. Hoe meer u over de volheid van Christus gaat denken, hoe meer u die zult liefhebben. Hoe langer Paulus over Christus spreekt, hoe hoger hij Hem gaat schatten, want tevoren zeide hij: „Ik acht alle dingen schade om Christus' wille”, maar nu zegt hij: „Ik acht die drek te zijn, opdat ik Christus moge gewinnen.” Leert tevreden te zijn met alle dingen te verliezen, opdat u Christus moogt gewinnen, en als u dat doet, dan kunt u er zeker van zijn, dat u Hem zult krijgen. Dat dit waar is kunt u ook zien in Hoogl. 5. Wanneer aan de Kerk, de Bruid van Christus, de vraag wordt gesteld: „Wat is uw Liefste meer dan een andere Liefste?” Geeft zij hierop een duidelijk antwoord.

Zij zegt: „Mijn Liefste is blank en rood, Hij draagt de banier boven tienduizend. Zijn hoofd is van het fijnste goud, van het dichtste goud, Zijn haarlokken zijn gekruld, zwart als een raaf. Zijn ogen zijn als der duiven bij de waterstromen, met melk gewassen, staande als in kasjes der ringen. Zijn wangen zijn als een beddeke van specerijen, als welriekende torentjes, Zijn lippen zijn als leliën, druppende van vloeiende mirre. Zijn handen zijn als gouden ringen, gevuld met turkoois; Zijn buik is als blinkend elpenbeen, overtogen met saffieren. Zijn schenkelen zijn als marmer pilaren, gegrond op voeten van het dichtste goud; Zijn gestalte is als de Libanon, uitverkoren als de cederen; Zijn gehemelte is enkel zoetigheid.” En als zij Hem dan in Zijn delen heeft beschreven, zegt zij in het 16e vers van Hem: „Al wat aan Hem is, is

gans begeerlijk." Zij wil zeggen: Daarom, verwondert u niet, dat ik zo hoog van mijn Liefste opgeef, want er is niets in Hem dan wat ten hoogste begeerlijk is." Zo ook in Psalm 73 : 24: „Gij zult mij leiden door Uw raad, en daarna zult Gij mij in heerlijkheid opnemen." Maar in het volgende vers stijgt hij hoger: „Wien heb ik nevens U in de hémel? Nevens U lust mij ook niets op de aarde." En zo gaat hij steeds hoger. In Jes. 40 : 17 zegt de profeet als hij over de grootheid en de majesteit des Heeren spreekt: „Alle volkeren zijn als niets voor Hem, en zij worden bij Hem geacht minder dan niet, en ijdelheid." Zodat een ieder, die over God, of over Christus gaat spreken, in Hun uitnemendheid en heerlijkheid, als hij er rechte bevassing van heeft, er helemaal ingedompeld zal worden.

Geen geproduceerd papier en inkt zijn in staat de Heere te beschrijven, zoals Hij is. Ja, zelfs Zijn Woord vertelt ons niet alles wat Hij is. Het is voor ons niet mogelijk een afschrift van Hem te krijgen. Laten duizend werelden van dichters zich opmaken om liederen van Christus te maken, zij kunnen het duizendste deel niet zeggen van hetgeen Hij Werkelijk is.

Eerste gebruik.

Dit dient om alle dienaars van Christus te leren op deze gebruikelijke wijze te prediken. Leert boven alles dit: onze Heere Jezus Christus boven alle dingen te verheffen, opdat Hij een wonder der wereld zij voor mensen en engelen. Onvoorbereid en onverschillig over Christus te spreken en niet voortdurend toe te nemen in de lof van Zijn uitnemendheid is een van de gebreken van de vrienden van de Bruidegom.

Tweede gebruik.

Indien er zoveel van Hem te zeggen is, terwijl wij hier zijn, o, welke gedachten zullen wij dan van Hem hebben, als wij in het huis van onze Vader zullen komen, en Hem zullen zien gelijk Hij is, van aangezicht tot aangezicht, wanneer onze gedachten van Hem in het koninkrijk der genade reeds zo groot zijn! Wat zullen zij wel van Hem denken, die in het koninkrijk der heerlijkheid zijn? Het is geen wonder, dat het zingen van Zijn lof tot in alle eeuwigheid zal duren, dat zij nooit moe worden, die dit lied zingen, want al de lofzangen van de verheerlijkten zullen niet te boven gaan wat Hij is. En wat zullen wij, aan wie Christus heden onderpanden heeft gegeven, dat Hij gedood is om onze zonden, Hem weergeven, dan dat wij Hem hoog verheffen in onze lof, en Christus in hun eigen plaats zetten.

Derde gebruik.

Is het zo, dat onze Heere zo hoog is, dat Hij nooit genoeg geprezen kan worden, waarom wordt er thans zo weinig in ons land gehoord over het getrouw blijven aan een verbond en het verzaken van een verbond? Nee, het rumoer gaat niet over een verbond of een kerkelijke plechtigheid, o dat is niet het voornaamste punt, dat thans in ons land in geschil is. Maar of Christus alleen Koning en Priester in Zijn Kerk zal zijn om wetten uit te vaardigen, of dat mensen daar zullen regeren zoals het hun behaagt. En dit moest ons land en de gehele wereld aanzetten alles op het spel te zetten voor zulk een heerlijke Heere als Christus is.

Voordat de apostel hiervan afstapt heeft Hij nog een woord, dat onze opmerking waardig is, voordat wij verder gaan: „*Christus Jezus, mijn Heere.*” Wanneer de apostel over Christus spreekt, moet hij in het voorbijgaan een kus van Hem hebben. Hij moet beslist iets zeggen, om zijn hoorders te doen weten hoe hij over Christus dacht. Om ons dit te leren, dat wij altijd, wanneer wij over Christus spreken, of Hem prediken, of van Hem horen, steeds weer zullen trachten Hem toe te passen, en Hem te

eigenen.

Er zijn drie goede redenen voor, waarom zowel de apostel als alle anderen met hem zouden arbeiden om Christus voor zichzelf toe te passen, wanneer Hij op enigerlei wijze nabij hen komt.

Ten eerste. Omdat het een groot gemis is, wanneer Christus tot ons komt en Zich in het sacrament aan u aanbiedt, dat men over Zijn naam spreekt of hoort spreken, zonder dat het een geur van Hem achterlaat. Wanneer Christus weggaat en u niet heeft ontmoet, en u geen kus van Hem hebt gekregen; wee die mens, wie het ook is, wee die ziel die weggaat - aan wie Christus Zich aanbiedt, - en die nochtans geen nut van Hem trekt. Christus komt binnen uw bereik, tot uw ogen en uw oren en al de delen van uw lichaam en ziel; en o, mocht u voor God kunnen betuigen, dat u Hem heden hebt ontmoet, en wee hen, die dit niet kunnen zeggen. Deze apostel heeft reden om van Christus te spreken, want hij kent Zijn waarde en uitnemendheid. In Collossen 1 spreekt hij een enkel woord van Christus, en een woord voor Hem gesproken hebbende, wijkt hij een weinig van zijn tekst af, om meer over Christus te kunnen spreken. (vers 15) „Dewelke het beeld is des onzienlijke Gods, de Eerstgeborene aller creaturen. Want door Hem zijn alle dingen geschapen, die in de hemelen en die op de aarde zijn, die zienlijk en die onzienlijk zijn,‘ enz.” Het gaat namelijk hun, die een rechte hoogachting voor Christus hebben als hun, die naar hun geldkist gaan en daar goud zien liggen, en er wat bij blijven staan en het eens omkeren; zij hebben er zulk een genot in. Zo gaat het allen, die in het Woord of de sacramenten iets van Christus krijgen te zien.

Ten tweede. Zij, die een gezicht van Hem hebben gekregen, behoren stil te staan en naar Hem te blijven zien, want Hij is wel waardig, dat men naar Hem kijkt. En wij leraars, als wij Christus aan anderen prediken, en de Bruid van Christus tot Hem vergaderen, zou het ons niet ten goede komen, en ten minste enig voordeel voor ons afwerpen? Wee hun, die Christus aan anderen prediken, en niet kunnen zeggen: „Mijn Heere Jezus Christus.”

Een derde reden is, dat Christus overal waar recht en vriendelijk over Hem wordt gesproken, tekenen achterlaat, dat Hij daar geweest is, Hij laat enige druppelen mirre achter, en dat doet hen meer tot Zijn lof spreken.

Gebruik.

Laten allen, die heden van Christus hebben gehoord, en Hem in het sacrament deelachtig zijn geworden, iets van Christus mee naar huis nemen. Zieken, neemt geneesmiddelen mede; blinden, gaat met ogen naar huis; lammen, gaat met handen en voeten naar huis; onwetenden, neemt kennis mede, want Christus is *alles in alle*, en dit is inderdaad waardig te eten en te drinken.

Nog een enkel woord. Laat ons hieruit, dat de apostel zegt, „Christus Jezus mijn Heere,” dit aanmerken, dat het een gemoedelijk woord is, dat hij spreekt, alsof er niemand meer in de hemel of op aarde was, die recht op Hem had. Men had tot Paulus kunnen zeggen: „Is Christus meer de uwe, dan Hij van de wereld is?”

Ja. Maar Hij is eigen aan alle gelovigen. Christus is als een schip, dat onder vele eigenaars verdeeld is. Het schip behoort een ieder van hen toe. David, en Thomas, en Zijn apostelen, en alle gelovigen hebben elk hun eigendomsrecht aan Christus. En toch mag elke gelovige in het bijzonder, hoewel Hij de Zaligmaker is, die alle gelovigen eigen is, Christus als zijn Schat en zijn Deel aanmerken. Dit moest ons bemoedigen om Christus als de onze toe te passen en te eigenen, en nooit te rusten

totdat wij daartoe kunnen komen. Niets in de wereld, dat gemeen goed is, is Christus gelijk, want alle gelovigen mogen Hem vrijelijk eigenen, namelijk allen die in Hem zijn. De heiligen hebben een vrij erfgoed, daar niemand iets tegen in kan brengen. Wie kon ooit zeggen, dat de zon, de maan en de aarde zijn eigendom waren? Die dingen zijn eigen aan allen, en iedereen zou er eens anders ogen voor uitkrabben. Maar als u Christus maar eens door het geloof in uw ziel hebt gekregen, kunt u van Hem zeggen: „Mijn Heere en mijn God.” O, u bent Werkelijk voor eeuwig rijk, die dat inderdaad kunt zeggen, en daar zeker van bent.

De apostel gaat voort, en zegt: *„Ik heb al die dingen schade gerekend, en acht die drek te zijn, opdat ik Christus moge gewinnen.”*

Het grondwoord betekent: „Ik heb aan alle dingen schipbreuk geleden.” Hij wil zeggen: „Ik ben blij, dat ik al die gouden borduursels, al dat satijn en fluweel, dat ik droeg toen ik een farizeeër was, om Christus heb laten varen. Ik heb die alle losgelaten en acht ze alle als niets, opdat ik Christus moge gewinnen.” De apostel spreekt hier niet slechts van zichzelf als een apostel, maar hij spreekt van zichzelf als een gelovige; zo spreekt hij. Wat hij ook verlieze, hij zal altijd Christus voor zich stellen. Hij is ook inderdaad Zijn plaats wel waardig! Daarom, wee hunner - en dat zullen zij ook eenmaal uitspreken: - wee hunner tot in eeuwigheid, die Christus overboord werpen, opdat zij Christus, en ere, en de wereld mogen behouden.

Er zijn vier soorten mensen, die Christus op deze wijze verongelijken.

Ten eerste: Sommigen hebben reeds zulk een zware lading in, en zo werpen zij Christus overboord, omdat Christus en die lading, die zij reeds in hebben, niet overeenstemmen. Voordat zij die lading opgeven willen zij liever van Christus afzien: (1 Tim. 6 : 9) „Die rijk willen worden vallen in verzoeking, en in de strik, en in vele dwaze en schadelijke begeerlijkheden, welke de mensen doen verzinken in verderf en ondergang.” Er staat niet, dat zij rijk zijn, maar, die rijk willen worden. Zij besluiten, dat zij een lading van de wereld zullen innemen, en daarmee naar de hemel zullen varen. Ja, wat meer is, twee kwaden overkomen dezulken.

De wereld en Christus zullen nooit met elkaar overeenstemmen. Uw gewin, uw gemak, uw goede naam, uw rijkdom, enz. kunnen wel met Christus overeenstemmen zolang het mooi weer is, en beiden één weg gaan. Maar wacht totdat de wind verandert, en het daartoe komt of ge uw goede naam, uw gewin, uw genoegens wilt verlaten, óf Christus en de godsdienst, en dan zult u zien, dat dezulken zich tot de wereld en de dingen der wereld begeven, en er genoeg mee nemen, dat Christus en de godsdienst en een verbond overboord worden geworpen. Laat die zinken of drijven, zij bekommeren zich daarover niet, als zij maar hun tijdelijke vrede, of rust, of gewin mogen behouden. O, wat is dat een ellendige ruil!

Ten tweede: Waar de liefde der wereld en de dingen der wereld een te hoog zeil voeren en die daarop hovaardig zijn. Hij geeft hun geen genade, want Hij weerstaat de hovaardigen. Zij nemen genoeg met de buitenzijde van de godsdienst, en arbeiden niet om de kracht daarvan. Helaas! is deze heiligheid genoeg, dat men aan het avondmaal komt, en eerbiedig in de kerk zit, en niets meer heeft dan dat? Ik stem toe, dat het niet werkelijk kwaad is. Maar als u niet meer godsdienst hebt dan dat, zal het een zeil zijn, dat bol staat van de wind, en u naar het midden van de zee drijft, en u daar doet verdrinken. Want de Heere zal u rekenschap vragen van al de gelegenheden van het Woord en de Sacramenten en

andere oefeningen van die aard, die u hebt bijgewoond, al is het dat de meesten dit niet zien, en Hij zal hun afvragen, welk voordeel zij van elk van die gelegenheden hebben genoten. Hij zal hen beproeven en onderzoeken of zij in oprechtheid kwamen om in al die oefeningen de Heere te zoeken, of dat zij daar kwamen om iets anders te zoeken.

Ten derde. Er is nog een derde soort mensen, die onder zeil zijn, maar zij zeilen in verboden water. Dat zijn zij, die weten, dat zij verkeerd handelen, en toch niettegenstaande dat, in diezelfde verkeerde koers willen voortgaan. Werkelijk, als er een vreselijk geval van onboetvaardigheid in de wereld is, dan is dit allervreselijkst, om dronkenschap toe te doen bij de dorst (Engelse vertaling Deut. 29 : 19), en naar het goeddunken huns harten te wandelen, zeggende, dat zij vrede zullen hebben in zo te doen. De Heere zal dezulken niet sparen, maar de toorn des Heeren en Zijn ijver zullen tegen hen roken.

Tenslotte. Er zijn er, die met die kanker en dat kwaad besmet zijn, dat zij veronderstellen, dat zij geloof hebben, terwijl het maar een verrot geloof is. Bezie hun geloof en het zal bevonden worden, dat het zo met hen is. O wee u voor eeuwig, die in een zaak van zoveel gewicht als deze uzelf bedriegt! Iedereen gelooft, dat zijn belijdenis en zijn genade genoeg zijn, dat er niets aan mankeert, en toch zijn er velen, die zich bedriegen. Nooit verdacht iemand zijn eigen goud, dat het niet goed genoeg was, en toch hebben velen slechts koper in plaats van goud. Het zou veel beter voor ons zijn, dat wij intijds beproefden of wij in het geloof zijn of niet, dan ons dus te bedriegen in een zaak van zoveel gewicht, want, wee van hun voor eeuwig, die, wanneer zij ten laatste dage hun belijdenis zullen open leggen, om hun geloof en hun genade te doen zien, daar niets zullen vinden dan alleen een vertoning en een schone schijn van heerlijkheid. Dunkt u niet, dat dit voor velen een ellendige vergissing zal zijn? Ja, dat zal het; daarom tracht u daarvoor te wachten.

Alle dingen.

Wat, zou Paulus dit wegwerpen, en daaraan schipbreuk lijden, dat hij een Israëliet was, uit de stam van Benjamin, naar de wet een Farizeeër, in het oog van alle mensen onberispelijk? Ja, de wereld, en al wat daarin is, moet in drie gevallen worden weggeworpen.

1e. De wereld moet worden weggeworpen in zover zij een afgod is, en wanneer zij de plaats van Christus wil innemen. Werpt ze in dat geval overboord.

2e. Indien de wereld het innigste, het hart van uw liefde wil hebben, dan is de wereld het bewaren niet waard. Wanneer de apostel alle dingen in de wereld, die hij liefhad, beschouwde, en die in de weegschaal legde, en Christus alleen in de andere schaal, dan bevond hij, dat Hij zwaarder was dan alles, dat Hij slechts een verdwaasd mens was, dat hij zo lange tijd daarop zijn hart had gezet, en dit deed hem met genoegen die alle loslaten om Christus te gewinnen.

3e. Wij moeten de wereld en de dingen der wereld loslaten. Als er een mededinging is tussen Christus en hen, zodat wij een van beiden moeten loslaten, zoals er soms op de markt concurrerende verkopers, of voor de rechtbank elkaar bestrijdende advocaten zijn, dan zal de zaak voor iemand, die de hemel en de heerlijkheid op het oog heeft, spoedig beslist zijn, dat die te verkrijgen zijn door de Zoon Gods aan te hangen, en niet door die honderden andere dingen, die hij ziet. Zij zullen zeggen: „Naar de hel met alle andere dingen, die mij verhinderen mij in de Zoon Gods te verlustigen. Wereldse eer en hoogheid met al haar vermakelijkheden, pak u weg.” Daniël zegt: „Welkom dood, ik wil liever door de wilde dieren verscheurd worden,

dan nalaten in het gebed met God te spreken. Ik doe liever vrijwillig afstand van de wereld met al wat daarin is, dan dat ik mijn gemeenschap met de hemel wil missen." Dit schijnt een schoon gesproken woord te zijn; alle dingen in de wereld verlaten voor gemeenschap met Christus.

En toch zijn er vier dingen in Christus, die getuigen, dat alle andere dingen, zonder uitzondering, om Hem moeten worden verlaten.

Ten eerste. Zie wat Christus is. Hij is geheel liefde. Hij is geheel wezenlijke liefde, want als de schepselen iets goeds in zich hebben, om het hart tot hen te trekken, hebben zij dit alleen van Christus.

Ten tweede. Zie wat de Schrift zegt van het verlies van de hemel en het verlies van andere dingen: (Matth. 10 : 39) „Die zijn ziel (of zijn leven) vindt zal dezelve verliezen". (Matth. 13 : 46) „Dit is de verborgen Parel, voor welke een mens, als hij die vindt, heengaat, en alles verkoopt wat hij heeft, om die te kopen." Waarmee zal men de hemel kopen? Als alle engelen in de hemel verkocht werden, wat zouden zij toebrengen om de hemel te kunnen kopen. Ja, al waren er zo velen als er regendroppels zijn gevallen van het begin der wereld af, en nog duizendmaal meer, dan zou men de hemel daarvoor niet kunnen kopen. Zodat geen verlies te vergelijken is bij het verlies van de hemel. Wat hebt ge u te bekommeren over het verlies van bezittingen, vrouw, kinderen, land, enz. als u de hemel behoudt en Christus hebt. Dan kunt u achterom zien, en om dat alles lachen, en op Hem zien, Die u droogvoets door de zee kan voeren, en door alle moeilijkheden heen zal brengen en u tenslotte in de heerlijkheid zal opnemen.

Ten derde. Overweegt hoe de Schrift Christus, beide als God en mens, boven alle dingen verheft. Ten eerste wordt Hij bovenaan gezet als God: (Jes. 40 : 18) „Bij wien dan zult gij God vergelijken? Of wat gelijkenis zult gij Hem toepassen?" En dan, als mens staat Hij ook altijd bovenaan, beide als Koning, en als Priester en Profeet: (Psalm LXXII : 11) „Alle koningen zullen het zich tot een eer rekenen de stijgbeugel van Christus vast te houden en erkennen, dat het waar is, wat van Hem geschreven staat: (Openb. 19 : 16) „Koning der koningen en Heere der Heeren." Nooit heeft iemand die naam gekregen dan Hij. (Hebr. 10 : 12) Alle priesters staan beneden Hem, en ook alle profeten, want Mozes wordt uit zijn ambt gezet, en Christus wordt verhoogd. En de engelen, die alle schepselen ver te boven gaan, nemen allen een ondergeschikte plaats in, en Christus bekleedt de hoogste plaats. Ook in Zijn macht gaat Hij alle koningen te boven. Wie is er anders, die met heerlijkheid is bekleed? En wie heeft zulke wagens te zijner beschikking als Hij? Wie kan zeggen wat Hij zegt: (Jes. 50 : 2, 3) „Ziet, door Mijn scheiding maak Ik de zee droog; Ik stel de rivieren tot een woestijn, dat haar vis stinkt. Ik bekleed de hemel met zwartheid, en stel een zak tot zijn deksel?" Zegt mij waar die koning woont, die een gordijn van duisternis kan trekken van het oosten tot het westen, zodat, als het Hem behaagt, op de middag niets gezien zal worden? Waar is die koning, die de Rode Zee naar zijn welgevallen kan droog maken? Koningen zijn slechts koningen op het land, maar zij kunnen de zee niet gebieden. Zij zitten niet op die stoel, waarvan in Psalm 29 wordt gesproken: „De Heere heeft gezeten over de watervloed." Dat is de koninklijke stoel, die Hem alleen toebehoort. De Heere is God der zee, en ook van het land. Hij is een ander Vorst in de strijd, dan arme, zwakke stukjes leem.

De laatste overweging is deze, dat geen weldaad van God goed is, wanneer wij Christus niet met dezelve krijgen.

Gebruik

Laat ons van dit alles dit gebruik maken, dat wij allen, die hun liefde, hun vertrouwen, hun vreze, aan de aarde en aan aardse dingen geven, opwekken, dat zij hier komen en alles aan dit ene besteden. Arme nooddriftige schepseltjes, die verliefd bent op de wereld en de dingen der wereld, die zo uitgeledigd en leeg zijn; komt hier en wordt verliefd op Christus, die u van alles kan voorzien, wat u nodig hebt. O dwazen, die u bent, die uw beurs ledigt, en toch, niettegenstaande dat, geen brood krijgt om uw honger te stillen! Zij worden hierover bestraft in Jes. 55 : 2: „Waarom weegt gijlieden geld uit voor hetgeen dat geen brood is? En uw arbeid voor hetgeen dat niet verzadigen kan?” O, dat wij konden kren al onze begeerten naar onze beminnelijke Jezus te doen uitgaan; aangezien al wat wij kunnen bedenken, volmaakt in Hem is. Als dit gekend en geloofd werd, gewis wij zouden onze harten en genegenheden niet op andere minnaars zetten, zoals wij dat nu doen.

En acht die drek te zijn, opdat ik Christus moge gewinnen.

Het woord dat voorafgaat, betekent in de grondtaal niet de uitnemende kennis van Christus, zoals sommigen het overzetten, maar Christus Zelf. Het geeft ons dit te kennen, dat er in het geschapene niets was, dat hij zocht, dan Jezus alleen; evenals wat het uitdrukkelijke Voorwerp is, waarheen de ziel ziet, en wat haar hoogste begeerte is. Het is niet de vergiffenis van hun zonden, of vrede der consciëntie, heiligmaking, rechtvaardigmaking, of een van die dingen, die ons door Jezus Christus zijn verworven, maar het is Christus Zelf om Wie het hen te doen is. Ziet dan, of het dat is waarnaar uw ziel uitziet, met Christus verenigd te zijn. (Joh. 1 : 12) „Zo velen Hem aangenomen hebben, die heeft Hij macht gegeven kinderen Gods te worden.” (1 Joh. 5 : 12) „Die de Zoon heeft, die heeft het leven; die de Zoon Gods niet heeft, die heeft het leven niet.” Dit is het voornaamste, dat een kind van God begeert te bezitten, namelijk Christus zelf. Hij begeert een volle blijdschap in de Heilige Geest te hebben. Maar zoekt eerst Christus. Om overtuiging van zonde mag gevraagd. worden, maar Christus Zelf is meer, en daarom moet men liever Hem zoeken.

Beschouwt de volgende twee dingen, dan zult u zien, dat er goede reden voor is.

Ten eerste. Ziet wat het verbond des Heeren zegt: „Ik ben uw God en uws zaads God.” Abraham kreeg dat van God in plaats van alle andere dingen. Christus is de enige Schat en de enige Voorraadschuur, waarnaar de vermoeide reiziger kan uitzien, zolang hij op reis is.

Ten tweede. Al die andere dingen, afgescheiden van Christus, of zonder Christus, zijn niets anders dan schepselen. Vergeving van zonde, blijdschap in de Heilige Geest, het verlost worden van een hard hart, enz. te zoeken, is een zoeken van het schepsel zonder de Schepper. Christus is de enige peluw waarop de vermoeide ziel kan uitrusten. Dunkt u niet, dat de ziel die gevoelig is over de tegenwoordigheid van Christus, of over Zijn afwezigheid, weinig ingenomen zal zijn met iets, dat zij kan krijgen, als zij Christus aan het avondmaal niet ontmoet? Het is zeker goed, dat men vergeving van zonden krijgt, of sterkte om in Zijn wegen te wandelen, maar het beste van alles is, dat men Christus Zelf krijgt. U weet, dat iemand, die ondertrouwd is, onderscheid zal maken tussen de bruidegom, en de ringen, juwelen, en andere geschenken, die hij haar zendt. Nu, zo zijn ook al die dingen door tegenstelling onderscheiden van Christus Zelf. Het zijn de giften die Hij Zijn Bruid ten geschenke geeft, en daarom behoort zij Hem boven al die dingen lief te hebben.

Ziet naar twee of drie voorbeelden van dit verkiezen van Christus boven alle andere dingen.

(1) Wat had de Bruid van Christus (Hoogl. 3) vele dingen om haar te troosten, maar niets kon haar vertroosten dan Hijzelf. Zij lag op haar leger, en men zou zo denken, dat haar warm bed haar kon troosten, maar dat deed het niet. Ook was er niemand in de straten, die haar kon troosten, noch wachters, noch maagden. Maar zij zegt: „Hebt gij Dien gezien, Die mijn ziel liefheeft”; zodat zij verklaart, dat Christus Zelf door haar begeerd wordt, meer dan iets anders.

(2) Maria Magdalena (Joh. 20) had ongewoon gezelschap bij haar, twee voornamen apostelen. Als zij rooms was geweest zou zij het als het beste gezelschap hebben aangemerkt, met hen aan het heilige graf te staan. Bovendien had zij het gezelschap van de engelen en van Christus, maar zij hield Hem voor de hovenier. Maar die allen konden haar niet troosten. De engelen en Christus vragen haar: „Vrouwe, wat weent gij? Wat scheelt u? Hebt u hier geen goed gezelschap, nu u de discipelen, en Engelen en de hovenier bij u hebt?” Maar zij zegt: „Zij hebben mijn Heere weggenomen, en ik weet niet waar zij Hem gelegd hebben. Zegt mij waar Hij is, en ik zal Hem wegnemen.” Zij wil zeggen: „Gij kunt ze alle van mij krijgen, want ik mis Christus, ik moet Christus hebben.”

Toepassing

Al zou God u alle geschapen genoegens geven, en voor u een Paradijs formeren van alle geschapen dingen, wees toch nooit tevreden voordat u Christus hebt. Een ziel, die gevoelig is over Christus, zal buiten Christus zijn als iemand, die niet in zijn element is. O, als u wist wat Christus is, zou u dan uw woning, of wat van uw tijdelijke goederen, of een pint of wat bloed, te veel achten om die voor Christus over te hebben? Wie zo handelt kent Christus niet recht.

O, dat wij op Christus verliefd waren en Hem om Zijns Zelfs wil liefhadden! Dat zal onze droefheid enigszins matigen wanneer wij van het avondmaal weggaan, en niet zoveel geloof, zoveel liefde, zoveel berouw, zoveel blijdschap, enz. hebben als wij wel wensen, als wij enig gevoel hebben gekregen, wat het is als Christus Zelf in de ziel komt. O, zij mogen vannacht rustig slapen, die dit hebben gekregen.

Heere, geef het hun, die het missen, en bevestig het aan hen, die er iets van hebben gekregen. Deze Heere Jezus, Zijn Vader en onze Vader, en de Heilige Geest, zij heerlijkheid en dankzegging in alle eeuwigheid. Amen.

DE LOOPBAAN VOORGESTELD⁷

Daarom dan ook, alzo wij zo groot een wolk der getuigen rondom ons hebben liggende, laat ons afleggen alle last en de zonde die ons lichtelijk omringt, en laat ons met lijdzaamheid lopen de loopbaan die ons voorgesteld is, ziende op de overste Leidsman en Voleinder des geloofs Jezus, Dewelke voor de vreugde, die Hem voorgesteld was, het kruis heeft verdragen en schande veracht, en is gezeten aan de rechterhand des troons Gods. Hebreëen 12 : 1, 2.

Geliefden in Christus!

Hier wordt een besluit getrokken uit de leer van het vorige hoofdstuk.

1. Laat ons onze loopbaan lopen.
2. Een reden: Velen zijn ons voorgegaan, een grote wolk; het is een fraaie marktpoort, een hoofdstraat naar de hemel.

De weg om voorspoedig te zijn in onze loop, de prijs te verkrijgen en de overwinning te behalen, wordt in twee dingen omschreven:

- 1e. Wat wij om de prijs te verkrijgen moeten loslaten.
 - a. Alle lasten en belemmeringen van deze lemen wereld, die ons in onze reis tegenhouden en onze loop zwaar maken.
 - b. De zonde, die ons aanhangt en bedriegt.
- 2e. Wat moeten wij doen? Welke regel zullen wij volgen? Naar welke streek zullen wij heenzien? De Apostel zegt het: Weet u niet waar zij, die in een loopbaan lopen, het oog heenwenden? Zij kijken niet over hun schouders, maar altijd recht voor zich uit, naar het einde van de loopbaan. Zie op Jezus, aan het einde van uw weg. Nu schijnt de Apostel een weinig van de tekst af te wijken. Hij ziet een Vriend, namelijk Jezus. Hij kan Hem niet voorbijgaan, maar moet een woord van Hem spreken. Ik zal u in uw loopbaan twee dingen van Jezus laten zien:

1e. Kracht en macht: *Hij is de Overste, de Leidsman uwer zielen in de weg des geloofs.* Hij zal niet moede worden; wanneer Hij begint zal Hij uw geloof ook kronen en volmaken.

2e. Ik zal u nog iets in Jezus laten zien: *Een goed voorbeeld.* Hoe won Hij? Zijn hart verlangde om de prijs te behalen, zoals uw harten moesten doen. Hij zag de heerlijkheid aan het einde van Zijn weg. Hij leed beide pijn en verdroeg schande, en zo werd Hij in de loopbaan gezien, *en nu is Hij gezeten aan de rechterhand des troons Gods.*

De Apostel geeft hun nu, terwijl hij nog steeds bij Christus blijft stilstaan, (want hij kan niet van Hem afstappen) een nieuwe vermaning om vol te houden; waarin de volgende dingen zijn ingesloten:

1. Overweegt wat die lieflijke Persoon van alle mensen heeft geleden; *hoe zij Hem voor een leugenaar uitmaakten en tegenspraken.*
2. Overweegt hoe weinig u geleden hebt; *u hebt nog niet ten bloede toe tegengestaan, strijdende tegen de zonde,* zoals Christus.
3. Hij geeft een reden, waarom zij zo moesten doen: *uit vrees, dat zij het zouden*

⁷ Gepreekt bij een voorbereiding voor het Avondmaal te Kirkcudbright, 1634.

opgeven, bezwijken en bezwijmen. In hoofdstuk 11 van de vaderen gesproken hebbende, die de hemel verkregen door lijdzaam te lijden, vergelijkt hij hen hier bij de wolk, die de Israëlieten des daags door de woestijn leidde. Hij stelt hun die ten voorbeeld voor, om hen te bemoedigen.

Lering. Wij zien, dat de weg naar de hemel nu een openbare weg naar de markt is, die door honderden en duizenden, die ons zijn voorgegaan, gebaad is, en wij moeten hen navolgen.

- Mist u een bestendig huis en een vaste woonplaats in de wereld, ziet uit naar een stad hierboven. Werkelijk zegt Abraham, *ik betuig dit, dat u een grote vergelding des loons zult ontvangen.*
- Wilt u liever met het volk Gods kwalijk gehandeld worden, dan voor een tijd de genietingen der zonde te hebben? *Wel, zegt Mozes, dan zal ik een getuige zijn, dat u veilig en gezond thuis zult komen.*
- U kunt op de weg een grote wolk van getuigen zien, om u door de woestijn te leiden. Waarheen kunt u gaan, of wat kan u overkomen op uw reis naar de heerlijkheid, waar niet de heiligen des Heeren vóór u geweest zijn? Bent u alleen, die God zoekt, onder velen, die leven zoals het hun lust? Noach was ook iemand, die met God wandelde, toen alle vlees zijn weg verdorven had.
- Laat het zijn, dat u alles is ontnomen, zowel goed als kinderen en gezondheid. Zo ging het ook Job!
- Zo hebben de heiligen voetstappen gezet en merktekens opgericht bij elke kromte in uw weg en zij roepen u toe: *Rijdt verder!* En al is het nu, dat vele dwazen er langs de naaste weg denken te komen, nochtans winnen zij niet, maar zij blijven daar steken.

Dat de heiligen ons in de weg zijn voorgegaan is voor ons een grote weldaad; voor hun vallen en verkeerde stappen, die hun tot last waren, moet ge u wachten.

- ? Ge moet u wachten voor overspel; want David bleef in die modder steken. Houdt u ver van dronkenschap; want Noach en Lot bevuilden hun voeten in die poel. Wacht u, dat u de heiligen niet bespot en vervolgt; want het schip van Paulus was bijna in dat drijfzand verzonken. Ziet die dode lichamen, die langs de weg liggen: Judas, Demas, Hymeneüs en Philetus; zij hebben hun nek gebroken door te proberen naar Kanaän te gaan, en daarna weer af te vallen. Maakt dit gebruik van het leven van de heiligen, dat hier veroordeeld wordt, die de duivel volgden, maar weer hersteld werden.
- ? Wacht u voor die verzoeken en zonden, die hen zo lichtelijk omringden. Hier is een wolk van getuigen; zij hebben de wereld en haar moden niet gevolgd: (Rom. 12 : 2) „Wordt dezer wereld” en haar manieren „niet gelijkvormig.” En toch kan het zijn, dat ge uzelf rechtvaardigt in de dagelijkse overtreding van dit Goddelijk verbod. Waarvoor is die ijdelheid bij huwelijken en feestmalen? Het is de mode, zeggen zij. Trots Schotland, arm land, bijkans van alles ontbloot; het is wormstekig.
- ? Waartoe dient die ijdelheid in de kleding, zodat de vrouwen onwelvoeglijk en de mannen als monsters zijn geworden? De mannen nemen gehele baronieën op hun rug! Het is de mode, zeggen zij. O, trots en arm Schotland; de mannen zijn van alles ontbloot en toch hebben de vrouwen werkelijk geen gebrek aan ijdelheid; het is haar niet aan te zien; dat zij doodarm zijn.
- ? En ziet u niet vanwaar dat vloeken en drinken komt; nergens anders om dan omdat het de mode is. Het is zo de manier, zeggen zij.

Maar laat mij daaruit besluiten, dat gij, als u zulk een wolk van gemanierde getuigen wilt volgen, ook naar de hel zult gaan; want ik kan u verzekeren, dat dit de manier is. U moet die verontschuldiging bewaren tot de oordeelsdag en wanneer God u dan zal vragen: wat u hebt gedaan, en waarom u zo gedaan hebt, zegt dan: *Heere, nergens om dan omdat het zo de manier was, het was de mode*; en ziet hoe het dan met u zal aflopen.

Laat ons de loopbaan lopen.

Maar hoe zullen wij lopen? „Loopt alzo, dat u moogt verkrijgen”. Velen lopen op hope van de hemel en krijgen tenslotte de hel. Maar hoort, wat de Geest van God zegt: **„Legt af alle last,”** alles wat u hindert. Wat is die last? De wereld, de liefde tot rijkdom, eer en begeerlijkheden. Hij spreekt tot ons als tot mensen, die een vracht leem op hun rug hebben, of die overladen zijn met zware klompen aarde en met grote pakken vodden, en met bundels van de eer der wereld; ja, wat meer is, wij zijn omhangen met een menigte duivels van hoogmoed, begeerlijkheid en gierigheid. Schudt ze van u af, zegt Hij; weg met hen, werpt ze alle tegen de grond.

Hoe moeilijk zullen de wijzen in het koninkrijk der hemelen ingaan! Mij dunkt, ik zie drie soorten mensen, die bedrogen uitkomen in hun loop naar de heerlijkheid.

1. Sommigen zetten in het geheel geen voetstap op de weg naar de hemel; want, te dicht bij de omheining komende, krijgen zij een doorn in hun voet, die hem zo doet opzwellen, dat zij moeten gaan zitten en hem op hun knie leggen. Daar zitten zij, zonder ooit weer een verdere poging op de hemel te doen, totdat de nacht komt en daar liggen zij. Een van die zegt: (Job 21 : 15) „Wat is de Almachtige, dat wij Hem zouden dienen? En wat baat zullen wij hebben, dat wij Hem aanlopen zouden?” Zij zeggen met duidelijke woorden: ‘God is maar een arme Meester om Hem te volgen, het zal lang duren, voordat iemand, die Hem volgt, rijk is; daarom moeten wij niets van Hem hebben.’ (Lukas 14 : 19). En een ander zeide: „Ik heb vijf juk ossen gekocht, en ik ga heen om die te beproeven; ik bid u, houd mij voor verontschuldigd, enz.” En de Farizeeën, deze dingen horende, bespotten Hem.
2. Een ander soort loopt Christus een poosje achterna, evenals Judas, die Hem in de ogen der mensen volgde, totdat de duivel hem in de loopbaan ontmoette, een beurs voor hem neerwierp, waarover hij zijn been brak en spoedig ging hij over de heuvel. In Johannes 6 lezen wij van een groot aantal mensen die Christus volgden om de broden. Demas liep Paulus en het Evangelie een poosje achterna, maar het dacht hem een schraal baantje te zijn; de wereld kruiste zijn weg en hij ging die achterna. De wereld kwam hem als een schone hoer in haar zijde en fluweel onderweg tegen en gaf hem een kus en hij liep naar de poort, zeggende: Ik moet niets meer van Paulus en het Evangelie hebben. Zo zegt Paulus (2 Tim. 4 : 10): „Demas heeft mij verlaten, hebbende de tegenwoordige wereld liefgekrege.”
3. Nog een andere soort zijn zij, die iets meer liefde tot de loop hebben en toch de wereld niet kunnen missen, evenals die jongeling, (Matth. 19 : 20, 21), die tot Christus kwam en zei, *dat hij al de geboden van zijn jonkheid af had onderhouden*. Toen Christus hem gebod, dat hij alles moest verkopen en aan de armen geven en komen en Hem volgen, ging hij weg, met zijn hart in zijn schoenen gezonken, kijkende alsof hij uit zijn neus bloedde; want hij had vele goederen. Zo zijn er een aantal, die bergopwaarts naar de hemel willen klimmen, met inkomens van duizenden per jaar, met baronieën en een grote hoop leem, stevig en vast op de nek van hun zielen gebonden. Zij menen Christus wel te

kunnen bijhouden, laat Hem zo hard rijden als Hij wil, al hebben zij drie honderd pond aarde op hun zielen gebonden. Maar zij zullen allen bedrogen uitkomen, zij zullen onderweg uitvallen en sterven en nooit de top van de heuvel bereiken. Vraagt hun, hoe zij in de hemel denken te komen met hun begeerlijkheden op hun rug gebonden; zij zullen antwoorden: *God zal ons trekken, Hij zal ons helpen en daar brengen.*

Het is waar, dat God Zijn volk met Zich in koetsen zal zetten en hen trekken, maar zult u van Christus een vrachtpaard maken om uw aarde en uw begeerlijkheden te vervoeren? Sinds wanneer heeft Hij uw pak vervoerd? Geloof mij, Hij is geen venterspaard. Demas en Judas en dergelijke wilden achter Christus aanrijden. Maar weet u wat Hij deed? Hij wierp hen en hun aarden last aan de kant van de weg en liet hen daar liggen, terwijl Hij doorreed.

Vraagt u: *Wat moeten wij dan doen om van die lasten ontheven te worden?*

Dan is mijn antwoord:

1ste besturing. De wereld is een vuile weg, evenals een natte, pas omgeploegde grond, waar ponden gewichten aan elke hiel van de reiziger hangen, die hem tegenhouden; wanneer hij de modder afschudt, komt er dadelijk weer andere aan, zodat hij haast niet kan vooruitkomen. Nu, zo zijn de genegenheden de voeten der ziel; geeft acht op uw voeten en komt af van dat lage natte land. Gebruikt de wereld alsof u haar niet gebruikt. Er is een droge weg naar de hemel, begeeft u niet op de modderige weg en bent tevreden met het voedsel en deksel. Gaat de weg, die Christus en de heiligen vóór u gegaan zijn; die zo goed als nooit hun voeten hebben natgemaakt. Jezus liep Werkelijk nooit met nat schoeisel in de wereld. Hij behartigde Zijn boodschap zo goed en had zoveel op met Zijn huis, dat de wereld nooit plaats in Zijn hart kreeg. Het is geen wonder als wij zien, dat zij, die deze schone, droge verhoogde weg niet willen houden, in de modderige wereld blijven steken, wegzinken en nooit thuiskomen. Het is met velen, gelijk in Hoséa 2 : 1 staat geschreven: „Haar overspelerijen liggen tussen haar borsten”; de wereld ligt de ganse nacht in een grote bundel tussen hun borsten. Is het wonder, wanneer men ziet, dat zulke zwaar beladen wereldlingen in deze loopbaan worden overwonnen? Zij zijn als oude stijve paarden, ongeschikt om een reis te maken en hoe zouden zij dan eens kunnen draven? Nee, zij lopen maar in een cirkel.

2^e besturing. De satan en de wereld zullen vals met u handelen en hun voet voor u zetten en u doen vallen. Maar bekommert u daar niet te zeer over, maar staat weer op. Ik bid u echter, dat ge u hoedt voor zware vallen of zonden tegen de consciëntie, licht en liefde. Want de consciëntie is als een aarden vat, als het gebroken is, kunt ge het niet weer heel maken. Sommigen geven in hun loop hun consciëntie zulk een slag in de rug, dat zij hun benen breken en nooit weer geschikt zijn om in de loopbaan te lopen; daarom, wat u ook doet, houdt uw consciëntie gezond.

3^e besturing. Legt alle dingen af, die u bezware, maakt uzelf licht, opdat u lenig en vlug moogt zijn en spoedt u. Loopt, loopt en ziet niet om; gedenkt aan de vrouw van Lot. Al zoudt u bijna bersten, vertoeft niet; u zult er beter van worden, als u eens zweet en heet wordt. God heeft een zweetdoek om het zweet van u af te wrijven en Hij heeft een stoel en een kussen voor u, tegen dat de loop voleindigd is, en Hij zal uw hoofd in Zijn schoot leggen. Getroost u wat moeite terwijl het dag is, want ik beloof u, u zult als het avond is, rust krijgen.

Laat ons afleggen de zonde, die ons lichtelijk omringt.

Dit is het lichaam der zonde, dat in onze natuur overblijft. Hij spreekt daarover alsof iemand ons in zijn armen omkneld had; want de erfzonde heeft ons als gevangenen

geboeid, zij is iets, waarvan wij ons niet kunnen ontslaan, waarheen wij ons ook wenden. Het lichaam der zonden is als een geest, altijd in ons oog: achter ons, ons achteruit trekkende; voor ons, ons in de weg staande; aan onze rechterhand ons verhinderende te horen, te bidden, te geloven, ons te bekeren, te hopen, enz. Het is als de wind in ons aangezicht, of in het gelaat van een zwakke reiziger, die hem bij elke stap, die hij vooruitdoet, enige stappen achteruit blaast. Deze zonde is als een man, die altijd om ons heen draait. Zij is in het verstand, het oordeel verduisterende; in de wil, die de tegenovergestelde weg uitdrijvende. God gebiedt ons de laagste plaats in te nemen, nederig te zijn in de genegenheden, maar wij doen het tegenovergestelde. Deze zonde wikkelt zich om ons heen in elke goede weg, evenals de kamperfoelie zich om een boom strengelt. Zij is een slang, die ons in de hiel bijt; zij roept: „Er is een felle leeuw op de weg.” Wanneer God trekt, houdt de zonde ons onder, als wij eten, drinken en slapen. Zij is iemand, die ons voor de gek houdt, zij belooft ons veel, maar geeft ons wat wind, en toch geloven wij haar.

Vraag. Men zou hier de vraag kunnen stellen: hoe gebiedt de Apostel ons deze zonde af te schudden, die zolang wij leven in ons woont; slechts de dood en het kerkhof zullen ons van deze zonde ontslaan, hoe kunnen wij haar dan van ons afschudden?

Ik antwoord:

1ste Wij verbreken haar heerschappij door de genade. Wee, zo wij nog een hart hebben voor deze inwonende zonde; genade breekt een been van de oude Adam, geeft zijn rug een knak en doet hem uitschreeuwen. Als wij ons bekeren en toenemen in heiligheid, breken wij een been of een arm van deze zonde. Maar wat de wortel betreft, die kan God alleen in de dood uitroeien. Toch moeten wij haar takken en wortels afhakken en afhouden, anders kunnen wij in onze loop geen vordering maken. Wij moeten deze besmettende zonde niet met ons meenemen in onze loopbaan; wij moeten haar achterlaten waar wij de loop beginnen en ze aan Christus overgeven, opdat Hij ze aan Zijn kruis hechte, en aan Zijn galg nagele.

2^e Hij spreekt over de zonde als over iets, dat ons in onze weg naar de hemel als een stenen muur omringt. Zolang niet Christus door wedergeboorte een bres in de muur maakt, om er ons over te doen gaan, is het onmogelijk ook maar een voet vooruit te gaan. Zelfs wanneer de muur gebroken is, zullen wij gewaar worden, dat deze zonde ons aan armen en benen vasthoudt. Deze zonde heeft bij de ingang een portiershuisje voor de satan en is een gewone rover, die er velen bij de weg vermoordt.

1. Zij lokt sommigen van de weg af, die daar in gerustheid in slaap vallen, evenals een dronken reiziger, die in een moeras ligt te slapen totdat de zon onder is, en dan uit zijn slaap ontwaakt en begint te roepen.

2. Zij verblindt sommigen, evenals Paulus, toen hij een Farizeeër was, en de Roomsens, en drijft hen in een verkeerde weg naar de hel in plaats van naar de hemel; dan krijgen zij een soort bekering om hun zonden te doden en keren weer tot hun vorige gang; dat zijn dezulken, die gewillig zachtjes wandelen en tot de zonde terugkeren. Nu, de Apostel geeft deze vermaning: „Laat ons de loopbaan lopen.” Dit is meer dan wandelen en op ons gemak lopen. Lopen geeft te kennen, dat er een bestemde tijd is, die voorbij zal gaan; een korte dag, en dat de weg lang is en het een zwaar werk is, de zonde gedood te krijgen. Daarom moeten wij ons spoeden op de weg en vlug lopen. Het koninkrijk der hemelen moet met geweld worden genomen (Matth. 11). „Strijdt om in te gaan” (Lukas 13 : 24); het woord betekent: vechten en met geweld indringen. Wanneer God een mens door het geloof de hemel laat zien, neemt hij een vast besluit, dat hij, wat er ook kome, in moet gaan: (Fil. 3 : 14) „Een ding doe ik, vergetende hetgeen, dat achter is en

streckende mij tot hetgeen, dat voor is, jaag ik naar het wit tot de prijs der roeping Gods, die van boven is in Christus Jezus." Het woord betekent: *ik achtervolg, ik strek mijn hand uit*. De Apostel wil zeggen, dat hij zo liep, dat zijn hoofd en zijn borst zijn voeten vooruitstreefden en zijn beide handen zich uitstrekten om Christus aan te grijpen. Om zo te zeggen, hij jaagt naar Christus en de hemel, die van hem schijnen te vlieden en hij zet hen na; zo moesten wij ook doen. Jaagt dan maar na; de prijs schijnt van ons te vlieden, maar hij kan niet verder vlieden dan tot de poorten des hemels, daar zullen wij hem krijgen.

Maar hoe zal het hun gaan, die zeggen: Het zal alles tenslotte wel terechtkomen?" Waartoe al die drukte, al die gebeden, dat samenstromen op avondmaaltijden; ik hoop evengoed in de hemel te komen als de beste van u?

Ik antwoord: Bedriegt uzelf niet, treuzelaars en slapers, die per jaar geen mijl van de twintig loopt, die altijd maar in een cirkel rondloopt; van hoogmoed naar begeerlijkheid; van begeerlijkheid naar dronkenschap; van dronkenschap naar gierigheid, en vandaar weer naar hoogmoed, even alsof het feeën zijn, die dansen zonder dat zij lopen. Kunnen de mensen op hun rug liggende in de hemel komen? Zij zeggen: die goede gelukkige oude godsdienst gaf een aangename wereld. Maar zij gebruiken de godsdienst als een postpaard, als het een versleten is, nemen zij een ander.

De hemel moet met geweld genomen worden. Hij spreekt van de hemel als van een versterkte plaats, die te vuur en te zwaard met geweld moet worden genomen, voordat zij zich overgeeft. Wij zijn evenals dronken reizigers, die twintig mijlen ten achter zijn geraakt, dan eens door hoogmoed en dan weer door begeerlijkheid; zulke metgezellen kan de deur niet gewezen worden, zij hebben *voor de boden des duivels een vriend van binnen, en wanneer zij kloppen, roept hij: Ik kom, heer*.

De mensen hebben een eigen poort gekregen, een dergelijke als buurman: de goede oude gewoonte om te leven, zoals het hun lust; zij zijn geen gulzigaards, maar zeer matig in het gebruik van de godsdienst en van het Woord en het Avondmaal; de godsdienst is voor hen een goede gewoonte van ter kerk te gaan.

De loopbaan, die ons voorgesteld is.

Deze loopbaan is ons door onze Heere in het Woord voorgesteld; de mensen toch stellen zichzelf de weg naar de hel voor. Het Woord van God stelt niemand de hel voor als een weg, die Hij goedkeurt. Hij stelt die niet voor, maar achter ons. Maar de mensen wenden hun aangezicht naar de hel en niet naar de hemel. Weet dan, dat dit een loopbaan van Gods verkiezing is en niet van de onze; en de slechte wegen, de diepe wateren, de doordringende plasregens en de snerpende hevige winden, die ons in het aangezicht snijden, worden door God beschikt. Wij zullen geen betere weg krijgen dan onze Heere ons vergunt. Hij heeft ons tot lijden geroepen en er is geen steen in onze weg, die daar bij toeval ligt, maar door Zijn wijze Voorzienigheid is van al de wateren gesproken; al de stromen, stormen en stenen zijn in Zijn boek geschreven; onze omzwervingen zijn geteld. Het is onze troost, dat onze Heere toeziet. God is als de edelman, die de beker als pand geeft en de grenzen aanwijst. Hij beschrijft de loopbaan met al de merktekenen in Zijn Woord en zet Zijn eigen Zoon aan het einde van de weg, die de kroon der heerlijkheid in de hoogte houdt en de lopers toeroept: *spoedt u naar de poort, ziet de prijs, wint en hij is van u*. Evenals in een wedren van paarden draven en snellen velen van de ene zonde naar de andere, totdat zij in de hel terechtkomen en de satan voorziet hen uit zijn eigen stal van frisse paarden; zodra er een vermoeid is, wordt een ander aangebracht.

Maar wij behoren geen voetstap te zetten dan zoals God ons die heeft aangewezen. De Kerk stelt ons deze loopbaan niet voor, ook mag geen koning of kerk verandering aanbrengen in de weg, die onze Koning Jezus heeft vastgesteld, om ons over de grensmuren heen op de voetpaden van Rome en op de kromme wegen van de Antichrist te voeren. De loopbaan van ons land wordt beschreven in Jeremia 8 : 6: „Een ieder keert zich om in zijn loop, gelijk een onbesuisd paard in de strijd.” De burgerij draaft op gierigheid, de adelstand op onderdrukking en het ganse land op vreemde kleding; en onder alle standen zijn er, die naar de hel snellen op afgoderij en missen. Toen de tempel Gods in dit land de laatste keer werd gemeten was hem veel ontnomen.

Wij moeten onze koers veranderen, anders kunnen wij verwachten dat wij de prijs zullen verliezen, óf dat wij het gezelschap en geleide van Christus zullen missen: óf dat wij verlof zullen krijgen allen met lijdzaamheid te paard in een verkeerde richting te gaan. Het is noodzakelijk, dat de mensen hoop en lijdzaamheid hebben om te wachten, omdat zij van het punt van vertrek de prijs in de loopbaan niet kunnen zien, maar de eerste mijl moeten rijden en niet alleen de eerste, maar tot het einde toe, voordat zij kunnen uitrusten. Hij, die het opgeeft binnen een manslengte van de streep, of stilhoudt en overeind gaat zitten, als hij binnen een kwartmijl van het doel is gekomen, verliest het. Wij kunnen hier de prijs niet zien, zij is niet binnen ons waarnemingsvermogen, noch dicht bij ons, maar buiten het gezicht; wij hebben er niets voor dan de belofte Gods en enige kleine onderpanden.

„Ziet, de landman verwacht de kostelijke vrucht des lands”. Wij moeten op de winter, de lente en de zomer wachten, totdat de oogst komt; want al is het, dat er slecht weer en een regenachtig seizoen komt, toch vouwt de landman zijn handen niet, noch bergt hij de ploeg op, maar hij werkt met lijdzaamheid door tot aan de oogst; want hij weet, dat God een rijke en goede oogst kan en zal geven. En wat zou een winterstorm! Wat zou dat, al bespotten en vervolgen zij ons, en al zendt de duivel zijn honden op ons af, om tegen ons te blaffen, opdat wij ons in huis zullen terugtrekken? Laat ons voorwaarts gaan; het zal weer mooi weer worden: (Lukas 21 : 19) „Bezit uw zielen in lijdzaamheid” (vers 28) „Heft uw hoofden opwaarts, omdat uw verlossing nabij is.”

Dit veroordeelt de zodanigen, die geen voetstap in deze loopbaan willen zetten, wanneer niet de prijs in hun hand is; zij zouden willen, dat God vooruit interest betaalde en loon uitkeerde. Maar het geloof vertrouwt God en als u in dit leven maar één kus van Hem krijgt, of een hartelijke vriendelijke ontvangst met een minzame glimlach en een omhelzing in Zijn armen, dat is alles waard, wat ge in dit leven voor Hem kunt lijden.

Kreeg niet Abraham een belofte van het land Kanaän? En toch kreeg hij het in dit leven niet, maar hij woonde in tenten en had het slechts in hoop. Ach, u wilt niet meelopen, als God de hemel niet in uw handen geeft; alsof God een kind was, en u de palmtak zou toereiken voordat ge in de loopbaan hebt gelopen. Gods dienaars komen tot eer aan Gods Hof; hoe getrouwer de dienstknecht is, hoe meer hij heeft te eisen. Hij, die alles ineens opneemt en alles voor de bestemde tijd uitgeeft, zal een arm mens zijn. Wij zouden als dwazen onze hemel vooruit willen ontvangen, maar het is het beste, dat God alles bewaart tot aan de betaaldag, want hij is een rijke dienstknecht, die aan het einde zijn hemel kan opeisen. Het is dan ook geen wonder, dat lijdzaamheid noodzakelijk is. De duivel trekt heen en weer, evenals een groot oorlogsschip met twintig stukken geschut, schietende op allen, die op reis zijn naar Kanaän, en hen toebrullende: Geeft u over. Maar, geef u niet over; lijd, lijd, verduur een schot, steek de witte vlag van Christus uit. Christus zal de breuk helen, die de kogel van de duivel heeft teweeggebracht. Wij vrezen, dat er een kwaad zal komen

over het land, wegens het misbruik van het Evangelie en dat zal geen kleine aanval zijn. Maar bent lijdzaam en u zult het veld behouden.

Ziende op Jezus.

De Apostel wist het wel, dat de duivel in zijn zondagse kleren bij ons aan zou komen met een „Alle deze dingen zal ik u geven.” Wanneer wij lopen, zal hij roepen: Hierheen. Maar de Apostel zegt: Gunt hem geen blik, al zou hij uitbarsten; wat hebt ge met hem te doen; ziet op Jezus, de overste Leidsman en Voleinder des geloofs, ziet op uw Voorloper en volgt Hem in de loopbaan. Wij moeten dan in dit ons volgen zien hoe Jezus liep; wij moeten al de eigenschappen van Zijn lopen gadeslaan, en evenzo doen als Hij deed.

1. Hij legde de Joden in de vroege morgen het juk op, en gehoorzaamde de wet van kindsbeen af. Toen Hij twaalf jaren oud was ondervroeg Hij de leraars in de tempel. Hij was in de dingen Zijns Vaders vroeg en laat; ja zelfs, toen Hij aan het kruis hing, liep Hij nog.

Loopt zo, jongemensen in je jeugd, loopt naar de poort, haast u en loopt tot aan de dag van uw dood. Verdeel uw leven niet in tweeën. Heb je tijd verloren, bent je te laat begonnen, doet als iemand, die vër achter is; wanneer hij naar de zon ziet en bemerkt, dat zij laag staat en gedenkt, dat hij nog ver moet gaan, geeft hij zijn paard de sporen. Wekt dan je luie ziel op en maak spoed. Spoedt u, spoedt u! De hemel wacht op u.

Een bijzondere deugd of eigenschap in een looper is, dat hij altijd voor zich ziet. Als u omziet, al is het misschien, dat ge uw nek niet breekt, toch zult u zeker ten achter geraken. Als u onderweg naar weiden, huizen en wereldse vermaken omziet, zult u misschien vallen en uw tenen breken; daarom ziet altijd naar huis, recht voor u heen. Geeft de wereld geen blik om de wereld. Maar wij hebben zeer dikwijls, nadat wij afscheid van de wereld en de zonde hebben genomen, een sterke neiging om weer te keren. Terwijl wij een hartelijke blik op de wereld werpen, kunnen wij onze voet aan een steen stoten en onze benen breken.

2. Christus kreeg in Zijn loopbaan vele verhinderingen; de duivel kwam tot Hem met „Alle deze dingen zal ik U geven”, om Hem in zijn herberg te lokken en aan te klampen. De wereld kwam op Hem af, maar zij konden allen samen niet maken, dat de oprechte Jezus een voet buiten de weg zette. Houdt altijd de grote weg. Verstandige mensen zullen zich niet in gezelschap van bedriegelijke schurken begeven, noch enig stuk tekenen, uit vrees, dat zij hen iets zullen doen ondertekenen, waarbij zij verklaren een zeker bedrag schuldig te zijn, om dan hun land van hen af te nemen. Komt nooit, nooit in gemeenzame omgang met de satan en de zonde. Er zijn dwazen, die de duivel een geschrift geven, waarin zij hun onderwerping aan de wereld en de zonde ondertekenen en de duivel en hun eigen hart tot opzichters aanstellen. Pas toch op voor dat werk; Christus wilde op Zijn reis niets met de wereld te maken hebben. Wanneer zij Hem koning wilden maken, weigerde Hij en liep naar de berg om te bidden (Joh. 6). Hij nam er slechts zijn spijs van en alles wat Hij had was geleend. Hij keek er als stomp op, evenals iemand, die graag van haar af zou geweest zijn, en zo werd Hij op de wereld gezien.

Wij moesten zijn als sommige oude mensen, die geen kinderen hebben, die alles aan hun vrienden overlaten, en een bewijs krijgen, dat die hen zolang zij leven van voedsel en kleding zullen voorzien. Onze liefde en toegenegenheid moesten de wereld loslaten en wij moesten een bewijs van onze Heere zien te verkrijgen, dat Hij voor voedsel en kleding zal zorgen en daarmee tevreden zijn.

3. Loopt, zoals Christus liep. Hij liep zo, dat Hij niets ongedaan liet: „Vader, Ik heb voleindigd het werk, dat Gij Mij gegeven hebt om te doen.” Ziet, dat u alles gedaan hebt tegen dat de nacht komt, opdat u met Paulus moogt zeggen: (2 Tim. 4 : 7) „Ik heb de goede strijd gestreden, ik heb de loop geëindigd, ik heb het geloof behouden.”

Velen lopen evenals Paulus toen hij een Farizeeër was. Maar zij weten niet waarheen. Velen vergeten hun consciëntie, evenals een dronken man, die zijn zwaard vergeet in de herberg, waar hij de nacht doorbracht. Neemt alles met u, uw consciëntie en uw geloof. Zij, die naar zee gaan, nemen alles met zich; want wanneer de wind en de vloed hen van het land hebben afgevoerd, zullen zij niet weer terug kunnen gaan om iets te halen, dat zij hebben achtergelaten.

Maar wat goed zal ons zien op Jezus ons doen? Zeer veel, **Hij is de overste Leidsman onzer zaligheid**, de overste Leidsman en Voleinder van ons geloof. Christus toch is alles. Hij trekt met Zijn Geest, en Hij leidt ons door de modderige plaatsen en gaat voor ons heen. Wij hebben dit voordeel, dat Hij, wanneer wij bezwijken, met een glimlach achterom ziet, ons bij de hand vat en zegt: (Lukas 12 : 32) „Vreest niet, u klein kuddeke; want het is uws Vaders welbehagen ulieden het koninkrijk te geven.” (Joh. 7 : 33): „Nog een kleine tijd ben Ik bij u.” Evenals een liefderijke gids tot de vermoeide zegt: Wij hebben nog maar een paar smalle watertjes over te gaan en ziet, die heuvel daar ligt tussen ons en de stad, wij zijn al dichtbij de stad. Hij zal u weerzien, want Hij is Werkelijk een overste Leidsman. Bij het innemen van een stad zullen de krijgslieden het soms wagen op de plaats, waar de overste is, de muren met stormladders te beklimmen. Maar zo gaat het hier niet. Jezus Zelf heeft het kasteel des hemels eerst ingenomen; het heeft Hem bloed gekost om binnen de deuren te komen en die open te breken. Nu staat Hij in de ingang en roept: *Komt in, Ik heb de poort opengebroken, Ik heb de stad genomen; vreest niet, Ik zal u machtigen.* Daarom wordt Hij de Voorloper genaamd. Hij is voorgegaan om de deuren en de parkmuren te openen, en de stenen uit de weg te ruimen, en zegt: *Komt voorwaarts, Mijn broeders, vreest niet.*

Zo dan, wanneer wij lopen, moeten wij niet op onze eigen kracht vertrouwen uit vrees, dat wij zullen vallen. Hij, die meent, dat hij weinig behoefte heeft aan de hulp van Christus, zal spoedig vallen. Die zijn zwakheid niet kent, is niet bevreesd en die zijn hart niet kent heeft reden te vrezen, dat hij zal vallen, en dat het hem zijn hersens zal kosten.

De Voleinder van ons geloof.

Hij wil niet, dat Christus ons naar de poort trekt en daar verlaat; Nee, (1 Kor. 1 vers 8) „Die u ook zal bevestigen tot de einde toe.” Het is een werk van Christus als Middelaar, en in de lastbrief geschreven, die Zijn Vader Hem heeft gegeven, dat Hij uit de Zijnen niemand zal verliezen, maar hen zal opwekken ten uitersten dage. (Joh. 5 : 39). Hij stelt Zichzelf Zijn kerk voor, een heerlijke gemeente, die geen vlek of rimpel heeft, of iets dergelijks (Eféze. 5 : 27). Hij zal. Zijn Bruid, de Kerk, allen uitgedost in de kleding Zijns Vaders, binnen de poort des hemels brengen en haar in Zijns Vaders hand overgeven, zeggende: „Vader, daar is zij nu; Ik heb het Mijne gedaan; Ik heb niet onnut gearbeid. Laat hen beschaamd worden, die Jezus deze eer ontnemen en ze aan die weerhaan, de vrije wil, overgeven. Maar hier is een betooggrond, die de hel niet zal beantwoorden.

De Vader beloofde Christus een zaad (Jes. 53 : 10); en een gewillig volk (Ps. 110 : 3); en de einden der aarde (Ps. 2 : 8), om Hem te dienen als een loon op Zijn lijden.

Nu, zal God Zijn trouw aan Zijn Zoon breken, en zal Christus Zijn werk doen en zullen Zijn weëen Hem slechts wind baren, tenzij de vrije wil *amen* zegt? Zulk een koop zou kinderwerk zijn. Nee, het is een deel van de bezoldiging van Christus, dat de vrije wil zich met de hoed in de hand voor Hem zal buigen. Hij zal een gewillig volk hebben.

Wij moeten een weinig afwijken en *over de loopbaan van Christus spreken*.

Merkt dit op in het antwoord van de Apostel: hij ontmoet Christus in zijn weg, en hij kan Hem niet zo voorbijgaan, maar hij moet stilstaan en een enkel woord met Hem spreken en Hem even een kus geven. (Kol. 1 : 14) „In Dewelke wij de verlossing hebben door Zijn bloed, namelijk de vergeving der zonden.” En daar moet hij,, eer hij verder gaat, iets zeggen van Christus en Zijn naturen en ambten (vers 15). „Dewelke is het Beeld des onzienlijke Gods, de Eerstgeborene aller creaturen.” (Ziet Openb. 1 : 4): „Genade en vrede zij u van Jezus.” Dan gaat hij verder: „Die de getrouwe Getuige is, de Eerstgeborene uit de doden, de Overste van de koningen der aarde.”

Leert hier een les: Wanneer Jezus in uw gedachten komt, verlaat dan uw weg, spreek een poosje met Hem en ga niet spoedig van Hem weg; is Hij gekomen, laat Hem dan niet gaan zonder een kus. Ach, helaas! wij laten Hem dikwijls gaan, zoals Hij gekomen is. Maar waarom prijzen zijn vrienden Hem zo? Wel, opdat u en Hij verliefd op elkaar mogen worden.

Dewelke voor de vreugde, die Hem voorgesteld was.

Hij stelt een bijzondere deugd voor in het lopen van Christus: Die, wegens het zien op de vreugde, het kruis heeft verdragen, en schande veracht.

Hier doet zich een vraag op: Welk een zien op de vreugde was dit zien van Christus? Wat deed Hem lopen, aangezien de hemel in Zijn hart was? Waarom behoefde Hij Zich te verheugen, dat Hij thuis zou komen?

Antwoord:

1. Zoals Hij God was, kon niets aan Zijn vreugde worden toegevoegd; hoewel Hij de Godheid altijd met Zich omdroeg, toch was het gezicht en de gewaarwording der Godheid in de dagen van de vernedering van Christus bedekt. Er was een sluitboom en een slot aan de Godheid gedaan, zodat Hij niet zag zoals Hij nu ziet; doordat Hij met ons het lot van de pelgrim aannam en een reiziger was ten opzichte van gewaarwording en helder licht. Hij was toen als mens onkundig van sommige dingen, zoals van de dag des oordeels, en de vrucht van de vijgenboom. Hij wist, dat Hij dan nader bij God zou zijn; de Godheid stond toen ver van Hem.
2. *De vreugde, die Hem was voorgesteld*, was de voldaanheid, die Hij zou hebben in Zijn nieuwe bruid. De blijdschap, dat Hij door de hel heen geraakt was en datgene verkregen had, waartoe Hij gekomen was. Zijn hart zou droevig en bezwaard zijn geweest als Hij ons had moeten missen. Hij was verblijd met het loon, dat Zijn Vader Hem had beloofd. Het is natuurlijk als een mens zich verheugt, wanneer hij de vrucht van zijn arbeid geniet. Er is dankzegging en blijdschap in de hemel over de bekering van zondaren en veel hoger is Zijn dankerkentenis, wanneer zij allen volkomen zijn vrijgekocht. In het midden der gemeente zingt Hij Gode, Zijn Vader, lof, voor de kinderen, die Hij Hem heeft gegeven. Maar meer in het bijzonder wanneer Hij alles zal hebben voleindigd, en de goederen, die Hij zo duur heeft gekocht, in Zijn handen krijgt. Dan zal Hij van blijdschap zingen en wanneer Christus wegens uw verlossing zingt en dankzegt, hebt u veel meer reden om te zingen dan Hij.
3. *De vreugde, die Hem was voorgesteld*, was, dat de heerlijkheid in Hem

geopenbaard zou worden, om welke Hij bidt: (Joh. 17 : 5) „En nu, verheerlijk Mij, Gij Vader! bij Uzelf, met de heerlijkheid, die Ik bij U had eer de wereld was”; die vreugde, waarmee Zijn Vader Hem zal verwelkomen, en (met eerbied zij het gezegd) Hem de hand op het hoofd zal leggen, om Hem Zijn goedkeuring te betuigen over Zijn arbeid. Dat, gelijk Hij zich van alle eeuwigheid verheugde met Zijn Vader en de vermaking Zijns Vaders was, Hij Zich nu ook zo met Zijn Vader zal verblijden, zij beiden, in de verlostte mensenkinderen. En de mensheid met al haar leden en de engelen, (want die verheugen zich over de bekering van zondaren), zullen zich met Hem verblijden, als zij Zijn lichaam voltooid zien en zij allen onder Zijn vleugelen zijn.

4. Beschouwt de droefheid van Jezus en de tranen, die Hij stortte in de dagen Zijns vleses. Maar daarom droogde Zijn Vader die en veegde het bloed en zweet van Zijn aangezicht en zette Hem in een paleis, waar Hij nooit meer tranen zou storten en sterven. Doet dan, zoals Jezus deed; en waarom? Omdat nooit iemand het in zijn lange vermoeiende loopbaan kon uithouden dan hij, die een gezicht van de hemel kreeg. Ziet, waarom Abraham in tenten woonde en Mozes liever verkoos met het volk Gods kwalijk gehandeld te worden, dan voor een tijd de genieting der zonde te hebben." (Hebr. 11 : 9, 25). Zij kregen een gezicht, dat iedereen niet krijgt te zien. U weet, dat, als een man, die zeven jaren van huis is geweest, weer thuis komt en de rook van zijn huis ziet, dat zijn hart een voet hoger in hem oprijst dan tevoren. Wilt u lopen? Krijgt de stad in het oog; krijgt het vooruitzicht van Christus, de vreugde te zien, die u is voorgesteld; krijgt het onderpand der erfenis, en de koop zal u nooit berouwen. Gelijk al wie zin in de hemel heeft en in blinde ijver een poosje loopt, zodat hij zich in het zweet loopt en dan kreupel wordt, evenals een paard, dat na een vermoeiende rit niet goed verzorgd is, zo zijn wij, die de hemel nooit van ver door het geloof hebben gezien. Maar het zien van de prijs doet de loper hard lopen en springen.

O, wat wrocht deze vreugde, die Hem voorgesteld was? ***Zij deed Hem het kruis verdragen.*** Zijn Vader legde het kruis op Zijn rug en Hij droeg het drie en dertig jaren en Hij deed nooit de minste poging om het van Zich af te schudden. O, welke kruisen! Nooit werd iemand behandeld zoals Hij; want sommigen zijn onder enkele kruisen en zij zijn vrij van andere. Toen de duivel en de mensen Job sloegen, zegende de Heere hem en ondersteunde hem. Maar op Jezus vielen allen tegelijk aan: God, de mensen, de duivelen, de wet, de rechtvaardigheid, de zonde en de vloek! Ge kunt mij niet zeggen welke vertroosting Christus had toen Hij uitriep: *Mijn God, Mijn God!* O, dat was zo'n pijnlijke slag voor Hem. Het vuur was toen heet.

Maar toen Christus in deze duistere nacht in Zijn kerker was, was er een opening, waardoor Hij de dag kon zien. Hij had Zijn oog door het geloof gericht op de hoop der vreugde van de schone dag, die voor Hem was. Hij had toen een stormachtige, donkere dag; alle wolken van donkerheid omringden Hem. Maar Hij zei bij zichzelf: *Er zal een schone dag voor Mij aanbreken, wanneer dit slechte weer voorbij is.*

Gebruik

Laat mij nu een woord spreken tot een bezwaard hart, dat een plasregen over dit land verwacht. Het is zo, de lucht is zwart in het westen, de wolken pakken samen, de stortregen is in aantocht. Zorgt bijtijds voor een huis, maar vreest niet, u zult van een stortbui niet smelten en Christus heeft een vuur in Zijns Vaders huis om uw kleren te drogen. Maar, o, wie geloof heeft, om door gindse blauwe hemel heen op te zien, en de troon Gods en des Lams te zien en te wachten op het scheuren van deze hemelen,

wanneer het schone hoofd van Christus met een kroon van goud op, daardoor zal komen; ik zeg, wie geloof krijgt om deze dingen te zien en te verwachten, zal gedurende zijn reis springen en huppelen.

Veronderstelt, dat Christus lichamenlijk op aarde was en een water tussen u en Hem, ja, een poel van vuur tussen u en Hem; mij dunkt, u zou er u door wagen om bij Hem te komen. Nu, begeeft u op reis, zet uw voeten neer, laat u niet misleiden door de appelen van de duivel, die hij voor u heen werpt. Christus strekt aan het einde der reis Zijn lange arm uit met een kroon der heerlijkheid, en Hij roept luide: *onnozele, vermoeide kinderen, ziet hierheen, bergopwaarts, houdt deze weg.*

Vraag. U zoudt kunnen vragen welke macht Christus had, Zijn mensheid te geven om voor anderen te sterven? Dit zou schijnen in strijd te zijn met de rechtvaardigheid; evenals een onderdaan van een koning geen macht heeft zichzelf te doden, omdat hij zodoende zijn vorst een onderdaan ontnemt.

Ik antwoord:

De onderdaan is niet geheel en al van zichzelf, hij is zijn leven aan zijn koning verschuldigd en kan er niet over beschikken zonder zich tegen de koning te misdragen. Maar, al was de mensheid een schepsel Gods, toch was zij door de wet van een persoonlijke vereniging Gods mensheid en Gods vlees en bloed; en de Godheid gaf aan de mensheid volstreekte macht om Zijn leven te geven voor de mensen en Zichzelf Borg te stellen als de prijs van onze verlossing. Ziet dan hier een liefelijke verborgenheid: de Godheid verschafte Jezus de som en gaf Hem de prijs, die Hij moest betalen; en de mensheid gaf die in haar lijden en sterven als een losprijs terug. De wet verschafte de som en de rechtvaardigheid ontving die en gaf onze schuldbrief aan Christus, om die in stukken te scheuren.

Een andere vrucht van het uitzien van onze Heere naar „de vreugde, die Hem was voorgesteld”, was, dat „*Hij de schande verachtte.*”

Welke schande? Trof Christus enigerlei schande? Ja Werkelijk! Hemel en aarde verwonderden zich over een beschaamde Christus. Zie of Christus er Zijn deel niet van krijgt, wanneer grote zwarte schande Hem overkwam. Maar hoe? Beschaamd door mensen en beschaamd door God. Ik zal beide bewijzen:

De ene schurk sloeg Hem op het hoofd, een andere schelm spuwde Hem in Zijn schoon aangezicht. Zij schudden hun hoofden en bespotten Hem: ‘Kom nu af, heilige Jezus, zeiden zij, Hij heeft op Gød vertrouwd, laat Hij Hem nu verlossen.’ Denkt u niet, dat dit Christus aan het hart raakte, als Hij moest aanhoren hoe die zwarte monden Gods heerlijkheid bespotten? Herodes en Zijn krijgsknechten bespotten Hem. En ziet nog meer schande; hoewel Hij Zijn ganse leven door een eerlijk, deugdzaam mens geweest was, brachten zij Hem buiten de stad, met de wacht achter Zich, Zijn vijanden Hem beschimpende, en de kinderen Hem met verwondering beschouwende. En wat nog meer?

Lieve mens! Hij ging de poort uit, Zélf Zijn kruis dragende. Van zeventig discipelen, twaalf apostelen, en al Zijn vrienden was er niet één om Hem te helpen, of het vloekhout met Hem op te nemen of te dragen! En zij zetten Hem een doornenkroon op om daarmede de spot te drijven met Zijn koninkrijk. Was dit niet om het stempel van een misdadiger op Hem te zetten? En wat nog meer? Mochten zij niet zeggen: ‘Deze arme heeft weinig vrienden?’ Maar Zijn vrienden wilden niet in Zijn schande delen en toch nam Hij al hun schande op Zich.

God deed Hem ook schande aan. Zijn Vader zeide: *Een vloek en vervloeking treffe Hem, schande zij op Hem!*

(Wees hierover niet ontsteld,) ik zal het u ophelderen. De zonde heeft altijd schande tot haar gevolg. U weet, dat God Hem zonde gemaakt heeft en als God Hem zonde en een vloek heeft gemaakt, dan betaamde het Hem, dat Hij schande over Hem bracht; want de schande, die over ons zou zijn gekomen en de smadelijke woorden, die de rechtvaardigheid de zondaren zou hebben toegevoegd, vielen op onze Heere. Wanneer een misdadiger gegrepen, voor de rechter gebracht en in het openbaar beschuldigd wordt, dan slaat hij zijn ogen neer, en hij schaamt zich iemand aan te zien. Wanneer de rechter zegt: 'Hoe hebt u dat durven doen?' Dan schaamt die dwaze man zich, hij laat zijn hoofd hangen en zegt geen woord. Zo plaatste God Christus ook op Zijn naamrol, riep Hem voor Zijn rechtbank en beschuldigde Hem om onze zonden. Christus kon ze niet loochenen, maar stond als een schaap, dat stom is voor het aangezicht zijner scheerders, Hij liet Zijn hoofd hangen voor de rechtvaardigheid en de Oprechte, de Rechtvaardige, stemde de schuld toe. Hij zeide, dat Hij zou sterven voor de moordenaar, de overspeler, de vloeker, de afgodendienaar, de dronkaard, enz. Nu, er was hier reden voor, dat God in deze rechtszaak Christus de plaats der schande zou geven, omdat Gods wijze wil de regel van alle recht is.

God maakte het eerste verbond zo, dat Adam daarin wettelijk onze plaats zou innemen en het tweede verbond werd zo beraamd, dat Christus alles voor ons zou zijn. De mensheid toch van Christus heeft een persoonlijkheid niet van haarzelf, maar van de Godheid; en krachtens de wet van een personele vereniging moest Christus Zich in Zichzelf verheugen. Omdat nu Christus een wettige persoonlijkheid van ons heeft en aangezien Hij in Zijn Persoon onder Zijn lijden de vruchten van die persoonlijkheid niet genoot, maar in vrees en verschrikking gedompeld was, terwijl Hij zeide: Wat zal ik zeggen? (Joh. 12 : 27), toch was de Godheid (om zo te zeggen) als een kurk, zodat de mensheid bleef bovendrijven en door Gods oneindige toorn niet werd verslonden; en de mensheid had persoonlijke wettigheid van ons, om de slagen te dragen, die wij krachtens de wet moesten ontvangen.

Wilt hieruit leren, gewillig te zijn met Christus, om Hem een deel van uw goede naam te missen. Hij droeg de schande voor u. O, wonder! Een beschaamde zondaar is niets, een beschaamde duivel heel gewoon. Maar God beschaamd, een beschaamde Christus, dát is een mirakel! Een eerlijk mens zal voor een ander verlies lijden, maar het is wat anders, eens anders schande op zich te nemen; en toch was dat zeldzame in Christus!

Als iemand borg is voor zijn vriend, die alles heeft doorgebracht, dan beschouwt de rechter hem niet als de doorbrenger. Hij wordt nog steeds voor een eerlijk man gehouden, hij heeft alleen de som te betalen. Maar Christus, onze Heere werd, behalve dat Hij de som krachtens de wet betaalde, als de schuldenaar aangemerkt, want onze zonden waren op Hem gelegd. Hij toch en wij zijn hierin zo nauw verwant, dat Hij is als. wij, en zonde voor ons gemaakt.

En is gezeten aan de rechterhand des troons Gods.

Hij was een goed mens en verdroeg alles lijdzaam, en z werd Hij op de troon gezien. Hij kreeg tenslotte veel heerlijkheid; het kon niet anders of er ging gratie van Hem uit, Hij was zo zachtvaardig onder Zijn lijden: (Phil. 2 : 9) „Daarom heeft Hem ook God uitermate verhoogd.” Waartoe dan is Zijn zitten niets dan een verhoging, een staat van heerlijkheid boven mensen en engelen? Hem is alle macht gegeven, en God heeft Hem een naam gegeven, welke boven alle naam is; (Hand. 5 : 31) „Deze heeft God door Zijn rechterhand verhoogd tot een Vorst en Zaligmaker, om Israël te geven bekering en vergeving van zonden.” Om dit te beter te verstaan, moet u opmerken, dat Zijn zitten als God aan de rechterhand Zijns Vaders slechts de openlijke openbaring is van

Zijn heerlijkheid, die Hij had eer de wereld was.

Twee trappen zijn voorafgegaan aan Zijn opklimmen als mens tot deze staat.

1. De menselijke natuur in Christus is van dezelfde stof gemaakt als onze natuur, en was daarom een persoonlijke vereniging waardig; daarom verhief de God der genade de mensheid boven haarzelf, om aan de Godheid getrouwd te worden. Dit is de eerste trap van de hoogste waardigheid, waarvan in Hebr. 1 : 2 wordt gesproken: „Welke Hij gesteld heeft tot een Erfgenaam van alles.” God toch heeft inderdaad de mens boven zichzelf verheven, door aan de mensheid geen geschapen persoonlijkheid der Godheid te geven; zó, dat die gezegende mensheid in één ogenblik zou bestaan in het woord, en in de oneindige persoonlijkheid van de Godheid; dat de mens Christus en de Godheid in een Persoon zouden zijn.
2. Hierop volgde het besluit van een vrije schenking van Christus aan de mensheid, om Koning, Priester en Profeet te zijn, met genoegzame hoedanigheden voorzien om ons te begenadigen. Dit was ook genade voor de mensheid, maar deze genade was niet in zulk een mate aan Christus in de dagen Zijns vleses gegeven. Deze genade echter en de personele vereniging ondersteunden Hem voldoende onder al Zijn lijden.
3. Na Zijn lijden zag de mensheid de Godheid op een meer heerlijke wijze, genoot zij Hem op een verwonderlijke wijze en is een persoonlijke Werker en Gebieder der wereld gemaakt, een Vorst, een Richter, een Heere en de tweede bij God, over en boven alle schepselen. Dat onze Man zo hoog is, is een grote stof van vertroosting voor de gelovigen. Mensen, die een vriend aan het hof hebben, zullen hem altijd lastig vallen met verzoeken en brieven; wij schrijven lang niet genoeg brieven aan onze Vriend aan het hof. Hij heeft lust met Zijn Vader over ons te spreken, en ons in Zijn hart te dragen, evenals de Hogepriester de namen der twaalf stammen op zijn borst droeg, en ons op Zijn handpalmen te graveren.

Ziet dan de weg, en volgt Christus Jezus op het kruis; het kruis is uw weg. Christus kreeg een donkerder weg, Zijn weg was met het kruis naar de kroon. Nu zegt de Apostel (vers 3): „Aanmerkt Deze”, die nochtans door de zondaren is tegengesproken; want de zondaren heetten Hem te liegen. „**Aanmerkt Deze, opdat gij niet verflauwt en bezwijkt in uw zielen.**”

David zegt: „Ik zeide wel in mijn haasten: Ik ben afgesneden van voor uw ogen.” Psalm 31:23.) „En Sion zegt: De Heere heeft mij verlaten en de Heere heeft mijner vergeten.” (Jes. 49 : 14. Denkt niet, dat u altijd even dapper en sterk zult zijn op de reis; u zult soms neervallen, en Christus zal u moeten opheffen. Maar Hij is bij u met de flessen wijn om u te ondersteunen en te versterken. Amen.

15. HET DOEK VAN CHRISTUS WAARMEE HIJ DE TRANEN VAN DE OGEN VAN ZIJN KINDEREN AFWIST⁸

En God zal alle tranen van hun ogen afwissen; en de dood zal niet meer zijn, noch rouw, noch gekrijt, noch moeite zal meer zijn; want de eerste dingen zijn weggegaan. En Die op de troon zat zeide: Ziet, Ik maak alle dingen nieuw. En Hij zeide tot mij: Schrijf, want deze woorden zijn waarachtig en getrouw. En Hij sprak tot mij: Het is geschied; Ik ben de Alfa en de Omega, het begin en het einde. Ik zal de dorstigen geven uit de fontein van het water des levers voor niet. Die overwint zal alles beërven; en Ik zal hem een God zijn, en Hij zal Mij een zoon zijn.

Openbaring 21: 4-8

Geliefden in de Heere !

Deze tekst bevat vier dingen.

Ten eerste: De staat van de verheerlijkten (vers 4).

Ten tweede: Een deel van Christus' ambt (vers 5).

Ten derde: Een beschrijving van Zijn natuur.

Ten vierde: De beloften. Zoals:

- (1) Drank om de dorstigen te verzadigen.
- (2) Een erfenis voor de overwinnaars, of de overwinnende strijders.
- (3) Een bedreiging van eeuwige toorn aan de overtreders van de eerste en tweede tafel van de wet.

En God zal alle tranen van hun ogen afwissen.

Wanneer vrienden elkaar ontmoeten, ontvangen zij de vreemdeling met een welkom thuis. Hier is het welkom thuis, dat onze Vriend Christus de pelgrim toeroept. Dit werd vanuit de hemel toegeroepen, en daarom is het een zuiver leerstuk. Wij zien dan, dat het lijden en de tranen der heiligen zullen worden afgewist, en weggenomen, maar niet geheel en al in dit leven. Hier toch is het welkom thuis van Christus aan arme zondaren, want zij komen allen tot Hem met bedroefde aangezichten, en betraande ogen vanwege de zonde en de menigerlei moeiten in dit leven. Christus ontmoet hen aan de deur met een schone zachte doek in Zijn hand, en wist hun aangezichten af, zeggende: *zwijg stil, Mijn lieve kinderen, je zult nooit weer wenen.*

Het is naar mijn gedachte een spreekwijze, die ontleend is aan een moeder, die een kind heeft met een verwond aangezicht, geheel bebloed en door schreien bevuild, en het komt tot haar, en het doet haar hart zeer het zo te zien, en zij zit neer en wist de tranen van zijn ogen, en legt haar hand zacht op de wond, en zijn hoofd aan haar borst, en veegt het bloed af, en drukt hem in haar armen, niet ophoudende hem troostrijke woorden toe te spreken.

Zo ook wanneer Christus en wij elkaar in de hemel zullen ontmoeten, zal Hij ons opheffen, en alle tranen afwissen, en ons hoofd in Zijn schoot leggen. Zie hoe Hij op deze plaats zinspeelt: (Jes. 54 : 11) „Gij verdrukte, door onweder voortgedrevene,

⁸ Een avondsmaalspreek gepreekt in Kirkcudbright

ongetrooste; zie, Ik zal uw stenen gans sierlijk leggen, en Ik zal u op saffieren grondvesten." Onze Heere betreurt daar, om zo te zeggen, dat Hij Zijn heiligen heeft behandeld zoals Hij het deed. (Jes. 55 : 18) „Weest gijlieden vrolijk en verheugt u tot in der eeuwigheid in hetgeen, dat Ik schep; want ziet, Ik schep Jeruzalem een verheuging, en haar volk een vrolijkheid." (vers 19) „En Ik zal Mij verheugen over Jeruzalem, en vrolijk zijn over Mijn volk; en in haar zal niet meer gehoord worden de stem der wening, noch de stem des geschreeuws." Als er ooit een blijde ontmoeting tussen twee personen is geweest, dan moet het zijn tussen de Bruidegom en de bruid in de huwelijksdag. En welk een blijde ontmoeting er is tussen zulk een Bruidegom en zulk een Bruid kan niet bevat worden! Want Christus zal in die dag Zijn beste kleren aan hebben, en wat zal zulk een Bruid als de Vrouw des Lams verwelkomd worden! En dan bij onze eerste ontmoeting en inkomst in de hemel een dronk te krijgen van het water des levens! O wat een krachtig verkwikkend water! Wanneer wij gekleed zullen zijn en geen speld verkeerd zal zitten. Een schone Bruid in zijde en purper van Christus' eigen maaksel. Christus onze Heere tal Zijn Bruid aan Zijn Vader en onze Vader voorstellen, en de Vader van onze Man zal ons bij de hand nemen, en ons binnen het huis naar de eetzaal leiden, en ons aan een tafel zetten om tot verzadiging toe te eten van de Boom des levens. O, wat een krachtig verkwikkend water is de Fontein des levens; tot in eeuwigheid onthaald te worden op de Drie-eenheid!

Bespot en smaadt nu de weg naar de hemel als u daar zin in hebt, u hebt zoals deze nooit van ware gelukzaligheid gehoord. Hier is een feestmaal van eeuwige blijdschap: „Hij zal alle tranen afwissen." Christus, onze Heere, wist hier de tranen van de aangezichten Zijner kinderen, maar daarna wenen zij weer opnieuw tranen. Op deze stonde wist Hij nooit alle tranen weg. Hier zal ons laatste goede nacht van de dood zijn. Goede nacht, geklag en geschrei en droefheid! Wij zullen aan de overzijde van het water, over aan de andere zijde van de zwarte doodsrivier zijn. Want Christus zal de dood en de hel wegnemen, en in de gevangenis werpen. "De eerste dingen zijn weggegaan." De moeder, die haar kinderen heeft verloren zal ze weer krijgen; al de weduwen des Heeren zullen hun mannen zien; de oude wereld, die de wereld van treurei was, zal weg zijn; daarom zullen de tranen niet eerder dan nu worden afgewist, want dit is de weg.

De Kerk is hier een halve weduwe, haar Heere is in een vreemd land, ver van gaar af, en elke schurk die haar ontmoet trekt aan deze onnozele weduwe, terwijl zij zich in het moerbeziëndal, in het dal Baca bevindt, waar geen water is. De wachter slaat haar en neemt haar sluier van haar. Christus schrijft haar een minnebrief, en nadat zij die gelezen heeft verheugt zij zich en wist haar aangezicht af, maar wanneer de brief oud wordt en zij die verloren heeft, komen nieuwe moeiten aan, en zij schreit opnieuw tranen en komt onder nieuwe vervolgingen. Haar Heere gaat, om haar zonde, *achter de muur staan*, en verbergt Zich en laat haar treuren, totdat zij niet meer kan. Maar in die dag „zal Hij alle tranen van haar ogen afwissen."

Ziet dan hoe het hier in dit leven gaat: eerst een schone dag, dan weer een vuile dag, totdat eindelijk die schone dag aanbreekt, wanneer al onze schaduwen zullen wegvlieden. Daarna zal er nooit meer een vuile dag zijn, maar altoos en eeuwig de lange altijddurende zomerdag. U ziet een man, die op reis is naar zijn huis; hier is een water, dan eens land, dan weer water, dan weer land, dan nog eens een water, en verder begaanbare grond tussen hem en zijn huis. Hij gaat dan rechtuit naar huis naar zijn vrouw en kinderen, en ontmoet geen water meer. Maar al onze tranen zullen nooit worden afgedroogd, voordat wij in de hemel komen, want de heiligen hebben een lijfrentecontract van het kruis van Christus, en zolang zij hier zijn altijd slecht weer, altoos het kruis (Matth. 10 : 25). Onze Heere vergelijkt (Joh. 16 : 20, 21) onze moeiten

bij de smarten van een barende vrouw; nu een vlaag en dan wat rust, weer een vlaag en dan wat verlichting, totdat zij ten slotte bij de laatste vlaag verlost wordt en er geen weeën meer volgen. „Zo gedenkt zij de benauwdheid niet meer, om de blijdschap, dat een mens ter wereld geboren is.” Wij moeten in smart zijn, eer onze vrucht geboren wordt, maar zullen van onze vrucht verlost worden.

1ste gebruik.

Laten wij ons voorbereiden, want tranen zullen ons op onze weg naar de hemel volgen; ons aangezicht zal nat zijn tot aan de ingang der deur, want wij gaan, wegens dit ellendig leven, droevig en zuchtende uit dit leven. Het is tevoren bepaald, dat wij met geweld door de laatste haven zullen dringen, en het laatste gedeelte zullen moeten doorwaden. Verblijdt u, u Christenen en grijpt naar de beloften. Maar gij, die nu lacht en zo ver bent van tranen, die de treurigen Sions bespot, u mag wel zuchten en de Bijbel sluiten, en zeggen: Helaas! ik heb nooit een traan gestort om Christus; die tekst is niet voor mij. Misschien zal Christus u te dien dage dwingen te wenen, zodat u eeuwig tranen zult storten. Deze bittere lachende wereld zal vergaan, er zal een dag van tranen, van weeklagen en knersing der tanden over u komen. Wanneer de ene mens tegen de andere zijn tanden knerst heeft hij geen lachen in de zin. Ik wou voor geen wereld uw pret hebben; doet uw best maar, wij zullen zien wie in die dag het hardst zal lachen.

2de gebruik.

Er komt een kwaad over dit land: de zonde is nog niet tot een volle oogst gekomen. Gods kinderen, die nu kunnen treuren over hun eigen zonden en de zonden van het land, verheugen zich in de hemel. Daar wordt nooit een weeklagend kind gezien. God heeft een zachte doek om hun aangezichten af te drogen. Maar het lachende, pretmakende volk wordt door God verdelgd.

En Die op de troon zat, zeide ...

Johannes hoort meer van Christus: een lieflijke rede. Hier zijn drie dingen:

1. Een spreker.
2. Een rede.
3. Een opdracht om het gesprokene te bewaren.

Wie de woorden sprak wordt niet gezegd; of het een Engel was, of een aards koning, want die zitten ook op tronen. Maar Hij is het, van Wie geschreven staat: (Openb. 4 : 2). „En ziet, daar was een troon gezet in de hemel, en daar zat Een op de troon.” Johannes noemt Zijn naam niet, maar hij heeft zulke hoge gedachten van Hem, dat hij het voor toegestemd houdt, dat niemand waardig is koning te zijn, dan Hij, en op een troon te zitten, dan Hij. De heiligen meten alle genegenheden van anderen bij hun eigen genegenheden af. Als iemand aan Johannes had ge vraagd: Wie is Hij, Die op de troon zit? Zou hij geantwoord hebben: Moet u dat nog vragen? Is er in mijn schatting iemand in de hemel of op aarde, die waardig is een Koning te zijn, dan Hij? Of op een troon te zitten, dan Hij? Of dat men een kroon op Zijn hoofd zal zetten, dan Hij? De heiligen zetten Christus altijd alleen, zij zetten Hem boven alles. Spreek hen over koningen, maar ze gevoelen dat Christus buiten spel wordt gelaten. Zo in Hooglied 3. De Kerk, de wachter ontmoetende, zegt: „Hebt gij Die gezien, Die mijn ziel liefheeft?” Wat wist de wachter ervan, wie haar ziel liefhad! Zij kon ook wel een schurk, of een hoer, of een drekgod, of de wereld hebben liefgehad. Maar zij mat de wachter bij zichzelf af, zij had niemand in haar gedachte dan Christus. Daarom behoefde zij hem niet te zeggen, Wie zij bedoelde.

Zo zegt Maria Magdalena tot de hovenier, (zoals zij meende): (Joh. 20 : 15) „Heer, zo gij Hem weggedragen hebt, zeg mij waar gij Hem gelegd hebt, en ik zal Hem wegnemen.” Zij zegt niet welke hem, zij houdt het voor toegestemd, dat er niemand zoveel in haar gedachte was als Christus.

Ik bid u, laat hetzelfde gevoelen in u zijn, dat in Johannes was. Laat Christus voor uw ziel de Parel van de ring zijn. Onder alle koningen behoort Christus verhoogd en geacht te worden als de Hij, de enige Hij, Die waardig is op de troon te zitten. Zo ook in Hooglied 5: „*Hij draagt de banier boven tienduizend.*” Vergadert al de Engelen en al de heiligen in de hemel en op aarde bij elkaar, Christus alleen is goed genoeg om hun Overste te zijn. Werkelijk, wat is alles, dat op de troon zit? Het moet oneindig meer in Hem zijn! Welke heerlijkheid ook in de wereld is, er is veel meer in Hem. Neemt al de rozen, die op de aarde zijn, en maakt ze alle tot een, dat zou een heerlijk gezicht zijn; en nu wat zijn die alle bij Christus? Niet meer dan een brandnetel bij de schoonste roos. Foei, die smakeloze liefde van mensen, die nooit Jezus Christus liefhebben, en toch verliefd zijn op begeerlijkheden, zij hebben het goud, rijkdom en eer lief, en zetten Christus achteraf. Ach, Christus krijgt onder ons ook het Zijne niet, wij prijzen Hem niet aan. Ook willen wij niet met Hem ondertrouwen.

Ziet, Ik maak alle dingen nieuw.

Dit geeft te kennen, dat alle dingen oud waren; de zonde heeft alle dingen oud gemaakt. Alles zucht als een vrouw, die in barensnood is, en is smart en ijdelheid onderworpen wegens onze zonde; de ganse schepping kwijnt vanwege de zonde. Door onze zonde zijn de zon, de maan en andere schepselen der ijdelheid onderworpen, zij zuchten er onder, en bidden op hun manier alle kwaad en wee over de mens, want de zonde heeft ons allen ellendig gemaakt. De hemelen, die het grootste deel van het web der wereld zijn, verouderen als een kleed. De Profeet zegt, dat zij als een oude lap, als lompen zijn. Het water zegt: laat mij zondaren verdrinken, zij hebben tegen mijn Heere gezondigd. Het vuur zegt: laat mij hen verbranden, laat mij Sodom en Gomorra verbranden, want zij hebben tegen mijn Heere gezondigd. Alle dingen hebben de heerlijkheid verloren, die zij in hun eerste schepping hadden gekregen; Jezus zegt, dat alle dingen verkeerd geworden en in wanorde geraakt zijn, en dat de mens van zijn Heere is afgevallen. Hij heeft met de wereld gedaan evenals eens een loods met een onoplettende stuurman handelde, die het schip op een zandbank aanstuurde. Hij kwam schielijk tussenbeide en gooide onmiddellijk het roer om, anders zou alles te gronde zijn gegaan.

Zo ook is onze Heere tussenbeide gekomen; toen het grote schip der wereld op een zandbank was gelopen, keken de zon en de maan droevig, en zeiden, dat zij ons hun licht zouden onttrekken. Maar onze Heere heeft ze door Zijn dood vernieuwd, en gemaakt, dat die alle de uitverkorenen weer toelachen, en Hij heeft ze alle met nieuwe kleren bekleed.

Dronkaard, Christus gaf Zijn zegen aan de wijn, die u tegen de muur spuwt. Gij, die uw Maker onteert met uw ijdele kleding, u weet niet wat het Christus heeft gekost; onze Heere heeft Zijn bloed vergoten om een recht te kopen, dat u in ijdelheid misbruikt. Allen, die de wereld in hun hart oprichten waar de Heere behoort te zijn, vergeten, dat Christus de wereld kocht om hun knecht te zijn, en niet om als hun lieveling en vrouw te zijn, die in hun schoot ligt. U, die de wereld en haar uitgestrekte landerijen tot het deel uwer ziel maakt, zodat u niet meer begeert, u vergeet dat Christus de wereld heeft gekocht en haar nieuw heeft gemaakt, en niet om een stoel te zijn voor uw zielen, om er op te zitten.

Indien Christus deze kunde heeft *om alle dingen nieuw te maken*, komt dan tot Hem, u

allen, die oud bent; u, die oude harten hebt, komt! Werkelijk, Christus zou Zijn kunstvaardigheid onder ons kunnen betonen, als wij tot Hem wilden komen, want *Hij maakt alle dingen nieuw*. De duivel leent het hart van een mens om gierigheid te plegen, en hij heeft het verkeerd met de doornige zorgvuldigheden der wereld, en het uitgegraven, en er de bodem mede bemest.

O, als u het in de hand van Christus wilt geven, zal Hij het in Zijn smeltkroes leggen en het weer smelten, en door Zijn kunde zal Hij er een nieuw hart uit doen komen voor Zichzelf, om er in te wonen. Helaas! Christus krijgt Zijn werk of ambt onder ons niet uit te oefenen. Waarom worden onze oude harten niet verbeterd? Omdat wij er mee handelen evenals een dwaze moeder met een verwend kind; zij wil het niet naar school laten gaan om te leren, en waarom? omdat zij het niet uit haar gezicht wil missen, zij zal het daarom niet laten doen wat goed voor hem is, maar het voor de galg opvoeden. Wij geven onze zielen niet aan Christus, Die ze zo graag wil hebben, en ze gemakkelijk kan verbeteren. Maar houden ze evenals de dwaze moeder uit het gezelschap van Christus. Het hart van een ander wordt door hoogmoed vastgehouden, en het hart van weer een ander door gierigheid. Hoewel die lieve Handwerksman Christus er is, die het hart heeft gemaakt, en de aarde onder onze voeten en de bergen nieuw gemaakt heeft, toch willen wij onze harten niet nieuw hebben. Onze zielen zijn door de zonde oud geworden en in flarden gescheurd, en wij geven ze niet in de handen van Christus, Die ze wil helen en reinigen.

Foei u, dat uw hof in de dag van Adam werd vervloekt om doornen en distelen voort te brengen, en in Christus gezegend is om vrucht te dragen, en toch krijgt uw ziel in Christus niet zoveel goed als uw hof, die nieuw gemaakt is en uw hart blijft oud, en Christus kan Zijn werk onder ons niet doen zien.

Hij gebiedt Johannes deze dingen aangaande de staat der verheerlijkten te schrijven, zeggende:

Schrijf, want deze woorden zijn waarachtig en getrouw.

Hij wil Zijn woorden niet aan het geheugen en de consciëntie van een mens toevertrouwen, Hij wil dat zij geschreven worden. Godlasterlijke papen, lacht hier niet om, noch noemt de borst van de paus de Bijbel; hier is een volmacht voor de geschreven Schrift. Dit geeft ons te kennen, dat de bedriegerij van de mens zijn consciëntie heeft vernield; als zijn consciëntie een waarachtig register was geweest, zou geen geschreven Bijbel meer nodig geweest zijn, maar nu heeft de Heere meer tot dood papier gesproken, dan tot de ziel van een levende mens. Onze consciëntie, die nu onder de zonde is, was geen goede Bijbel, omdat de mens geneigd is zijn consciëntie te ontlopen; omdat de satan en de zonde inkomen om als twee valse getuigen uit te wissen wat in onze consciëntie is geschreven, zoals dat er een God, een oordeel, een hemel, een hel is; en in het hart van de dwaas te schrijven, dat er geen God is.

Er zijn vele gaten in onze zielen; het Woord van God komt in en loopt weer uit, en spuit terug, zo niet Jezus de zielen waterdicht maakt, zodat „het Woord van God rijkelijk in hen kan wonen” (Kol. 3 : 16). Worden niet onze harten bij een akker vergeleken, waarin de predikant het zaad zaait, (Matth. 13) en de boze geesten der hel komen en zaaien onkruid in de tarwe van Christus. O wat zijn er vele zielen, daar het Woord weer uit loopt, en hoe nodig is een geschreven Bijbel. Acht daarom het geschreven Woord hoog, en bidt God, of Hij Zijn Bijbel in het hart van een iegelijk uwer wil afdrukken, en of Hij een nieuw boek van Zijn leer in onze harten wil schrijven, en het in onze consciënties wil leggen, zoals Hij voorschrijft (Jer. 21).

Wij hebben in ons tekstvers:

1. Een profetie.

2. Een beschrijving van Christus.
3. Een zakelijke belofte.

En Hij sprak tot mij: Het is geschied.

(1) Dat wordt verklaard in Openb. 16 : 17. *De wereld is voleindigd*, zo spreekt Christus van de wereld, en haar heerlijkheid gaat voorbij als een oogopslag. Christus roept tot hen, die de wereld in hun armen hebben: *Het is geschied!* Dan is het voorbij, er is niets meer van over. Het kost onze Heere slechts een woord. Hij zeide: *Het zij daar*, en het was er. Hij zegt: Alles zij voorbij; en het is alles voorbij. Wij beginnen met de wereld, alsof zij altoos van ons zal zijn. Onze Heere zegt in een ogenblik, dat zij ons zal ontvallen, en het is geschied. Het is niet voor niets, dat het wegnemen van deze herbergen, de hemel en de aarde, in zo weinig woorden wordt uitgedrukt. Het is een lichte zaak voor de Almachtige, de pinnen in Zijn hand te nemen, die deze schone tent staande houden. Wanneer Hij er aan rukt, doet Hij ze eensklaps neervallen. Zo ook in Openb. 7. Vier Engelen worden ingevoerd, houdende de vier winden der aarde in hun handen, alsof zij de wereld in hun handen hadden, en alsof zij klaar stonden om haar als een laken op te vouwen.

O, wat is er een strijd en drukte om een lap van dit laken te krijgen; men staart zijn ogen blind en strekt de hals uit om een stuk van deze heilige lap, van dit laken, om een stukje van de aarde te bemachtigen. Maar ziet Openb. 6 : 14: De hemelen zullen voorbijgaan als een boek, dat toegerold wordt, en de schone sterren worden als onrijpe vijgen door de arm des Almachtigen afgeschud en vallen op de grond. Ja, wat meer is, door een aanraking van de hand des Almachtigen, of een stoot van Zijn pink, door de adem Zijnsmonds, zeggende: *Het is geschied*, storten de verbindingen van de muren van het huis in. Ik kan over hen niet anders dan als dwazen spreken, die hun hoofden vol hebben van windmolens, en uitroepen, dat het nu begint, en „de dag van morgen zal zijn als deze, ja groter, veel voortreffelijker.” (Jes. 51 : 12).

Er is geen einde van kopen en bouwen. Ik ben niet hier gekomen om van iemand te verlangen dat hij verkwistend zal zijn, maar, dat u niet zult zijn als de kindertjes, die huisjes van zand bouwen aan de waterkant, terwijl de vloed komt opzetten en een watergolf komt en bederft al hun plezier, of een stortbui verdrijft hen van hun spel. De mensen zijn bezig met luchtkastelen te bouwen. Werkelijk, wij zijn de kinderen gelijk, die aan de oever ener rivier spelende het water met hun handen tegenhouden; zij menen, dat zij het water keren, terwijl het ondertussen door hun vingers loopt. En wat zegt God van ere, rijkdom, vermaak, landerijen, schone huizen, sommen geldt? En dat in één woord? *Het is geschied*. Vraagt hun, die de wereld eens tot hun beschikking hadden, en uitgestrekte landerijen bezaten, wat nog over is van zovele duizenden? Niets dan hun naam; en wat, indien nu ook hun naam weg is? Wat heeft de wereld van hen dan hun naam? en wat is dat: tien of elf letters van het A, B, C. En wat hun lichamen aangaat, al konden, toen zij nog leefden, koninkrijken hen niet tevreden stellen, toch zou de aarde waarin hun lichamen nu zijn ontbonden geen handschoen kunnen vullen.

Ik vind dat het een waar woord en een wonderlijk woord is, dat wij in Jes. 40 : 22 lezen: „God zit boven de kloot der aarde, en derzelve inwoners zijn als sprinkhanen.” Wij krioelen als sprinkhanen op en neer over het rond der aarde, en roepen de mensen toe van de ijdelheid van alles, terwijl de dood ongemerkt, evenals een kleine dief, zonder enig geraas te maken, hen komt wegplukken, en er is niets meer van hen over, en dan zegt men: Het is geschied. Alle mensen zeggen, dat het waar is wat ik zeg, maar ik denk, dat ik zal gestorven zijn, eer zij het geloven, of de wereld zullen haten. Ik denk, dat de wereld het grote, fijne net van de duivel is, dat duizenden gevangen en

gedood heeft. Zegt u, dat u daar zeker van bent, dan zeg ik, dat u niet ver bent van het koninkrijk Gods.

(2) Het tweede in ons tekstvers is een beschrijving van Christus: „***Ik ben de Alfa en de Omega, het begin en het einde.***”

Onze Heere doet hier een aanbieding van het water des levens, en Hij toont eerst aan wat Hij is, namelijk, de eerste en de laatste letters van het A, B, C; *de Oude van dagen, de eeuwige Zoon van de eeuwige God*. Dit leert ons, dat wij met meer recht hoog mogen opgeven van onze oude woonstede, en onze oude oorkonde, dan de hele wereld dat kan doen. Waarom? Wanneer begon Christus een welbehagen te hebben in zondaren? Wel, toen Hij God begon te zijn; en Hij was van alle eeuwigheid God. Veronderstelt, dat de zon in het uitspannel eeuwig was, dan moest ook haar licht eeuwig zijn, want het licht der zon is even oud als de zon. Liefde is een lichtstraal en een hitte, die van Christus, de Zon der gerechtigheid, komt. Daarom is het de eeuwig levende Christus en eeuwig levende liefde; want Christus bezit heden geen liefde, die niet gisteren in Hem was. De mensen jagen zeer naar de liefde van een mens, en de liefde van een koning, en toch sterven zij, en hun liefde sterft met hen; ja dikwijls sterft hun liefde voordat zij sterven. Maar wie zoekt de liefde van Christus, die niet verandert? Ja, dit is een stof van bewondering en verwondering, dat Christus aan ons, aardwormen, heeft gedacht eer wij waren, en dat onze zaligheid zo oud is als de eeuwigheid, zo oud als Christus, en Christus zo oud als God.

Werkelijk, indien God in enig punt des tijds was begonnen zondaren lief te hebben, dan zou Zijn liefde een slecht begin hebben gehad. En indien Zijn liefde een begin had gehad, dan had ook Christus Zelf een begin gehad, omdat de liefde bij Hem een is met Zijn Wezen en natuur.

Maar men zou kunnen vragen: *Kan de liefde Gods ouder zijn dan de dood van Christus?*

Ik antwoord: De dood van Christus maakt God niet eigenlijk een hater of liefhebber van de mens, want dan zou Zijn wil veranderlijk zijn, en Zijn liefde zou een begin hebben gehad. Hoe dan? De dood van Christus maakt niet alleen, dat God de vruchten van Zijn eeuwige liefde over ons uitstort, maar dat Hij dit op zulk een wijze doet als Hij gepast acht voor Zijn rechtvaardigheid. Daarom zegt de Schrift, dat wij met God verzoend zijn, en dat God met ons verzoend is. Zijn liefde is eeuwig, omdat zij volgens de orde der natuur vóór het zaad is, voordat wij goed of kwaad hadden gedaan, zodat de zonde de gedachten Gods niet heeft veranderd. Maar alleen volgens de orde der rechtvaardigheid stond de zonde in de weg om ons van het eeuwige leven af te houden, dat een vrucht is van Zijn eeuwige liefde. Ja bovendien, God heeft de uitverkorenen voor en na de bekering lief met diezelfde liefde in Christus, en daarom mogen wij ons verblijden als wij iets van de liefde Gods tot ons in Christus gewaar worden. Het is een oude kennismaking tussen Hem en ons. Daarom, gelijk het, zoals Salomo zegt, dwaasheid in de mens is, als hij een oude vriend en de vriend zijns vaders verlaat, laat ons het dan ook dwaasheid achten zulk een oude Vriend als Christus is te verlaten. En laat ons geloof, onder verzoeken en verlatingen, hierdoor Hem vasthouden: *de Alfa en de Omega verandert niet*, de verandering ligt bij ons.

(3) ***Ik zal Hem geven van de wateren des levens om niet.***

Het derde in de woorden is een belofte van het Water des levens aan de dorstigen (Jes. 55 : 1, en Joh. 7 : 37). Christus roept aan de zijden der deuren, voor aan de stad, dat de toegang tot de Bron vrij is. Maar weet, dat de hongerige en dorstige zielen het geschiktst zijn voor de wateren des levens. Wat! Zult u zeggen, zijn allen niet dorstig?

Allen missen het leven Gods en het levenssap der genade, en zijn aan de wortel verdroogd en verdord, maar allen kennen hun gemis niet. Voor de zwakken echter is werkelijk een bijzondere vertroosting. O, zeggen zij, ik weet, dat Christus goed doet aan gelovigen, aan hen die zich bekeren, aan dezulken, die Hem liefhebben. Maar ik durf niet, ik kan niet tot geloof en bekering, hope en lijdzaamheid komen, mijn armen zijn te kort om zo hoog te reiken.

Nu, dan zeg ik: hebt u begeerte, een honger, naar geloof en bekering en liefde?

Spreek de zuivere waarheid, ik vertrouw, dat u het niet kunt ontkennen. Dan nodigt de Heere u te komen, de Bron staat voor u open. Want honger en dorst zijn het naast aan beweging, en de twee eigenschappen, die dadelijk met het leven beginnen. Zo is alles wat pasgeboren is levend, en heeft een maag voor spijs en drank.

Maar u zegt, ik ben dikwijls in mijn ziel aan de poort des doods, ik heb noch geloof, noch gevoel. Ik vrees, dat God mij niet liefheeft, en dat de Bron niet voor mij bestemd is.

Antwoord. Zou u graag aan de Bron zijn? Nu, mij dunkt, dan kunt u niet wegblijven. Wanneer het met de kinderen Gods op het laagst is afgelopen, wanneer geloof, troost, blijdschap, liefde, en een gesteldheid om te bidden weg zijn, dan is er nog een verlangen naar nabijheid. Ik spreek tot de consciëntie van Gods kinderen, lieg niet. Nee, toen David (Ps. 6) dacht, dat God hem in Zijn toorn sloeg, sprak hij: *Hoelang Heere?* Een afgebroken woord. Ik denk, dat hij als een arm hongerig dier uitkeek, over de scheidingsmuur ziende, omdat hij zo graag een mondvul wilde hebben. Ja hij liep in 't rond om een zwakke plaats te zoeken, om door de muur van zijn twijfelingen heen te breken. Zo is het met de kinderen Gods gesteld in hun dorst naar de Fontein des levens. Ziet Hooglied 3, wanneer de Kerk geen spoor van Christus kan vinden, Hem niet kan naspeuren, Zijn voetstappen niet kan vinden, dan gaat zij uit, en vraagt: „Hebt gij Dien gezien, Die mijn ziel liefheeft?” En in Hooglied 5: „Ik bezweer u, gij dochters van Jeruzalem, indien gij mijn Liefste vindt, wat zult gij Hem aanzeggen? Dat ik krank ben van liefde.”

Laat mij dan nu tot de zwakken spreken, en ik zeg u, die Christus' metgezellen bent, die met Hem drinken, dat ge uw hoofden en harten vol zult krijgen van het Water des levens; namelijk de tedere Christenen, die altijd met Hem spreken. Het kind in Christus' huis, dat het lastigst is en het hardste om spijs roept, is het beste kind, dat Christus heeft; het kind, dat elk uur van de dag om spijs en drank schreit, van zulk een dwaas ding zeg ik, dat het graag zou liefhebben. Hoe lastiger Gods kindertjes zijn, hoe welkomer zij zijn. Hij houdt het meeste van de kinderen, die zich niet schamen, die altijd schreeuwen: ik heb zo'n vreselijke honger, lieve Heere Jezus, ik brand van dorst. Ach, dat ik een vrije koele fontein vond. O, dat is zo zoet, altijd te jammeren en te schreien, en dichtbij de deuren van de provisiekamer van Christus te lopen zoeken, en Christus na te kijken wanneer Hij in het wijnhuis gaat, in die schone, volle wijnkelder Zijns Vaders, daar vele wijnen zijn, en daar achter Christus in te gaan. Maar in één woord, hebt u een goede maag? grote honger en dorst zal veel verzadiging van genade in Christus vinden.

Nu, wie zijn zij, die van de Fontein Christus zijn uitgesloten?

Mijn antwoord is: Zij, die een verkeerde drank van de duivel hebben gekregen, vol van begeerlijkheden, hoogmoed en gierigheid, vol van liefde tot de wereld; dezulken hebben geen trek in Christus.

Helaas! wee mij, Christus staat naast de bron, en roept, dat Hij de hand van mij afwendt.

Antwoord.

De Heere Jezus geve u een braakmiddel te drinken, opdat u weer gezond en hongerig naar Christus mag worden; want u zult vóór die tijd nooit geschikt zijn voor Christus. Is er geen tijd, dat u niet nabij Hem kunt, komen, en dat u geen kracht hebt om de deur te openen en in te gaan, maar die half open krijgt, zodat u er in kunt gluren? Dat u lust hebt om te bidden, of naar een biddenstijd verlangt? Houdt dan aan, daar bent u in de rechte weg, de ware begeerte is volstrekt en niet voorwaardelijk. Niet als de luiaard, die een oogst wilde hebben op voorwaarde, dat hij, uit vrees voor koude, een veren bed zou hebben, om op te liggen; zo zouden zij ook de hemel willen hebben op voorwaarde, dat zij hun begeerlijkheden moeten behouden en die meenemen.

Maar, ten tweede, honger zoekt altijd het gehele huis door, want de buik kan moeilijk veinzen. De natuurlijke mens verkeert in duisternis, hij ligt te slapen. Het is bij hem nacht, en hij is als een lastig kind, dat des nachts om drinken schreit, en roept: „Wie zal ons het goede doen zien?” De satan staat naast hem klaar met zijn schotel, vol van de vuile modderige dingen van de begeerlijkheid der wereld, en hij drinkt terwijl hij zweet en naar adem hijgt, totdat hij een gezicht van een begeerte naar Christus, de Fontein van het water des levens krijgt. (Joh. 7 : 37): „Al wat Mij de Vader geeft zal tot Mij komen, en die tot Mij komt zal Ik geenszins uitwerpen.” Wel is waar staat van deze Fontein des levens geschreven, dat zij voortkomt uit de troon Gods en des Lams. Maar dit is een en hetzelfde, want de beken van het water des levens komen voort uit de Fontein Christus. Hoe dan is het water Christus? Christus als mens stervende en Zijn hartebloed uitgietende om de dorst te lessen van zulke arme zondaren, die ondervinden, dat het vuur der hel in de maag van hun ziel hen verteert door het vuur van de toorn Gods over de zonde.

Dit is de reden, waarom Hij *de Fontein van het water des levens* wordt genoemd:

a. Omdat niets een mens, die door brandende dorst wordt gekweld, kan lessen. Nee, geen wereld van goud is hem zo goed als een teug zuiver, koel, helder bronwater. In één woord, een mens, die onder de zonde ontwaakt is, vindt niets in de wereld, dat de trek der ziel kan verzadigen, dan in Christus. Zeg mij, bent u een naar Christus dorstende zondaar? Dan is uw ziel dodelijk krank zolang u Hem mist. Leg een mens op een zacht bed, droog het zweet van hem af, geef hem een koele verfrissende dronk; wat u ook doet, u kunt tot een ziel, die onder het gevoel der zonde verbroken is, niets zeggen, dat hem kan opbeuren, dan dat u hem tot een gekruiste Christus brengt. O, dat is een zacht bed, als zijn zondige ziel uitgestrekt is op het vrije, warme, uitvloeiende bloed en de wonden van Christus. O, dat is een zacht bed! Maar ook een deeltje van Christus' bloed is hem een verfrissende, verkoelende drank. O, dat een slaaf der hel mag horen, dat hij een vrije erfgenaam des hemels is gemaakt, dat is zoet. Zo komt het, dat de wereld de consciëntie niet tot bedaren kan brengen van hen, die zijn wakker geschud, doordat de wraak der hel hen achtervolgt, en zij dan ook niet weten wat Christus voor hen is. Er is voor mensen, die zielsziek en zondekrank zijn slechts een geneesmiddel; alleen een dronk van de Fontein des levens. En omdat zij de poort tot deze levensbron niet weten, springen zij uit wanhoop uit dit leven in het helse vuur, door de dolzinnigheid van een ontwaakte consciëntie. Een van dorst krank zijnde ziel toch vindt in Christus twee dingen, die noch in de wereld, noch in iets anders gevonden worden.

(1) Christus neemt de verharding der zonde weg; niemand dan Hij heeft macht dit te doen; alle vergeving van zonde is in de bewaring van Christus gesteld en van Zijn maaksel; het is Zijn ambt de zonde te vergeven.

(2) Bovendien vinden zij in Hem een krachtige inwerking en een overvloed van gelukzaligheid, zodat zij, wat zij te voren in het schepsel zochten, nergens anders

vinden dan in Hem. Spreekt hen dan van goud, het komt niet in aanmerking bij Christus. Spreekt hen van landerijen en heerschappijen, die zijn niets bij een Zaligmaker; en zulk een Zaligmaker heeft en is een andere Naam voor een zondaar, die ontwaakt is.

b. Onze tekst noemt Hem *het Water des levens*. Wij zien hier, dat er ook water is, dat bedorven en slecht van smaak is, en zal een dorstig mens dat drinken? Het zou hem geen goed doen. Maar het gezondste water is de stromende bron; zo is alles wat zondaren buiten Christus kunnen krijgen stilstaand water. Al drinken zij zich vol van goud, koninkrijken en landerijen, die zullen voor een kranke ziel nooit zo verzadigend zijn als Hij is. En zij, die deze hebben gedronken zouden bij de dood wel willen, dat zij die weer konden uitspuwen; zij liggen zo zwaar op hun maag. Maar Christus is de verkoelende gezonde Bron, de Fontein van water, die springt tot in het eeuwige leven.

Om hiervan nu gebruik te maken:

Hoe komt het, dat er, aangezien Christus zulk een levende Bron van water is, onder het Evangelie zoveel verdorde, uitgedroogde zielen zijn?

Ik antwoord:

Wat God aangaat, werkelijk God heeft geen ijzeren slot op de Fontein des levens gelegd, maar Christus opent de Bron midden onder ons door Zijn Woord en sacrament, en gedurende zeventig jaren en langer is de Bron in dit koninkrijk open geweest. Christus en Zijn boodschappers hebben tot dorre zielen geroepen. Maar nu zal Hij, zo het zich laat aanzien, de Bron weer sluiten. Want Hij heeft de middelen des levens tentoongesteld en de deuren Zijner tent opengezet, om het om niet te geven, maar er zijn geen kopers. Daarom moet Hij Zijn waren inpakken en weggaan, want de mensen dorsten niet naar Zijn water. Maar de ene dorst naar hoogheid en eer; een ander naar wellust en geld; een derde haakt naar zondige vermaken. Er zijn weinig magen die naar Christus geeuwen.

Zij hebben geen vat om het in de Bron neer te laten en het water op te halen; dit is een onvruchtbaar geslacht. O, wij walgen van Christus, en Christus walgt van ons. Wij behoeven niet meer van de roeping van het Woord te spreken. Het ganse land, het hof, de koning, de edellieden en kerkendienaars, hebben het water uitgespuwd, door de goedertierenheid te verachten en het Evangelie gering te schatten. En dat doen wij, wanneer wij aarde en modder in de bron van Christus werpen en Zijn dienst met het vergif der bron van de hoer van Rome vermengen. Wij menen, dat wij Christus iets moeten geven voor het water des levens, iets van onze gerechtigheid, iets van onze waardigheid. Maar dat is gepleisterde nederigheid, verwaterd koper, en wanneer wij dat doen wijzen wij de genade af, en maken, dat genade geen genade meer is, want als het wordt gegeven voor enige waardigheid, die in ons is, is het geen genade meer. Ziet dan hieruit, dat het koninkrijk der genade een goede goedkope wereld is, waar de beste dingen om niet zijn te krijgen. Maar deze wereld is een dure wereld waarin alles geld kost: het gerechtshof is duur, landerijen zijn duur, goud is niet voor niets te krijgen, en de wetten zijn duurder dan ooit; ja papier en inkt waren nooit zo duur als nu, zij zijn nu kostbaarder dan juwelen. Nee, zegt de paus, u krijgt geen drup, of u moet eerst betalen; dat bloeddorstig beest zou het water van Rome voor goud verkopen; zoveel geld, zoveel genade en vergeving. Maar Christus en Zijn wereld geven niet meer om geld dan ooit te voren.

(3) Er zijn voortreffelijke beloften gedaan aan overwinnaars, aan hen, die de hemel

met hun zwaard en bloed nemen. De hemel toch is een belegerde stad of kasteel, belegerd door heerschers van zonde in volle wapenrusting, en de bedrieglijke en boosaardige wereld. De wereld heeft Eva's appel in de ene, en vuur en zwaard in de andere hand, en de duivel is de legeroverste. Nu, hier wordt een prijs voorgesteld en aangeboden aan hem, die overwint, aan hem, die door geloof en hope wil opstijgen en in Christus' wagen springen, en die doorzet, hetzij hij leve, of sterve. Maar het zijn lafaards, die zich achteraf houden en zich door de duivel laten terugslaan. Maar om de mensen aan te sporen is hier een belofte van twee dingen.

Die overwint zal alles beërven.

Ziehier, dat de Christenstrijder een schoon inkomen heeft: (1 Kor. 3 : 21) „Alles is uwe. Hetzij Paulus, hetzij Apollos, hetzij Cefas, hetzij de wereld, hetzij leven, hetzij dood, hetzij tegenwoordige, hetzij toekomstige dingen”; en om ons te doen zien, dat hij blijft bij hetgeen hij gezegd heeft, zegt hij nog eens: „zij zijn alle uwe”. U ziet dan dat de ene een koninkrijk heeft als Azië, maar hij mist gezondheid en heeft kranke voeten, hij heeft niet alles. Een ander heeft lichaamssterkte, meer dan alle levenden, maar heeft vele ellenden, evenals Simson die zijn ogen miste, en daarom niet alles had. O, wat hebben de kinderen van Adam veel op met een erfenis: hier een mannelijke linie, daar een grondbezit; en dat noemen zij dan hun alles. Ik denk, dat dit een begeerlijke titel en een trotse heerschappij of heerlijkheid is, wat zij „hun alles” noemen; toch hebben de begerige kinderen Adams hier meer begerigheid dan verstand. Zij hebben het allen over hun adeldom, en dat noemen zij de heerschappij over vele dingen. (Luk. 10 : 41) „Martha, Martha, gij bekommert en ontrust u over vele dingen”; wereldlingen, u ontrust u over vele dingen om de gebieder over vele dingen genoemd te worden. Maar wij zullen zien, of de tekst waar is: „... *die overwint zal alles beërven.*” Hij zal *de dood* en *de wereld* overwinnen.

A. De apostel dan spreekt hier, ten eerste over *de dood*. De dood is de bezoldiging der zonde.

Vraag. *Mij dunkt, zegt u, dat de dood een kwade boodschap is, het was beter, dat die niet in de acte genoemd werd. Hoe hebben zij dan alle dingen?*

Ik antwoord: De dood is op deze wijze ook een deel van de heerschappij, omdat hij een heer over alles is, en een koets, die mij naar de heerlijkheid voert. Christus Zelf is de Voerman, die de paarden ment; de dood is de knecht. Zoals de wind dienstbaar is om de zeeman thuis te brengen, zo dient de dood hem, die de heerschappij heeft.

De dood is de veerboot van Christus, om ons naar huis te brengen; want in Christus zetten wij onze voet op de nek des doods. De dood is een brug, die over de rivier der hel ligt, waarover wij naar de hemel gaan, en die van ons is. De Christen wordt aan het hof van Christus bevorderd en krijgt de nieuwe titel van heer van alles, vorst van alles, de hertog van alles. Ik zal u echter een heerschappij tonen, welke beneden die alle is, maar waarom veel wordt gestreden: de heerschappij van de ijdelheid, of het niet: (Spr. 13 : 5) „Zult ge uw ogen laten vliegen op hetgeen, dat niet is?” want werkelijk de rijkdom heeft vleugelen. Hij, die rijk is, heeft niets.

B. Ten tweede. *Indien hij alles beërft*, dan is de gehele wereld van hem, en zo ontbreekt hem niets.

Nog een vraag: *Hoe komt het dan, dat de heiligen hongerig en arm zijn?*

Antwoord: Deze belofte moet zo van hen verstaan worden: (Ps. 89 : 26) „Ik zal Zijn hand in de zee zetten, en Zijn rechterhand in de rivieren.” Ziet dan hoe wijd Christus' armen reiken: Zijn ene hand op de zee, en Zijn andere hand op de rivieren. Die belofte

is aan Christus gedaan als de Hoofdpersoon, de Borg van het verbond. In vers 24 toch wordt gezegd: „Hij zal Mij noemen: Gij zijt Mijn Vader, mijn God, en de rotssteen Mijns heils.” En in vs. 28: „Ook zal ik Hem ten eerstgeborene Zoon stellen; ten hoogste over de koningen der aarde.” Dit wordt op Christus toegepast: (Hebr. 1 : 5) „Want tot wie van de Engelen heeft Hij ooit gezegd: u bent Mijn Zoon, heden heb Ik U gegeneerd? En wederom: Ik zal Hem tot een Vader zijn, en Hij zal Mij tot een Zoon zijn.” (Openb. 10 : 2) „En Hij zette Zijn rechervoet op de zee, en de linker op de aarde.” Neemt deze beide samen, en ziet hoe wijd uitgestrekt Zijn armen en benen en voeten zijn, zij beslaan de gehele wereld als Zijn erfenis, die Hij voor Zichzelf en voor Zijn erfgenamen na Hem met Zijn bloed heeft gewonnen.

Nu, Christus verkreeg de aarde niet voor Zichzelf; waartoe zou Hij land nodig hebben, om Zijn bloed voor aarde te geven? Hij gewon haar voor ons, en deed een inval in de aarde in de naam van Zijn vrienden. En nu zijn zij wel is waar geen bezitters van alle dingen. Maar voor hun behoeften hebben zij deel aan en beschikken zij over alle dingen. Nochtans laat hun Voogd hen met een ledige beurs gaan. Hij weet, dat de erfgenaam nog jong is, en geen goud kan bewaren, daarom geeft Hij hun voedsel en deksel overeenkomstig hun tegenwoordige behoeften. Maar Hij beheert alles voor hen. Onze Voogd Christus is van God tot onze Voogd en Schatmeester aangesteld. Het is een en hetzelfde of wij het in onze kast hebben liggen, of, dat het in de beurs van Christus is, om het te bewaren totdat wij het nodig hebben, en er voor te zorgen, dat wij geen gebrek hebben.

Een derde vraag en een derde twijfeling is: *Aangezien zij in dit leven zoveel moeiten onderworpen zijn, en geen rust hebben, hebben zij toch niet alles?*

Ik antwoord: Toch houd ik het staande, en zeg, dat zij, als de erfenis voor hen is, alles hebben, omdat het zoete van de ondersteuning en de moeiten voor hen zijn.

Een vierde vraag of tegenwerping is: *Zij hebben, ten minste in dit leven, de hemel en de heerlijkheid niet, en dan zijn zij toch geen erfgenamen van alles?*

Ik antwoord:

(1) De belofte is in dit leven nog niet vervuld. Maar wanneer iemand een paar hopen koren heeft gemaaid, dan zeggen wij, dat hij aan het oogsten is, en nieuw graan heeft. Zo ook krijgt de gelovige blijdschap, hoop, geloof, verzekerdheid van de hemel en de eerstelingen des geestes; dat is zijn nieuwe koren. Zo krijgt hij alle dingen in hun begin.

(2). Omdat zij God en Christus hebben, hebben zij alles. Het grote schip trekt de roeiboot achter zich aan. Zo ook brengt Christus alle dingen achter Zich mee. Daarom zeg ik: *die Christus hebben, hebben alles: zij hebben de Vader en de Geest, de wereld, het leven en de dood.* Alles is van hen. Amen.

**Het overwinningsfeestmaal wegens de overwinning van Christus
over de zonde, dood en hel**

(Wijze Psalm 116).

*1. Komt, heffen wij nu onze lied'ren aan
Zingt blij, zo hoog als onze vreugden rijzen.
Waar eng'lenheiren God en Jezus prijzen,
En allen eeuwig blijde voor Hem staan.*

*2. Jezus, de God, die streed, Zijn bloed vergoot,
Maar Die weer opstond als Hij was gevallen,
En met de wielen van Zijn wagen alle
Die helse machten doodde door Zijn dood.*

*3. Hier nodigt Jezus, God ons in Zijn huis,
om 't feit der overwinning te gedenken.
En eeuw'ge zegeningen weg te schenken
Aan elke gast, die Hij kocht aan het kruis.*

*4. Hoe heerlijk straalt des Heeren schoon gelaat,
Als Hij met vriendelijke lach gaat spreken.
Met woorden, die het hardste hart verbreken,
Ja, 't hart van die het hoort aan stukken slaat !*

*5. Het was voor u, dat Ik aan 't vloekhout stierf,
Voor u, die Ik door mijn dood bevrijdde;
De wonden in Mijn handen, voeten, zijde,
Zijn liefdeteek'nen, hoe Ik u verwierf.*

*6. Die wonden zijn voor u Mij toegebracht,
Bewijzen, hoe Ik voor u heb geleden.
En voor uw zielevrijheid heb gestreden,
Uw boeien brak door Goddelijke kracht.*

*7. 't Recht moest voldaan, God trok Zijn vlammend zwaard,
Gerechtigheid werd in mijn hart bevredigd;
Uw zonde had Gods majesteit beledigd,
Voor helleangsten werd Ik niet gespaard.*

*8. De ganse macht der hel stond in Mijn pad,
Ik schroomde niet hen tegemoet te treden.
Ik was alleen, geen mens streed met Mij mede,
Ik rustte niet, voor 'k u beveiligd had.*

